خوێندنەوەی

ئیبن کەثیری مەککی

بەززی و قونبول

دانەر

د. احمد ضيف اللّه عمر أبو سمهدانه

سەرپەشتیاری گشتی

شیخ نظام الدين يونس عزيز

سلسلة في القراءات القرآنية وعلوم القرآن

الدُّرَرُ الحِسَانْ

في القراءات العشر للقرآن

قراءة ابن كثير المكي

براوييه البزي وقنبل
من طريق الشاطبية

تقديم

د. عبد الرحمن يوسف الجمل
الشيخ : سعيد صالح زعيمة
الشيخ : جمال ابراهيم القرش

إعداد

خادم القرآن الكريم الدكتور:
أحمد ضيف الله أبوسمهدانة
الجامع للقراءات العشر الصغرى والكبرى
والاربع الشواذ
عضو مشيخة المقارئ الفلسطينية

خوێندنەوەی

ئیبن کەثیری مەککی

بەززی و قونبول

دانەر

د. احمد ضيف اللّه عمر أبو سمهدانه

سەرپەشتیاری گشتی

شيخ نظام الدين يونس عزيز

ژمارەی سپاردن
لە هۆبەی سپاردنی کتێب
لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان
لە وەزارەتی رۆشنبیری و لاوان
2788 لە 2021/11/22
عێراق - هولێر

ليستي سەرپەرشتياری تەرجەمەكردنی پەرتووك

شێخ هيبت فخري القاضي — سەرپەرشتياری زانستی

ڕێگە پێدراو لە قيراٸاتی عەشرەی بچووك و گەورەو چوار شاذەكە

خاوەنی بڕوانامەی ماستەر لە زانستی ئيسلامی

يونس عثمان محمد أمين — پێداچوونەوەی زانستی

ڕێگە پێدراو لە قيراٸاتی عەشرەی بچووك

ماستەر لە زمانی عەرەبی

د. إسماعيل عبد الرحمن عبد الله — پێداچوونەوەی زمانەوانی

قوتابی لە قيراٸاتی عەشرەی بچووك

دكتۆرا لە زمانی ئينگليزی و زمانەوانی – وەرگێری سوێندخواردوو

ئەندازيار زاهر مزاحم الشريده — سەرپەرشتياری چاپ

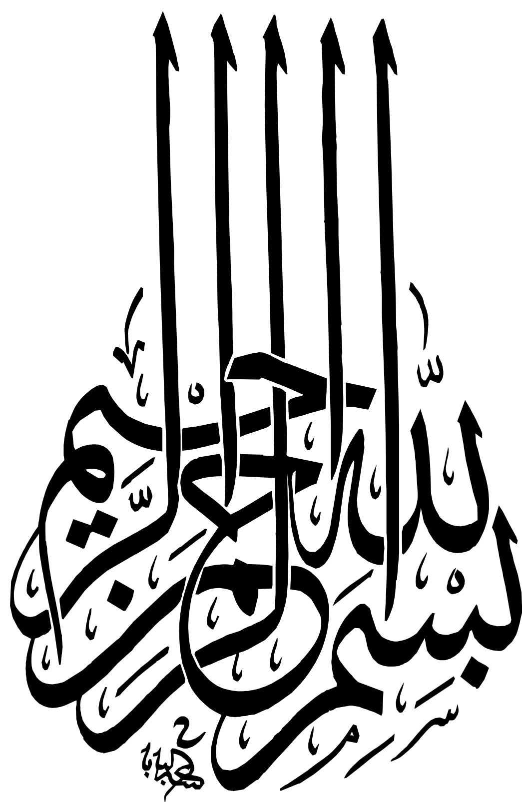
قوتابی لە قيراٸاتی عەشرەی بچووك

ماستەر لە ئەندازياری كۆمپيوتەر

مامۆستا صفوان صالح أحمد — وەرگێڕ

مامۆستای خوێندنی ئيسلامی

ماستەر لە زانستی ئيسلامی

بسم الله الرحمن الرحيم

قَالَ تَعَالَىٰ:

﴿ ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَتۡلُونَهُۥ حَقَّ تِلَاوَتِهِۦٓ

أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۗ وَمَن يَكۡفُرۡ بِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ

ٱلۡخَٰسِرُونَ ١٢١ ﴾ البقرة: ١٢١

لە عوسمانی کوڕی عەفانەوە (ﷺ) ئەفەرموێ: پێغەمبەری خوا فەرمویەتی:

(خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ)

(چاکترینتان ئەو کەسانەن کە خۆیان فێری قورئان خوێندن دەکەن و خەلکیش فێر دەکەن)

پێش کەشە بە:

هەمو کەسێك کە ماڧ هەیە بەسەرمەوە

دایك و باوکم و مامۆستاکانم و شەیخەکانم

هەر کەسیٚ پیتێکی فێرکردوم لە قورئانی پیرۆز

بۆ خەلکی قورئان خوێن ئەوانەی شوێنە بەرزەکان و پلە پیرۆزەکانیان بە دەست هێناوە

بۆ ئەوانەی کە قورئان دەخوێنن وفرمێسکی قورئان خوێندنەکە لە قورگیانە

ئەحمەد

به‌ناوی خودای به‌خشنده‌ی میهره‌بان
پێشه‌كی به‌ پێنوسی د. عبدالرحمن الجمل

سوپاس وستایش بۆ په‌روه‌ردگاری جیهانیان، ئه‌وه‌ی كه‌ ڕێگای پیرۆزی ئیسلامی نیشان داوین، وچاكه‌ی ئه‌وه‌ی له‌گه‌ڵ كردوین كه‌ باوه‌ڕی پێ به‌خشیوین، وئێمه‌ی تایبه‌ت مه‌ند كردووه‌ به‌ ناردنی قورئانی پیرۆز، ڕاسترین و چاكترین كتێبه‌ له‌ جوانی و به‌ هێزیدا و چیرۆكه‌كانی دووباره‌ ئه‌بێته‌وه‌، قورئانی پیرۆز ڕوونكه‌ره‌وه‌ی هه‌موو شتێكه‌، هیدایه‌ت به‌خش و ڕه‌حمه‌ته‌و مزگێنیشه‌ بۆ موسلمانان و چاكترین ڕێگاو ڕێبازه‌، درودو ڕه‌حمه‌ت بۆ سه‌ر ئه‌و نێردراوه‌ی كه‌ ڕه‌حمه‌ت و به‌ره‌كه‌ته‌ بۆ هه‌موو جیهان، گه‌وره‌و خۆشه‌ویستمان موحه‌مه‌د (ﷺ)، ومیهره‌بانی برژێ به‌سه‌ر خانه‌واده‌و ئه‌صحاب و شوێن كه‌وتوانی و ئه‌وانه‌ی شوێنیان كه‌وتوون به‌ چاكه‌ تا ڕۆژی دوایی.

به‌ دڵنیایه‌وه‌ خودای مه‌زن فه‌رمانی كردووه‌ به‌ ڕووكردنه‌ قورئانی مه‌زن به‌ خوێندنه‌وه‌و له‌به‌ر كردن و تێگه‌یشتن و بیرلێكردنه‌وه‌و كارپێكردنی له‌ زۆر ئایه‌ت له‌ قورئانی پیرۆز، یه‌كێك له‌و ئایه‌تانه‌ ده‌فه‌رموێت: ﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَتۡلُونَ كِتَٰبَ ٱللَّهِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنفَقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ سِرّٗا وَعَلَانِيَةٗ يَرۡجُونَ تِجَٰرَةٗ لَّن تَبُورَ ﴿٢٩﴾ ﴾ فاطر: ٢٩

وه‌روها پێغه‌مبه‌ری خۆشه‌ویستمان(ﷺ) ئامۆژگاری كردووین كه‌ خۆمان فێری قورئانی پیرۆز بكه‌ین و كه‌سانی تریش فێر بكه‌ین، هه‌ر وه‌ك ئه‌فه‌رموێت: (خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ)

په‌روه‌ردگاری پاك و بێگه‌رد خه‌ڵكانێكی ئاماده‌كردووه‌ له‌ هه‌موو كات و سه‌رده‌مێكدا، هاوكاری كردوون بۆ خزمه‌ت كردنی قورئانی پیرۆز، تاوه‌كو به‌ڵێنی په‌روه‌ردگار بێته‌ دی له‌ پاراستنی په‌رتوكه‌كه‌ی. ﴿ إِنَّا نَحۡنُ نَزَّلۡنَا ٱلذِّكۡرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿٩﴾ ﴾الحجر: ٩

ژیانی خۆیانیان تایبه‌ت كردووه‌ بۆ خزمه‌ت كردنی قورئانی پیرۆز، وه‌ریان گرتووه‌، هه‌روه‌ك چۆن پێغه‌مبه‌ر(ﷺ) وه‌ری گرتوه‌و كه‌سانی دوای خۆی فێركردووه‌،

موسلمانانیش له هەمووو سەردەمێكدا قورئانیان خوێندووه به خوێندنێكی پاراو وجوان هەر وەك چۆن دابەزیووە، پاشان پێمان گەشتووه به پاك و بێگەردی دوور له هەموو هەڵەو كەم و كورتیەك، به سەنەدێكی نەپچڕاو دەست به دەست تاوەكو دەگات به پێغەمبەری خۆشەویستمان(ﷺ).

به شێوەیەكی گشتی ولأتمان به تایبەتی گرنگیەكی زۆری داوه به قورئانی پیرۆز، به شێوەیەك كه به هەزارەها ئەزبەركاری (حافز) قورئانیان تێدا هەڵكەوتووەو له هەردوو ڕەگەز به دەیەها هەزار قورئانخوێنیان تێدا هەلكەوتووە، سوپاس بۆ ئەو خودایەی خاوەنی هەمووو فەزل و چاكەیەكە، وسوپاس بۆ ئەو چاكەو میهرەبانیەی لەگەڵ ئێمە كردویەتی، خەریك بوون به قورئان باشترە لەوەی كه خەڵكی له مولك و سامان كۆیدەكەنەوە. سوپاس بۆ خودای گەورە، خەڵكی پێش بڕكێ دەكەن بۆ خزمەت كردنی قورئانی پیرۆز، بەمەبەستی دەست كەوتنی خێرو پاداشت.

یەكێك لەوانە برای خۆشەویست دكتۆر ئەحمەد ضەیف الله سەمهدانە، دەستی كردووە به ئامادەكردنی زنجیرەیەك له كتێبی قیڕائاتی قورئانی پیرۆز، تا بیخاتە ژێر دەستی قوتابیانی زانستەكانی قورئانی پیرۆز، ناوی ناوە (الدرر الحسان) له ده خوێندنەوەكانی قورئان ، تا بەشی هەبێت لەگەڵ هەمووو ئەو كەسانەی كه گرنگی به قورئانی پیرۆز دەدەن و خەریكی ئەم كارەن، ئاسان كردنی فێربونی قیڕائاتی قورئانی پیرۆز و شارەزاكردنی كەسانی تر، من سەیری ئەم كارەم كرد بۆم دەركەوت كه ماندوبونێكی زۆر پیرۆزی تێدا بەكار هێناوە، ده خوێندنەوەكانی قورئانی له خۆ گرتووه به شێوەیەكی ئاسایی و ئاسان بۆ فێرخوازانی، به وردبینی و جوان وەرگرتنی.

سەرەتا دەستی كردووه به باس كردنی بنچینەكانی خوێندنەوەی قاریئەكە، ئەوەی كه مەبەستە له باسەكەدا، دواتر دەستی كردوه بەوەی كه جیاوازەو پێچەوانەی قیڕائەتی (حەفصە)و (فەرش)[1].و بنچینەكانیەتی، پیت پیت و وشە وشە، پاشان له بەشی سێهەم دەستی كردووه به باس كردنی وشەكانی (فەرش) كه پێچەوانەی خوێندنەوەی

[1] فەرش: زاراوەیەكی زانستی قیڕائاتی قورئانە، كه ئاماژەدەكات بەو ووشانەی كه له خوێندنەوەیاندا جیاوازی هەیە له نێوان قاریئەكاندا. (وەرگێڕ)

(حەفصە). پەرتوكەكە گشتگیرە بەوەی كە جیاوازی قاریئەكە لە خۆ دەگرێت و فێرخواز شتە وونبوەكانی خۆی تێدا دەدۆزێتەوە.
داواكارم لە پەروەردگار ئەم بەرهەمە سودی هەبێت بۆ هەمووو خەڵك بە شێوەیەكی گشتی و خەڵكی تایبەتمەند بە قورئانی پیرۆز بە تایبەتی، وپاداشتی برای بەرێزمان كاك ئەحمەد بداتەوە كە هەستاوە بەم كارە چاكە بە باشترین شێوە وئەمەشی بۆ بكاتە چاكەیەكی نەبڕاوە بەو زانستەی كە خەڵكی سودی لێببینیٚ، وداواكارم خودای مەزن هێزو چالاكییەكی پیٚ ببەخشێت بۆ خزمەت كردنی پەرتوكی پەروەردگارو بلأوكردنەوەی زانستەكانی قورئان تا بچێتە ژێر ئەم فەرمودەی پێغەمبەر(ﷺ) كە ئەفەرموێت: (خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ).

پەروەردگار ئەم كارەمان لیٚ وەربگرەو لە ڕیزی چاكەكانماندا تۆماری بكە، چونكە بەڕاستی تۆ پەروەردگاریگی زۆر بیسەرو زانایت، تەوبەو پەشیمانیمان لیٚ وەربگرەو بێگومان تۆ پەروەردگاریگی زۆر تەوبە وەرگرو میهرەبان و دلۆڤانی، خودایە بمانگێرە لە ئەصحابی قورئانی پیرۆزو نزیك لە خۆتت بە تایبەت، خودایە دڵێكی پاك و مەبەستێكی بیٚ گەردمان پیٚ ببەخشە لە گوفتارو كردەوەدا، خودایە كۆتایی تەمەنمان پر خێر بكەی.

درودو ڕەحمەت بۆ سەر پێشەواو خۆشەویست و پێغەمبەرمان (محمد)(ﷺ) وبۆ سەر خانەوادەو یارانی بە گشتی.

عبدالرحمن ى كوڕى يوسف الجمل[1]

---

[1] دكتۆر: عبدالرحمن يوسف احمد الجمل، پێشەوای قورئانخوێنانی فەلەستین، لە دایك بووی 1961ز، دانیشتووی نەسیرات لە ناوەڕاستی كەرتی غەزە، مامۆستای بەژداربو لە تەفسیر و زانستەكانی قورئان و خوێندنەوەكانی قورئان لە كۆلێژی بنەماكانی ئاین لە زانكۆی ئیسلامی لە غەزە، كاری كردووە وەك مامۆستای یاریدەدەر لە كۆلێژی بنەماكانی ئاین، دواتر بۆتە عەمیدی كۆلێژی ناوبراو، ئێستا كار دەكا وەك سەرۆكی دەزگای قورئانی پیرۆز و سونە لە كەرتی غەزە و سەرۆكی فەرمانگەی قیرِائاتی سەنەدەكانی قورئانە، بەرێز دكتۆر عبدالرحمن الجمل پێشینەی چاكەو ماڤ بەسەرمانەوە هەیە لە دوای پەروەردگاری مەزن لە بلاوكردنەوەی زانستەكانی قورئانی پیرۆزو جوان خوێندنەوەی لە غەزە، چەند پەرتوكێكی بلأو كراوەی هەیە لە قیرِائاتی قورئان و سەنەدەكانی وەرگرتوەو ڕێگە پێدراوە لە لایەن كۆمەلێك بەرێزو مامۆستای گەورەوە، لەوانەی مامۆستاو شێخی گەورە بەرێز د. حلمی عبدالرؤوف محمد عبدالقوی.

بەناوی خودای بەخشندەی میهرەبان
پێشەکی بە پێنووسی شێخ: سەعید زەعیمە

سوپاس بۆ پەروەردگاری جیهانیان، ڕەحمەت وسەلام برژێ بەسەر چاترینی پەیامبەران و پێشەوای برواداران، ئەو کەسەی کە کتێبێکی بەسەر دابەزیوە هیچ خواری و کەم و کورتی تێدا نیە، نە لەپێش و نە لە دواوە.

سەیری ئەم زنجیرە پیرۆزەم کرد کە ناونراوە بە گەوهەرەکانی قیراِئاتی قورئان (الدرر الحسان) لە دە خوێندنەوەکانی قورئان، کە دکتۆر ئەحمەد ضەیف الله باوکی سەمهەدانە، بینیم پڕە لە زانیاری ورد لە ناوەڕۆکدا.

منیش داواکارم لە یەزدان کە سودی هەبێ بۆ ئاینی ئیسلام و موسڵمانان بەوەی کە داڕێژراوەو نوسراوەتەوە لەم زنجیرە پیرۆزەدا .

دووبارە سوپاس بۆ پەروەردگاری جیهانیان

نوسینی شێخ:
سعید صالح زعيمه[1]

---

[1] شێخی پزیشك: سەعید صالح مصطفی زعيمە، زانایەکی لێکۆڵەرو کاربەجێیە، یەکێکە لە زانایانی خوێندنەوەکانی قورئان لە ئەسکەندەریە، پزیشکی جەڕاحە لە ئەزهەر، لە دایك بوی1957ز، دەرچوی پەیمانگای سەموحەیە، بۆ قیراِئاتی قورئانی بڕوانامەی بالای وەرگرتوە لە دە خوێندنەوەکانی بچوك و گەورە، شیکردنەوەو ڕوونکردنەوەی هەیە لەسەر دەقەکانی شێخ و زاناکان وەك شاطبی و ئیبن جەزری و جەمزوری، قورئانی پیرۆزی بەتەواوی خوێندۆتەوە بە دە خوێندنەوەکانی بچوك و گەورە بەسەر زانا شێخ موحەممەد عبدالحميد عبدالله خليل ، خاوەنی بەرزترین پالپشتە لە جیهاندا لە خوێندنەوەی دە قیراِئاتە گەورەکە، وشێخ سەعید قورئانی خوێندۆتەوە بەسەر زۆر شێخ دا کە باس دەکرێن نزیکەی چل پیاو و ئافرەت دەبن، هەمووی ڕێپێدانیان وەرگرتوە، بۆ نمونە کەسێکە بەناوی عبدالفتاح مەدکور، وهەروها شێخ سەمنودی،و شێخ عەلی نحاس،و شێخ عەلی رحال،و دایکی سەعد، ومۆڵەتی لە خوێندنەوەی دەی بچوکی پێداوم بەناوی ماموستا تناظر النجولی، زۆر کتیبی هەیە لە زانستی خوێندنەوەکانداو جگە لە خوێندنەوەکانیش،

بهناوی خودای بهخشندهی میهرهبان

پێشهكی شێخ: جهمال القرش

سوپاس بۆ خودای تاك و تهنیا، درودو ڕهحمهت بۆ سهر گیانی ئهو كهسهی كه هیچ پێغهمبهرێك له دوای ئهو نایهت.

ئهم پهرتووكهم بینی كه ناونراوه به (الدرر الحسان) له ده خوێندنهوهكانی قورئانی پیرۆز، له نوسینی شێخی ڕێزدار دكتۆر/ ئهحمهد ضهیف الله باوكی سهمههدانه ، بینیم كتێبێكی چاكه له دارِشتن، شتێكی جوانی پێش كهش كردوه، سود بهخشه له بابهتهكانیدا، ئاسانه لهسهر زانست خوازان، تكاكارم له پهروهردگار سودی بگێنێت له هەموو كات و ساتێكدا، چونكه تهنها ئهو پشتیوان و بههێزه لهسهر ههموو شتێكدا.

(والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته)

ووتهی شێخ:

جهمال ی كوڕی ئیبراهیم القرش [1]

ههول و كۆشش و ماندوبونێكی زۆری ئهنجام داوه له بلأوكردنهوهی زانستی قیرائات، لهگهڵ ئهوهش زانستێكی بهرفراوانی ههیه له زانستی نهحوو صهرف و تهفسیر و زانسته شهرعیهكاندا.

[1] شێخ: جهمال ی كوڕی ئیبراهیم ی كوڕی موحهممهد القرش، له دایك بوی 1963ز، چهن ڕێگه پێدراوێكی بهدهست هێناوه له خوێندن و خوێندنهوهدا، بڕوانامهی زانكۆیی ههیه له كۆلێژی ئاداب و پهروهرده بهشی زمانی عهرهبی سالی1987ی زاینی، سهرپهرشتیار بووه له بهشی قورئانی پیرۆزو زانستهكانی له بنكهی یهكهم بۆ پهرهپێدانی پهروهردهیی له ڕیاز، بهژداری له زۆر خول كردووه وهك لێهاتویی و سهرپهرشتیاری كارا، كاری ڕاوێژكاری كردوهو سهرۆكی بهشی سهرپهرشتیاری پهروهردهیی بووه له بهڕێوهبهرایهتی گشتی خانمانی پێشو له ولأتی سعودیا، وههروهها كاری كردوه وهك بهڕێوهبهر بۆ كاروباری فێركردن له قوتابخانهكانی ناوهڕاست له سالی1427ی كۆچی تا وهكو سالی1433ی كۆچی، بهژداری كردوه له پێش بركێی نێو دهوڵهتی بۆ لهبهر كردنی قورئانی پیرۆز له وڵاتی كویهت له سالی 1432ك، و 1433ك، چهن نوسراوێكی خۆی ههیه له (التدبر، التجويد، الوقف، العلوم التربوية، العقيدة)

ژ	عربی	كوردی
1	حركة	جوڵه
2	ابدال	گۆڕین
3	بدل	له‌بری
4	سكون	زه‌نه‌دار
5	شدة	شه‌ده‌دار
6	ضمة	ضه‌مه‌دار
7	فتحة	فه‌تحه‌دار
8	كسرة	كه‌سره‌دار
9	لفظي	گوتراو
10	اضافة	دانه‌پاڵ
11	وقف	وه‌ستان
12	وصل	نه‌وه‌ستان
13	قصر	كورت كردن
14	تحقيق	خوێندنه‌وه
15	مد	درێژكردنه‌وه
16	التكبير	گوتنی(الله اكبر)
17	التحميد	گوتنی(الحمدلله)
18	التهليل	گوتنی(لا اله الا الله)
19	قصر	درێژكردنی دوو جوڵه
20	توسط	درێژكردنی چوار جوڵه
21	اشباع	درێژكردنی شه‌ش جوڵه
22	تسهيل	لابردن یان ئاسان خوێندنه‌وه

بەناوی خودای بەخشندەی میهرەبان

پێشەكی:-

سوپاس بۆ ئەو خودایەی قورئانی پیرۆزی كردۆتە ڕۆناكی بۆ خەڵك تا ریٚ نیشاندەری گومڕاو سەرلێشێواوان بێت، وخەڵكی لە تاریكی نەزانی ڕزگار كردووە بەرەو ڕوناكی قورئانی پیرۆز، ودەروونی پاك كردۆتەوەو دەری هێناون لە سەر گەردانی و بەرەو جوانترین و بەرزترین پلەوپایەی بردوون.

ڕەحمەت و میهرەبانی برژێ بەسەر پێشەومان، موحەممەدی كوڕی عبدالله(ﷺ)، ئەو كەسەی كە ﴿أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ ٱلْقُرْءَانَ تَرْتِيلًا﴾ی بەسەردابەزیوە.

بەهۆی ئەم قورئانە پیرۆزە چلكی ئارەزوەكانی لابردوە لەگەڵ پیسیەكان، هەر بەهۆی ئەم قورئانە پێشەوایەتی بۆ مرۆڤەكان دروست كردووە، بوون بە نمونە لە پۆشاكی هێزی باوەڕدا، درورد لەسەر خانەوادەی ئەم پەیامبەرەو ئەم هاوڕێیانەی كە چاكترین كەس بوون، ودروود لەسەر ئەوكەسانەش كە شوێن كەوتەی ڕێبازی ئەوانن لە پیاو چاكان و پاكان، ئەوانەی قورئانی پیرۆزیان ئەزبەر كردو پارێزگاریان لێ كرد، پەروەردگار پاداشتی چاكەكانیانی داوە لە دونیاو دوارۆژدا، پەروەردگار چاكەكارانی خۆش دەوێت:

بە دڵنیایەوە زانستی تەجویدو خوێندنەوەكانی قورئانی پیرۆز لەپێشینەی زانستەكانی ترە لەباس كردن و یادگەدا، وپیرۆزترین شوێن و پێگەیان هەیە ، چونكە پەیوەستن بە فەرمودەی پەروەردگاری جیهانیان بە شێوەیەك ئەو زانستەو ئەو زنجیرە قورئانیانە پاداشتێكی زۆری لەسەرە، پێغەمبەر(ﷺ) دەفەرموێت: (مَا اجْتَمَعَ قوم في بيت

من بيوتِ اللهِ يَتْلُونَ كتابَ اللهِ تعالى ، ويتَدَارَسُونَهُ بينهم إلا نَزَلَتْ عليهم السكينةُ ، وَغَشيَتهم الرحمةُ ، وحَفَّتهمُ الملائكةُ ، وذَكَرهُمُ اللهُ فيمن عِندَهُ)[1]

دوای ئەوەی فێرکردنی قورئانی پیرۆزو شارەزابوون لێی، وبلأوکردنەوەی شێوەی خوێندنەوەکەی و گێرانەواکانی، نزیکت دەکاتەوە لە پەروەردگاری جیهانیان، بە پالْ پشتی فەرمودەی پێغەمبەرمان (ﷺ) کە ئەفەرموێت: (خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ)[2]. **واتا: چاکترینتان ئەو کەسانەن کە خۆی فێری قورئان دەکات و کەسانی تریش فێر دەکات.**

لەسەر وەلأم دانەوەی پێشنازی هەندێ لە هاوڕێیان، ئیستخارەی پەروەردگارم کرد، داوای کۆمەك و هاوکاری و ڕێنیشاندانی پشت ئەستوریم لێ کرد، ئەویش دڵ و دەروونمی ئارام کرد لەسەر نوسینی ئەم بابەتەی ئەم بەشەدا، بە هیوای ئەوەی بتوانم ببم بە شوێن کەوتەی پێغەمبەرەکەم (ﷺ) دەستم پێ کرد بە داوای پالْ پشت و هاوکاری خودای گەورە لەسەر بلاوکردنەوەی ئەم زنجیرە قورئانیەی پاش ئەوەی کە سەربەرزو سەر فراز بووم بە وەرگرتنی فێربونی زانستی دە خوێندنەوەکانی قورئانی پیرۆز خوێندنەوەی بچووك و گەورەو چوار جۆر خوێندنەوە شازەکان (القراءات الشاذة) **بە پالْ پشتی مامۆستا بەرێزەکان و لەسەر دەستی شێخە بەڕێزەکانم، دەست پێ دەکەم لەم ڕووەی کە هەست بە بەرپرسیارەتی دەکەم، نەك لەڕووی ئەوەی کە بلێم من شایەنی ئەم کارەم.**

ئەو ڕێگایەی گرتومەبەر لەم زنجیرەدا، بریتیە لە زنجیرەیەك لە خوێندنەوەکانی قورئانی پیرۆزو زانستەکانی کە ناوم ناوە (الدرر الحسان) **لە دە خوێندنەوەکانی قورئانی پیرۆز، من ئەم بابەتەم کۆکردۆتەوە لە کتێبەکانی پێشو، وئەوەشی کە وەرم گرتوە لە مامۆستاکانم، باسی ئەو جیاوازیانەم کردووە کە ڕاویەکان یان قاریئەکە پێچەوانەی**

---

[1] ئەبو داوود، پەرتووکی نوێژ، باسی تفريع أبواب الوتر، باب في ثواب قراءة القرآن، ژ1455، لاپەڕە189.

[1] بوخاری، لە باسی خیرکم من تعلم القران و علمە، ژمارەی فەرموودە5027، لاپەڕە436.

پێشەوا حەفصی كردووە، باسی یەك دەنگیم لە نێوانیاندا نەكردووە، مەگەر كەمێك جار نەبێ كە باسی یەك هەڵ وێستیان ئەكەم زیاتر بۆ ڕوون كردنەوەو تەواوكەری سودەكانە، ئەم پەرتوكەی لە ژێر دەستی خوێنەری بەرێزدایە كردومە بە سێ بەش، لە بەشی یەكەم : باسی بنچینەكانی خوێندنەوەی پێشەوا ئبی عەمری بسری بە ریزبەندی بابەتەكانیشیم ڕێك خستووە بە پێی ئەوەی كامەیان گرنگترە لەوی تر، بەپێی ئەو ئەزمونەی كە هەم بووە لە وانە وتنەوەی قورئانی پیرۆزدا.

لە بەشی دووم : بە شێوەیەكی گشتی زیاتر باسی بنچینەكان و (فەرش)م كردووە، بە شێوەیەكی ڕێك و پێك باسم لە وردودرشتی ووشەكان كردووە، وهیچ جیاوازی نیە لە نێوان ئەم وشە ناكۆكە لە وشەكانی بنچینەیی بێ یاخود (فەرش) بێ، تاوەكو پێداویستیەكانی كەسی سەرەتایی جێ بەجێ بكات، ئەمەش لە ڕێگەی دروست كردنی خشتەیەكی سێ ستونی بەم شێوەیە:

ستونێكیان تایبەتە بە پێشەوا (حفص) ستون تایبەتە بە پێشەوا ئیبن كەثیرو ستونێكیان تایبەتە بە ڕوونكردنەوەی چۆنیەتی خوێندنەكان، سەبارەت بە بەشی سێیەمی ئەم پەرتووكە لێكچونێك هەیە لەگەڵ بەشی پێشە خۆی تەنها ئەوە نەبێ من كورتم كردۆتەوە تەنها بە بەكارهێنانی وشەی (فەرش) لەگەڵ كەمێك زیادە، تا ئامانجەكان بەدەست بێنێت و ئاسان بێ بۆ ئەو كەسانەی كە شارەزاییان هەیە لە خوێندنەوەكاندا لە كاتی گەڕانەوەدا بۆ ئەم بەشە، وبتوانێ ووشەكانی (فەرش) دەربهێنێ بە شێوەیەكی خێرا بێ كات كوشتن.

من لێرەدا باسی پێشەكیەكەی(ئیبن مەهران)ی ئەصفەهانیم كردووە خاوەنی كتێبی (المبسوط) لە دە خوێندنەوەكانی قورئانی پیرۆز، تیایدا باس لە كتێبەكەی خۆی دەكان دە فەرموێت: (دەمەوێت پێتانی ڕابگەێنم كە من پۆلێنم كردووە تەنها بۆ تێگەیشتن و بەرچاو ڕوونیە، بۆ ئەو كەسانەی كە شارەزایی تەواویان هەیە لەم بوارەدا، و هونەری تەواوی هەیە لە زانستەكان و ئاكارەكاندا)

بە مێشكم داهات كە هەندێ بابەتی پەروەردەیی تێكەڵاو بكەم لەم زنجیرە پیرۆزەدا، وەك مەبەستێك لەوانەوتنەوەكانی خوێندنەوەی قورئانی پیرۆز لە زنجیرەو دانیشتنەكانی قورئان و ڕێگەی زنجیرەكانی قورئانی تایبەت بە خولی پێشەوا ئیبن كەثیر، وتوندو تۆڵكردنی زنجیرەكانی قورئانی پیرۆز تایبەت بە خولی ناوبراو، كاتێ تاقیكردنەوەكان و گشت بابەتەكان تەواو ئەبن بەیەكتر پەیوەست ئەكرێن، وجگە لە كاری تری پەروەردەیی كە شاراوە نیە لای هەمووو كەسێكی تێگەیشتوو، ئەوانەی باس كران هەموooیان لە چوارچێوەی تەواوبوندا لە نێوان چوار چێوەی تیۆری و لایەنی كرداری دەبێتە یارمەتیدەر بۆ مامۆستا یان خوێنەر تا پشتی پێ ببەستێ لە كاتی فێركردن و فێربوونی ئەم قیرائەیە.

داواكارم لە خودای مەزن ئەم زنجیرە قورئانیەم بۆ وا لێبكات كە مەبەستم تەنها ڕازی بوونی ئەو بێت و تەنها لە پێناو ئەودا بێت، تكام وایە لێم وەربگرێت بە باشترین شێوە، وڕێزێكی گەورەو بێ پایەنی بۆ دانێ، سودی بۆ نوسەرەكەی و ئەوكەسانەشی كە لە دەورو بەریدان هەبێت، وهەروها سودەكەی بگێنێ بە نەوەی داهاتوو پشت بە پشت، منیش بپارێزێت لە بیرۆكەی نابەجێ، وپێنوسیشم ڕزگار بكات لە هەڵە، هەركەسێ كەمتەرخەمیەكی بینی تیایدا یان هەڵەو كەمو كورتیەكی تیایدا دۆزیەوە تكای لێ دەكەم پۆزشم بۆ بێنێتەوەو ئامۆژگاریم بكات و چاكی بكاتەوە.

پێویستە ئەوەش بلێم كە ئەم ماندوبونەی من بۆ خزمەت كردنی پەرتووكی خودای گەورە هەر چەندە زەحمەتی تێدایە بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا تام و چێژێكی تایبەتی خۆی هەیە، هەرچەندە ئەزیەت و ناخۆشی تێدا دروست بێت ئاسان دەبێت.

بەرلەوەی پێنوسی ڕوون كردنەوە هەڵگرم، بەپێی فەرموودەی پێغەمبەر(ﷺ) كە دەفەرموێت: (من لاَ يَشْكُرُ اللَّهَ لاَ يَشْكُرُ النَّاسَ)[1]

سوپاس و پێزانینم ئاراستەی هەموو ئەو كەسانە دەكەم كە هاوكارو یارمەتیدەرم بوون، پاداشتی چاكە كارانیش تەنها چاكەیە.

[1] ترمژی، باسی(ما جاء في الشكر لمن أحسن اليك)، ژ6601، لاپەڕە383.

سوپاسێكی بێ پایان و تایبه‌ت بۆ شه‌یخه‌كه‌م به‌ڕێز (سوله‌یمان ی باوكی عاذره) چاكه‌و ماڤ به‌سه‌رمدا هه‌یه ، ئه‌و له‌ ته‌رازوی ژێریدا پێش ده‌خرێت، له‌سه‌ر پێداچونه‌وه‌ی ئه‌م زنجیره‌ باسه‌ و ڕاست كردنه‌وه‌ی له‌ ڕووی زمانه‌وانیدا.

وه‌هه‌روها سوپاسی برای به‌ڕێزم (عبدالسلام طباسی) ده‌كه‌م له‌سه‌ر پێداچونه‌وه‌و زیاده‌ خستنه‌ سه‌ر شێوه‌ هونه‌ریه‌كه‌ی له‌ ده‌رچوون و ڕاخستنی ئه‌م په‌رتووكه‌، وسوپاس بۆ شێخی به‌ڕێز (عبدالله جمال العرقان) له‌سه‌ر ئه‌م ماندوبونه‌و بوونی په‌یوه‌ندی به‌رده‌وام له‌گه‌ڵ مامۆستایان بۆ پێش كه‌ش كردنی ئه‌م زنجیره‌ پیرۆزه‌.

له‌ كۆتاییدا سوپاسی هه‌موو ئه‌و كه‌سانه‌ ده‌كه‌م كه‌ سودیان پێم گه‌یاندوه‌ به‌ ڕسته‌یه‌ك، یان سودیان پێم گه‌یاندوه‌ به‌ ئاماژه‌یه‌ك، یان منیان ڕاست كردۆته‌وه‌ له‌ هه‌ڵه‌، یارمه‌تیان داوم به‌ نوسین، گه‌ر بمه‌وێ سوپاس و پێزانینیان كورت بكه‌مه‌وه‌ ته‌نها ده‌ڵێم ئه‌وه‌یان لامه‌ كه‌ به‌ نیاز پاكی بۆیان بپاڕێمه‌وه‌.

خزمه‌ تكاری قورئانی پیرۆز

د. ئه‌حمه‌د ضیف الله‌ عومر ئه‌بو سه‌مهه‌دانه‌

ڕێگه‌ پێدراوی ده‌ قیراِئاتی (خوێندنه‌وه‌كانی) قورئانی پیرۆز

بچوك و گه‌وره‌

و چوار جۆره‌ ده‌رچووه‌كه‌ له‌ قیراِئاتی قورئانی پیرۆز

ده‌روازه‌یه‌ك:-

سوپاست ده‌كه‌م له‌سه‌ر وه‌رگرتنی ئه‌م په‌رتووكه‌، ئومێده‌وارم پالپشتت بیٚ له بیرۆكه‌و زانیاری به سود، هاوكاریت بكات له‌سه‌ر خوێندنه‌وه‌ی په‌رتووكی په‌روه‌ردگار به شێوه‌یه‌كی ڕاست و دروست.

هه‌روها ئومێده‌وارم – له ڕێگه‌ی ئه‌و پۆسته ئه‌لیكترۆنیه‌ی داندراوه له سه‌ره‌تای ئه‌م په‌رتووكه – ده‌وله‌مه‌ندم بكه‌یت به تێبینیه‌كانت، وئه‌م په‌ڕاوه گرنگانه‌ی كه من هه‌ڵوه‌سته‌یان له‌سه‌ر ده‌كه‌م، ئه‌و دێرانه‌ی كه من هێلم له ژێر داوه‌، هیچ شتێك له‌وه چاكتر نیه كه نوسه‌ر ببینیٚ نوسراوه‌كه‌ی به جوانترین شێوه نوسراوه‌، به تایبه‌ت ئه‌گه‌ر نوسین و په‌رتوكه‌كه‌ی په‌یوه‌ست دار بێت به قورئانی پیرۆز، ئه‌وه زیاتر بایه‌خی پیٚ ده‌دات و دڵنیایی له‌سه‌ر ده‌بێت.

پێم باشه لێره‌دا ئه‌وه بگوازمه‌وه كه (عیماد الاصفهانی)[1] باسی كردووه سه‌باره‌ت به كه‌مته‌ر خه‌می و ماندوبونی مرۆڤ، سه‌ره‌ڕای گشت هه‌وڵه‌كانی، بۆ پوخت كردنی شته‌كان و ڕاستكردنه‌وه‌یان و به‌دواداچونیان، ده‌فه‌رموێت: "من ئه‌بینم هه‌ركه‌سێك په‌رتوكێك بنوسێت له ڕۆژی دواتر ده لی: ئه‌گه‌ر له‌بری ئه‌مه ئه‌مه‌م به‌كار بهێنابوایه باشتر بو، ئه‌گه‌ر ئه‌وه‌ی بۆ زیاد كرابوایه چاكتر بو، ئه‌گه‌ر ئه‌وه پێش بخرابوایه گرنگتر بو، ئه‌گه‌ر ئه‌وه لا بردرابوایه جوانتر بو، ئه‌مه‌ش گه‌وره‌ترین په‌نده‌، به‌ڵگه‌ی سه‌لماندنی ئه‌وه‌یه كه نوسینی ڕسته‌كانی مرۆڤ كه‌م و كورت و ناته‌واون" ئیبن قه‌ییمی جوزی، د.ت، به‌رگی 1، لاپه‌ڕه 2).

داواكارم له به‌ڕیزت كاتێكت هه‌بێت بگه‌ڕێیته‌وه بۆ ماڵپه‌ڕی فه‌یس بوك: به‌ناوی (الدرر الحسان في القراءات العشر للقرآن، یان ماڵپه‌ڕی كه‌سی من)، چونكه من

---

[1] اره‌تی نوسینی ئه‌دبیات ی به‌ناوبانگ عیماد ئه‌صفه‌هانی، پاشان به‌ناوی عیماد بلاۆبۆته‌وه‌، له‌م باره‌یه‌وه سه‌یری: عبدالله ی كوڕی عبدالرحمن ی به‌سام بكه: كتێبه‌كه‌ی به‌ناوی (توضیح الاحكام من البلوغ المرام) مه‌ككه‌ی پیرۆز، نوسینگه‌ی الاسدی، چ5، به‌رگی 1، 2003ز، لاپه‌ڕه 3.

دەمەوێت هەندێ شتی باش و دەستکاری و نمونە و سەرچاوەی تر دابنێم کە بە ڕاستی سودیان بۆ تۆ دەبێت لە دواییدا.

لە نوسینی ئەم پەرتوکەدا شێوازێکی تایبەتم بە کار هێناوە – پاش داوای یارمەتی و پاڵ پشتی لە پەروەردگار – لێرەدا بە کورتی باسی دەکەم بەم شێوەی خوارەوە:

1. نوسینی ئایەتەکانی قورئانی پیرۆز بە وێنەی عوسمانی.

2. نوسینی فەرمودەکانی پێغەمبەر(ﷺ) بە سەرو ژێرەوەو بە نوسینێکی جیا لە نوسینەکانی تر، مەبەست لەم کارەش بۆ گەورەیی و پیرۆزی فەرمودەی پێغەمبەرە(ﷺ).

3. لە کاتی نوسینی ئایەتەکانی قورئانی پیرۆز باسی ناوی سوڕەتەکەو ژمارەی ئایەتەکەم کردووە، ڕاستەو خۆ لەدوای ئایەتەکەم داناوە تا نوسینەکان زۆرو تێکەڵاو نەبێت.

4. پێناسەی زاراوەکانم کردووە بەپێی توانا.

5. ڕونکردنەوەی واتای هەندێ وشەی نادیار لە پەراوێزدا .

6. پێناسەی هەندێك کەسایەتی کە ناویان هاتووە لەم پەرتوکەدا.

7. من پێداگربوم – بە پێی توانا – لە بیرکردنەوەو هەڵوەستە لە وەرگرتنی هەر بابەتێك یان بڕیارێك لەسەر دیاردەیەك، لەبەر ئەوە ڕۆچوون لە فەرمانێك کە پەیوەندی بە قورئانی پیرۆزەوە هەیە ئەوە دەخوازێت کە بەدواداچونی بۆ بکەیت و لێی وردبیتەوە جوان تێڕابمینێیت، ئەوەش بە یارمەتی پەروەردگار و چاکەی ئەوە بەسەرمەوە، لەگەڵ کورتی کات و دووری ڕێگادا.

8. له كاتی وەرگرتنی دەقێك وەكو خۆی، دەقەكەم خستۆتە نێوان دوو كەوانەی دەقی" " لەگەڵ ئەوەش ئاماژەم بە سەرچاوەكەی كردووە له ناوەڕۆكەكەیدا.

9. ئەگەر وەرگرتنی دەقەكان بە واتاكەی بو، واتا كاتێ گەڕایەوە بۆ خودی دەقەكە بینیت بە دەست كاریەوە باس كرابو ئەوە وشەی {سەیركە}م بۆ بەكارهێناوە ئاماژەشم پێ كردووە كە سەرچاوەكەی بەم شێوەیە، ئەم شێوازە بەكاردێنم لەكاتی بەناوبانگ بوونی دەقەكە یان دیار نەبوونی خاوەن وتەكە، ئەگەر له نێوان وشەكاندا ئەم خاڵانەم دانا (....)، ئەمە واتا بەشێك له وتەكان نادیارەو پێویست بە باس كردنی نیە بەڵكو دەبێت پوخت بكرێت، یان سود له باس كردنی نیە.

10. لەكاتی وەرگرتنی دەقێك و خستنە ڕستەیەك بۆ ناو دوو كەوانە له كاتی نوسیندا، ئەمە مانای ئەوە دەگەیێنێت كە ئاگاداربە ئەوەی نێوان كەوانەكانە وتەی خۆمە، نەك وتەی وەرگیراو.

11. هەر وشەیەك پێویستی بە سەرو ژێر هەبێت سەروژێردارم كردووە تا تێكەڵاو نەبێت لەكاتی دەربڕینا.

12. ناوەڕۆكم بۆ سەرچاوەكان داناوە – كە ئەوەش زۆر یارمەتی دەرم بو بۆ ئەم پەرتوكە – كۆكراوەیەو یەك لەدوای یەك دامناوە بەپێی ریزبەندی پیتەكانی زمانی عەڕەبی، وناوەڕۆكم داناوە بۆ بابەتەكانی ناو پەرتوكەكە له كۆتایی كتێبەكەدا.

13. دانانی ژمارەو نیشانەكانی خاڵبەندی وەكو: نیشانەكانی پرسیار هتد....) بۆ ڕوونكردنەوەی دەقەكان ئەمەش بە مەبەستی جیاكردنەوەیەتی.

14. گه‌ڕاومه‌ته‌وه سه‌ر به‌شێكی زۆر له سه‌رچاوه‌و ماسته‌ر نامه‌ی زانكۆیی و بابه‌تی ترو مالپه‌ڕه ئینته‌رنێتیه‌كان، وگه‌ڕاومه‌ته‌وه بۆ ده‌یه‌ها سه‌رچاوه‌ی تر به‌لاّم به‌كارم نه‌هێناوه چونكه له‌گه‌لّ بابه‌تی من زۆر تێكی نه‌كردۆته‌وه.

15. زۆربه‌ی جار ئه‌و ده‌قه‌ی كه وه‌رمگرتووه ئاماژه‌م به‌سه‌رچاوه‌كه‌ی نه‌كردووه. تا ژێرنوسه‌كان زۆر نه‌بێت، ومن ئاره‌زوی كورت كراوه ده‌كه‌م و زیاتر ماندوبوونه‌كه‌م بۆ شتی گرنگتر به كاردێنم، له كۆتایی كتێبه‌كه‌دا باسم كردووه، له ناوه‌ڕۆكی سارچاوه‌كان ئه‌وه‌ی كه زۆر سودم لیّ بینیوه له بڕگه زانستیه‌كه‌دا.

16. له كۆتایی: كاتێك بینیم به‌رفراوانیه‌ك هه‌یه له بنچینه‌و بڕگه‌كانی ئه‌م كتێبه‌دا و گشتگیریه‌كه‌یدا، دلنیابووم بڕگه‌كانی درێژه ده‌كێشێت، بینیم پێویسته ئه‌و بابه‌تانه‌ی ڕوون وئاشكران كورت كه‌مه‌وه له‌سه‌ر ئه‌وانی تر، مه‌به‌ست له‌م كۆششه ئاسایی كردنی بابه‌ته درێژه‌كان بوو.

ئەم ڕێگایەی بەكارم هێناوە بۆ وشەی فەرش

به پێی توانا هەوڵمداوە پابەندبم بە بەكارهێنانی نوسینی ڕەسمی عوسمانی لە نوسینی وشەكانی فەرشدا.

- ✓ ئەگەر وشەیەكەم بەڕەهایی بەكارهێنا، واتە مەبەستم پێی لەكاتی وەستان و نەوەستانە (وقفاً – ووصلاً)
- ✓ (أ) ئاماژەیە بە ئاسانكردنی هەمزە، ئەگەر نوسینی پیتە هەمزەكە لەسەر شێوەی ئەلیف بوو، وەك: [ءَأَعۡجَمِيّٞ].
- ✓ (ؤ) ئاماژەیە بە ئاسانكردنی هەمزە، ئەگەر نوسینی هەمزەكە لەسەر شێوەی (و) بوو، وەك: [أَؤُنَبِّئُكُم].
- ✓ (ئـ) ئاماژەیە بە ئاسانكردنی هەمزە، ئەگەر نوسینی هەمزەكە لەسەر شێوەی بەرزكردنەوەی دەنگ بێت(نەبرە)، وەك: [أَئِمَّةَ].
- ✓ (•) ئاماژەیە بە ئاسانكردنی هەمزە، ئەگەر نوسینی هەمزەكە لە ڕیزی پیتەكانی تر نوسرابێت، وەك: [أَءنَّكَ].
- ✓ (ـࣰس) ئەم نیشانەیە لەسەر بێت، واتا خوێندنەوەی ئەم پیتە بە پیتی(س) دەبێت، وەك: [ٱلصِّرَٰطَ].
- ✓ (ـُ) ئەم نیشانەیە لەسەر بێت، واتا وەستان بە پیتی(ه)ی زەنەدار، وەك: [فِيمَّ][فِيمَه].
- ✓ (ـۛ) ئەم نیشانەیە لەسەر پێت، واتا گۆڕینی پیتی(ت)ی لەسەر وەستاو، بە پیتی(ه) وەك:

[رَحۡمَتَ][رَحۡمَه].

✓ (ــٌ) ئەم نیشانەیە ئەگەر لە پاڵ جوڵەی تەنوین بوو، بەڵگەیە لەسەر ضـەممەداركردنی پیتی نونی تەنوین، بەمەبەستی ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو پیتی زەنەداری ضـەممە، وەك: [بِرَحۡمَةٍۚ ٱدۡخُلُواْ] [بِرَحۡمَتِندخُلُواْ].

✓ (ــٍ) ئەم نیشانەیە ئەگەر لە پاڵ جوڵەی تەنوین بوو، بەڵگەیە لەسەر كەسرەداركردنی پیتی نونی تەنوین بەمەبەستی ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو پیتی زەنەداری كەسرە، وەك: [أَحَدٌ ۞ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ].

✓ (ــ) ئەم نیشانەیە ئەگەر كەوتە ژێر پیت، بەڵگەیە لەسەر بوونی ئیماله[1]، وەك: [مَجۡرٜىٰهَا].

✓ ئەگەر ناوی ڕاوی (گێرەوەرەكە)م نەبردبوو، واتا هەردوو ڕاویەكە یەك خوێندنەوەیان هەیە، واتە جیاوازیەكە تەنها لەسەر ئیبن كەثیرە بە ڕاویەكانیەوە.

✓ لە بەشی یەكەم لە وشەكانی فەرش كورت كردنەوەم كردووە لەسەر ناو هێنانی پیتی(م)ی كۆ، زۆربەی جار دووبارەم نەكردۆتەوە لە بەشەكانی تر، ئەوەش بەهۆی زۆر بەكارهاتنی لە قورئانی پیرۆزدا، ناوهێنانیم لە هەندێك جار لەگەڵ یاسای تر باس كردووە لە هەمان وشە.

✓ بەشی سێیەمم تایبەت كردووە تەنها بە وشەكانی فەرش، لەگەڵ ئاشكراكردنێكی كورت، دەربارەی پیتی(هـ)ی كینایە[2]، وپیتی(م)ی كۆ، لەگەڵ وەستان بە پیتی(هـ) لەبری پیتی(ت)ی مێ، وگەیشتنە دوو پیتی زەنە بەیەكترو ئەوانەی هاووێنەی ئەوەن كە باسمان كرد، لەم بەشەدا باسم نەكردووە، تا درێژنەبێتەوە، ئەوەشی زانیاری زیاتری دەوێت بگەڕێتەوە بۆ بەشی دووەم، زۆر بە درێژی باس كراوە.

---

[1] ئیماله(الاماله) واتە خوێندنەوەی ئەلیف و یائدا هاوشێوەی (ی)ی كوردی لێدێت، وەكو:(مَجۡرٜىٰهَا) (مەجراها) (مەجرێها)

[2] كناية: دركە – دوو نیازی – بەڵام لێرەدا مەبەستی پێی ڕاناوی لكاوە(ضمير متصل).

گرنگترین تایبهتمهندییهكانی ئهم پهرتووكه

1. پهرتوكهكه له ژێردهستتدا دهبێت تا چێژ وهرگری له خوێندنهوهی پهرتووكی پهروهردگار، بهخێرایی دهتگهێنێت به زانستی خوێندنهوهكانی قورئانی پیرۆز، نهخوشیت بۆ دیاری دهكات، چارهسهریشت بۆ دهدۆزێتهوه، وبۆچوونه پهسندهكهشت پیٚ دهبهخشێت.

2. نمونهی كرداریت بۆ ڕێك دهخات لهگهڵ نمونهی ژیری و گریمانهیی، تا خوێنهرێكی كاراو به توانات لیٚ دروست بكات بتوانی گهڕان و تێڕامان بكهیت.

3. به وردی شیكردنهوهو كردنهوهی گریٚ كوێرهكانی زۆرێك له بابهته ئالۆزو تێكهلاٌوهكانت بۆ دهكات، دواتر چارهسهرێكی زانستی گونجاو بۆ ههر یهك له كێشهكان دهكات.

4. ئهم پهرتووكه كێشهو چارهسهری زۆرێك له بابهته تایبهته بچوكهكانت دهخاته ژێر دهست، درێژه پێدهره تا بابهته گهوره ئالۆزیهكانت پیشان دهدات.

5. نمونهو بهڵگهی زۆر ورد ههلبژێردراون تا بیرۆكهی بابهتهكان به تهواوی پێت بگات.

6. له ناوهڕۆكدا كۆكهرهوهی گرنگترین بۆچون و ئهو بابهتانهیه كه له پهرتووكهكانی تری پهیوهست بهم بواره.

7. سادهو ئاسان كردنی زانیاریهكان بهپێی توانا.

8. بەکارهێنانی نیشانەو ئاماژەی دیاری کراو له جیاوازییه فەرشییەکان (الخلافات)، بۆ خوێنەرو دیاری کردنی وێناکردنی ئەم جیاوازییانه ، باسی ئەم نیشانەو ئاماژەم کردووه له بەشی نوسینی وشەکانی فەرش.

9. ئەم پەرتووکه جیاکراوتەوه به بەشێك له پرس و گرفته گرنگەکانی، وەك – پەیوەندی نێوان پیتەکان – بۆ ئەو کەسانەی که سەیری زانستی تەجوید و خوێندنەوەکان دەکەن تا دەرکی پێ بکەن، وپێیئاشنابن.

10. پەرتووکەکه دابەش کراوه بەسەر سێ بەشدا، تا ئاسان بێت بۆ خوێنەری بەڕێز و خێرا بگات به زانیاریەکان، له پێشەکیەکەش ئاماژه بەم بەشه دراوه.

مەبەست لە خوێندنی قیرائاتی قورئانی پیرۆز لە حەلەقاتی قورئانی

مەبەستە گشتیەکان کە پێویستە لەسەر مامۆستای فێرخواز بیخاتە ژێر دەستی قوتابی بۆ کار پێکردن:

زۆر بە جوانی و بە وردی خوێندنەوەی قورئانی پیرۆز ئەنجام بدات هەر وەك چۆن دابەزیوە بۆ سەر پێغەمبەر(ﷺ).

1. هەڵوێستی خۆی دەربڕێ کە ئامادەیە کەسێکی خێر خواز بێت لەسەر فەرمودەی پێغەمبەر(ﷺ) کە دەفەرموێت: (خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ).

2. هەوڵ و کۆشش بدات بۆ بەدەست هێنانی پاداشت و چاکە، بە دانیشتن لەبازنەی زانست خوازاندا.

3. پێداگری بکات لەسەر بەدست هێنانی ڕەزامەندی پەروەردگار بەجێ بەجێ کردنی فەرمانی خودا کە دەفەرموێت:﴿ وَرَتِّلِ ٱلْقُرْءَانَ تَرْتِيلًا ﴾.

4. پەیوەندی دروست بکات لە نێوان ملکەچی و بیرکردنەوە لە کاتی نوێژدا.

5. بەروبومی زمانەوانی دەنگی و زیرەکی و لێهاتویی پەرەپێ بدات، ئەوانەی کە پەیوەندیان بە دەربڕینەوە هەیە.

6. بە قوڵی ڕۆچوونی هەبێت بۆ خۆشەویستی قورئان و قیرائاتی قورئانی موتەواتیر و دڵی لای خەڵکی قورئان بێت و شانازی بەم نازناوە بکات.

7. خۆشەویستی لە پێناو خودادا بچێنێت و گیانی برایەتی هەبێت لەبەر فەرمودەی پێغەمبەر(ﷺ) کە دەفەرموێت: (سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللَّهُ فِي ظِلِّهِ...) .

8. هەول و کۆشش بدات بۆ بەدەست هێنانی باوەڕ بەخۆ بوون چونکە فێری یاسای ژیانی دەکات.

9. ئەو پەڕی توانای خۆی بەگەڕ بخات تا ببێت بە مامۆستایەکی قورئانی بۆ منالّی موسلّمانان، (زەکاتی زانستی).

10. گرنگی خوێندنەوەکانی قیڕائاتی قورئانی دەربخات، وپێگەیان بەهێز بکات لە ئایندا.

11. چاندنی بەهێز کردنی تواناکانی لەسەر ئەزبەرکردن و جێبەجێ کردنێکی دروست.

12. خۆی ڕابێنێت لەسەر ڕێك خوێندنەوەی ڕوەکانی خوێندنەوەی قورئان، وەك ڕێك خستن و سەروژێرکردن و دورکەوتنەوە لە تێکەلأوکردن.

پەیڕەوی خولی قورئانی تایبەت بە خولی پێشەوا ئیبن كەثیر

- ئەم پەرتوكە بۆ سودبەخشین بە تۆ داڕێژراوە، بیربكەرەوە بەردەوام لەگەڵت دابێت لەماوەی ئەم خولەدا.
- سەرچاوەی سەرەكی ئەم خولە ئەم پەرتووكەیە كە ئەوەش تایبەتە بە خوێندنەوەی پێشەوا ئیبن كەثیر.
- ئامادەكردنی فەرش و وشەكانی ئیبن كەثیر لەسەر موصحەفێ تایبەت بە هەموو قوتابییەك.
- تاقیكردنەوەی چالاكی بەشێوەیەكی بەردەوام لە كۆتایی هەمووو بابەتێك.
- ئەم خولە لە تۆیەو بۆ تۆشە، ئێمەش بە بەشداری چالاكانەی ئێوە خۆشحاڵین.
- بۆچونت بەلامانەوە گرنگە، ڕەزیلی نەكەیت بۆ دەربڕینی پێشنیازەكانت بۆ پەرەپێدانی ئەم پەرتووكە، یان بۆ پێش خستنی پەیڕەوی ئەم خولە.

ڕێكارەكانی بازنەی قورئانی تایبەت بە پێشەوا ئیبن كەثیر

- نەهاتن بۆ ماوەی سێ جار بەبێ هۆ سزاكەی دەركردنە.
- وتەی لاوەكی كە پەیوەندی نەبێت بە بابەتەكانەوە قەدەغەیە.
- قسەكردن بە مۆبایل لە كاتی وانەدا قەدەغەیە.

پێشەوا
ئیبن كەثیری مەككی

ناوی تەواوی باوكی مەعبەدە عبدالله ی كوڕی عەمری كوڕی زادانی كوڕی فەیروزی كوڕی هورمزە، خەڵكی مەككەیەو لە هۆزی دارە، هەندێك دەڵێن: پێی دەگوترێ (داري) چونكە عەتارِ بووە، عەرەبەكان ناوی عەتارەكانیان بە داری بردووە، یان خەڵكی شوێنێك بووە پێی دەگوترێت (دارين) شوێنێكە لەولاتی بەحرەین بۆنی خۆشی تێدا بەدەست دەهێندرێت، ئەصمەعی دەفەرموویێت: داری واتا لە ماڵەوە دەرناچێت و داوای بژێوی و ژیان لە هیچ كەسێك ناكات.

دووەم قاریئە لە حەوت قوڕائەكان، تابیعیەكی بەرێزەو صەحابەی بینیوە، بەرەگەز خەڵكی فارسە، لە شاری مەككەی ثیرۆز لە دایك بووە لە ساڵی (45)ی كۆچی.

پێشەوای خەڵك بووە لە خوێندنەوەی قورئاندا، كەس هاوشێوەی نەبووە، ئیبن موجاهید دەفەرمویێت: عبدالله، ئیبن كەثیر بەردەوام پێشەوای قاریئەكان بووە لە مەككە تا وەفاتی كردووە.

ئیبن كەثیر كەسێكی زمان پاراو و ڕەوانبێژ بوو، ئارامی و نەرم و نیانی پێوە دیار بوو، سەرو ڕیشی سپی بوو هەندێ جار لە خەنەی دەنا، كەسێكی درێژو چوار شانە بوو، ڕەنگی ڕەش ئەسمەر بوو، چاوی كەمێك شین خۆی نیشان دەدا[1].

لە شاری مەككەی ثیرۆز بە خزمەت عبدالله ی كوڕی زوبەیر گەیشتووە، چاوی بە دەرباس خزمەتكارەكەی عبداللەی كوڕی عەباس كەوتووە، ئەبو ئەیوبی ئەنصارییشی بینیووە، لەگەڵ ئەنەسی كوڕی مالك،و موجاهیدی كوڕی جەبر، كە لەوەوە فەرمودەی

(1) موحەممەدی كوڕی مەنزوری ئەفریقی، لە كتێبی لسان العرب، (بەیروت، دار صادر، بەرگی11، دت)، لاپەڕە373.

گێڕاوته‌وه، خوێندنه‌وه‌ی قورئانی له‌لای عبدالله ی كوڕی سائیب وه‌رگرتووه‌و له لاشی خوێندۆته‌وه ، وهه‌روها قورئانی له‌لای باوكی حه‌جاج موجاهیدی كوڕی جوبه‌یریش خوێندۆته‌وه ، وبه‌سه‌ر ده‌رباسی خزمه‌تكاری ئیبن و عه‌باس خوێندنۆته‌وه. كوڕی سائیبیش قورئانی لای ئوبه‌ی كوڕی كه‌عب و عومه‌ری كوڕی خه‌تاب خوێندۆته‌وه، موجاهیدیش قورئانی لای عبدالله ی كوڕی سائیب و عبدالله ی كوڕی عه‌باس خوێندۆته‌وه ، وده‌رباس قورئانی لای عبدالله ی كوڕی عه‌باس خوێندۆته‌وه، ئیبن عه‌باسیش لای ئوبه‌ی كوڕی كه‌عب و زه‌یدی كوڕی ثابت خوێندۆته‌وه، وئوبه‌ی و زه‌یدو عومه‌ریش قورئانیان له پێغه‌مبه‌ره‌وه(ﷺ) وه‌رگرتووه.

كه‌سانێكی زۆر خوێندنه‌وه‌ی قورئانیان له ئیبن كه‌ثیره‌وه وه‌رگرتووه له‌وانه‌ش: ئیسماعیلی كوڕی عبدالله القسطی، وئیسماعیلی كوڕی موسلیم، وحه‌مادی كوڕی سه‌له‌مه، وخه‌لیلی كوڕی ئه‌حمه‌د، وسوله‌یمانی كوڕی موغیره، وشیبلی كوڕی عوباد، عه‌بدولمه‌لیكی كوڕی جه‌ریح، وكوڕی باوكی مه‌لیكه، وسوفیانی كوڕی عویینه، وباوكی عه‌مری كوڕی عه‌لا، وعیسای كوڕی عه‌مر.

ئه‌صمه‌عی ده‌فه‌رموێت: به باوكی عه‌مرم گوت: قورئانت لای ئیبن كه‌ثیر خوێندۆته‌وه؟ وتی: به‌ڵێ، هه‌موو قورئانم لای ئیبن كه‌ثیر خوێندۆته‌وه دوای ئه‌وه‌ی هه‌مووم لای موجاهید خوێنده‌وه، وئبین كه‌ثیر زاناتر بوو له موجاهید له زمانی عه‌ره‌بیدا.

پێشه‌وا شافعی خوێندنه‌وه‌ی قورئانی ئیبن كه‌ثیری گواستۆته‌وه‌و مه‌دحی كردووه، وده‌یفه‌رموو: خوێندنه‌وه‌ی من خوێندنه‌وه‌ی عبدالله ی كوڕی كه‌ثیره، خه‌ڵكی شاری مه‌كه‌شم بینی له‌سه‌ر خوێندنه‌وه‌ی ئه‌و بوون.

ده‌گوترێ ماوه‌یه‌ك له وڵاتی عێراق ماوته‌وه دواتر گه‌ڕاوه‌ته‌وه بۆ شاری مه‌ككه‌و هه‌ر له‌وێدا له ساڵی(120)ی كۆچی له ته‌مه‌نی 72ساڵیدا كۆچی دوایی كردووه، ڕه‌حمه‌تی خودای گه‌وره له پێشه‌وا ئیبن كه‌ثیری مه‌ككی بێت .

ڕاویەکانی ئیبن کەثیر
ئەوکەسانەی قیڕائاتیان لە ئیبن کەثیر گێڕدراوەتەوە

بەناوبانگترین ئەو کەسانەی کە بە شێوەی ناڕاستەوخۆ قیڕائەی ئیبن کەثیریان وەرگرتووە بریتین لە بەززی و قونبول بە هۆی:

1- باوکی حەسەن ئەحمەدی کوڕی موحەممەدی کوڕی عبداللەی کوڕی قاسم ی، کوڕی نافع ی کوڕی (ئەبی بەززە) ناسراو بە (بەززی)

بەززی واتا توندی، خوێندەوەی ئیبن کەثیری لە زۆر کەس وەرگرتووە، لەوانە: عیکرەمەی کوڕی سولەیمان، ئەویش لە ئیسماعیلی کوڕی عبداللە ی قیسط ی وەرگرتووە، وهەروها لە شبلی کوڕی عەبباد ئەویش بەهەمان شێوە لە ئیبن کەثیری وەرگرتووە، ئەویش - بەززی - پێشەواییێکی گەورەیەو مامۆستاو لێکۆلەرەوەو ڕێکخەرێکی وردبینە بۆ خوێندنەوەی قورئان وباوەڕ پێکراوە، زۆر لە شێخەکانی شاری مەککە گەڕاوتنەوە لای ئەو، بانگ بێژی شاری مەککە بووە بۆ ماوەی چل ساڵ.

خەڵکانێکی زۆر قیڕائاتی قورئانیان لێ وەرگرتوەو لێیان گێڕاوتەوە، هەندێك لەوانە حەسەنی کوڕی حەباب، وباوکی ڕەبیعە، وئەحمەدی کوڕی فەرەح، وموحەممەدی کوڕی هاڕون، وبە ناوبانگترینیان پێشەوا قونبول کە بە دووەهەمی گێڕەوەرەکان دادەندرێت لە وەرگرتنی قیڕائاتی ئیبن کەثیر.

گێ ڕاویەتیەوە لە بەززی فەرمودەی تەکبیر (الله اکبر) حاکم لە کتێبی موستەدرەك باسی کردووە لە ڕێگەی ئەوەوە، فەرموویەتی فەرمودەیەکی ڕاستەو سەنەدو پالپشتیەکەشی دروستە.

لە ساڵی سەت و حەفتای کۆچی (170ك) لە مەککەی ثیرۆز لە دایك بووە ، ولە ساڵی دووسەدو پەنجای کۆچی وفاتی کردووە (250ك) هەشتا ساڵ ژیاوە ڕەزاو ڕەحمەتی خودای لەسەر بێت و خودا لێی خۆش بێت.

❖ ڕێگاکانی گێڕانەوەی بەززی:

گێڕانەوە لە بەززی بە دوو ڕێگابووە:

- ✓ **ڕێگای یەکەم:** ئیبن حەبابە[1].
- ✓ **ڕێگای دووەم:** باوکی ڕەبیعەیە[2].

لەم پەرتووکەدا پشت بە ڕێگای دووەم بەستراوە کە گێڕانەوەی باوکی ڕەبیعەیە، ئەویش باوکی ڕەبیعە موحەممەدی کوڕی ئیسحاقە. لە مانگی ڕەمەزاندا ساڵی 294ی کۆچی وەفاتی کردووە خوێنەرێکی وردەکار بووە لە خوێندنەوە، بانگ بێژی مزگەوتی حەڕامی شاری مەککە بووە لە دوای بەززی ، پێشەوا دانی بەم شێوەیە باسی دەکات و دەفەرخوێت: باوکی ڕەبیعە کەسێکی وردەکارو ڕێککارو جێیمتمانەبوو ڕاستگۆو دادپەروەربوو.

---

[1] حەسەنی کوڕی حەبابی دەقاقە باوکی علی، ساڵی 301ی کۆچی وەفاتی کردووە. سەبری کتێبەکەی: موحەممەدی کوڕی جەزەری، کتێبی (غاية النهاية في طبقات القراء)، (بیروت، دار الکتب العلمية، بەرگی 1، 1427ك)، لاپەڕە 209.

[2] موحەممەدی کوڕی جەزەری،(غاية النهاية في طبقات القراء)،(بیروت، دار الکتب العلمية، بەرگی2، 1427ك)، لاپەڕە 99.

2- باوكی عومه‌ر موحه‌ممه‌دی كوڕی عبدالرحمن ی كوڕی خالیدی كوڕی موحه‌ممه‌دی كوڕی سه‌عیدی كوڕی جه‌رجه‌ی مه‌خزومی خه‌ڵكی مه‌ككه ناسراو به‌ (قونبول).

هۆی ناونانی به‌ قونبول ڕای جیاجیای له‌سه‌ره‌، گوتراوه‌: چونكه له خانه‌واده‌یه‌ك ژیاوه له شاری مه‌ككه پێیان ده‌گوترا(قه‌نابیله) یان گوتراوه هۆی ناونانی ئه‌وه‌یه ده‌رمانێكی به‌كار هێناوه ناوی قونبول بووه ناسراوبووه لای ده‌رمانسازه‌كان، چونكه كه ئه‌و جۆره ده‌رمانه‌ی بۆ نه‌خۆشیه‌كه‌ی به‌كارهێناوه، نازناوی ئه‌م ده‌رمانه‌ی وه‌رگرتووه، پیتی یائیان لابردووه بۆ ئاسان خوێندنه‌وه‌ی و بۆته قونبول.

قونبول شێخی قورائه‌كانی حیجاز بووه، له ساڵی سه‌دو نه‌وه‌ت و پێنج (195ك) له دایك بووه، قورئانی خوێندۆته‌وه لای ئه‌حمه‌دی كوڕی موحه‌ممه‌دی كوڕی عه‌ون نه‌باڵ، ناسراو به قه‌واس، ئه‌وه‌ی كه له دوای خۆی دایده‌نا له شاری مه‌ككه‌ی ثیرۆز، خوێندنه‌وه‌و قیراْئاتی وه‌رگرتووه له به‌ززی ، ئه‌وه‌ش به كه‌سی دووه‌هه‌م داده‌ندرێت له گێڕانه‌وه‌ی قیراْئات له ئیبن كه‌ثیر، قواس خوێندنه‌وه‌ی قورئانی له باوكی ئیخریط وه‌هبی كوڕی واضح وه‌رگرتووه، وباوكی ئیخریط خوێندنه‌وه‌ی لای ئیسماعیل ی كوڕی عبدالله ی قیسط و لای مه‌عرووف كوڕی مه‌شكان خوێندۆته‌وه، ئه‌وانیش له ئیبن كه‌ثیره‌وه قیرائه‌كه‌یان وه‌رگرتووه، خه‌ڵكانێكی زۆر خوێندنه‌وه‌ی قورئانیان لێ وه‌رگرتووه له‌وانه باوكی ڕه‌بیعه موحه‌ممه‌دی كوڕی ئیسحاق ئه‌ویش یه‌كێكه له قوتابیه نزیك و ناسراوه‌كانی، وموحه‌ممه‌دی كوڕی عبدالعزیزی كوڕی عبدالله ی كوڕی صه‌باح، وئه‌حمه‌دی كوڕی موسای كوڕی موجاهید نوسه‌ری په‌رتووكی (سه‌بعه) وموحه‌مه‌دی كوڕی شه‌نبوذ ، وعبدالله ی كوڕی جوبه‌یر ئه‌وه‌ش له هاوده‌مه‌كانیه‌تی.

پێشه‌وایه‌تی خوێندنه‌وه‌ی قورئان له حیجاز بۆ ئه‌و ده‌گه‌ڕێته‌وه، خه‌ڵك له هه‌موو شوێن و وڵات و لایه‌كدا ڕوویان تێكردووه.

قونبول سه‌رپه‌رشتی پۆلیسی شاری مه‌ككه‌ی ده‌كرد، چونكه هه‌ر پیاو چاك و خێرخوازێك بهاتبوایه لای هه‌ڵیده‌بژارد بۆ وه‌رگرتنی مافی خه‌ڵك و جێ به‌جێكردنی یاساو بڕیاره‌كانی شه‌ریعه‌ت، قونبول كه‌سه چاكه‌كانی دیاری ده‌كرد ئه‌وانه‌ی كه خاوه‌ن

زانست بوون و چاكە كار بوون، ئەم كارەی قونبول لە ناوەڕاستی ژیانی بوو خەڵكان زۆر بە چاكە باسی ژیانی ئەویان دەكرد.

گوتراوە كاتیٚ قونبول بە تەمەن كەوت لە خوێندنەوەو قیراَئات دابڕا ئەوەش حەوت ساڵ بەر لە مردنی بوو، وگوتراوە دە ساڵ پێش وەفاتی لە قیراَئات دوركەوتەوە بە هۆی تەمەنیەوە، قونبول لە ساڵی (291) دوو سەت و نەوەت و یەكی كۆچی وەفاتی كرد لە شاری مەككەی ثیرۆز، لە تەمەنی نەوەت و شەش ساڵیدا – ڕەزاو ڕەحمەتی خودای لەسەر بێت–

❖ ڕێگاكانی گێڕانەوەو ڕیوایەتەكانی قونبول

لە دوو ڕێگاوە گێڕانەوەو ڕیوایەت كراوە لە قونبول، ئەوانیش بریتین لە:

- ✓ **ڕێگەی یەكەم:** ڕێگای ئیبن شەنبوذ[1].
- ✓ **ڕێگەی دووەم:**

ئەم ڕێگایە پشتی پیٚ بەستراوە لەم پەرتووكەدا ئەویش ڕێگەی: ئیبن موجاهیده، لە مانگی شەعبان ساڵی (324ك) وەفاتی كردووە، لە ساڵی (245ك) لە دایك بووە، پێشەوای قورئانخوێنانی سەردەمی خۆی بووە، ناوبانگی لەولآتان بلآوبۆتەوەو خەڵكی لە شاران بۆ لای ئەو هاتوون، خەڵكی زۆر لێی كۆبۆتنەوەو پێش بڕكێی وەرگرتنی قیراَئاتیان لەلای كردووە، لە كۆری ئەودا زیاتر لە سیٚ سەد سەرپەرشتیار هەبووە، هەشتاو چوار جێگری هەبووە گویٚ بیستی خوێندنەوەكان بوونە بەر لە دیتنی ئەو، یەكەم كەس بووە كە ناوی

---

[1] موحەممەدی كوڕی ئەحمەدی كوڕی ئەیوبی كوڕی صەڵتە، باوكی حەسەن، لە ساڵی327ی كۆچی وەفاتی كردووە. بڕوانە:موحەممەدی كوڕی جەزری، غاية النهاية في طبقات القراء،(بیروت، دار الكتب العلمية، بەرگی1427،2ك)، لاپەڕە52

قیرائاتی کردووه به حەوت قیرائات، کەسێکی باوەڕپێکراوو دیندارو خۆ پارێز بووه.

شاطبی – **ڕەحمەتی خودای لەسەر بێت– هونراوەیەکی بەسەردا گوتووه:–**

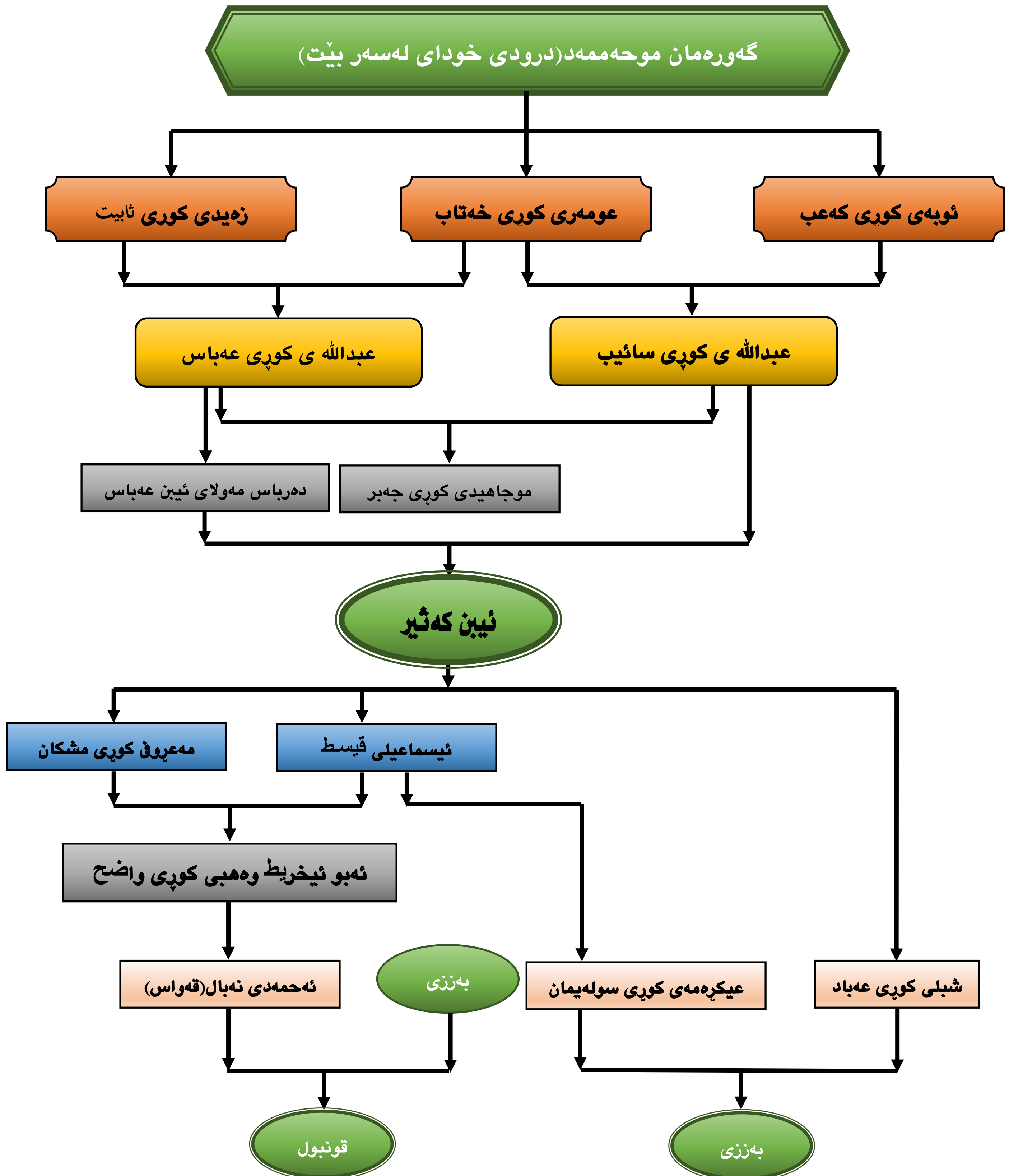
وَمَكـَّةُ عَبْدُ اللهِ فِيهـَا مُقـَامـُهُ هُوَ أُبْنُ كەثير كاثِرُ الْقَوْمِ مُعْتَلَا
رَوى أَحْمَدُ الْبَزِّيْ لَهُ وَمُحَمَّدٌ عَلَى سَنَدٍ وَهْوَ المُلَقَّبُ قونبولا

کاثر القوم : **واتا بەرز ، دەگوترێت زاڵ بو بەسەر گەلەکەی واتا بەرزتربو له ئەوان به زانستەکەی و چاکەکانیەوه.**

تێبینی :

له ڕووی جێبەجێکردندا بەززی پێش قونبول دەخرێت، هۆی پێشخستنکەی بەززی لەسەر قونبول چونکه زنجیره (سەنەد)ی نێوان بەززی و ئیبن کەثیر کورتره لەوەی قونبول هەروەها بەززی له زنجیرەی قونبول دایه، چونکه بەززی ناوی هاتووه لەو زنجیرانەی که قونبول له ئەوانی وەرگرتووه.

پاڵپشتی قیرائه‌تی ئیبن كه‌ثیری مه‌ككی

بنچینەکانی
قیرائەتی ئیبن کەثیر

✓ **أصول:** کۆیە تاکەکەی (**أصل**) ـە لە زمانی عەرەبیدا بەو بناغەو بنچینە دەگوترێت کە شتی لەسەر بونیاد دەندرێت .

أصول لە ڕووی زاراوەدا: هەمووو بڕیارێکی گشتی دەگرێتەوە کە بچەسپێت لەسەر ئەوشتانەی مەرجی بڕیارەکە لێی بێتە دی، یان مەبەست لە ئوصول واتا ئەو یاسا گشتیانە دەگرێتەوە کە پەیدادەبن، وەك (مد) درێژکردنەوە و(القصر) کورت کردنەوە و(الفتح) کردنەوە (الاماله) واتا لارکردنەوەو مەیل کردن لە نێوان دوو خوێندنەوەو ئەوەی هاوشێوەی ئەوانەن.

✓ **الفرش:** لە زمانی عەرەبیدا واتا ڕاخستن و بڵاوکردنەوە.

الفرش: لە زاراوەدا بریتیە لەو بڕیارەی تایبەتە بە هەندێ وشەی قورئانی کە ڕای جیاوازی لەسەرە لە نێوان قوڕائەکانی خوێندنی قورئان لەگەڵ بەهێز کردنی هەمووو خوێندنەوەکان بۆ خاوەنەکەی وەك: ﴿ مَـٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴾ .

لە خوێندنەوەی عاصیم و کیسائیدا وشەی ﴿ مَـٰلِكِ ﴾ ئەلیف جێگیرکراوە لە دوای پیتی میم، بەڵام جگە لەئەوان وەك نافیع و ئیبن کەثیر و ئەبو عەمرو ئیبنو عامیرو حەمزە ئەلیفەکە لادەبەن، واتا بەبێ ئەلیف دەیخوێننەوە، وەك: (مَلِكِ).

هەر ووشەیەك خولانەوەی کەم بێت لە نێوان قیڕائاتەکانداو بۆچونی جیاوازی لەسەر بێت ئەوە پێیدەگوترێت فەرش، چونکە باس کراوە لە شوێنی خۆی لە سوڕەتەکاندا بەپێی ڕیزبەندی قورئانی ئەوە وەك ڕایەخراوێکی لێدێت کە ڕاخرابێت.

هەندێك فەرش هەیە كە دەكرێت حوكمەكەی گشتگیربكرێ، وەكو ووشەی ساكینكردنی پیتی دال لە ووشەی (القدْس) لای ئیبن كەثیر، بە پێچەوانەوە هەندێك بنچینەمان هەیە كە ناكرێ حوكمیان گشتگیربكرێت، هەر وەك لە شوێنە دیارەكانی پیتی(یائی) دانەپاڵ و زائیدە، یان وەك هەندێ وشەی تر كە لە بابەتی (هەمزەكاندا) باسی دەكەین، ئەو پۆلێنكردنەش پشتدەبەستێ بەوەی ئاخۆ ئەو حالەتە زۆر دووبارە بۆتەوە یاخود نا، واتە ئەگەر زۆر دووبارە بۆتەوە دەبێتە بنچینە، بەلاّم ئەگەر كەم دووبارە بووەوە دەبێتە فەرش.

بابه‌تی پیتی(هائی) كینایه

هۆی ناونانی به‌هائی كینایه چونكه ناسناوێكی وه‌رگرتووه ئه‌ویش به‌كارهاتنیه‌تی بۆ كه‌سی سیٚ یه‌می تاكی نێر(له زمانی عه‌ره‌بی)، وپێشی ده‌گوترێت هائی(الضمير) راناو له زاراوه‌ی قورِائه‌كان ناسراوه به‌هائی زائیده.

كه ده‌ڵێن هائی زائیده واته مه‌به‌ستمان هائی بنچینه نیه، واتا هائی ئه‌صڵی ناگرێته‌وه وه‌ك: له ئایه‌تی 116ی سوره‌تی شوعه‌را: ﴿لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَٰنُوحُ﴾ .

كه گوتمان واتای كه‌سی سیٚ یه‌می تاكی نێر ده‌دات، ئه‌وه ناگرێته‌وه هائێك بۆ تاكی میٚ، وه‌ك: ﴿ إِلَيْهَا ﴾، ئه‌وه‌ش ناگرێته‌وه كه بۆ دووانه (موثه‌ننا) وه‌ك:﴿ عَلَيْهِمَا ﴾، یان ئه‌وه‌ی بۆ كۆ به‌كارهاتووه وه‌ك: [إِلَيْهِمْ ، إِلَيْهِنَّ].

هائی كینایه به‌ناوه(اسم) ده‌لكێت، وه‌ك: ﴿ أَجَلِهِۦ ﴾، به كاریشوه(فعل) ده‌لكێت، وه‌ك: ﴿ يُعَلِّمُهُۥ ﴾، به پیتیشوه ده‌لكێت، وه‌ك: ﴿ إِلَيْهِ ﴾.

هائی كینایه له بنچینه‌دا ضه‌ممه‌دار، وه‌ك: (لَهُ)
هائی كینایه كه‌سره‌دار ده‌بێت(له‌ژێر) ئه‌گه‌ر كه‌سره‌ی له پێشدا هاتبوو.
هائی كینایه كه‌سره‌دار ده‌بێت، ئه‌گه‌ر پیتی(ی)ی له پێشدا هاتبوو.

جگه له‌م دوو شوێنه هائی كینایه ضه‌ممه‌داره ده‌بێت له‌به‌ر كاركردن به بنچینه‌ی خۆی، وه‌ك له گێرانه‌وه‌و ریوایه‌تی حه‌فصدا هاتووه له ئایه‌تی 63ی سوره‌تی كه‌هف: ﴿ وَمَآ أَنسَىٰنِيهُ إِلَّا ٱلشَّيْطَٰنُ ﴾ وئایه‌تی 10ی سوره‌تی فه‌تح:﴿ بِمَا عَٰهَدَ عَلَيْهُ اللهَ ﴾
پێشه‌وا حه‌مزه ئایه‌تی 10ی سوره‌تی طه و ئایه‌تی 29ی سوره‌تی قه‌صه‌ص: به‌م شێوه خوێندۆته‌وه: ﴿ لِأَهْلِهُ ٱمْكُثُوٓاْ ﴾.

حاڵەتەكانی هائی كینایە

هائی كینایە لە قورئانی پیرۆزدا چوار باری هەیە، ئەوانیش بریتین لە:

1- بكەوێتە نێوان دوو زەنەدار، واتا پێش و پاشی ساكین بێت، وەك: { فِيهِ ٱلۡقُرۡءَانُ ، وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡإِنجِيلَ ، ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلۡمُلۡكَ }.

2- پێشی حەرەكەدار بێت و پاشی سكون بێت، وەك: { قَوۡلُهُ ٱلۡحَقُّۚ ، لَهُ ٱلۡمُلۡكُ وَلَهُ ٱلۡحَمۡدُۖ ، رَبِّهِ ٱلۡأَعۡلَىٰ }.

قاریئەكان یەك دەنگن لەسەر ئەوەی كە نابێت لەو دوو بارەدا هائی كینایە بە صیلە بخوێندرێتەوە تا دوو ساكین بەیەكەوە كۆنەبنەوە[1].

3- پێش هائەكە زەنەدار بێت و پاشی حەرەكەدار، وەك: { وَشَرَوۡهُ بِثَمَنٍ ، خُذُوهُ فَٱعۡتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلۡجَحِيمِ ، مَا عَقَلُوهُ وَهُمۡ}.

4- كۆدەنگی زانایان لەسەر ئەوەیە كە لەم شوێنانەدا هائی كینایە بە صیلە ناخوێندرێتەوە، تەنها هەندێكیان نەبێ كە لە هەندێ باردا بە صیلە دەخوێندرێتەوە. ئەوە نەبێت بەشێكیان جیایان كردۆتەوە، (واتا لە هەندێ كاتدا لكاوی دەكەن).

بەڵام پێشەوا ئیبن كەثیر لەم بارەدا بە صیلە دەخوێندرێتەوە ودواتریش باسی دەكەین و ئاگاداردەبین لەسەری.

[1] تەنها شوێنێك نەبێت، بەززی خوێندویەتیەوە لە ئیبن كەثیر كە هائی كینایەی بە پیتی(و)ی لكاندووەو پیتی(ت)ی دوای هائەكەشی شەدەدار كردووە، وەك: (تَّلَهَّىٰ)، لە ئایەتی10ی سورەتی عەبەسە: ﴿فَأَنتَ عَنۡهُۥ تَّلَهَّىٰ﴾.

5- بکەوێتە نێوان دوو حەرەکەدار (دوو حەڕەکە) وەك: ﴿ فَأَخۡرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ ﴾.

لەم بارەدا هەمووو قاڕیئەکان پیتی(ه) یان لکاندووە بە پیتی(و)ی گوتراو (لفظي) **ئەگەر** ضەمە**دار** بوو، **ولکاندویانە بە پیتی(ی) ئەگەر کەسرەدار بوو، تەنها لە هەندێ باری تایبەت نەبێت.**

حوكمی هائی كینایه
له‌لای پێشه‌وا ئیبن كه‌ثیر

ئیبن كه‌ثیر له‌كاتی خوێندنه‌وه‌دا هائی كینایه‌ی به‌ ووشه‌ لكاندووه‌، ئه‌گه‌ر ئه‌م هائه‌ كه‌وتبێته‌ نێوان دوو حه‌ره‌كه‌دار، یان كه‌وتبێته‌ نێوان حه‌ره‌كه‌دارێك و ساكینێك.

ئیبن كه‌ثیر { فِيهِ ؛ عَلَيْهِ } به‌ صیله‌ خوێندوّته‌وه‌ به‌م شێوه‌: (فِيهِي ؛ عَلَيْهِي) به‌ قه‌ڵه‌و كردن و ته‌واو خوێندنه‌وه‌ی هائه‌كه‌و لكاندنی به‌پیتی(ی) به‌ڵگه‌شی ئه‌وه‌یه‌ كه‌ ئه‌صل و بنچینه‌یان به‌م شێوه‌یه‌: (فيهو ، وعليهو) پیتی(و) یان گۆڕیوه‌ به‌ پیتی(ی) به‌ هۆی (ی)ی پێشه‌خۆی، دواتر پیتی(ه) یان كه‌سره‌داركردووه‌ بۆته‌: (فِيهِي ؛ عَلَيْهِي).

ئیبن كه‌ثیر هه‌ریه‌ك له‌ (فَقُلْنَا ٱضْرِبُوهُۥ) ووشه‌ی (مِنْهُۥ)ی به‌ صیله‌ ده‌خوێنێته‌وه‌. پیتی(ه)و لكاندوه‌ به‌پیتی(و) له‌سه‌ر بنچینه‌ی خۆی.

جیاوازی نێوان ئیبن كه‌ثیرو حه‌فص ده‌رباره‌ی هائی كینایه‌ به‌م شێوه‌ی خواره‌وه‌ پوخت ده‌كرێت:

أ- ئیبن كه‌ثیر پیتی(ه)ی كینایه‌ی زه‌نه‌دار كردووه‌و به‌ صیله‌ خوێندوّتیه‌وه‌ له‌ دوو وشه‌دا ئه‌وانیش:

1- هه‌ر یه‌ك له‌ وشه‌كانی: ﴿ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ ﴾ له‌ ئایه‌تی 111ی سوره‌تی ئه‌عراف وئائتی 36ی سوره‌تی شوعه‌را، پیتێكی هه‌مزه‌ی زه‌نه‌داری زیاد كردووه‌ له‌ پێش پیتی(ه) به‌م شێوه‌یه‌: ﴿ أَرْجِئْهُۥ وَأَخَاهُۥ ﴾. ﴿ أَرْجِئْهُو وَأَخَاهُو ﴾.

2- له‌ ئایه‌تی 7ی سوره‌تی زومه‌ر: ﴿ وَإِن تَشْكُرُواْ يَرْضَهُ لَكُمْ ﴾ به‌م شێوه‌یه‌ خوێندوّته‌وه‌: ﴿وَإِن تَشْكُرُواْ يَرْضَهُۥ لَكُمْ ﴾.﴿وَإِن تَشْكُرُواْ يَرْضَهُو لَكُمْ ﴾.

3- لە ئایەتی 88ی سورەتی زوخروف: ﴿ وَقِيلِهِۦ يَٰرَبِّ ﴾ بەم شێوەیە خوێندۆتەوە: ﴿ وَقِيلَهُو ﴾[1].

4- لە ئایەتی 3ی سورەتی طەلاق: ﴿ إِنَّ ٱللَّهَ بَٰلِغُ أَمۡرِهِۦۚ ﴾ بەم شێوەیە خوێندۆتەوە: ﴿ بَٰلِغٌ أَمۡرَهُو ﴾[2].

ب- ئیبن کەثیر پیتی(ه)ی کەسرەدار کردووەو بە صیلە خوێندۆتەوە لە سێ شوێن:

1- ئایەتی 52ی سورەتی نور: ﴿ وَيَتَّقۡهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ ﴾ لەگەڵ تێبینی ئەوەی کە ئیبن کەثیر لێرەدا پیتی(ق)ی وەك پیتی(ه) بەکەسرەداری خوێندۆتەوە بەم شێوەیە: ﴿ وَيَتَّقِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ ﴾.

2- ئایەتی 28ی سورەتی نەمل: ﴿ فَأَلۡقِهۡ إِلَيۡهِمۡ ﴾ بەم شێوەیە خوێندۆتەوە: ﴿ فَأَلۡقِهِۦ إِلَيۡهِمُۥ ﴾.

3- ئایەتی 63ی سورەتی کەهف: ﴿ وَمَآ أَنسَىٰنِيهُ إِلَّا ٱلشَّيۡطَٰنُ ﴾ بەم شێوەیە خوێندۆتەوە: ﴿ وَمَا أَنسَىٰنِيهِي إِلَّا ٱلشَّيۡطَٰنُ ﴾.

ت- پیتی(ه)ی بێصیلە خوێندۆتەوە، لە ئایەتی10ی سورەتی فەتح: ﴿ وَمَنۡ أَوۡفَىٰ بِمَا عَٰهَدَ عَلَيۡهُ ٱللَّهَ ﴾ بەم شێوەیە: ﴿ وَمَنۡ أَوۡفَىٰ بِمَا عَٰهَدَ عَلَيۡهِ ٱللَّهَ ﴾، بەلاَم ئەمە شتێکی شاراوە نیە کە پێویستە پیتی(ل)ی وشەی (الله) ناسك بکرێت لە خوێندنەوەدا، چونکە پێشەکەی کەسرەدارە.

---

(1) ئیبن کەثیر بە فەتحەدارکردنی پیتی(ل)ی خوێندۆتەوە، لێرەدا پێویستە پیتی(ه)ی کینایە ضەممەدار بکرێت، بە هۆی فەتحەدارکردنی پیتی(ل).

(2) ئیبن کەثیر بە تەنوینی پیتی(غ)و فەتحەدارکردنی پیتی(ر)ی خوێندۆتەوە، لێرەدا پێویستە پیتی(ه)ی کینایە ضەممەدار بکرێت، بە هۆی فەتحەدارکردنی پیتی(ر).

ث- له لای ئیبن کەثیر له بری پیتی(هـ)ی کینایه پیتی(ت)ی فەتحەداری بەکارهاتوو بۆ مێ (تاء التانيث) خوێندراوتەوە، هەروەك

1- له ئایەتی 20ی سورەتی لوقمان: ﴿ وَأَسۡبَغَ عَلَيۡكُمۡ نِعَمَهُۥ ظَٰهِرَةٗ وَبَاطِنَةٗۗ ﴾ بەم شێوەیە: ﴿ عَلَيۡكُمۡ نِعۡمَةً ظَٰهِرَةً ﴾، شاردنەوە (الاخفاء) له پیتی(ظ) ، شتێکی ئاشکرایەو زەنەدارکردنی پیتی(ع)یش دەردەکەوێت.

2- وله ئایەتی 38ی سورەتی ئیسرائدا: ﴿ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُۥ عِندَ رَبِّكَ مَكۡرُوهٗا ﴾ بەم شێوە خوێندراوتەوە: ﴿سَيِّئَةً﴾[1].

ج- پیتی(هـ)ی کینایه لابردوه له ئایەتی 71ی سورەتی زوخروف: ﴿وَفِيهَا مَا تَشۡتَهِيهِ ٱلۡأَنفُسُ وَتَلَذُّ ٱلۡأَعۡيُنُۖ ﴾ بەم شێوەیە خوێندراوتەوە: ﴿مَا تَشۡتَهِي ٱلۡأَنفُسُ ﴾[2].

ح- پیتی(هـ)ی کینایه ضـەممەدار کراوە، لەگەڵ لکاندنی بە پیتی(و)ی گوتراو، له ئایەتی 3ی سورەتی طەلاق: ﴿إِنَّ ٱللَّهَ بَٰلِغُ أَمۡرِهِۦ﴾ بەم شێوەیە: (بَٰلِغُ أَمۡرِهِۦو)[3].

تێبینی:

پێشەوا ئیبن کەثیر هاوڕایە لەگەڵ پێشەوا حەفص له کەسرەدار کردنی پیتی(هـ)و لکاندنی، له ئایەتی 69ی سورەتی فورقان: ﴿وَيَخۡلُدۡ فِيهِۦ مُهَانًا﴾

---

[1] فەتحەدارکردنی پیتی هەمزە ناشاردرێتەوە.

[2] شاراوەنیە لابردنی پیتی(یاء) بە نەوەستان، بەهۆی گەیشتنی دوو پیتی زەنەدار.

[3] ئیبن کەثیر ئەم شوێنەی خوێندۆتەوە بەتەنوینی پیتی(غ)و فەتحەدار کردنی پیتی(ر) لێرەدا پێویستە پیتی(هـ)ی کینایە ضـەممەداربکرێت، بەهۆی فەتحەدار کردنی پیتی(ر).

بابەتی پیتی(میم) ی كۆ

میمی كۆ بریتیه له پیتێكی زیاده له پێكهاتهی وشهدا كه بۆ نێری كۆ (جمع مذكر)بهكاردێت، وههروها ئهو كۆیهش دهگرێتهوه كه بۆ مێ بهكار دێت (جمع مؤنث).

دهرچوو له پێناسهكه: واتا ئهو شتانهی كه پێناسهكه نایان گرێتهوهو له بازنهی پێناسهكهدا دهردهچن:

- **میمی زیاده:** كه له پێناسهكهدا گوترا میمی زیاده، واتا ئهم پیته میمه ناگرێتهوه كه زیاد نهبێت و بنچینهو ئهصلی وشهكه بێت وهك: [بِمَ ، ٱحۡكُم ، أَلَمۡ].
- **واتای كۆی نێر بدات:** ئهمه ناگرێتهوه ئهگهر پیته میمێك واتای كۆی نێر نهدات، واتا بهكارهاتبێت بۆ تاك یان بۆ دووان وهك: ﴿ أَنۡهَكُمَا ﴾.
- **كۆی مێ دهگرێتهوه:** وهك: ﴿ عَلَيۡكُمُ ٱلصِّيَامُ ﴾، لێرهدا پیته میمهكه بهكار هاتووه بۆ نێر و مێ، واتا ههردوو ڕهگهز دهگرێتهوه.

ههروها (میم) له ووشهی﴿ مِنكُمُۥ ﴾ش به میمی كۆ دادهندرێت.

میمی هاوێنهكانی ووشهی﴿ وَمَلَإِيْهِمُۥ ﴾ له ئایهتی 83ی سوڕهتی یونس: ﴿ عَلَىٰ خَوۡفٍ مِّن فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِمُۥ أَن يَفۡتِنَهُمُۥ ﴾ لێرهدا ڕاناو دهگهڕێتهوه بۆ فیرعهون به تهنها بهڵام به شێوهی كۆ بهكار هاتووه، كهواته: ئهم میمهش به میمی كۆ ئهژماردهكرێ(تنزیلاً).

نیشانهكانی پیتی(میم)ی كۆ

ئهگهر لایبهری له وشهدا مانای وشهكه تێك نادات، وهك: ﴿عَلَيۡكُمُ﴾ دهبێته(عَلَيۡكُ).

أ- یهكێك لهم سێ پیتانه له پێش میمهكهدا بێت[1]

ب- پیتی (ك) وهك: ﴿ مِنكُمُۥ ﴾، پیتی (ك) تهنها ضهممهدار دهبێت.

ت- پیتی (ت) وهك: ﴿ كُنتُمُۥ ﴾، پیتی (ت) تهنها ضهممهدار دهبێت.

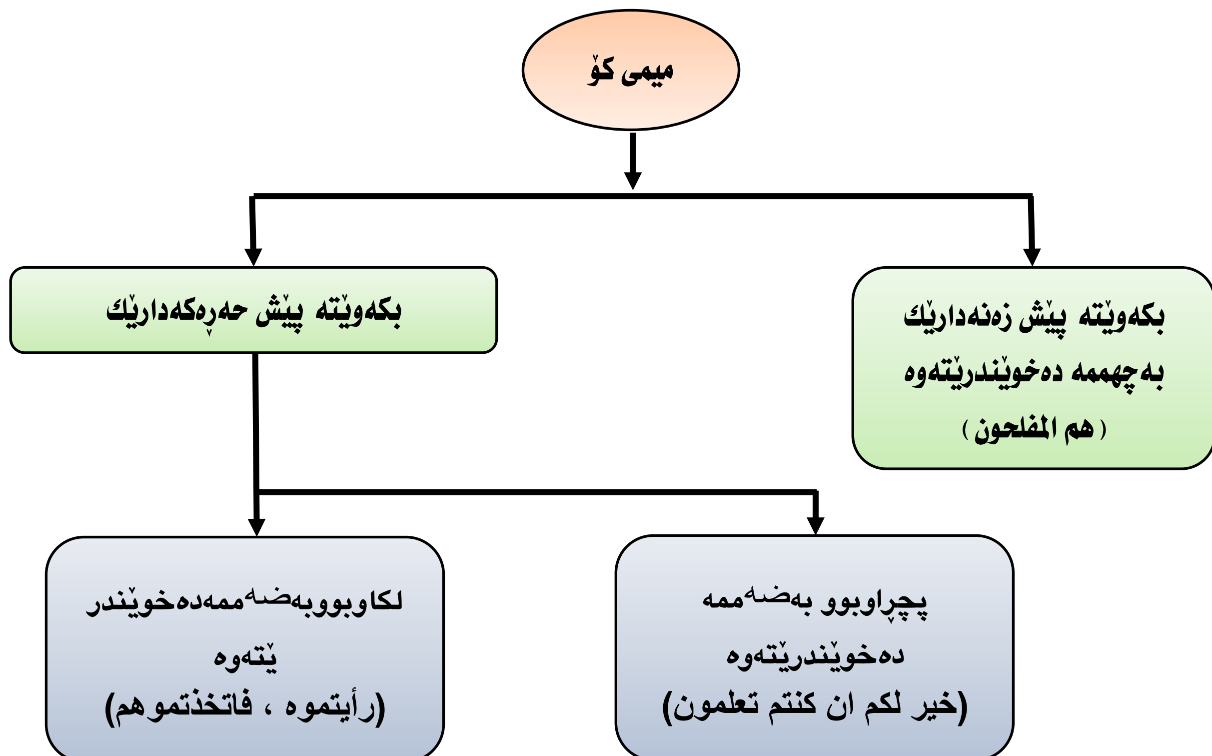
ث- پیتی (هـ) وهك: ﴿ أَمۡوَٰلَهُمُۥ ﴾، پیتی (هـ)یان ضهممهدار دهبێت، وهك له نمونهى پێشو باس كرا، یان كهسرهدار دهبێت وهك: ﴿ عَلَيۡهِمُۥ ﴾.

---

[1] یهك شوێن جیاكراوتهوه، ههمزه كهوتۆته پێش پیتی(م)ی كۆ (میم الجمع)، ئهوهش له ئایهتی 19ی سورِهتی حاقهیه { هاؤم } لێرهدا بهواتای (هلموا اقرؤوا كتابيه)، ههندێ له زمانهوانان دهڵێن: به واتاى (هاكم) دێت، پیتی(ك) گۆرِدراوه به پیتی ههمزه، ههروهك قوتهیبی ئاماژهى پێ كردووه، رهضی دهفهرموێت: (ها) ناوێكه به واتاى (بگره) دێت وههشت جۆر زمانی تێدایه، ئهمه یهكێكه لهم زمانانه: لهبرى پیتی ئهلیف ههمزهى پێوه بلكێندرێت گۆرِانكاریهكانیشی وهك گۆرِانكارى پیتی(ك) دهبێت، وهك: (هاؤما، هاؤم، هاءِ، هاءَ، هاؤن)، باوكی قاسم فهرمویهتی: بهچهن شێوازو زمانێك دهخوێندرێتهوه چاكترینیان ئهوهى سێبهوهیهی باسی كردووه له پهرتوكهكهى خۆیدا دهفهرموێت : عهرِهب دهڵێن : (هاءَ یا رجل) بیگره ئهى پیاو، ههمزهكهى فهتحهدار دهكهن، و(هاءِ یا امرأة) بیگره ئهى ئافرهت بۆ ئافرهت ههمزهكه كهسرهدار دهكرێت، و(هاؤما یا رجلان أو امرأتان، وهاؤم یا رجال، وهاؤن یا نسوة) پیتی(م) له وشهى (هاؤم) وهك پیتی میمهكه بۆ ئێوه بهكاردێت، وضهممهدار كردنیشی وهك ضهممهدار كانی تره له ههندێ شوێن.

ئیبن كه‌ثیر له خوێندنه‌وه‌دا پیتى(م)ى كۆى ضـه‌مه‌دار كردووه‌و لكاندویه‌تى، به شێوه‌یه‌ك ئه‌گه‌ر له دواى خۆى پیتى حه‌ره‌كه‌دار هاتبێت وه‌ك: { وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمُو يُنفِقُونَ ، وَمِنْهُمُو أُمِّيُّونَ ، عَلَيْكُمُو أَنفُسَكُمُو ، عَلَيْهِمُو غَيْرِ }، **چونكه به كورتخوێندنه‌وه‌ى(قصر) كراوه‌ى (مه‌دى مونفه‌صیل) ده‌خوێندرێته‌وه، پیتى(و)ى لكاو به ئه‌ندازه‌ى دوو حه‌ره‌كه جیاوازیشى نیه له‌دواى ئه‌و هه‌مزه بێت یان نا.**

ئه‌گه‌ر له پیتى(م)ى كۆ زه‌نه‌یه‌ك هات، ئه‌وه له‌و كاته میمه‌كه ضـه‌مه‌دار ده‌بێت، به‌لاّم به صیله ناخوێندرێته‌وه، ئه‌وه‌ش بۆ ڕزگاربوون له گه‌یشتنى دوو زه‌نه‌دار به یه‌كتر، وه‌ك: ﴿ جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ ﴾.
به‌لاّم له‌بارى وه‌ستاندا (م)ى كۆ صیله دروست نابىَ میمه‌كه‌ش به زه‌ننه ده‌خوێندرێته‌وه هه‌روه‌ك – حفص –.

بابەتی
(درێژکردنەوە) و (کورت کردنەوە)

بابەتی درێژکردنەوەو کورت کردنەوە لە بابەتە گرنگەکانی ئەحکامی تەجویدە، چونکە قورئانی ثیرۆز بە دوو شت جیاکراوتەوە لە زمانی عەرەبی ، ئەویش بریتین لە:
یەکەم: مینگە (غونە) **دووەم:** درێژکردنەوە.

ڕەنگە بنچینەی درێژکردنەوە لەم فەرمودە وەرگیرابێت کە پێشەوا بوخاری (ڕەحمەتی خودای لەسەر بێت) باسی کردووە لە صەحیحەکەی خۆیدا لە قەتادە (ڕەزای خودای لەسەر بێت) دەگێڕێتەوە کە ئەو پرسیاری لە ئەنەسی کوڕی مالیك کردووە (ڕەزای خودای لەسەر بێت) دەربارەی خوێندنەوەی پێغەمبەر(ﷺ) فەرموی: پێغەمبەر(ﷺ) درێژکردنەوەی ئەنجام دەدا لەو شوێنەی کە پێویستی بە درێژکردنەوە دەبو.

لە ڕیوایەتێکی تر هاتووە کە پێغەمبەر(ﷺ) درێژکردنەوەی ئەنجام دەدا بە دەنگەکەی خۆی، وەهەروها پێشەوا سیوطی باسی کردووە لە کتێبەکەی خۆی بەناوی (الدر المنثور) وئەلبانی بەڕاستی زانیوە کە: پیاوێك ئایەتی60ی سورەتی تەوبەی ﴿ إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ لِلۡفُقَرَآءِ وَٱلۡمَسَٰكِينِ ﴾ خوێندەوە بیٚ درێژکردنەوە، ئیبن مەسعود (ڕەزای خودای لەسەر بێت) فەرموی پێغەمبەر(ﷺ) بەم شێوازە نەیخوێندۆتەوە، پیاوەکەش وتی ئەی چۆن بەسەرتانی دەخوێندەوە ئەی باوکی عەبدوڕەحمان؟ فەرموی بەم شێوە دەیخوێندەوە: ﴿ إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ لِلۡفُقَرَآءِ وَٱلۡمَسَٰكِينِ ﴾ واتا بە شێوەی درێژکردنەوە، مەبەستی ئیبن مەسعود واتا ڕازی نەبو کە پیاوەکە بەبیٚ درێژکردنەوە ئایەتەکە بخوێنێتەوە.

تێبینی:

زاراوەی کورت کردنەوە ئەگەر بەتەنها باس کرا مەبەستی زانایانی تەجوید ئەوەیە کە تەنها دوو حەڕەکە درێژ بکرێتەوە، بەڵام زاراوەی درێژکردنەوە مەبەست لێی ئەوەیە زیاتر لە دوو دوو حەڕەکە درێژ بکرێتەوە.

درێژكردنه‌وه لای پێشه‌وا ئیبن كه‌ثیر

1- درێژكردنه‌وه‌ی پێویست له وشه‌یه‌كی ئاسایی دا (المد اللازم الكلمي المخفف).

بریتیه له‌وه‌ی كه له دوای پیتی درێژكردنه‌وه پیتی زه‌نه‌دار (ساكین) بێت، زه‌نه‌دارێكی پێویست و له یه‌ك وشه‌دابێت، یان له دوو وشه‌دا بێت و نابێت تێك هه‌ڵكێش بكرێت له‌گه‌ڵ پیتی دواوه‌ی، واتا شه‌ده‌دار نه‌بێت، ئه‌وه‌ش لای پێشه‌وا ئیبن كه‌ثیر له زۆر شوێندا ڕوو ده‌دات، وه‌ك: ﴿ ءَآلۡـَٰٔنَ ﴾ ئه‌مه دوو جار دووباره بۆته‌وه له سوره‌تی یونس له ئایه‌تی (51) و (91) دا، هه‌روه‌ها وشه‌ی ﴿ وَٱلَّٰٓـِٔي ﴾ له یه‌ك له ڕووه‌كانی خوێندنه‌وه له باری وه‌ستان له‌سه‌ری.

ووشه‌ی ﴿ جَآءَ ءَالَ ﴾ و ﴿ شَآءَ أَنشَرَهُۥ ﴾ له‌سه‌ر یه‌ك له ڕووه‌كانی خوێندنه‌وه له كاتی وه‌ستان له‌سه‌ر له‌لای قونبول.

جگه له‌مانه‌ش زۆری تر هه‌ن، هه‌موویان له شوێنی خۆیدا باس ده‌كه‌ین، ئه‌مه‌یان ناو نراوه مه‌دی سوككراو(مخفف) به سوكی ده‌رده‌بردرێت و توندی تێدا نیه.

2- درێژكردنه‌وه‌ی پێوست له وشه‌یه‌كی شه‌ده‌دار(مشدد) (المد اللازم الكلمي المثقل).

ئه‌مه‌شیان بریتیه له‌وه‌ی له دوای پیتی درێژكردنه‌وه پیتێكی زه‌نه‌دار بێت ساكینێكی ڕه‌سه‌ن(اصلي)، له یه‌ك وشه‌دا یان دوو وشه جیاوازی نیه، به مه‌رجێك پیته‌كانی دوای ئه‌و تێك هه‌ڵكێش بێت، واتا له دوای پیتی درێژكه‌ره‌وه پیتی شه‌ده‌دار بێت، پیتی شه‌ده‌دار بریتیه له دوو پیتی هاوشێوه‌ی یه‌كتر، یه‌كه‌میان سكونێكی ڕه‌سه‌ن بێ و دووه‌میان جوڵه‌دار بێت، ئه‌مه‌شیان وه‌ك: { ٱلضَّآلِّينَ ، ٱلطَّآمَّةُ ، أَتُحَـٰٓجُّوٓنِّي، جَآنٌّ ، ءَآللَّهُ ، ءَآلذَّكَرَيۡنِ }.

ئه‌مه‌یان ناونراوه(مثقل) واتا قورس، چونكه قورسه له ده‌ربڕیندا به‌هۆی هاتنی پیتێكی شه‌ده‌دار له دوای پیتی درێژكردنه‌وه.

ئیبن كەثیر پیتی(ن)ی شەدەدار كردووە، تاوەكو ببێتە بەشێك لە (مد اللازم) واتا درێژكردنەوەی پێویست لە وشەی شەدەداردا، وبە ئەندازەی شەش جوڵە درێژ دەكرێتەوە:

1- وشەی ﴿وَٱلَّذَانِ﴾ **لە ئایەتی 16ی سورەتی** نیساء: ﴿ وَٱلَّذَانِّ يَأۡتِيَٰنِهَا مِنكُمۡ فَـَٔاذُوهُمَاۖ ﴾.

2- وشەی ﴿هَٰذَٰنِ﴾ **لە ئایەتی 63ی سورەتی** طه: ﴿ قَالُوٓاْ إِنۡ هَٰذَٰنِّ لَسَٰحِرَٰنِ يُرِيدَانِ أَن يُخۡرِجَاكُم ﴾ **وئایەتی 19ی سورەتی حەج:** ﴿ هَٰذَانِّ خَصۡمَانِ ٱخۡتَصَمُواْ فِي رَبِّهِمۡۖ ﴾.

3- وشەی ﴿تُبَشِّرُونَ﴾ **لە ئایەتی 54ی سورەتی حیجر:** ﴿ قَالَ أَبَشَّرۡتُمُونِي عَلَىٰٓ أَن مَّسَّنِيَ ٱلۡكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونِّ ﴾

4- وشەی ﴿فَذَٰنِكَ﴾ **لە ئایەتی 32ی سورەتی قەصەص:** ﴿ فَذَٰنِّكَ بُرۡهَٰنَانِ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ ﴾.

هەروەها ئیبن كەثیر پیتی(ن)ی شەدەداری كردووە شەدەداری كردووە لە دوو شوێندا، وبۆ پیتی(ی)ی پێشی (ن)ی شەدەداری بە سێ شێوەی خوێندۆتەوە[1]. ئەوانیش (دوو[2]. جولە یان چوار جولە یان شەش جولە) لە هەردوو باری وەستان و نەوەستاندا[3].

---

[1] **كورت كردن و نەوەستان لە ڕێگەی ئاسایی كردن و ئاساندا نیە، تێركردن و نەوەستان پەسند ترە لە كورتكردن.**

[2] **لێرەدا بۆچونی جیاواز هەیە لەسەر پێدانی دوو جوڵە، ئایە مەبەست دوو جوڵەی تەواوە، یان بە جێگیركردنی پیتێكی نەرم، پەسندەكەی ئەوەیە درێژكردن بە ئەندازەی تەنها پیتێكی نەرم بێت، وەك گەیاندن لە وشەكانی (بیت ، خوف).**

[3] **ناشاردرێتەوە شێوەی وەستان لە سورەتی (روم) درێژكردنەوەی پیتی(ی) بەهەرسێ شێوە، واتا كورتكردن و مام ناوەند و تێركردن.**

1- وشەی ﴿هَٰتَيۡنِ﴾ لە ئایەتی 27ی سورەتی قەصەص: ﴿ أُرِيدُ أَنۡ أُنكِحَكَ إِحۡدَى ٱبۡنَتَيَّ هَٰتَيۡنِ عَلَىٰٓ أَن تَأۡجُرَنِي ثَمَٰنِيَ حِجَجٖۖ ﴾.

2- وشەی ﴿ٱلَّذَيۡنِ﴾ لە ئایەتی 29ی سورەتی فوصیلەت: ﴿ رَبَّنَآ أَرِنَا ٱلَّذَيۡنِ أَضَلَّانَا مِنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ ﴾.

بەززی جیاكراوتەوە لەوانی تر لە 31 شوێندا تیایدا پیتی(ت)ی شەدەدار كردووە، گەیاندن و لكاندنی بۆ كردووە 13شوێن بۆ كاری ڕانەبردوو لە (فیعلی مضارع) ئەوشوێنانەی ئێستا باسی دەكەین ئەوانەی پیتی(مەد) درێژكردنەوەیان لە پێش دا هاتووە، بەززی مەددی شەش جوڵەو قەڵەوكردنی كردووە بۆ ئەو تائەی كە پیتی(مەد) درێژكردنەوەی لە پێشدا هاتووە، شوێنەكانی تریش لە داهاتودا باسیان دەكەین لە بابەتی (تشدید التاء) شەدەداركردنی تائەكان لە كاری ڕانەبردوو.

ئەو شوێنانەی كە پیتی(ت) كەوتۆتە دوای پیتی(مەد) درێژكردن ئەمانەن:

1- وشەی ﴿تَيَمَّمُواْ﴾ لە ئایەتی 267ی سورەتی بەقەرە: ﴿وَلَا تَيَمَّمُواْ ٱلۡخَبِيثَ مِنۡهُ تُنفِقُونَ ﴾.

2- وشەی ﴿تَفَرَّقُواْۚ﴾ لە ئایەتی 103ی سورەتی ئالی عیمران:﴿ جَمِيعٗا وَلَا تَفَرَّقُواْۚ ﴾.

3- وشەی ﴿تَعَاوَنُواْ﴾ لە ئایەتی 2ی سورەتی مائیدە: ﴿ وَلَا تَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِۚ ﴾.

4- وشەی ﴿تَوَلَّوۡاْ﴾ لە ئایەتی 20ی سورەتی ئەنفال: ﴿ وَلَا تَوَلَّوۡاْ عَنۡهُ وَأَنتُمۡ تَسۡمَعُونَ ﴾.

5- وشەی ﴿تَنَٰزَعُواْ﴾ **له ئایەتی 46ی سورەتی ئەنفال:** ﴿ وَلَا تَنَٰزَعُواْ فَتَفۡشَلُواْ وَتَذۡهَبَ رِيحُكُمۡۖ ﴾.

6- وشەی﴿تَكَلَّمُ﴾ **له ئایەتی105ی سورەتی هود**﴿يَوۡمَ يَأۡتِ لَا تَكَلَّمُ نَفۡسٌ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦ﴾[1].

7- وشەی ﴿تَنَزَّلُ﴾ **له ئایەتی 8ی سورەتی حیجر:**
﴿ مَا تَنَزَّلُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ ﴾[2].

8- وشەی ﴿تَبَرَّجۡنَ﴾ **له ئایەتی 33ی سورەتی ئەحزاب:**﴿وَلَا تَبَرَّجۡنَ تَبَرُّجَ ٱلۡجَٰهِلِيَّةِ ٱلۡأُولَىٰۖ﴾.

9- وشەی ﴿تَنَاصَرُونَ﴾ **له ئایەتی 25ی سورەتی صافات:** ﴿ مَا لَكُمۡ لَا تَنَاصَرُونَ ﴾.

10- وشەی ﴿تَنَابَزُواْ﴾ **له ئایەتی 11ی سورەتی حوجورات:** ﴿ وَلَا تَنَابَزُواْ بِٱلۡأَلۡقَٰبِۖ ﴾.

11- وشەی ﴿تَجَسَّسُواْ﴾ **له ئایەتی 12ی سورەتی حوجورات:** ﴿ وَ لَا تَجَسَّسُواْ وَلَا يَغۡتَب بَّعۡضُكُم بَعۡضًاۚ ﴾.

---

[1] ئیبن كەثیر وشەی (يأت)ی خوێندۆتەوە بەچەسپاندنی پیتی(ی) بە زێدەیی ڕووت.

[2] ئیبن كەثیر وشەی (نُنَزِّلُ)ی خوێندۆتەوە بە فەتحەداری لەبری پیتی(ن)ی یەكەم، وفەتحەدارکردنی پیتی(ز) و ڕەفعەی وشەی(ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ).

12- وشه‌ی ﴿تَخَيَّرُونَ﴾ **له‌ ئایه‌تی 38ی سوره‌تی قه‌له‌م:** ﴿ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴾.

13- وشه‌ی ﴿تَلَهَّىٰ﴾ **له‌ ئایه‌تی 10ی سوره‌تی عه‌به‌سه:** ﴿ فَأَنتَ عَنْهُ تَّلَهَّىٰ ﴾.

تێبینیه‌كان

- **ئه‌گه‌ر ده‌ستمان به‌ وشه‌یه‌ك كرد دوای پیتی مه‌د هاتبوو، ئه‌وه‌ له‌لای به‌ززی خوێندنه‌وه‌كه‌ی ئاسایی ده‌كات وه‌كو – حفص–.**

- **مه‌دی درێژ ئه‌وه‌ی كه‌ له‌ ڕابردودا باس كرا ئه‌وه‌ له‌ شێوه‌ی نه‌وه‌ستان ده‌بێت، وهۆی درێژكردنه‌وه‌ی مه‌د ئه‌وه‌ی له‌ ڕابردو باس كرا گه‌یشتنه‌ دوو زه‌نه‌داره‌، به‌ززی ئه‌و پیته‌ مه‌ده‌ی ڕابردو باس كرا چه‌سپاو ده‌كات و لاینابات له‌سه‌ر بنچینه‌ی خۆی، هه‌ر وه‌ك لابراوه‌ له‌** ﴿ وَلَا ٱلَّذِينَ ﴾**، عه‌بدوره‌زاق موسا ئه‌م ئاگاداریه‌ی باس كردووه‌ له‌ لێكۆڵینه‌وه‌كه‌ی له‌سه‌ر كتێبی (فه‌تح الرحمان)ی شه‌رحی (كه‌نز المعانی) له‌سه‌ر (حه‌رزی ئه‌مانی جه‌مزوری) لاپه‌ڕه‌203، وه‌ك ده‌فه‌رموێت: تێكهه‌ڵكێشان (الادغام) لێره‌دا له‌سه‌ر پیتی مه‌د بونیادنراوه‌ و مه‌ده‌كه‌ش لانابردرێت له‌ پێناو ئه‌و، به‌ پێچه‌وانه‌ی تێك هه‌ڵكێشی پیتی(ل) له‌ وشه‌ی (الذين)و هاوشێوه‌كانی، لێره‌دا تێكهه‌ڵكێشان ڕه‌سه‌نه‌و له‌سه‌ر پیتی مه‌د بونیادنراوه‌، به‌ڵام ئه‌و پیته‌ مه‌ده‌ی ده‌كه‌وێته‌ پێشی لاده‌درێت له‌ وشه‌ی (ولا) له‌ پێناو ئه‌و.**

- **ئه‌وه‌ی** شاطبی **باسی كردووه‌[1]. له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی كه‌ له‌ لای به‌ززی دوو شێوه‌ هه‌یه‌ ده‌رباره‌ی پیتی(ت) شه‌ده‌داری و بیٚ شه‌ده‌داری له‌ دوو شوێندا:**

---

[1] **له‌ هونراوه‌ی ژماره‌535: كه‌ ده‌فه‌رموێت:** (وَكُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الَّذِي مَعْ تَفَكَّهُونَ عَنْهُ عَلَى وَجْهَيْنِ فَافْهَمْ مُحَصِّلاً).

یه‌كه‌م: **وشه‌ی** ﴿تَمَنَّوْنَ﴾ **له‌ ئایه‌تی 143ی سوره‌تی ئالی عیمرانه‌:** ﴿ وَلَقَدْ كُنتُمْ تَمَنَّوْنَ ٱلْمَوْتَ مِن قَبْلِ أَن تَلْقَوْهُ ﴾.

دووه‌م: **وشه‌ی** ﴿تَفَكَّهُونَ﴾ **له‌ ئایه‌تی 65ی سوره‌تی واقیعه‌:** ﴿فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴾ **ئه‌مه‌یان لێكوڵینه‌وه‌ی له‌سه‌ر نه‌كراوه‌ له‌ لایه‌ن خاوه‌نی بلاوكراوه‌كه‌، چونكه‌ ئه‌مه‌ بۆ ڕێگه‌ی خۆپارێزی نیه‌، وخاوه‌نی بلاوكراوه‌كه‌ كورتی كردۆته‌وه‌ ته‌نها بۆ ئاسان كردن (تخفیف) هه‌ر ئه‌وه‌ش كاری پێ ده‌كرێت**[1].

3- درێژكردنه‌وه‌ی مونفه‌صیل (نه‌لكاو)

مه‌دی مونفه‌صیل: بریتیه‌ له‌وه‌ی كه‌ پیتی مه‌د بكه‌وێته‌ كۆتایی وشه‌و هه‌مزه‌ش بكه‌وێته‌ سه‌ره‌تای ئه‌و وشه‌ی كه‌ به‌دوایدا دێت، وه‌ك:{ فَلَا أُقْسِمُ، فَأَمَّا إِن، إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ}.

مه‌ددی صیله‌ی كوبرا و میمی كۆ هاوشێوه‌ی مه‌ددی مونفه‌صیلن[2]. **ئیبن كه‌ثیر مه‌ددی مونفه‌صیل به‌ دوو حه‌ره‌كه‌ خوێندۆته‌وه‌.**

---

[1] **زۆربه‌ی زانایان ئه‌مه‌یان براندۆته‌وه‌ وه‌ك شێخ عه‌لی صه‌فاقسی له‌ كتێبه‌كه‌ی خۆیدا به‌ناوی** (غیث النفع) **وشێخ ئه‌حمه‌دی ئه‌بیاری له‌ كتێبه‌كه‌ی** (غیث الرحمن) **شه‌رحی** (هبة المنان)، **وشێخ ئیبراهیمی سه‌منودی له‌ كتێبه‌كه‌یدا** (جامع الخيرات في تجويد وتحرير أوجه القراءات) **وشێخ عه‌بدوالفه‌تاحی قازی له‌ كتێبه‌كه‌ی** (البدور الزاهرة في القراءات المتواترة).

[2] **مه‌دی گه‌یاندنی گه‌وره‌: ئه‌و مه‌ده‌یه‌ كه‌ پیتی(و) یان پیتی(ی) بكه‌وێته‌ دوای پیتی(ه)ی كینایه‌ له‌ كۆتایی وشه‌دا، وله‌دوای ئه‌و پیتی هه‌مزه‌ ده‌كه‌وێته‌ سه‌ره‌تای وشه‌كه‌ی تر، لێره‌شدا مه‌به‌ستمان له‌ پیتی**(م)**ی كۆ ئه‌وه‌یه‌ پیتی میمه‌ كۆیه‌كه‌و دوای ئه‌و هه‌مزه‌ی قه‌تع به‌دوای خۆیدا بهێنت، باسیشمان كرد له‌ بابه‌تی** (م)**ی كۆ.**

4- درێژكردنه‌وه‌ی موتته‌صیل (لكاو)

مه‌دی موتته‌صیل: بریتیه له‌وه‌ی كه پیتی مه‌د هه‌مزه‌ی به‌دوادابێت له یه‌ك وشه‌دا، وه‌ك: { ٱلشِّتَآءِ، أُوْلَٰٓئِكَ، حُنَفَآءَ، ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ، قُرُوٓءٖۚ، وَجَآءَ، ٱلنَّسِيٓءُ }،

ئیبن كه‌ثیر ئه‌م جۆره‌ی به مام ناوه‌ند (توسط) **خوێندۆته‌وه، واتا درێژكردنه‌وه‌ی ته‌نها چوار جوڵه به‌یه‌ك ده‌نگ به‌م جۆره خوێندراوته‌وه.**

باسی ئه‌حكامی نونی ساكین و ته‌نوین

ئه‌م بابه‌ته به‌گشتی یه‌كسانه له‌گه‌ڵ ئه‌حكامی پێشه‌وا حه‌فص ته‌نها له‌م شوێنانه‌ی خواره‌وه نه‌بێت:

❖ پێشه‌وا ئیبن كه‌ثیر تێك هه‌ڵكێشانی كردووه بۆ پیتی(ن) له‌گه‌ڵ پیتی(ر) له ئایه‌تی 27ی سوره‌تی قیامه‌ت: ﴿ وَقِيلَ مَنۡۜ رَاقٖ ﴾ به‌م شێوه‌ی خوێندۆته‌وه ﴿ وَقِيلَ مَن رَّاقٖ ﴾ چونكه لێره‌دا زه‌نه‌داری ناكات ، ئه‌مه‌ش پێچه‌وانه‌ی پێشه‌وا حه‌فصه.

❖ پێشه‌وا ئیبن كه‌ثیر هه‌ندێ شوێنی خوێندۆته‌وه به زه‌نه‌داركردنی پیتی(ن) له پاشان بۆی هه‌یه یان تێكهه‌ڵكێشانی پیته نونه‌كه بكات یان بیشارێته‌وه(اخفاء)، ئه‌وه‌ش به‌پێی یاسای گشتی له حوكمه‌كانی نونی ساكین و ته‌نوین، ئه‌وه‌یان بلاوبۆته‌وه له قیراِئه‌ی فه‌رش، ئه‌وه‌ی لامان گرنگه له‌م به‌شه‌دا حه‌وت ووشه‌یه به‌م شێوه‌ی خواره‌وه:

1- ووشه‌ی﴿ يُنجِيكُم ﴾[1]. له ئایه‌تی 64ی سوره‌تی ئه‌نعام.

2- ووشه‌ی﴿ مُنزَلٌ ﴾ له ئایه‌تی 114ی سوره‌تی ئه‌نعام.

3- ووشه‌ی﴿ وَإِن كُلًّا ﴾[2]. له ئایه‌تی 111ی سوره‌تی هود.

4- ووشه‌ی﴿ فَنُجِّيَ مَن نَّشَآءُ ﴾[3]. له ئایه‌تی 110ی سوره‌تی یوسف.

---

(1) خوێندراوته‌وه(يُنَجِّيكُم) به‌زه‌نه‌داركردنی پیتی(ن)و لابردنی شه‌ده‌ی پیتی(ج).

(2) خوێندراوته‌وه(وَإِنَّ) به‌زه‌نه‌داركردنی پیتی(ن)و لابردنی شه‌ده‌ی پیتی(م).

(3) خوێندراوته‌وه(فَنُجِّيَ) به‌لابردنی شه‌ده‌ی پیتی(ج)و زیادكردنی پیتی(ن)ی زه‌نه‌دار له پێشی و زه‌نه‌داركردنی پیتی(ی).

5- ووشەی﴿ وَمَن نُّعَمِّرۡهُ نُنَكِّسۡهُ فِي ٱلۡخَلۡقِۚ ﴾[1]. له ئایەتی 68ی سورەتی یاسین.

6- ووشەی﴿ أَوَ مَن يُنَشَّؤُاْ فِي ٱلۡحِلۡيَةِ ﴾)[2]. له ئایەتی 18ی سورەتی زوخرووف.

7- ووشەی﴿ عِندَ ٱلرَّحۡمَٰنِ ﴾[3]. له ئایەتی 19ی سورەتی زوخرووف.

پێشەوا ئیبن كەثیر هەندێ شوێنی خوێندۆتەوە بە تەنوین، له پاشان بۆی هەیە یان تێكهەڵكێشانی تەنوینەكە بكات یان بیشارێتەوە(اخفاء) بەوەی دوای خۆی، بەپێی یاسای گشتی له حوكمەكانی نونی ساكین و تەنوین، ئەوەی لامان گرنگە لەم بەشەدا ئەمەی خوارەوەیە:

أ- له هەندێ شوێندا خوێندراوتەوە بە تێكهەڵكێشان، وژمارەیان پێنجە كە ئەمانەن:

1- ئایەتی 43ی سورەتی ئیسراء. ﴿ كَبِيرًا يُسَبِّحُ ﴾

2- ئایەتی 98ی سورەتی كەهف. ﴿جَعَلَهُۥ دَكَّآءَۖ وَكَانَ وَعۡدُ رَبِّي حَقّٗا ﴾[4].

3- ئایەتی 38ی سورەتی فورقان. ﴿ وَثَمُودَاْ وَأَصۡحَٰبَ ﴾

4- ئایەتی 38ی سورەتی عەنكەبووت. ﴿ وَثَمُودَاْ وَقَد ﴾

5- ئایەتی 14ی سورەتی صەف. ﴿ أَنصَارَا لِّلَّهِ ﴾

---

(1) **خوێندراوتەوە(نُنَكِّسُهُ) بەفەتحەداركردنی پیتی(ن)ی یەكەم و زەنەداركردنی پیتی(ن)ی دووەم و ضەممەداركردنی پیتی(ك) لەگەل لابردنی شەدەی.**

(2) **خوێندراوتەوە(يُنَشَّؤُاْ) بەفەتحەداركردنی پیتی(ی)و زەنەداركردنی پیتی(ن)و لابردنی شەدەی پیتی(ی).**

(3) **خوێندراوتەوە(عِبَٰدُ) بەپیتی(ن)ی زەنەدار لەبری پیتی(ب)و لابردنی ئەلیف و فەتحەداركردنی پیتی(د)**

(4) **خوێندراوتەوە(دَكَّآءَ) بەتەنوینی فەتحەی پیتی(ك)و لابردنی هەمزە، لەگەڵ درێژكردنەوە له بری له باری وەستاندا.**

ب- له ههندێ شوێندا به شاردنهوه(اخفاء) خوێندراوتهوه، ژمارهیان حهوته بهم شێوهى خوارهوه:

1- ئایهتى 18ى سورهتى ئهنفال. ﴿ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُوهِنُ كَيۡدِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴾[1].

2- ئایهتى 68ى سورهتى هود. ﴿ ثَمُودَاْ كَفَرُواْ ﴾.

3- ئایهتى 4ى سورهتى رهعد. ﴿ وَغَيۡرُ صِنۡوَانٖ تُسۡقَىٰ بِمَآءٖ وَٰحِدٖ ﴾[2].

4- ئایهتى 1ى سورهتى كههف. ﴿ عِوَجَاۜ ١ قَيِّمٗا ﴾.

5- ئایهتى 20ى سورهتى لوقمان. ﴿وَأَسۡبَغَ عَلَيۡكُمۡ نِعَمَهُۥ ظَٰهِرَةٗ وَبَاطِنَةٗۗ ﴾.

6- ئایهتى 51ى سورهتى نهجم. ﴿ وَثَمُودَاْ فَمَآ ﴾.

7- ئایهتى 15ى سورهتى ئینسان. ﴿ قَوَارِيرَاْ ١٥ قَوَارِيرَاْ ﴾.

❖ پێشهوا ئیبن كهثیر ووشهى(من)ى زیادكردووه ئهوهى پیتى (ن)ى ساكین ى تێدایهو بهدوایداهاتووه پیتى(ت) له ووشهى دواى خۆى، تا شاردنهوه(اخفاء) دروست ببێت، ههر وهك له ئایهتى 100ى سورهتى تهوبهدا هاتووه. ﴿ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ﴾.

❖ لێرهدا دوو شوێن ههیه ئیبن كهثیر دهخوێنێتهوه به گۆڕینى پیتى(ى) بۆ پیتى(ت)، ئهم پیته یائه كهوتۆته دواى پیتى(ن)ى ساكین تا شاردنهوه(اخفاء) دروست ببێت، ئهوهش ڕوویداوه لهم شوێنانهدا:

1–ئایهتى 145ى سورهتى ئهنعام و ئایهتى 36ى سورهتى ئهحزاب. ﴿ أَن تَكُونَ ﴾[3].

2- ئایهتى 65 و 66ى سورهتى ئهنفال. ﴿ وَإِن تَكُن ﴾ .

---

[1] خوێندراوتهوه(مُوهِنُ) بهفهتحهداركردنى پیتى(و)و شهدهداركردنى پیتى(هـ)و تهنوینى پیتى(ن) خوێندراوتهوه(كَيۡدِ) بهفهتحهداركردنى پیتى(د).

[2] خوێندراوتهوه(يُسۡقَىٰ) بهپیتى(ت) له برى پیت(ى).

[3] خوێندراوتهوه(يَكُونَ) بهپیتى(ت) لهبرى پیتى(ى).

بابەتی
شەدەداركردنی پیتەكانی (تاو) لە كاری ڕانەبردوودا

بەززی تەنهایە لە شەدەدار كردنی پیتەكانی كاری ڕانەبردوو، بەلابردنی یەك لە تائەكان لە كاری ڕانەبردوو لەبەر ئاسانی لەم شوێنانەدا[1]:

1- وشەی ﴿تَوَفَّىٰهُمُ﴾ **لە ئایەتی 97ی سورەتی** نیساء: ﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَّوَفَّىٰهُمُ ٱلۡمَلَـٰٓئِكَةُ ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمۡ ﴾.

2- وشەی ﴿فَتَفَرَّقَ﴾ **لە ئایەتی 153ی سورەتی ئەنعام:** ﴿ وَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلسُّبُلَ فَتَّفَرَّقَ بِكُمۡ عَن سَبِيلِهِۦۚ ﴾.

3- وشەی ﴿تَلۡقَفُ﴾ **لە ئایەتی 117ی سوەرەتی ئەعراف:** ﴿فَإِذَا هِىَ تَّلَقَّفُ مَا يَأۡفِكُونَ﴾[2].

4- وشەی ﴿تَرَبَّصُونَ﴾ **لە ئایەتی 52ی سورەتی تەوبە:** ﴿ قُلۡ هَلۡ تَّرَبَّصُونَ بِنَآ إِلَّآ إِحۡدَى ٱلۡحُسۡنَيَيۡنِۖ ﴾.

5- وشەی ﴿تَوَلَّوۡاْ﴾ **لە ئایەتی 3ی سورەتی هود:** ﴿ وَإِن تَّوَلَّوۡاْ فَإِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ كَبِيرٍ ﴾[3].

---

[1] **تەواوبووە باس كردنی ئەو بابەتانەی كە بەززی تیایدا پیتی(ت)ی شەدەدار كردووە بە لكاندنی كاری داهاتوو، ئەویش لە بابەتی درێژكردنەوەو كورت كردنەوەی ئاخاوتنی قورس** (المد الكلمي المثقل).

[2] **ئیبن كەثیر ووشەی خوێندویەتیەوە بە** (تَلَّقَفُ) **فەتحەداركردنی پیتی(ل) و شەدەداركردنی پیتی(ق).**

[3] **ئیبن كەثیر خوێندویەتیەوە بە** (فَإِنِّيَ) **فەتحەداركردنی پیتی(ی) بە نەوەستان.**

6- وشه‌ی ﴿تَوَلَّوۡاْ﴾ له‌ ئایه‌تی 57ی سوره‌تی هود: ﴿ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقَدۡ أَبۡلَغۡتُكُم مَّآ أُرۡسِلۡتُ بِهِۦٓ إِلَيۡكُمۡۚ ﴾.

7- وشه‌ی ﴿تَلۡقَفۡ﴾ له‌ ئایه‌تی 69ی سوره‌تی طه: ﴿ وَأَلۡقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلۡقَفۡ مَا صَنَعُوٓاْۖ ﴾[1].

8- وشه‌ی ﴿تَلَقَّوۡنَهُۥ﴾ له‌ ئایه‌تی 15ی سوره‌تی نور: ﴿ إِذۡ تَلَقَّوۡنَهُۥ بِأَلۡسِنَتِكُمۡ وَتَقُولُونَ بِأَفۡوَاهِكُم مَّا لَيۡسَ لَكُم بِهِۦ عِلۡمٌ ﴾.

9- وشه‌ی ﴿تَوَلَّوۡاْ﴾ له‌ ئایه‌تی 54ی سوره‌تی نور: ﴿ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّمَا عَلَيۡهِ مَا حُمِّلَ ﴾.

10- وشه‌ی ﴿تَلۡقَفُ﴾ له‌ ئایه‌تی 45ی سوره‌تی شوعه‌را:
﴿ فَإِذَا هِيَ تَلۡقَفُ مَا يَأۡفِكُونَ ﴾[2].

11- وشه‌ی ﴿تَنَزَّلُ﴾ له‌ ئایه‌تی 221ی سوره‌تی شوعه‌را: ﴿ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ ٱلشَّيَٰطِينُ ﴾

12- وشه‌ی ﴿تَنَزَّلُ﴾ له‌ ئایه‌تی 222ی سوره‌تی شوعه‌را:
﴿ ٱلشَّيَٰطِينُ ٢٢١ تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴾.

13- وشه‌ی ﴿تَبَدَّلَ﴾ له‌ ئایه‌تی 52ی سوره‌تی ئه‌حزاب:
﴿ وَلَآ أَن تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنۡ أَزۡوَٰجٖ ﴾.

---

[1] **ئیبن كه‌ثیر خوێندویه‌تیه‌وه‌ به‌** (تَلَّقَّفْ) **فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ل)و شه‌ده‌داركردنی پیتی(ق).**

[2] **ئیبن كه‌ثیر خوێندویه‌تیه‌وه‌ به‌** (تَلَّقَّفُ) **فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ل)و شه‌ده‌داركردنی پیتی(ق).**

14- وشەی ﴿لِتَعَارَفُوٓاْۚ﴾ **لە ئایەتی** 13**ی سورەتی حوجورات:** ﴿ وَجَعَلۡنَٰكُمۡ شُعُوبٗا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْۚ ﴾..

15- وشەی﴿تَوَلَّوۡهُمۡۚ﴾ **لە ئایەتی** 9**ی سورەتی مومتەحینە:** ﴿ وَظَٰهَرُواْ عَلَىٰٓ إِخۡرَاجِكُمۡ أَن تَوَلَّوۡهُمۡۚ ﴾.

16- وشەی ﴿تَمَيَّزُ﴾ **لە ئایەتی** 8**ی سورەتی مولك:** ﴿ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ ٱلۡغَيۡظِۖ ﴾.

17- وشەی ﴿تَلَظَّىٰ﴾ **لە ئایەتی** 14**ی سورەتی لەیل:** ﴿ فَأَنذَرۡتُكُمۡ نَارٗا تَلَظَّىٰ ﴾.

18- وشەی ﴿تَنَزَّلُ﴾ **لە ئایەتی** 4**ی سورەتی قەدر:** ﴿ خَيۡرٞ مِّنۡ أَلۡفِ شَهۡرٖ تَنَزَّلُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ فِيهَا ﴾.

تێبینیەکان

- **ئەگەر پیتی(ت)ی** (فعل المضارع) **کاری ڕانەبردوو شەدەدار بو لە دوای پیتی(ن)ی زەنەدار یان تەنوین، ئەوە لەو کاتەدا بەززی تائەکەی شەدەدار کردووەو نەوەستانی بۆ کردووە لەگەڵ مانەوەی شاردنەوەی نونەکە: وەك:** ﴿ نَارٗا تَّلَظَّىٰ ﴾،﴿ مَن تَّنَزَّلُ ﴾.

- **لە ئایەتی** 52**ی سورەتی تەوبە:** ﴿ هَلۡ تَّرَبَّصُونَ ﴾ **(ت)ی شەدەدار هاتووە لە دوای (ل)ی زەنەدار، ولە ئایەتی** 15**ی سورەتی نور:** ﴿ إِذۡ تَّلَقَّوۡنَهُۥ بِأَلۡسِنَتِكُمۡ ﴾ **پیتی(ت) ی شەدەدار هاتووە لە دوای پیتی(ذْ) زەنەدار، لە هەردو شوێندا پێویستە پیتەکانی (ل) و (ذْ) ئاشکرا بکرێت** (اظهار) **لەگەڵ ئەوەشدا دوو زەنە بەیەك دەگەن، ئەمەیان دروستە لە زمانەوانی و خوێندنەوەدا، هیچ دژیەك نیە لەگەڵ ڕاست و دروستی گێڕانەوەکەدا، ئەم جورە بەکارهاتووە لە لایەن قاریئەکان و عەرەبەکاندا لە بەشێکی زۆر لە هاوشێوەی ئەو حالەتەو ئەو جۆرەدا.**

پیتی(هه‌مزه)

هه‌مزه له یه‌ك وشه‌دا دێت و له دوو وشه‌ی به‌دوای یه‌كتردا دێت، ئه‌گه‌ر هه‌مزه له یه‌ك وشه‌دا هات ده‌كرێت پیته هه‌مزه‌كه زه‌نه‌دار بێت یان جولاوبێت.

بابه‌تی هه‌مزه‌ی تاك

هه‌مزه‌ی تاك ئه‌و هه‌مزه‌یه كه هاوشێوه‌ی خۆی له‌گه‌ڵدا نیه، ئه‌وه‌ش یان زه‌نه‌دار ده‌بێت یان حه‌ره‌كه‌دار، مه‌زهه‌بی ئیبن كه‌ثیر ده‌رباره‌ی ئه‌م جۆره هه‌مزه‌یه به‌م شێوه‌ی خواره‌وه‌یه:

1- ئیبن كه‌ثیر هه‌مزه‌ی گۆڕیوه به ئه‌لیف له وشه‌كانی: ﴿ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ ﴾، له سوره‌ته‌كانی كه‌هف و ئه‌نبیادا، ئیبن كه‌ثیر به‌م شێوه‌یه ده‌خوێنێته‌وه: ﴿ يَاجُوجَ وَمَاجُوجَ ﴾.

2- ئیبن كه‌ثیر هه‌مزه ده‌گۆڕێت به‌پیتی(و) له وشه‌ی ﴿ مُّؤْصَدَةٌ ﴾ له هه‌ردوو سوره‌ته‌كانی به‌له‌دو هومه‌زه‌دا به‌م شێوه‌یه: ﴿مُّوصَدَةٌ﴾.

3- ئیبن كه‌ثیر هه‌مزه لاده‌بات له وشه‌ی ﴿ يُضَٰهِـُٔونَ ﴾ له ئایه‌تی 30ی سوره‌تی ته‌وبه، پیتی(ه) ده‌خوێنێته‌وه به‌بێ هه‌مزه به‌م شێوه‌یه: ﴿يُضَٰهُـونَ قَوْلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ﴾[1].

[1] رای جمهوی قاریئه‌كان له‌سه‌ر ئه‌وه‌یه كه وشه‌ی (يُضَٰهُونَ)، به‌بی هه‌مزه بخوێندرێته‌وه، واتا پیتی(ه) ته‌نها ضه‌ممه‌ی له‌سه‌ر بێت، بنچینه‌ی ئه‌م وشه (ضاهى) یه، به‌لاّم پیتی ئه‌لیف گواستراوته‌وه بۆ پیتی(ی) و دواتر لابردراوه له پێناو پیتی(و) وا پێده‌چێت كه ئه‌وه‌ش خوێندنه‌وه‌یه‌ك بێت له وشه‌ی (ضاهى) ئه‌م وشه‌یه وه‌رنه‌گیراوه له وته‌ی عه‌ره‌بیدا كه ده‌لێن (امرأة ضهياء) چونكه پیتی(ی) ئه‌كه بنچینه‌ی خۆیه‌تی و پیتی هه‌مزه‌كه‌ش زیاده‌یه، وناكرێت پیتی(ی) زیاده‌بێت چونكه له ڕسته‌كه‌دا وشه‌ی (فعيل) ی فه‌تحه‌داری فائی تێدا نیه. بۆ زانیاری زیاتر سه‌یری ئه‌م سه‌رچاوه‌ی خواره‌وه بكه: (مه‌ككي ی كوڕی ئه‌بی تالیب، الكشف عن وجود القراءات

4- ئیبن كەثیر له وشەی ﴿ مُرۡجَوۡنَ ﴾ له ئایەتی 106ی سوڕەتی تەوبە، هەمزەی ضەمەداری زیاد كردووە لە دوای پیتی(ج) ولەدوای ئەو پیتە واوی درێژكردنەوە هاتووە، بەم شێوەیە: ﴿وَءَاخَرُونَ مُرۡجَـُٔونَ لِأَمۡرِ ٱللَّهِ ﴾.

5- ئیبن كەثیر له وشەی ﴿ تُرۡجِی ﴾ له ئایەتی 51ی سوڕەتی ئەحزاب، هەمزەی ضەمەداری زیاد كردووە لە دوای پیتی(ج) لەبری پیتی(ی)، بەم شێوەیە: ﴿ تُرۡجِئُ مَن تَشَآءُ مِنۡهُنَّ ﴾.

6- ئیبن كەثیر وشەی ﴿ وَمَنَوٰةَ ﴾ی خوێندۆتەوە له ئایەتی 20ی سوڕەتی نەجم، بە فەتحەداركردنی هەمزە لە دوای ئەلیف، ومەدی لكاو نەشاردۆتەوە، بەم شێوەیە: ﴿ وَمَنَوٰٓءَةَ ٱلثَّالِثَةَ ٱلۡأُخۡرَىٰٓ ﴾.

7- ئیبن كەثیر وشەی ﴿ضِيزَىٰٓ﴾ی خوێندۆتەوە له ئایەتی 22ی سوڕەتی نەجم، بە هەمزەیەكی زەنەدار- لەبری پیتی(ی) - لە دوای پیتی(ض) بەم شێوەیە: ﴿ تِلۡكَ إِذٗا قِسۡمَةٞ ضِئۡزَىٰٓ ﴾.

8- ئیبن كەثیر وشەی ﴿زَكَرِيَّا﴾ له هەر شوێنێك بێت خوێندویەتیەوە بە شێوەی بوونی هەمزەیەك لە دوای ئەلیف بە درێژكردنەوەیەكی لكاو جوڵەداركردنی بەپێی شوێنی لە ڕستەدا، بەم شێوەیە: ﴿ زَكَرِيَّآءَ ﴾.

9-ئیبن كەثیر وشەی ﴿هُزُوًا﴾ ی هەمزدار كردووە لە هەر شوێنێك دا بێت، بەم شێوەیە: ﴿هُزُؤًا﴾.

السبع وعللها وحججها، له لێكۆلینەوەی/ محی الدین رمضان، (**بیروت**، مؤسسة الرسالة، **چ**3، **بەرگی**1، 1404**ك**) **لاپەڕە**502).

10- ئیبن كەثیر وشەی ﴿ كُفُوًا ﴾ ی هەمزدار كردووە لە ئایەتی4ی سورەتی ئیخلاص، بەم شێوەیە: ﴿كُفُؤًا ﴾.

11- ئیبن كەثیر لە وشەی ﴿ وَمِيكَىٰلَ ﴾ لە ئایەتی 98ی سورەتی بەقەرە، هەمزەو پیتی(ی)ی زیاد كردووەو درێژكردنەوەی لكاو و درێژكردنەوەی لەبری (بدل)ی نەشاردۆتەوە، بەم شێوەیە: ﴿ وَمِيكَـٰٓئِيلَ ﴾.

12- ئیبن كەثیر وشەی ﴿ ٱلنَّشۡأَةَ ﴾ لە ئایەتەكانی 20ی سورەتی عەنكەبوت و47ی سورەتی نەجم و62ی سورەتی واقیعەی، خوێندۆتەوە بە فەتحەداركردنی پیتی(ش) و ئەلیف كە بەدوایدا هاتووە، ئەوەش دەچێتە بابەتی درێژكردنەوەی لكاو، بەم شێوەیە: ﴿ٱلنَّشَآءَةَ﴾.

13- بەززی وشەی (﴿لَأَعۡنَتَكُمۡۚ﴾، لە ئایەتی 220ی سورەتی بەقەرە: ﴿وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَعۡنَتَكُمۡۚ ﴾ بە دوو شێوە خوێندۆتەوە:

شێوەی یەكەم: بە ئاسانكردنی هەمزە كە ئەوەیان لەپێشترە لەوی تر بەم شێوە: ﴿لَاعۡنَتَكُمۡۚ﴾،

شێوەی دووهەم : وەك حەفصی خوێندۆتەوە بەم شێوەیە: ﴿لَأَعۡنَتَكُمۡۚ﴾.

14- قونبول وشەی ﴿ سَاقَيۡهَاۚ ﴾ لە ئایەتی 44ی سورەتی نەمل: بەهەمزەیەكی زەنەدار لەبری ئەلیف خوێندۆتەوە، بەم شێوەیە: ﴿ وَكَشَفَتۡ عَن سَأۡقَيۡهَاۚ ﴾.

15- قونبول وشەی ﴿بِٱلسُّوقِ﴾ لە ئایەتی 33ی سورەتی ص: ﴿ فَطَفِقَ مَسۡحَۢا بِٱلسُّوقِ وَٱلۡأَعۡنَاقِ ﴾ وشەی ﴿سُوقِهِۦ﴾ لە ئایەتی 29ی سورەتی فەتح: ﴿ فَٱسۡتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِۦ يُعۡجِبُ ٱلزُّرَّاعَ ﴾ بەدوو شێوە خوێندۆتەوە بەم شێوەیە:

یەکەم: **گۆڕینی پیتی(و) بە هەمزەی زەنەدار، ئەوەیان لە پێشترە، بەم شێوەیە:** ﴿ بِٱلسُّؤۡقِ ﴾ ، ﴿ سُؤۡقِهِۦ ﴾.

دووەم: **گۆڕینی پیتی(و) بە هەمزەی ضـەمەدار، لەدواوەی پیتی(و)ی درێژکراو دێت – درێژکردنەوەی لە بری واتا (بدل) بەم شێوەیە:** ﴿ بِٱلسُّؤُوقِ ﴾، ﴿ سُؤُوقِهِۦ ﴾.

16- قونبول وشەی ﴿ ضِيَآءَ ﴾ **لە ئایەتی 5 ی سوڕەتی یونس ، وئایەتی 48ی سوڕەتی ئەنبیا، وئایەتی 71ی سوڕەتی قەصەص، هەمزەیەکی فەتحەداری لە شوێنی (ی) ئەکە داناوە، بەم شێوەیە:** ﴿ ضِئَآءَ ﴾[1].

---

[1] **واتا بە گۆڕینی پیتی(ی) بە پیتی هەمزە، وانیشان دەدرێت کە گۆڕدراوە پیتی(ل– لام الفیعل) کە هەمزەیە پێش خراوە بۆ شوێنی پیتی(ع– عین الفعل) و پیتی عەینەکەی کە پیتی واوە گواستراوتەوە بۆ شوێنی لامەکەی پیتی(ی) بۆتە بەشێك لە دوای ئەلیفی زیادە، هەمزەش گۆڕداوە لەسەر شێوەی وشەی (ر) بەلگەشیان فەرمودەی پەروەردگارە کە ئەفەرموێ** (رئاء الناس) **و** (ضئاء) **کۆیە تاکەکەی** (ضوء) **وەك وشەی (بحر) و (بحار) بنچینەی وشەی** ضیاء ضِواء **قەلبی پیتی(و) کراوە بە پیتی(ی)، چونکە پێشەکەی کەسرەدارە بۆتە** ضیاء **هەروەك دەگوترێت میزان ومیقات، ودروستە وشەی** ضیاء **چاووك وەك وشەی صوم و صیام کە بنچینەکەی صوام بووە قەلبی پیتی(و) کراوە بەپیتی(ی)، دەگوترێت** (ضاء القمر یضوء ضوءاً وضیاء) **هەر وەك دەگوترێت (قام یقوم قیاماً)**

بروانە: عبدالرحمن ی کوڕی زەنجەلە، (حجة القراءات) **لێکۆڵینەوەی/ سەعیدی ئەفغانی، (بیروت: دەزگای** رساله، **ژ5، بەرگی1، 1418ك)، لاپەڕە328 بکە.**

سەبارەت بە بەڵگەی ئەوانەی کە هەمزەداری ناکەن و پیتی(ی)ی پێش ئەلیف وەك خۆی دەهێڵنەوە: ناوەکەی لەسەر بنچینەی خۆی دەهێننەوە هیچ پیتێك ورناگرێت بۆ شوێنی تر، وپیتی(ی) لەبری پیتی(و) (ضوء) **بەهۆی کەسرەداری پێشەکەی، سەیرکە: مەککی کوڕی ئەبی تالیب، کتێبی الکشف عن** وجوه القراءات **السبع وعللها وحججها. لە لێکۆڵینەوەی/ محی الدین ڕەمەزان، (بیروت دەزگای ریساله،**ط3**، بەرگی1، 440ك)، لاپەڕە512، ئەحمەدی دەمیاطی، پەرتووکی اتحاف** فضلاء **البشر** بالقراءات الاربعة **عشر، لێکۆڵینەوەی/ شەعبان موحەممەد ئیسماعیل،** (القاهیرة، **عالم الکتب–** مکتبة **الکلیات** الازهریة، **بەرگی1، 1407ك)، لاپەڕە323، باوکی عەمر عوسمانی الدانی، ناوی پەرتووك التیسیر** في القراءات **السبع، (بیروت، دار الکتاب** العربي، **1404ك)، لاپەڕە120.**

وشەكانی تایبەت
بە ئیبن كەثیر دەربارەی هەمزەی تاك

1- قونبول وشەی (هَٰٓأَنتُمۡ) لە قورئانی ثیرۆز لە سورەتی ئالی عیمران لە دوو شوێندا هاتووە ئەوانیش ئایەتەكانی 66 و 119، ولە سورەتی نیساء ئایەتی 109 ولە سورەتی موحەممەد ئایەتی 38 دا هاتووە بەم شێوە خوێندۆتەوە: ئەلیفی تێدا لابردووە ئەو ئەلیفەی كە پیتی(ه)ی بە دواییدا هاتووە لەگەڵ جێگیر كردنی هەمزە بەم شێوەیە: ﴿ هَأَنتُمۡ ﴾، هەر وەك لای ئەو پیتی(ه) ئەكە بۆ ئاگاداركردنەوە نیە، بە ڵكو لەبری هەمزەی پرسیار هاتووە، وبنچینەكەی بەم شێوەیە: (ءأنتم).

2- ئیبن كەثیر وشەی ﴿ ٱلَّٰٓـِٔي ﴾ لە ئایەتی 4ی سورەتی ئەحزاب و ئایەتی 2ی سورەتی موجادەلەو ئایەتی 4ی سورەتی طەلاق بە شێوەیەك خوێندۆتەوە كە پیتی(ی)ی لابردووە، ئەو پیتە یائەی كە لەدوای هەمزەدا هاتووە، پاشان هەردوو ڕاویەكەی ئیبن كەثیر جیاوازیان بۆ دروست بووە لەم وشەدا:

قونبول هەمزە جێگیر دەكا بە وەستان و نەوەستان، بەم شێوەیە: ﴿ٱلَّٰٓـِٔي﴾

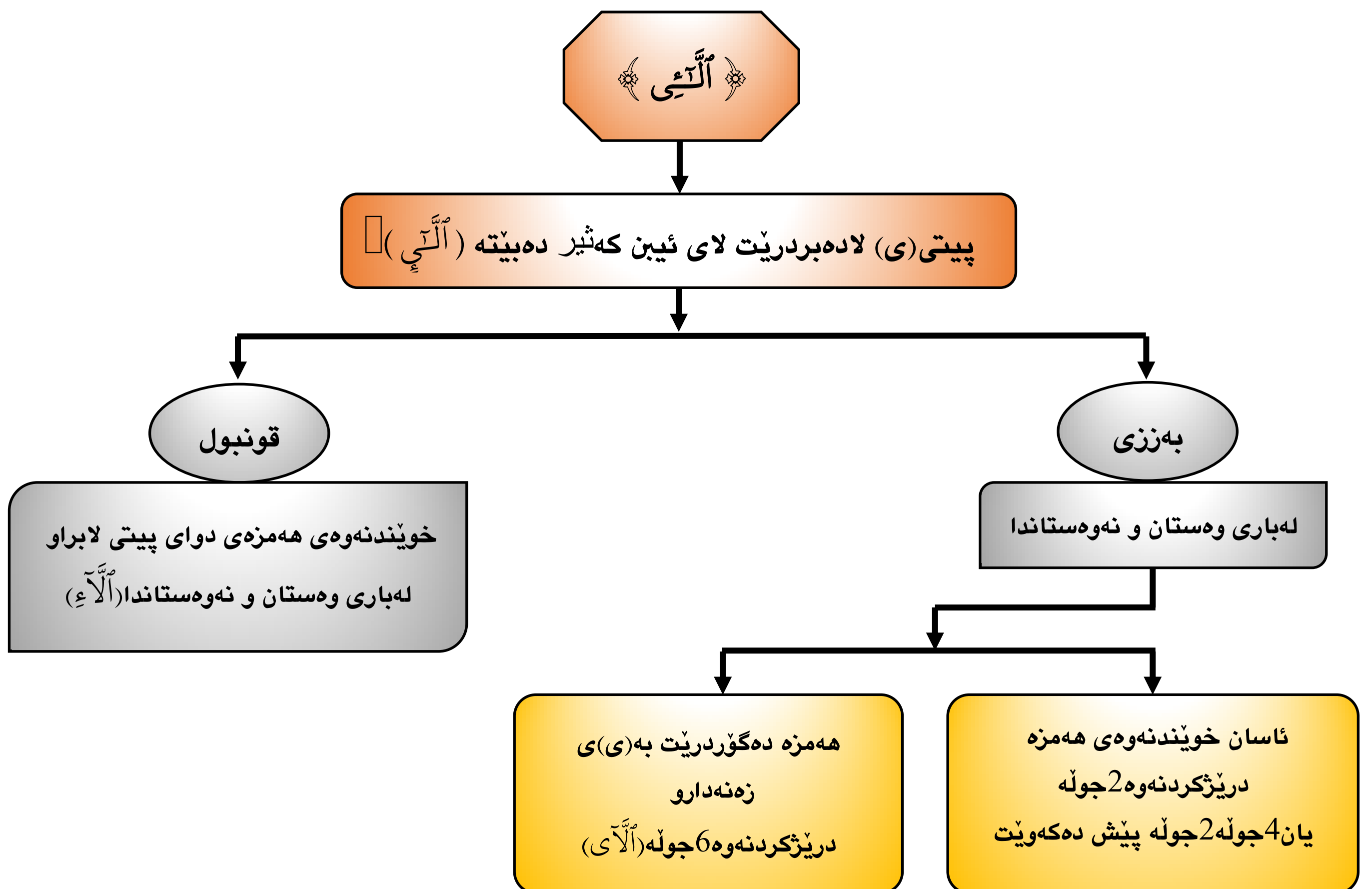
بەڵام هەمزە لە باری وەستان و نەوەستان لە **لای بەززی** دوو شێوەی هەیە:-

✓ **یەكەم:** ئاسان كردنی هەمزە (ئەو شێوە پێش دەخرێت) وبۆ پیتی ئەو ئەلیفەی دەكەوێتە پێشی دوو شێوەی هەیە:

1- درێژكردنەوەی بە ئەندازەی 4 جوڵە كە ئەوەش پێش دەخرێت، بەم شێوەیە: ﴿ ٱلَّٰٓـىۡ ﴾، لە نوسیندا هاووێنە دەبێت بە { ٱلَّٰٓءِ }.

2- درێژكردنەوە بە ئەندازەی دوو جولە، بەم شێوەیە: ﴿ ٱلَّٰـىۡ ﴾، لە نوسیندا هاووێنە دەبێت بە { ٱلَّٰٓءِ }.

✓ **دووەم:** گۆڕینی هەمزە بە پیتی(ی)ی زەنەدار لەگەڵ درێژكردنەوەیەكی شەش جولەیی لە ئەلیف، ئەوەی كە لەپێشدایە بە هۆی گەیشتنی دوو پیتی زەنەدار، بەم شێوەیە: ﴿ ٱلَّٓـى ﴾، لە نوسیندا هاووێنە دەبێت بە{ ٱلَّٓاى } هەروەك لە لای بەززی نەوەستانی بۆ دەكرێت بە هەمان شێوە بۆی هەیە لە كاتی وەستان ئاسان كردنی هەمزە بكات – لە نێوان هەمزەو پیتی(ی) لەگەڵ ئەوەشدا درێژكردن بە ئەندازەی چوار جوڵە یان دوو جوڵە بە ڕەومەوە ویان هەمزەكە بگۆڕدرێت بە پیتی(ی)ی زەنەدار لەگەڵ درێژكردنەوەیەكی شەش جولەیی.

تێبینی:

مه‌به‌سه‌ت له‌ ئاسان كردن له‌ وه‌ستان له‌سه‌ر هه‌مزه‌ لای به‌ززی ئه‌وه‌ ده‌گێنێت كه‌ خوێنده‌وه‌ی هه‌مزه‌كه‌ به‌ ئاسان بخوێندرێته‌وه‌و به‌ ڕه‌وم و چوار حه‌ڕه‌كه‌و دوو حه‌ڕكه‌. وه‌ك:-

﴿ وَٱلَّٰٓـِٔي يَئِسۡنَ مِنَ ٱلۡمَحِيضِ مِن نِّسَآئِكُمۡ ﴾،**ئایه‌تی 4ی سوره‌تی طه‌لاق.**

﴿ وَمَا جَعَلَ أَزۡوَٰجَكُمُ ٱلَّٰٓـِٔي تَظَّهَّرُونَ مِنۡهُنَّ أُمَّهَٰتِكُمۡۚ ﴾[1]، **ئایه‌تی 4ی سوره‌تی ئه‌حزاب.**

[1] **ئیبن كه‌ثیر (تُظَٰهِرُونَ) خوێندویه‌تیه‌وه‌ به‌ فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ت) و شه‌ده‌داركردنی پیتی(ظ) و پیتی(هـ) وفه‌تحه‌دار كردنیان و لابردنی پیتی ئه‌لیف.**

بابهتی
دوو ههمزه له یهك وشدا

ئهگهر دوو ههمزه له یهك وشهدا كۆبێتهوه، ههمزهی یهكهم دهبێته ههمزهی پرسیاری، وپێویسته بهردهوام فهتحهداربێت، ئهم جۆره ههمزه دهخوێندرێتهوه لهلای گشت قورِائهكان، وههمزهی دووهم حهرهكهیهك وهردگرێت وهك: ضـهممه یان فهتحه یان كهسره.

مهزههبی پێشهوا ئیبن كهثیر دهربارهی دوو ههمزه له یهك وشهدا، بریتیه له خوێندنهوهی ههمزهی یهكهم، واتا (تحقیق) وئاسان كردنی ههمزهی دووهم، واتا (تسهیل) كهواتا بۆمان دهركهوت پێشهوا ئیبن كهثیر ههمزهی یهكهم دهخوێنێتهوهو (تحقیق) دهكات و ههمزی دووهم ئاسان و (تسهیل) دهكات.

ئهگهر ههمزهی دووهم فهتحهدار بوو – واتا ههردوو پیته ههمزهكه فهتحهیان لهسهر بوو– وهك: [ءَأَنذَرۡتَهُمۡ ، ءَأَلِدُ] ئهوه لهم كاتهدا ههمزهی دووهم ئاسان دهكات لهنێوان ههمزهو ئهلیف دا، بهم شێوهیه: [ءَاۡنذَرۡتَهُمُو ، ءَاۡلِدُ].

ئهگهر ههمزهی دووهم ضـهممهدار بو، وهك: ﴿ قُلۡ أَؤُنَبِّئُكُم بِخَيۡرٖ مِّن ذَٰلِكُمۡۚ ﴾ له ئایهتی 15ی سورِهتی ئالی عیمرِان: و﴿ أَءُنزِلَ عَلَيۡهِ ٱلذِّكۡرُ مِنۢ بَيۡنِنَاۚ ﴾ له ئایهتی 8ی سورِهتی ص: و﴿ أَءُلۡقِيَ ٱلذِّكۡرُ عَلَيۡهِ مِنۢ بَيۡنِنَا ﴾ له ئایهتی 25ی سورِهتی قهمهرِ، كه ئهمهش تهنها لهم سێ شوێنهدا ههیه له قورئانی ثیرۆزو شوێنی چوارهمی نیه، ئهوه ههمزهی دووهم ئاسان دهكات (تسهیل) و به ئاسانی دهیخوێنێتهوه، بهشێوهیهك خوێندنهوهكه له نێوان ههمزهو پیتی(و) بێت، بهم شێوهیه:[أَوۡنَبِّئُكُمُو ، أَونزِلَ ، أَوۡلۡقِيَ].

ئه‌گه‌ر هه‌مزه‌ی دووه‌م كه‌سره‌دار بوو وه‌ك: [أَإِنَّا ، أَإِمَّةَ][1]. ئه‌وه هه‌مزه‌كه ئاسان ده‌كات، (واتا خوێندنه‌وه‌ی هه‌مزه‌ی دووه‌م ئاسان ده‌كات له نێوان هه‌مزه‌ی دووه‌م و پیتی(ی)دا) به‌م شێوه‌یه: [أَءِنَّا ، أَءِمَّةَ].

ئاگاداركردنه‌وه

➢ **له ئایه‌تی 15 و 16ی سوره‌تی مولكدا: ﴿ وَإِلَيْهِ ٱلنُّشُورُ ۝ ءَأَمِنتُم مَّن فِي ٱلسَّمَآءِ ﴾. له‌لای پێشه‌وا قونبول له باری نه‌وه‌ستاندا گۆڕینی هه‌مزه‌ی یه‌كه‌م به پیتی(و) ده‌گۆردرێ هه‌روه‌ك له ڕابردودا باس كرا، ئیبن كه‌ثیر خوێندنه‌وه‌یه‌كی ئاسان ده‌كات بۆ هه‌مزه‌ی دووه‌م، قونبول له‌م بابه‌ته‌دا هه‌مزه‌ی یه‌كه‌م ده‌گۆڕێت به پیتی(و) له‌گه‌ڵ خوێندنه‌وه‌یه‌كی ئاسان بۆ هه‌مزه‌ی دووه‌م، به‌م شێویه‌یه: ﴿ ٱلنُّشُورُ ۝ وَءَامِنتُم ﴾،**

---

[1] ئیبن كه‌ثیر ته‌نها خوێندنه‌وه‌ی ئاسایی كردووه بۆ وشه‌ی (أَئِمَّةً) واتا نه هه‌مزێكی ته‌واو نه درێژكرنه‌وه‌یه‌كی ته‌واو به‌ڵكو له‌نێوانیاندا ده‌بێت، ده‌رباره‌ی گۆڕینیش بۆ خۆ پارێزی نیه، صه‌فاقسی له په‌رتوكه‌كه‌یدا به‌ناوی (غیث النفع) ده‌فه‌رموێت: سه‌باره‌ت به گۆڕینی پیتی یائێكی ته‌واو له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌ش دا كه دروسته‌و زۆر كه‌س وا‌ده‌كات، به‌لأم له ڕێگای شاطبی به‌م شێوه ناخوێندرێته‌وه، چونكه ده‌ڵێت ئه‌مه زۆربه‌ی زانا نه‌حویه‌كان وا ده‌كه‌ن، وله‌ڕێگه‌ی ئه‌وه‌وه به‌م جۆره نه‌خوێندراوته‌وه‌و وارید نه‌بووه له شێخی خۆمان ، له به‌رپه‌رچدانه‌وه‌و وه‌لأم دانه‌وه‌ی زه‌مه‌خشه‌ری له كتێبی (كشاف) دا ده‌ڵێت به صه‌ڕاحه‌ت خوێندنه‌وه‌ی پیتی(ی) واتا ده‌رخستنی به‌ته‌واوی به قیرائه‌ت و خوێندنه‌وه‌ی ته‌واو دانا‌ندرێت و ئه‌م شێوه ده‌رخستن و خوێندنه‌وه دروست نیه، وهه‌ركه‌سێك دان به‌م جۆره خوێندنه‌وه بنێت ئه‌وه هه‌ڵه‌یه‌و لایداوه له قیرائه‌تی ڕاست و دروست. ئیبن جه‌زه‌ری له وه‌لأم دا ده‌فه‌رموێت: ئه‌وه زێده‌ڕۆییه له لایه‌ن ئه‌وه‌وه، ڕاست و دروسته‌كه‌ی ئه‌وه‌یه كه هه‌ر سێ شێوه‌ی جێگیر بكه‌ی واتا چه‌سپاندن و له نێوانه‌كان و یائی ته‌واو، ئه‌مه هاتووه له عه‌ره‌به‌كانه‌وه‌و ئه‌مه دروسته له قیرائاته‌كاندا هه‌ر وه‌ك باسمان كرد له ڕابردودا، وبۆ هه‌ر شێوه‌یه‌ك له شێوه‌كان له زمانی عه‌ره‌بیدا به‌ڵگه‌ی هه‌یه بۆ وه‌رگرتن و قبول كردن، وخودا له هه‌مو كه‌س زاناتره. سه‌یركه: موحه‌مه‌مه‌دی كوڕی موحه‌مه‌مه‌دی كوڕی جه‌زه‌ری، له بلاوكراوه‌كانی قیرائاتی عه‌شره، لێكۆڵینه‌وه‌ی/ عه‌لی كوڕی موحه‌مه‌مه‌دی ضباع،(له ولأتی قاهیره، چاپه‌مه‌نی تجاریه‌ی گه‌وره به‌رگی 1، ساڵی چاپ 1427ی كۆچی لاپه‌ره 380.

ئیبن کەثیرو هەردوو ڕاویەکەی کە قونبول و بەززی ین هەمزەی یەکەم دەخوێننەوە لە کاتی دەست پێکردن (تحقيق)

- ئیبن کەثیر لە ئایەتی 123ی سورەتی ئەعرافدا: ﴿ قَالَ فِرۡعَوۡنُ ءَامَنتُم بِهِۦ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ لَكُمۡۖ ﴾ هەمزەی پرسیاری زیادە دەکات لەسەر بنچینەی خۆی، چونکە بنچینەی ئەم وشە بەم شێوەیە: (أأأمنتم) واتا بوونی سێ هەمزە لە یەك کات و بەدوای یەکدا، هەمزەی یەکەم و دووەم فەتحەدارە هەمزەی سێیەم زەنەدارە (واتا سکونی لەسەرە) وگۆڕدراوە بە ئەلیف، ئەویش فاء الفيعلى وشەکەیە.

مەزهەبی پێشەوا قونبول لە باری نەوەستاندا (وصلاً) هەمزەی یەکەم دەگۆڕدرێت بەپیتی(و) هەر وەك لە ڕابردو باس کرا، ئیبن کەثیر هەمزەی دووەم ئاسان دەکات وبۆی هەیە هەمزەی سێیەم بگۆڕێت بە ئەلیف.
ئەم بابەتە لەلای قونبول بەم شێوەیە: گۆڕینی هەمزەی یەکەم بە (و) لەگەڵ ئاسان خوێندنەوەی هەمزەی دووەم، بەم شێوەیە: ﴿ فِرۡعَوۡنُ وَ ۥ امَنتُم ﴾،

لەلای ئیبن کەثیر بە هەردوو ڕاویەکەیەوە لە کاتی دەستپێکردن بە هەمزە هەمزەی یەکەم دەیخوێنێتەوە (تحقيق)، وهەمزەی دووەمیش ئاسان دەکات بەم شێوەیە: ﴿ ءَ ۥ امَنتُم ﴾.

- ئیبن کەثیر لە ئایەتی 49ی سورەتی شوعەرا: ﴿ قَالَ ءَامَنتُمۡ لَهُۥ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ لَكُمۡۖ ﴾ هەمزەی پرسیاری زیاد دەکات، ئەوەش لەسەر بنچینەی وشەکەی خۆیەتی، چونکە بنچیەی وشەکە بەم شێوەیە (أأأمنتم) واتا سێ هەمزە بوونی هەیە، یەکەم و دووەم جوڵەدارن وهەمزەی سێیەم زەنەدارەو گۆردراوە بە پیتی(ئەلیف) کە ئەویش فاء الفيعلى وشەکەیە.

مەزهەبی ئیبن كەثیر هەمزەی یەكەم دەخوێنێتەوە (تحقیق) وهەمزەی دووەم ئاسان دەكات (تسهیل) وهەمزەی سێیەم دەگۆڕێت بەپیتی(ئەلیف) لە باری نەوەستان و دەست پێكردندا بەم شێوەیە: ﴿ءَ ءامَنتُمۡ ﴾.

➢ **ئیبن كەثیر لە ئایەتی 71ی سورەتی** طه: ﴿ قَالَ ءَامَنتُمۡ لَهُۥ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ لَكُمۡۖ ﴾ **هەمزەی پرسیاری زیاد دەكات، ئەوەش لەسەر بنچینەی وشەكەیە، چونكە بنچینەی ئەم وشە بەم شێوەیە:** (أأأمنتم) **واتا بوونی سێ هەمزە، یەكەم و دووەم جوڵەدارن وهەمزەی سێیەم زەنەدارەو گۆڕدراوە بە پیتی(ئەلیف) كە ئەویش** فاء **الفیعلی وشەكەیە.**

مەزهەبی بەززی هەمزەی یەكەم دەخوێنێتەوە (تحقیق) وخوێندنەوەیەكی ئاسان دەكات بۆ هەمزەی دووەم (تسهیل) وهەمزەی سێیەم دەگۆڕێت بەپیتی(ئەلیف) بەم شێوەیە: ﴿ ءَ ءامَنتُمۡ ﴾،

قونبول هەمزەی یەكەم لادەبات و هەمزەی دووەم دەخوێنێتەوە (تحقیق) وەك – حفص – ، بەم شێوەیە: ﴿ ءَامَنتُمۡ ﴾.

➢ **لە ئایەتی 58ی سورەتی زوخروف:** ﴿ وَقَالُوٓاْ ءَأَٰلِهَتُنَا خَيۡرٌ أَمۡ هُوَۚ ﴾ **ئیبن كەثیر هەمزەی یەكەم دەخوێنێتەوە (تحقیق) وهەمزەی دووەم ئاسان دەكات (تسهیل) وهەمزەی سێیەم دەگۆڕێت بەم شێوەیە:** ﴿ ءَاٰلِهَتُنَا ﴾.

➢ **لە ئایەتی 73ی سورەتی ئالی عیمران:** ﴿ قُلۡ إِنَّ ٱلۡهُدَىٰ هُدَى ٱللَّهِ أَن يُؤۡتَىٰٓ أَحَدٞ مِّثۡلَ مَآ أُوتِيتُمۡ ﴾ **ولە ئایەتی 81ی سورەتی ئەعراف:** ﴿ إِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ شَهۡوَةٗ ﴾ **ولە ئایەتی 20ی سورەتی ئەحقاف:** ﴿ وَيَوۡمَ يُعۡرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَلَى ٱلنَّارِ أَذۡهَبۡتُمۡ طَيِّبَٰتِكُمۡ فِي حَيَاتِكُمُ ٱلدُّنۡيَا ﴾.

ئیبن کەثیر وشەی (ءَآٰن ، ءَآٰنَّكُمۡ ، ءَآٰذۡهَبۡتُمۡ).ی خوێندۆتەوە بە زیاد کردنی هەمزەی پرسیاری، وهەمزەی دووەمی ئاسان کردووە بەپێی یاسای گشتی لەم بارەیەوە.

تێبینی:

✓ **ئایەتی** 52**ی سورەتی** مودەثیر: ﴿ بَلۡ يُرِيدُ كُلُّ ٱمۡرِيٍٕ مِّنۡهُمۡ أَن يُؤۡتَىٰ صُحُفٗا مُّنَشَّرَةٗ ﴾.
لێرەدا ئیبن کەثیر بەبوونی تەنها یەك هەمزە خوێندۆتەوە وەك: حەفص.

✓ **ئایەتی** 28**ی سورەتی عەنکەبوت:** ﴿ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ إِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلۡفَٰحِشَةَ ﴾ **لێرەدا ئیبن کەثیر بەبونی تەنها یەك هەمزە خوێندۆتەوە وەك: حەفص.**

باسی پرسیاری دووباره

پرسیاری دووباره له قورئانی ئیرۆز له یازده شوێندا هاتووه، له نۆ سوره‌تدا به‌م شێوه‌ی خواره‌وه‌یه:-

1- **ئایه‌تی 5ی سوره‌تی ره‌عد:**﴿وَإِن تَعۡجَبۡ فَعَجَبٞ قَوۡلُهُمۡ أَءِذَا كُنَّا تُرَٰبًا أَءِنَّا لَفِي خَلۡقٖ جَدِيدٍۗ﴾.

ئیبن كه‌ثیر به‌م شێوه ئه‌م ئایه‌ته‌ی خوێندۆته‌وه: ﴿ وَإِن تَعۡجَبۡ فَعَجَبٞ قَوۡلُهُمۡ أَءِذَا كُنَّا تُرَٰبًا أَءِنَّا لَفِي خَلۡقٖ جَدِيدٍۗ ﴾.

2- **ئایه‌تی 49ی سوره‌تی** ئیسراء: ﴿وَقَالُوٓاْ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمٗا وَرُفَٰتًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ خَلۡقٗا جَدِيدٗا﴾.

3- **ئایه‌تی 98ی سوره‌تی** ئیسراء: ﴿وَقَالُوٓاْ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمٗا وَرُفَٰتًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ خَلۡقٗا جَدِيدٗا﴾.

4- **ئایه‌تی 82ی سوره‌تی** مؤمنون: ﴿ قَالُوٓاْ أَءِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ ﴾.

ناشاردرێته‌وه كه ئیبن كه‌ثیر پیتی(م)ی له وشه‌ی (متنا).به ضه‌ممه‌داری خوێندۆته‌وه.

5- **ئایه‌تی 67ی سوره‌تی نه‌مل:** ﴿ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَءِذَا كُنَّا تُرَٰبٗا وَءَابَآؤُنَآ أَئِنَّا لَمُخۡرَجُونَ ﴾.

6- **ئایه‌تی 28 و 29ی سوره‌تی عه‌نكه‌بوت:** ﴿ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ إِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلۡفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنۡ أَحَدٖ مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢٨ أَئِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ ﴾.

7-ئایەتی 10**ی سوڕەتی سەجدە:** ﴿ وَقَالُوٓاْ أَءِذَا ضَلَلۡنَا فِي ٱلۡأَرۡضِ أَءِنَّا لَفِي خَلۡقٖ جَدِيدِۢ ﴾.

8- ئایەتی 16**ی سوڕەتی صافات:** ﴿ أَءِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ ﴾.

ناشاردرێتەوە کە ئیبن کەثیر پیتی میمی لە وشەی (متنا) **بە** ضـە**مەداری خوێندۆتەوە.**

9-ئایەتی 53**ی سوڕەتی صافات** ﴿ أَءِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَدِينُونَ ﴾.

ناشاردرێتەوە کە ئیبن کەثیر پیتی(م)**ی لە وشەی** (متنا)**.بە** ضـە**ممەداری خوێندۆتەوە.**

10- ئایەتی 47**ی سوڕەتی واقیعە** ﴿ أَءِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَدِينُونَ ﴾.

ناشاردرێتەوە کە ئیبن کەثیر پیتی میمی لە وشەی (متنا) **بە** ضـە**مەداری خوێندۆتەوە.**

11- ئایەتی 10 **و** 11**ی سوڕەتی نازیعات** ﴿ يَقُولُونَ أَءِنَّا لَمَرۡدُودُونَ فِي ٱلۡحَافِرَةِ ۝١٠ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمٗا نَّخِرَةٗ ﴾

مەزهەبی ئیبن کەثیر دەربارەی پرسیاری دووبارە

ئیبن کەثیر هەمزەی پسیاری جێگیر کردووە لە وشەی یەکەم و دووەم لە گشت ئەو شوێنانەی ڕابردو کە باس کران، تەنها لە سوڕەتی عەنکەبوت نەبێت، لە وشەی ئایەتی عەنکەبوتدا هەمزەی یەکەم لە شێوەو مانای هەوال وخەبەردان خوێندۆتەوەو هەمزەی دووەمیشی لە شێوەی پرسیاری خوێندۆتەوە، ئەوەش ناشاردرێتەوە کە بنچینەی وشەکە ئەوەیە هەمزەی دووەم ئاسایی بخوێندرێتەوە.

بابەتی دوو هەمزە لە دوو وشەدا

پێناسە: مەبەست لە دوو هەمزە لە دوو وشەدا، واتا: بوونی دوو هەمزەیە لەگەڵ یەك،وكۆبونەوەیان لە دوو وشەداو لەهەمان كاتدا نەوەستانی بۆ بكرێت، بەشێوەیەك كە هەمزەی یەكەم بكەوێتە كۆتایی وشەی یەكەم و هەمزەی دووەم بكەوێتە یەكەم وشەی دووەم.

مەبەست لە نەوەستان واتا خوێندنەوەی بەردەوام (وەصل) ی بۆ بكرێت: چونكە لە كاتی وەستان هەردوو هەمزەكان نابێتە بەیەكەوەو لەگەڵ یەك، بەڵكو دەبێتە گواستنەوەو تێپەڕاندن، چونكە وەستان لەسەر هەمزەی یەكەم پێك گەیشتنی نامینێت.

كۆبونەوەی دوو هەمزە لە دوو وشەدا دەبێت بەدوو بەش:

یەكەم: بوونی دوو هەمزەی یەكسان لە جوڵە.
دووەم: بوونی دوو هەمزەی پێچەوانەی یەكتر لە جوڵە.

❖ یەكەم:- دوو هەمزەی یەكسان لە جوڵە

ئەو دوو هەمزەیە یان هەردووكیان فەتحەدارن، وەك: ﴿ جَآءَ أَمۡرُنَا، جَآءَ أَحَدُ، جَآءَ أَجَلُهُمۡ، تِلۡقَآءَ أَصۡحَٰبِ ﴾، یان هەردووكیان كەسرەدارن وەك: ﴿ فِي ٱلسَّمَآءِ إِلَٰهٞ، هَٰٓؤُلَآءِ إِن، ٱلنِّسَآءِ إِلَّا، وَرَآءِ إِسۡحَٰقَ ﴾، یان هەردووكیان ضەممەدارن وەك: ﴿ أَوۡلِيَآءُ أُوْلَٰٓئِكَ ﴾ ئایەتی 32ی سورەتی ئەحقاف لەمە زیاتری نیە.

دوو راویهكهی ئیبن كهثیر جیاوازیان ههیه له سهر دوو ههمزه له دوو وشهدا بهم شێوهی خوارهوه:

أ- مهزههبی پێشهوا بهززی:

1- دوو ههمزهی فهتحهدار :

بهززی ههمزهی یهكهم لادهبات و ههمزهی دووهم دهخوێنێتهوه، وبۆی ههیه درێژكردنهوه بكات به ئهندازهی چوار یان دوو جوڵه بۆ پیتی مهدی پێش ههمزهكه، و درێژكردنهوهی دوو جوڵه پێش دهخرێت لهسهر چوار جوڵه، وهك: { جَآءَ أَجَلُهُمۡ ، جَآءَ أَحَدُ }، بهم شێوه دهخوێندرێتهوه: { جَا أَجَلُهُمۡ ، جَا أَحَدُ }.

2- دوو ههمزهی ضهممهدار و كهسرهدار:

بهززی ههمزهی یهكهمی ئاسان كردووه (تسهیل) وههمزهی دووهم ی خوێندۆتهوه، وبۆی ههیه پیتی مهد واتا درێژكردنهوهی پێش ههمزهكه به درێژكردنهوهیهكی ناوهند یان كورت بخوێنێتهوه، بهڵام درێژكردنهوهی ناوهند پێش دهخرێت لهسهر درێژكردنهوهی كورت، نمونهی ئهم شێوهیه له{فِي ٱلسَّمَآءِ ٱلَۡهُ، هَٰٓؤُلَآءِ إِن، ٱلنِّسَآءِ إِلَّآ، وَرَآءِ إِسۡحَٰقَ، أَوۡلِيَآءُ أُوْلَٰٓئِكَ}. دا ههیه.

بهززی شێوهیهكی تری زیاد كردووه له ئایهتی 53ی سورهتی یوسف: ﴿ بِٱلسُّوٓءِ إِلَّا ﴾ ئهویش بریتیه له گۆڕینی ههمزهی یهكهم به پیتی(و) پاشان پیته واوهكهی تێكهڵكێش كردووه لهگهڵ پیتی(و)ی پێشه خۆی ههردو واوه تێكهڵكێشكراوهكان بۆته واوێكی شهدهداری پێش كهسره، بهم شێوهیه: ﴿بِٱلسُّوِّ إِلَّا﴾، لهم بابهتهدا بهززی سێ شێوهی بۆ دروست كردووه:

- ئاسان كردنی ههمزهی یهكهم لهگهڵ درێژكردنهوهیهكی مام ناوهند.
- ئاسان كردنی ههمزهی یهكهم لهگهڵ كورت كردنهوه.

- هەمزەی یەكەم بگۆڕدرێت بە پیتی(و) دواتر تێكهەڵكێش بكرێت لەگەڵ ئەو پیتە واوەی لە پێش دا هاتووە، لەم كاتە دەبێتە پیتی واوێكی شەدەداری كەسرەدار.

ب- مەزهەبی پێشەوا قونبول لەسەر بوونی دوو هەمزە لە دوو وشەدا:

پێشەوا قونبول هەمزەی یەكەمی خوێندۆتەوە لە هەر سێ جۆرە هاوشێوە لە جوڵەدا هەمزەی دووەم بە دوو شێوە دەخوێندرێتەوە:

1- ئاسان كردن: واتا لە نێوان هەمزەو ئەو پیتە مەدەی كە حەرەكەو سەروژێرەكانیان هاوتان، لە كاتی بوونی پیتێكی هەمزەی فەتحەداردا خوێندنەوە لە نێوان هەمزەو ئەلیف دا دەبێت،
ولە كاتی بوونی هەمزەیەكی كەسرەدار خوێندنەوە لە نێوان هەمزەو پیتی(ی) دەبێت، لە كاتی بوونی هەمزەیەكی ضـەممەدار خوێندنەوە لە نێوان هەمزەو پیتی(و) دەبێت، ئەم شێوەیە پێشخراوە بەسەر ئەوانی تردا.

2- گۆڕینی هەمزە بە پیتی مەدێكی هاوتا لە شێوەی سەروژێری هەمزەی یەكەم، (واتا حەرەكەی هەمزەی یەكەم یان هاوتابێت یان لە ڕەگەزی حەرەكەی پیتە مەدەكەبێت) ئەگەر هەمزەی یەكەم فەتحەدار بوو ئەوە هەمزەكە دەگۆڕدرێت بە ئەلیف، بەڵام ئەگەر هەمزەی یەكەم كەسرەدار بوو ئەوە هەمزەكە دەگۆڕدرێت بە پیتی(ی)ی زەنەدار، بەڵام ئەگەر هەمزەی یەكەم ضـەممەدار بوو، ئەوە هەمزەكە دەگۆڕدرێت بە پیتی(و)ی زەنەدار.

ئەگەر ئەو پیتەی لەدوای هەمزەی دووەم دێت سەروژێری هەبو (واتا حەرەكەی لەسەر بو) وسەروژێرەكەشی بنچینەی خۆی بوو (واتا حەرەكەی ئەصلی خۆی بوو) وەك:﴿ جَآءَ أَحَدٌ ﴾، و ﴿ فِي ٱلسَّمَآءِ إِلَٰهٌ ﴾، و ﴿ أَوۡلِيَآءُ أُوْلَٰٓئِكَ ﴾ لەم شوێنانەدا تەنها خوێندنەوەیەكی كورت هەیە بە ئەندازەی دوو جوڵە، (واتا درێژكردنەوە بە ئەندازەی دوو حەرەكە ئەنجام دەدرێت) بەڵام

ئەگەر هاتوو ئەو پیتەی لە دوای هەمزەی دووەم دێت حەرەکەدار بوو بە حەرەکەیەکی پەیداکراو (عارض) (واتا جوڵەو سەروژێریەکەی بنچینەی خۆی نەبوو) هەر وەك لە ئایەتی 32ی سورەتی ئەحزاب دا هاتووە: ﴿ مِّنَ ٱلنِّسَآءِ إِنِ ٱتَّقَيْتُنَّۚ ﴾ ئەوە لەم کاتەدا دوو شێوەی بۆ هەیە: درێژکردنەوەیەکی تەواو ئەگەر لایەنی بنچینەکەی هەڵبژێری و سەیری لایەنی پەیداکراوەکەی نەکرێت، (مەبەست لە لایەنی پەیداکراو، واتا دروست کردنی حەرەکە بۆ رزگار بوون لە بە گەیشتنی دوو پیتی زەنەدار، ئەوەش بە کەسەرداركردنی پیتی(ن) دەبێت بۆ تێکدانی گەیشتنە دوو زەنەکە (التخلص من التقاء الساكنين)کورت کردنەوەیەکی تەواو ئەگەر لایەنی پەیداکراوەکەی سەیر بکرێت و لایەنی بنچینەکەی هەل نەبژێردرێت.

ئەم دوو لایەنە (درێژکردنەوەیەکی تەواو) یان (کورت کردنەوەیەکی تەواو) لە کاتی گەیشتنی (ان) بە وشەی (اتقيتن) ئەگەر بوەستیت لەسەر (ان) ئەوە تەنها شێوەی گۆڕینەکە لەسەر تەواو خوێندنەوەو قەڵەوکردن دیاری دەکرێت بە هۆی گەیشتنی دوو زەنە.

ئەگەر ئەو پیتەی لە دوای هەمزەی دووەم دێت زەنەدار بوو وەك لە ئایەتی 47ی سورەتی ئەعراف دا هاتووە: ﴿ تِلْقَآءَ أَصْحَٰبِ ﴾ وئایەتی22ی سورەتی عەبەسە ﴿ شَآءَ أَنشَرَهُۥ ﴾ وئایەتی 187ی سورەتی شوعەرا ﴿ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ إِن كُنتَ ﴾ وئایەتی 71ی سورەتی هود ﴿ وَمِن وَرَآءِ إِسْحَٰقَ ﴾ وئایەتی 31ی سورەتی بەقەرە: ﴿ هَٰٓؤُلَآءِ إِن كُنتُمْ ﴾. لە هەمووو ئەو شوێنانەی باس کران ئەوە پیتی مەد (درێژکردنەوە) دیاری دەکرێت بە ئەندازەی شەش حەرەکە، چونکە ئەمانە هەر هەمووی لە بابەتی درێژکردنەوە پێویستن (مد اللازم).

ئەگەر ئەو پیتەی لە دوای هەمزەی دووەم دێت پیتی(ئەلیف) بوو هەر وەك لە ئایەتی 61ی سورەتی حیجردا هاتووە: ﴿ فَلَمَّا جَآءَ ءَالَ لُوطٍ ﴾ ولە ئایەتی

41ی سوره‌تی قه‌مه‌ر: ﴿ وَلَقَدۡ جَآءَ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ ﴾ له‌سه‌ر خوێندنه‌وه‌ی شێوه‌ی گۆڕینی پیته‌كان، ئه‌وه دوو پیتی(ئه‌لیف) كۆده‌بێته‌وه، پیته ئه‌لیفێك وه‌رگێردراوی هه‌مزه‌یه (واتا له بنچینه‌دا هه‌مزه‌یه گۆڕدراوه بۆ ئه‌لیف) وئه‌و پیته ئه‌لیفه‌ی له‌دوای ئه‌و هاتووه (واتا له دوای ئه‌لیفی گۆڕدراوه‌كه) له وشه‌ی (ءال) هه‌ردوكیان سكونیان له‌سه‌ره دروسته بۆ ئه‌م شێوه له كاتی نه‌وه‌ستان (وه‌صل) دوو شێوه[1]:

- ✓ لابردنی یه‌ك له پیته ئه‌لیفه‌كان به‌مه‌به‌ستی ڕزگاربوون له كۆبونه‌وه‌ی دوو زه‌نه، وكورت كردنه‌وه دیاری ده‌كرێت له ئه‌لیف، چونكه پیتێكی حه‌ره‌كه‌داری به‌دوادا هاتووه.

- ✓ جێگیر كردنی دوو ئه‌لیف وجیاكردنه‌وه له نێوانیاندا به ئه‌لیفی سێیه‌م به هۆی ئه‌م ئه‌لیفه زیاده، پچران ده‌خرێته نێوان دوو زه‌نه، وڕێگری ده‌كات له كۆبونه‌وه‌ی دوو زه‌نه، له‌و كاته‌دا درێژكردنه‌وه زیاد ده‌كرێت به ئه‌ندازه‌ی شه‌ش جوڵه.

به‌ڵام له باری وه‌ستاندا كرا له‌سه‌ر وشه‌ی (ءال) ئه‌وه ته‌نها درێژكردنه‌وه‌ی ته‌واو ده‌خوێندرێته‌وه.

[1] به ئاسان خوێندنه‌وه(التسهیل) له‌گه‌ڵ هه‌ردوو شێوه‌كه‌دا هه‌یه.

❖ دووهم: دوو ههمزهی جیاواز له جوڵهو حهرهكه.

له كاتی كۆبوونهوهی دوو ههمزه له دوو وشهدا، یان ههمزهی یهكهم فهتحهداره یان كهسرهداره یان ضـهممهداره.

وههروها ههمزهی دووهم یش بهههمان شێوه یان فهتحه یان كهسره یان ضـهممهی وهرگرتووه.

كۆی ئهم شێوانهی باس كران دهبێته نۆ وێنه، سێیان لهم نۆیه ههمزهكان ههردووكیان یهكسانن له شێوهی جوڵهو حهرهكهكاندا، تهنها شهش وێنه له نۆ وێنهكه دهمینێتهوه، سێیان لهم نۆ وێنهیه له وانهكانی ڕابردو باس كران.
سهبارهت بهم شهش وێنهی كه ماوتهوه، پێنجیان له قورئانی ثیرۆز باس كراون، بهڵام وێنهی شهشهمیان له قورئاندا نههاتووه، ئهویش بریتیه لهوهی ئهگهر ههمزهی یهكهم كهسرهدار بوو وههمزهی دووهم ضـهممهداربو.

ئهوهی له قورئانی ثیرۆز باس كراوه بهم شێویه: ههمزهی یهكهم فهتحهداره، وههمزهی دووهم ضـهممهداره یان كهسرهدار، وههمزهی یهكهم ضـهممهی لهسهره، یان كهسهره، وههمزهی دووهم فهتحهی وهرگرتووه، وێنهی پێنجهم بریتیه لهوهی ههمزهی یهكهم ضـهممهداره ههمزهی دووهم كهسهردار، سهبارهت به وێنهی شهشهم بریتیه لهوهی ههمزهی یهكهم كهسهرداره ههمزهی دووهم ضـهممهداره، بهڵام ئهم وێنهیان نههاتووه له قورئانی ثیرۆز.

ئهم پینج وێنه دابهش دهبێت بۆ سیٚ كۆمهڵه:

- ✓ كۆمهڵهی یهكهم دوو وێنهی تێدایه.
- ✓ كۆمهڵهی دووهم بهههمان شێوهی كۆمهڵهی یهكهم دوو وێنهی تێدایه.
- ✓ كۆمهڵهی سێیهم تهنها یهك وێنه له خۆ دهگرێت.

- دهربارهی كۆمهڵهی یهكهم كه دوو وێنه له خۆ دهگرێت بهم شێوهیه:

ههمزهی یهكهم فهتحهدارهو ههمزهی دووهمیش كهسرهداره یان ضـهممهدار.

- دەربارەی کۆمەڵەی دووەم ئەم دوو وێنەی کە لەخۆ دەگرێت بەم شێوەیە: هەمزەی یەکەم ضـەممەدارە یان کەسرەدارە، وهەمزەی دووەم فەتحەدارە.

- دەربارەی کۆمەڵەی سێیەم کە تەنها یەك وێنە لە خۆ دەگرێت ئەویش بریتیە لەوەی کە هەمزەی یەکەم ضـەممەدارەو هەمزەی دووەمیش کەسرەدارە.

مەزهەبی ئیبن كەثیر دەربارەی بوونی دوو هەمزەی لەیەكتر جیاواز لە جوڵەوحەرەكە لە دوو وشە

-1 **ئەگەر كۆبویەوە دوو هەمزەی لە یەكتر جیا لە حەرەكەدا لە دوو وشە، بە شێوەیەك كە هەمزەی یەكەم فەتحەدار بوو، وهەمزەی دووەم كەسرەدار بوو یان ضەممەدار، ئەوە ئیبن كەثیر هەمزەی دووەم ئاسان دەكات (تسهیل)**

نمونەی هەمزەی یەكەم فەتحەدارو هەمزەی دووەمیش كەسرەدار بێت ئەم وشانەن: [تَفِيٓءَ إِلَىٰٓ ، نَبَإِيْ إِبۡرَٰهِيمَ] ،**نمونەی هەمزەی یەكەم فەتحەدارو هەمزەی دووەمیش ضەممەدار بێت تەنها لە ئایەتی44ی سورەتی** مؤمنون [جَآءَ أُمَّةٗ].

نمونەی دووەم نەهاتووە لە قورئانی ثیرۆز.

ئەو وشانەی باس كران بەم شێوە دەخوێندرێتەوە: [تَفِيٓءَ ٳلَىٰ ، نَبَإِيْ ٳبۡرَٰهِيمَ ، جَآءَ ٱمَّةٗ].

-2 **كۆبونەوەی دوو هەمزەی لە یەكتر جیا لە جوڵە لە دوو وشە، وهەمزەی یەكەم ضەممەدار یان كەسرەدار بوو ، هەمزەی دووەم فەتحەدار بوو، ئیبن كەثیر هەمزەی دووەم دەگۆڕێت بە پیتێكی هاوشێوەی حەركەی هەمزەی یەكەم، وەك:** [﴿ سُوٓءُ أَعۡمَٰلِهِمۡۗ ﴾، ﴿ ٱلۡمَلَؤُاْ أَفۡتُونِي ﴾ ، ﴿ٱلۡعَدَٰوَةُ وَٱلۡبَغۡضَآءُ أَبَدًا ﴾ ، ﴿هَٰٓؤُلَآءِ أَهۡدَىٰ ﴾ ، ﴿ مِنَ ٱلۡمَآءِ أَوۡ مِمَّا ﴾]، **بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە** [سُوٓءُ وَعۡمَٰلِهِمۡۗ ، ٱلۡمَلَؤُاْ وَفۡتُونِي ، وَٱلۡبَغۡضَآءُ وَبَدًا ، هَٰٓؤُلَآءِ يَهۡدَىٰ ، مِنَ ٱلۡمَآءِ يَوۡ مِمَّا].

-3 **ئەگەر هەمزەی یەكەم ضەممەدار بوو هەمزەی دووەم كەسرەدار بوو، ئیبن كەثیر بۆ هەمزەی دووەم دوو شێوەی داناوە:**

أ- **ئاسان كردنی هەمزەی دووەم ئەوەی كە دەكەوێتە نێوان هەمزەی یەكەم و پیتی(ی)**

ب- گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(و)ی تەواوی كەسرەدار.

نمونەكان: ﴿ أَنتُمُ ٱلۡفُقَرَآءُ إِلَى ٱللَّهِۖ ، وَمَا مَسَّنِيَ ٱلسُّوٓءُۚ إِنۡ أَنَا۠ ، يَشَآءُ إِلَىٰ ﴾ ، **بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە:** ﴿ ٱلۡفُقَرَآءُ ۟ اِلَى﴾ **یان** ﴿ ٱلۡفُقَرَآءُ اُلَى ﴾ ، ﴿ ٱلسُّوٓءُۚ ۟ اِنۡ ﴾ **یان** ﴿ ٱلسُّوٓءُۚ اُنۡ ﴾ ، ﴿ يَشَآءُ ۟ اِلَى ﴾ **یان** ﴿ يَشَآءُ اُلَى ﴾.

ئەیمن سوید پارچە هونراوەیەكی هەیە لەسەر مەزهەبی ئیبن كەثیر دەربارەی بوونی دوو هەمزە بە جوڵەو حەڕەكەیەكی جیاواز لە دوو وشە، بە كورتی دەفەرموێت:

فتحُ الأولى سَهلِ فتحُ الاخرى أبدلِ
غيـرَ فتـحِ سهلِ وكـــذاكَ أبـــــدلِ

بابەتی
گواستنەوەی جوڵەی هەمزە بۆ زەنەدار کردنی پێش خۆی

گواستنەوە لە زمانی عەرەبیدا: بە مانای گیواستنەوەو گۆڕینی شتێك لە شوێنی خۆی دێت.

گواستنەوە لە زاراوەدا: بریتیە لە گواستنەوەی جوڵەو حەرەکاتی هەمزەی پچراو بۆ هەمزەیەکی زەنەداری پێش خۆی، لەگەڵ لابردنی پیتە هەمزەکە لەبەر سوك کردن، ئەوەش بە کار هاتووە لە زمانی هەندێ عەرەب دا.

ئیبن کەثیر خوێندنەوەی کردووە بۆ گواستنەوەی ئەم وشانە:

- کاری داخوازی { اسأل } ئەگەر هاتوو پێش پیتی(س) پیتی(و) یان پیتی(ف) هاتبوو وەك:{ وَسۡـَٔلُواْ ، فَسۡـَٔلُوٓاْ ، فَسۡـَٔلِ }، حەرەکەی فەتحەکە دەگوازرێتەوە بۆ سەر پیتی(س) وهەمزەش لادەبردرێت، بەم شێوەیە: { وَسَلُواْ ، فَسَلُوٓاْ ، فَسَـلِ }.
- وشەی { ٱلۡقُرۡءَانُ ، قُرۡءَانٍ } هەمزە لابراوە جوڵەو حەرەکاتی گواستراوتەوە بۆ سەر پیتی(ر).(واتا لابردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەو حەرەکاتی بۆ سەر پیتی پێشە خۆی) ، ئەم شێوازە لە69 شوێندا هاتووە لە قورئانی ثیرۆز.
- وشەی ﴿ لۡـَٔيۡكَةِ ﴾ لە ئایەتی 176ی سورەتی شوعەرا، وئایەتی 13ی سورەتی ص.
ئیبن کەثیر بەم شێوە دەخوێنێتەوە: فەتحەی هەمزەکەی گواستۆتەوە بۆ سەر پیتی(ل) وهەمزەی لابردوەو تائی مێی فەتحەدار کردووە، بەم شێوەیە: ﴿ لَـيۡكَةَ ﴾.

➢ ئەم شێوازانەی باس کران بەززی بە دوو جۆر دەیخوێنێتەوە:

- **یەکەم**: وەك خوێندنەوەی حەفص.
- **دووەم**: پێش خستنی هەمزە بۆ شوێنی پیتی(ی) لەگەڵ گۆڕینی هەمزەکە بۆ پیتی(ئەلیف) وپاش خستنی پیتی(ی) بۆ شوێنی هەمزە.

ئەم شێوازەش لە پێنج شوێندا هاتووە لە قورئانی ثیرۆز، چواریان لە سورەتی یوسف دا، یەکێکیش لە سورەتی ڕەعد، هەر پێنج شوێنیش بەم شێوەیە:

1- ئایەتی 80ی سورەتی یوسف: ﴿ فَلَمَّا ٱسۡتَيۡـَٔسُواْ مِنۡهُ خَلَصُواْ نَجِيّٗاۖ ﴾ **بەم شێوە دەخوێندرێتەوە:** ﴿ ٱسۡتَايَـسُواْ ﴾ **یان** ﴿ ٱسۡتَيۡـَٔسُواْ ﴾.

2- ئایەتی 87ی سورەتی یوسف: ﴿ يَٰبَنِيَّ ٱذۡهَبُواْ فَتَحَسَّسُواْ مِن يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَاْيۡـَٔسُواْ مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِۖ ﴾ **بەم شێوە دەخوێندرێتەوە:** ﴿ تَايَـسُواْ ﴾ **یان** ﴿ تَاْيۡـَٔسُواْ ﴾.

3- ئایەتی 87ی سورەتی یوسف: ﴿ إِنَّهُۥ لَا يَاْيۡـَٔسُ مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴾ **بەم شێوە دەخوێندرێتەوە:** ﴿ يَايَـسُ ﴾ **یان** ﴿ يَاْيۡـَٔسُ ﴾.

4- ئایەتی 110ی سورەتی یوسف: ﴿ حَتَّىٰٓ إِذَا ٱسۡتَيۡـَٔسَ ٱلرُّسُلُ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمۡ قَدۡ كُذِبُواْ ﴾ **بەم شێوە دەخوێندرێتەوە:** ﴿ ٱسۡتَايَـسَ ﴾ **یان** ﴿ ٱسۡتَيۡـَٔسَ ﴾.

5- ئایەتی 31ی سورەتی ڕەعد: ﴿أَفَلَمۡ يَاْيۡـَٔسِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَن لَّوۡ يَشَآءُ ٱللَّهُ لَهَدَى ٱلنَّاسَ جَمِيعٗاۗ﴾ **بەم شێوە دەخوێندرێتەوە:** ﴿ يَايَـسِ ﴾ **یان** ﴿ يَاْيۡـَٔسِ ﴾.

باسی تێکهەلکێش

ئیدغام له زمانی عەرەبیدا: بەکاردێت بۆ تێکهەڵکێش کردنی شتێك له شتێکی تر .
ئیدغام له زاراوەدا: واتا تێکهەڵکێش کردنی پیتێك له پیتێکی تر به شێوەیەك هەردوو پیت به پیتێکی توندی شەدەدار دەخوێندرێتەوه له ڕەگەزی پیتی دووەم، ئەوەش دەکرێت به دوو بەش: بچوك و گەوره.

مەبەست له خوێندنی ئەم بابەته، شارەزابوونه لەوەی تێکهەلکێش دەکرێت و ئەوەی تێکهەڵکێش ناکرێت، گەیشتنه دوو پیت بەیەك و کۆبونەوەیان دەکرێت به سیٚ بەش:

- ✓ **یەکەم:** پێك گەیشتنیان له وشەو نوسیندا، به شێوەیەك پچڕان نەکەوێته نێوانیان وەك پێك گەیشتنی دوو پیتی(د) له ﴿ وَقَد دَّخَلُواْ ﴾.

- ✓ **دووەم:** پێك گەیشتنیان تەنها له نوسیندا، وەك: ﴿ إِنَّهُۥ هُوَ ﴾، لێرەدا پچڕان له نێوانیاندا ڕوویداو.

- ✓ **سێیەم:** پێك گەیشتنیان تەنها له گوتن و خوێندنەوەدا ، وەك: ﴿ أَنَاْ نَذِيرٌ ﴾ ، ﴿ طسٓمٓ ﴾.

یاسایەکی گشتی گرنگ

هەر کاتێك دوو پیت بەیەکتر بگەن، ئەو دوو پیتە یان شوێنی دەرچوونیان یەکسانە یان جیاوازە[1].

❖ ئەگەر شوێنی دەرچوونیان لەیەکتر جیاوازبوو (مەخرەجیان یەکسان نەبوو) ئەوکات بە لەیەکتر دوور ئەژماردەکرێن، تەنها پیتی(غ) و (خ) نەبێت کاتێك دەگەن بە پیتی(ق) و (ك) ، هەرکاتێك پیتی(غ) وهەرکاتێك پیتی(خ) بە یەکگەیشتن لەگەڵ پیتی(ق) یان (ك) ئەو دوو پیتانە دەبنە لەیەکتر نزیك و پێیان ناگوترێت پیتە لێك دوورەکان، چونکە هەرچەندە شوێنی دەرچوونیان لەیەکتر جیایە بەڵام دەرچوونیان لەیەکتر نزیکە. پیتی(غ) و (خ) دەرچوونیان دەکەوێتە نزیکترین شوێنی گەرو، ئەو شوێنەی کە لە دوای ئەو زمان دەست پیٚ دەکات.

هەروها پیتی(ق) و (ك) شوێنی دەرچوونیان دەکەوێتە دوورترین شوێنی زمان کە لە دوای ئەو نزیکترین شوێنی گەرو دێت.

کەواتە شوێنی دەرچوونی هەمووو ئەو پیتانەی باس کران لەیەکتر نزیکن، لەبەر ئەم هۆکارانە دەرکەوت کە پیتی(غ) لەگەڵ (ق) یان (ك) لەیەکتر نزیکن، وبەهەمان شێوە پیتی(خ) لەگەڵ (ق) یان (ك) لەیەکتر نزیکن.

❖ ئەگەر پیتەکان لەیەك ئەندام بوون (واتە لە یەك ئاست و شێوە دابوون و هەمان دەربڕینیان هەبوو)، لەو کاتەدا دەبن بە دوو بەش: یان شوێنی دەرچوونیان لە یەکتر نزیکە، یان شوێنی دەرچوونیان لەیەکتر دوورە.

ئەگەر شوێنی دەرچوونیان لەیەکتر نزیك بوو، وهیچ دابڕان و پچڕان ڕوونەدات لە نێوان هەردوو پیتە لە یەکتر نزیکەکە، ئەم دوو پیتە بە لە یەکتر نزیك سەیر دەکرێن.

---

[1] مەحمود خەلیل حوصەری، پەرتووکی ئەحکامی قورئانی پیرۆز، (مەککە ی پیرۆز، نوسینگەی مەککیە – دار بەشائری ئیسلامی، چاپی4، ساڵی1999ی زاینی، بەدەست كارییەوە.

لەم قسانەی ڕابردوو وا دەردەکەوێت ئەگەر دوو پیت شوێنی دەرچوونیان لەیەکتر جیابوو، بە شێوەیەك هەر یەکێکیان لە شوێنێك دەردەچوو، (پچڕان و دابڕان لە نێوانیاندا هەبوو) بە دوو پیتی لە یەکتر دوور سەیردەکرێن.

بۆمان ڕوون بووەوە کە نێوان پیتەکانی گەرو (حروف الحلق) کە ژمارەیان شەش پیتە لەگەڵ هەژدە پیتەکەی زمان، دوریەك هەیە (شەش پیتەکانی گەرو دوورن لە هەژدە پیتەکانی زمان) چونکە پیتەکانی گەرو لە شوێنێك دەردەچێت و پیتەکانی زمانیش لە شوێنێکی تر. تەنها پیتەکانی (غ) لەگەڵ (ق) و (ك) وپیتی(خ) لەگەڵ پیتی(ك) نەبێت، ئەوانە جیادەکرێنەوە لەم حوکمەی کە لەسەر پیتەکانی گەرو و پیتەکانی زمان دا هەبوو.

❖ لە نێوان پیتەکانی گەرو و پیتەکانی لێو دورییەك هەیە، چونکە هەر یەك لەوان شوێنی دەرچوونیان لە یەکتر جیاوازە، ولە کاتی دەربریندا جیاکاریەك دەکەوێتە نێوانەکانیان.

❖ لە نێوان پیتەکانی زمان و پیتەکانی لێو دووری هەیە، چونکە شوێنی دەرچوونیان لە یەکتر جیایە، تەنها پیتی(م) لەگەڵ (ن) نەبێت لێکچوونێکیان هەیە لە نزیك بونەوە.

پیتی(ن) لەگەڵ (و) نزیکبوونەوەیەکیان هەیە لە یەکتر لە شێوەی دەربڕیندا.

پیتی(ی)ی ناسك لەگەڵ (و) نزیك بونەوەیەك هەیە لە نێوانیاندا لە دەربڕیندا.

❖ لە نێوان پیتەکانی گەرو پیتێك لەگەڵ پیتێکی تر نزیك بوون و دورکەوتنەوە هەیە.ئەم دوو پیتەی کە شوێنی دەرچوونیان دەکەوێتە دوورترین بەشی گەرو کە ئەوانیش پیتی(ء) و (ه) لەگەڵ ئەو پیتانەی شوێنی دەرچوونیان دەکەوێتە ناوەڕاستی گەرو ئەوانیش پیتی(ع) (ح) لێك نزیك بوونەوەیەك هەیە لە نێوانیاندا، ئەم دوو پیتەش لەگەڵ ئەو پیتانەی کە دەرچوونیان دەکەویتە نزیکترن شوێنی گەروو وەك: پیتی(غ) و (خ) دوریەك هەیە.

پیته‌كانی ناوه‌ڕاست وه‌ك پیتی(ع) و (ح) نێوان ئه‌و دوو پیته‌و پیته‌كانی ده‌كه‌وێته دوری گه‌رو وپیتی نزیكترن شوێنی گه‌روو نزیكایه‌تیه‌ك هه‌یه.

❖ له نێوان پیته‌كانی زمان هه‌ندێكان له‌گه‌ڵ هه‌ندێكی تر نزیك و دووری هه‌یه. ئه‌و دوو پیته‌ی ده‌كه‌ونه دورترین شوێنی زمان، وه‌ك پیته‌كانی (ق) و (ك) له نێوان ئه‌ودوو پیته‌و پیته‌كانی ناوه‌ڕاستی زمان وه‌ك پیتی(ج) و (ش) و (ی) وپیتی سه‌ره زمان وه‌ك پیتی(ض) و (ل) نزیكایه‌تیه‌ك هه‌یه، ئه‌و پیتانه له‌گه‌ڵ پیته‌كانی لێواری زمان كه بریتین له: (ن ، ر ، ط ، د ، ت ، ص ، س ، ز ، ظ ، ذ ، ث) دوریه‌ك هه‌یه.

ئه‌م پیتانه‌ی باس كران پێیان ده‌گوترێت پیته‌كانی (ته‌جوید) (پیته‌كانی ده‌ربرین) (پیته‌كانی سه‌ره زمان) و (پیته‌كانی نزیك له پودو)

❖ له نێوان پیته‌كانی ناوه‌ڕاست و سه‌رزمان و لێواره‌كان، نزیكایه‌تیه‌ك هه‌یه.له نێوان پیته‌كانی سه‌ره زمان و لێواره‌كاندا نزیكایه‌تیه‌ك هه‌یه، وله‌نێوان پیتی(ف) له‌گه‌ڵ پیته‌كان لێو وه‌ك (ی) و (م) نزیكایه‌تیه‌ك هه‌یه، وله نێوان پیته‌كانی لێو هه‌ندێكیان له‌گه‌ڵ هه‌ندێكی تریان نزیك بوونه‌وه‌یه‌ك له شوێنی ده‌رچونیان هه‌یه.

ڕوونكردنه‌وه

➢ ڕوون و ئاشكرایه كه هه‌ر یه‌ك له پیته‌كانی (ء) و (هـ) ده‌رچوونیان ده‌كه‌وێته دوورترین شوێنی گه‌رو، ئه‌م دووانه به یه‌ك ڕه‌گه‌ز ده‌خوێندرێنه‌وه (شوێنی ده‌رچوونیان یه‌كه‌و له شكل و شێوه‌دا له یه‌كتر جیان) ، پیته‌كانی (ع) و (ح) له ناوه‌ڕاستی گه‌رو ده‌رده‌چن، ئه‌م دوو پیته‌ش یه‌ك ڕه‌گه‌زن.

وپیتی(غ) و (خ) له نزیكترین شوێنی گه‌رو ده‌رده‌چن ئه‌وانه‌ش به‌هه‌مان شێوه‌ی ئه‌و پیتانه‌ی باس كران یه‌ك ڕه‌گه‌زن.

➢ پیته‌كانی دوور هه‌ر یه‌ك له پیتی(ء) و (هـ) به‌رامبه‌ر پیته‌كانی ناوه‌ڕاست (ع) و (ح) له یه‌كتر نزیكن، وبه‌رامبه‌ر پیته‌كانی نزیكترینی گه‌روو (غ) و (خ) له یه‌كتر دوورن، چونكه پیته ناوه‌ڕاسته‌كان له یه‌كتریان جیاده‌كاته‌وه (كه‌واتا پیته‌كانی

ناوەڕاست دەكەوێتە نێوان نزیكترین و دوورترین پیتەكانی گەروو، بەهۆی ئەمە پیتی نزیكترین و دوورترین نزمەكان لە یەكتر دوور دەخاتەوە)

- پیتەكانی ناوەڕاستی گەرو (ع ، ح) لەگەڵ پیتەكانی دوورترین و نزیكترین نزیكایەتیەكیان هەیە.
- پیتی(غ) لەگەڵ پیتی(ق) و (ك) لە یەكتر نزیكن.

- پیتی(خ) لەگەڵ (ق) و (ك) بەهەمان شێوە لە یەكتر نزیكن، چونكە پیتی(غ) و (خ) هەر چەندە لە نزیكترین شوێنی گەرو دەردەچن، بەڵام كاتێك نزیكییێكی بەهێز هەیە لە نێوان ئەوان و پیتەكانی (ق) و (ك) كە دەرچوونیان دەكەوێتە دورترین شوێنی زمان، ئەمە وای كردووە كە ئەم پیتانە بە نزیك لە یەكتر بخوێندرێنەوەو سەیر بكرێن، هەرچەندە لە یەكتر جیان هەروەك لە ڕابردوو باس كران.

- پیتەكانی (ق) و (ك) لەیەكتر نزیكن، بە هۆی بوونی جیاكاریەك لە شوێنی دەرچوونیان، وگوتراوە پیتی(ق) و (ك) یەك ڕەگەزن بە هۆی شوێنی دەرچوونیان كە دورترینی زمانە.

- پیتی(ق) وهاوشێوەی ئەو پیتی(ك) لەگەڵ پیتێك لە پیتەكانی ناوەڕاستی زمان (ج ، ش ، ی) یان لەگەڵ پیتێك لە پیتەكانی سەرە زمان وەك (ضاد) و (لام) لە یەكتر نزیكن، ولەگەڵ هەر پیتێك لەو پیتانەی بە لایەكی زمان دەردەبردرێن لەیەكتر دوورن.

- پیتەكانی (ج) و (ش) و (ی) كە درێژناكرێنەوە (مەدیان تێدا نیە) لە ناوەڕاستی زمان دەردەچن، هەر یەك لەم سێ پیتانە لەگەڵ یەكتر یەكسانن، (لە یەك ڕەگەزدان) ئەم پیتانە لەگەڵ پیتەكانی (ق) یان (ك) یان (ض) یان (ل) یان (ن) یان (ر) یان (ط) یان (د) یان (ت) یان (س) یان (ص) یان (ز) یان (ظ) یان (ذ) یان (ث) هەمووویان لە یەكتر نزیكن، وهەر یەك لەوان لەگەڵ پیتێكی

لێوەكان بە دوور ئەژمار دەكرێن (ئەم پیتانەی باس كران بەرامبەر ئەو پیتانەی كە بە لێو دەردەبردرێن بە پیتی لێك دوور و جیاواز سەیر دەكرێن)

- پیتی(ض) دەردەچێت لە ناوەڕاستی لاییێكی زمان ئەوەی لەدوای ئەودێت.

- پیتی(ض) لەگەڵ پیتی(ق) یان (ك) یان هەر پیتێكی تری دەرچوو لە ناوەڕاستی زمان یان لاییێكی زمان یان پیتی(ل) ئەوە بە نزیك لە یەكتر ئەژمار دەكرێن.

- پیتی(ل) دەردەبڕدرێت بە تەنیشتی زمان و كۆتایەكەی.
پیتی(ل) لەگەڵ پیتی(ق) یان پیتی(ك) یان هەر پیتێكی تر لەو پیتانەی كە لە ناوەڕاستی زمان یان لاییێكی زمان دەردەچێت، یان پیتی(ض) ئەمانە هەر هەمووی بەرامبەر بە پیتی(ل) بە نزیك ئەژمار دەكرێت.
پیتی(ل) بەرامبەر پیتەكانی لێو بە پیتی لێك دوورو جیاواز ئەژمار دەكرێت.
پیتی(ل) بەرامبەر پیتی(م) بە نزیك ئەژمار دەكرێت لە كاتی وتن و دەربرینیدا.
هەرچەندە پیتی(م) یەكێكە لە پیتەكانی لێو، بەلاَم لەگەڵ ئەوەشدا (ل) و (م) نزیكایەتییێك هەیە لە نێوانیاندا لە شێوەی وتن و دەرچووندا.

- پیتی(ن) لە بەشێكی لای زمان دەردەچێت، شوێنی دەرچوونی پیتی(ن) كەمێك دەكەوێتە ژێر شوێنی دەرچوونی پیتی(ل) (دەرچوونی (ن) هەندێك نزیكە لە دەرچوونی (ل) . پیتی(ن) بەرامبەر بە پیتی(ق) یان پیتی(ك) بە لەیەكتر دوور سەیر دەكرێن، (جیاوازی هەیە لە نێوان شێوەو دەربڕینی (ن) لەگەڵ (ق) و (ك)دا.
پیتی(ن) بەرامبەر بەو پیتانەی كە شوێنی دەرچوونیان دەكەوێتە ناوەڕاستی زمان و بەرامبەر پیتی(ض) و (ل) لەگەڵ ئەو پیتانەی كە لە بەشێكی لای زمان دەردەچن، بە نزیك ئەژمار دەكرێت، (ن) لەگەڵ پیتە ناوەڕاستەكانی زمان و پیتی(ض) و (ل) پیتەكانی بەشێكی زمان (طرف اللسان) لە یەكتر نزیكن)

- پیتی(ر) لە بەشێکی زمان (طرف اللسان) دەردەچێت، شوێنی دەرچوونی پیتی(ر) نزیکە لە شوێنی دەرچوونی پیتی(ن) ، لەکاتی دەربڕینی پیتی(ر) شێوەی دەربڕینەکە زیاتر بەرەو لای سەرووی زمان دەچێت.

پیتی(ن) بەرامبەر بە پیتی(ق) و پیتی(ك) لە یەکتر دوورن، بەڵام بەرامبەر بە پیتەکانی دەرچوو لە ناوەڕاستی زمان وەهەروها پیتی(ض) و (ل) و (ن) وپیتەکانی تری دەرچوو لە بەشێکی زمان (طرف اللسان) بە نزیك ئەژماردەکرێت، (پیتی(ر) نزیکە لە پیتەکانی ناوەڕاستی زمان و پیتی(ض) و (ل) و (ن).

- هەر یەك لەپیتەکانی (ط) و (د) و (ت) دەرچوونیان دەکەوێتە بەشێکی زمان (طرف اللسان) بە شێویەك شوێنی دەرچوونەکەیان زیاتر بۆ بەشی لای سەرەوەی ددانەکان نزیك دەبێتەوە.

هەر یەك لەم سێ پیتە (ط) و (د) و (ت) بەرامبەر بە یەکتر بە یەك ڕەگەزو لێك نزیك سەیر دەکرێن.

پیتەکانی (ط) و (د) و (ت) لەگەڵ (ق) و (ك) لەیەکتر دوورن. پیتی(ط) و (د) و (ت) لەگەڵ پیتەکانی ناوەڕاستی زمان و ئەم پیتانەی بە لایەکی زمان دەردەبڕدرێن پیتی(ض) و (ل) و (ن) و (ر) وپیتەکانی دەرچووی بەشێکی زمان بە نزیك لە یەکتر ئەژمار دەکرێن.

- پیتەکانی (ص ، ز ، س) دەرچوونیان دەکەوێتە بەشێکی زمان (طرف اللسان)و سەروی ددانەکانی خواروو.

هەر یەك لە پیتی(ص) و (ز) و (س) لەگەڵ یەکتردا یەك ڕەگەزو نزیکایەتیان هەیە.

ئەم سێ پیتە (ص ، ز ، س) دوری و جیاوازیان هەیە لەگەڵ پیتەکانی (ق) و (ك) دا.

ئەم سێ پیتە (ص ، ز ، س) نزیکی و هاوشێوەییان هەیە لەگەڵ پیتەکانی ناوەڕاستی زمان و پیتی(ض ، ل ، ن ، ر ، ط ، د ، ت) و ئەو پیتانەی تری دەکەوێتەی لای بەشێکی زمان.

- **پیتەكانی** (ظ ، ذ ، ث) **دەرچوونیان بە بەشێكی زمانە** (طرف **اللسان) كە دەكەوێتە لای ددانەكانی سەروو.**
ئەم سێ پیتە (ظ) و (ذ) و (ث) **لێك چوون و لێك نزیكیان هەیە لەگەڵ یەكتر.**
هەر یەك لەم پیتانە (ظ) و (ذ) و (ث) **بەرامبەر بە پیتی(ق) و (ك) دوری و جیاوازیان هەیە.**
ئەم سێ پیتە (ظ ، ذ ، ث) **لەگەڵ پیتەكانی ناوەڕاستی زمان و پیتی**(ض ، ل ، ن ، ر ، ط ، د ، ت ، ص ، ز ، س) **نزیكی هەیە.**

- **پیتی(ف) لە نێوان بەشی ناوەوەی لێوی خوارەوەو بڕبڕەكانی سەرەوە دەردەچێت، پیتی(ف) بەرامبەر بە هەر پیتێك لە پیتەكانی گەرو یان هەر پیتێك لە پیتەكانی زمان لە یەكتر دوورن و جیاوازن، جگە لە پیتی(ن) نەبێت نزیكایەتییێكی هەیە لەگەڵ پیتی(ف)، پیتی(ف) لەگەڵ (و ، ب ، م) لە یەكتر نزیكن.**

- **پیتی(و ، ب ، م) بە لێوەكان دەردەبردرێت، هەر یەك لەم سێ پیتانە لەگەڵ یەكتر یەك ڕەگەزن. ئەم سێ پیتە (و) و (ب) و (م) بەرامبەر بە پیتەكانی گەرو (حلق) وپیتەكانی زمان بە لەیەكتر دوورو جیاواز ئەژماردەكرێن.**
پیتی(و ، ب ، م) و پیتی(ف) بە نزیك لەیەكتر سەیر دەكرێن.
پیتی(م) لەگەڵ (ن) هاوڕەگەزن لە سیفەتدا.
پیتی(و) لەگەڵ (ن) یش بەهەمان شێوە لەیەكتر نزیكن لە سیفەتدا.
پیتی(و) و (ی) یەك ڕەگەزن و لەیەك چوونیان هەیە لە دەربریندا.

♦ زاناكان ده‌فه‌رموون:

ئه‌وانه‌ی له‌ ڕابردوو باس كران بۆ ئه‌و پیتانه‌ بوون كه‌ شوێنی ده‌رچوونیان دیار بوو، وشێوه‌ی ده‌ربڕینان زاندراوبوو.

ئه‌و پیتانه‌ی كه‌ شوێنی ده‌رچوونیان به‌ ته‌خمین دیاری كراوه‌، بریتین له‌ سیٚ پیتی مه‌د (درێژكردنه‌وه‌) ئه‌م سیٚ پیته‌ مه‌ده‌ شێوه‌ی گه‌یشتنیان به‌ پیته‌كان نادیاره‌و باس ناكرێت.

ئه‌گه‌ر پیتی مه‌د گه‌یشتن به‌ پیتێك له‌ پیته‌كانی زمانی عه‌ڕه‌بی نزیك بوونه‌وه‌یان بۆ نیه‌، یه‌ك ڕه‌گزنین له‌گه‌ڵ یه‌كتر، لێك دوركه‌وتنه‌وه‌شیان به‌یه‌كه‌وه‌ نیه‌، چونكه‌ پیته‌كانی مه‌د شوێنی ده‌ربڕین و ده‌رچونیان نیه‌ وه‌ك پیته‌كانی تر، به‌ڵكو ئه‌م پیته‌ مه‌دانه‌ ته‌نها به‌ هه‌وای ده‌م و گه‌رو دروست ده‌بێت.
به‌ڵیٚ پیته‌ مه‌ده‌كان باس ده‌كرێن له‌گه‌ڵ هه‌ندێك له‌ پیته‌ عه‌ڕه‌بییه‌كان كه‌ ڕه‌گه‌زایه‌تییێك و هاوشێوه‌یێك هه‌یه‌ له‌ نێوانیاندا، به‌ڵام نه‌ك له‌ ده‌ربڕین و شوێنی ده‌رچوون .

ئه‌و پیتانه‌ی هاوشێوه‌ییان هه‌یه‌ له‌گه‌ڵ پیته‌ مه‌ده‌كان، وه‌ك: پیتی(و)ی جوڵه‌دار، له‌گه‌ڵ پیتی(ئه‌لیف) هه‌روه‌ك له‌ ووشه‌ی(والٍ)
پیتی(و) له‌گه‌ڵ پیتی(ئه‌لیف) یه‌ك ڕه‌گه‌زن له‌ سیفه‌تدا ده‌ربڕیندا.
پیتی(ی)ی جوڵه‌دار له‌گه‌ڵ پیتی(ئه‌لیف) وه‌ك: (الصِّيَامُ) هه‌ردو پیتی(ی ، ا) یه‌ك ڕه‌گه‌زن له‌ سیفه‌تدا ده‌ربڕێندا.
پیتی(و)ی جوڵه‌دار له‌گه‌ڵ (و)ی زه‌نه‌دار به‌ هاوشێوه‌ داده‌ندرێن، وه‌ك: (وُورِيَ) هه‌ردوو پیتی(و) له‌ یه‌ك ڕه‌گه‌زدان چوونكه‌ هاوسیفه‌تی یه‌كترن.
پیتی(ی)ی جوڵه‌دار له‌گه‌ڵ پیتی(و)ی زه‌نه‌دار، وه‌ك: (يُوقِنُونَ) هه‌ردوو پیتی(ی) و (و) یه‌ك ڕه‌گه‌زن له‌ سیفه‌تدا.

تێبینی:

پیتەكانی (ت) و (ك) یەكسانن لەهەمووو سیفەتێكدا.

پیتەكانی (ح) و (ث) و (ه) یەكسانن لەهەمووو سیفەتێكدا.

پیتەكانی (ج) و (د) یەكسانن لەهەمووو سیفەتێكدا.

پیتەكانی (م) و (ن) یەكسانن لەهەمووو سیفەتێكدا.

پیتەكانی (و) و (ی) ی جوڵەدار لەگەڵ هەرسێ پیتی درێژكراوەكان (پیتە مەدەكان) یەكسانن لەهەمووو سیفەتێكدا.

پیتە نەرمەكان (اللین) وەك (و) و (ی) یەكسانن لەهەموو سیفەتێكدا.

بەپێی قسەكانی ڕابردو دەتوانین بڵێین ئەو پیتانەی یەكسانن لە هەموو سیفەتێكدا یەك ڕەگەزیشن .

پەیوەندی نێوان پیتەکان

- **پیتە هاووێنەکان (متماثلین) بریتین**

لەو پیتانەی شوێنی دەرچوون و سیفەتیان و ناوو ڕێنووسیان یەکسانە، وەك: (ن) لەگەڵ (ن).

- **پیتە لێك نزیکەکان (متقاربین) بریتین**

لەو پیتانەی شوێنی دەرچوون و سیفەتیان لە یەکتر نزیکە، وەك: (ن) لەگەڵ (ل) یان تەنها شوێنی دەرچوونیان لەیەکتر نزیکەو سیفەتیان جیاوازە، وەك: (ج) لەگەڵ (ض) یان تەنها سیفەتیان لەیەکتر نزیکەو شوێنی دەرچوونیان جیاوازە، وەك: (غ) لەگەڵ (ظ)

- **پیتە یەك ڕەگەزەکان (متجانسین) بریتین**

لەو پیتانەی شوێنی دەرچوونیان یەکسانەو سیفەتیان لەیەکتر جیاوازە ، وەك: (ذ) لەگەڵ (ظ) یان شوێنی دەرچوونیان لە یەکتر جیاوازەو سیفەتیان یەکسانە ، وەك: (ت) لەگەڵ (ك)

چۆنیه‌تی
دۆزینه‌وه‌ی په‌یوه‌ندی نێوان دوو پیت له‌گه‌ڵ یه‌كتر

هه‌ركاتێك ویستمان په‌یوه‌ندی نێوان دوو پیت له‌گه‌ڵ یه‌كتر بزانین، پێویسته سه‌ره‌تا سه‌یری شوێنی ده‌رچوون و سیفه‌تیان بكه‌ین، ئه‌گه‌ر هاتوو هاووێنه بوون (متماثل) **وه‌ك پیته‌كانی** (ق) **له‌گه‌ڵ** (ق) ﴿ٱلۡغَرَقُ قَالَ﴾ **بڕیار له‌سه‌ر ئه‌و جۆره پیتانه ده‌ده‌ین به هاووێنه بوون، به‌لام ئه‌گه‌ر هاووێنه‌ی یه‌كتر نه‌بوون له شوێنی ده‌رچوون و سیفه‌تیاندا، له‌و كاته‌دا سه‌یری شوێنی ده‌رچوونی پیته‌كان ده‌كه‌ین له ڕووی هاوشێوه‌ییان، ئه‌گه‌ر هه‌ردوو پیته‌كه هاوشێوه‌بوون له شوێنی ده‌رچوونیان ، ئه‌وه بڕیار ده‌ده‌ین له‌سه‌ر ئه‌م دوو پیته كه یه‌ك ڕه‌گه‌زن له ڕووی ده‌رچوونیان، وه‌ك پیته‌كانی** (ع) **له‌گه‌ڵ** (ح) ﴿ٱلدَّمۡعِ حَزَنًا﴾**، ئه‌گه‌ر شوێنی ده‌رچوونی پیته‌كان یه‌كسان نه‌بوون، سه‌یری سیفه‌تیان ده‌كرێت، ئه‌گه‌ر هاوشێوه‌ی یه‌كتر بوون، به شێوه‌یه‌ك كه نه له‌یه‌كتر كه‌متربوون نه له‌یه‌كتر زیاتر بوون له سیفه‌تیان ، بڕیاری هاوڕه‌گه‌زی بوونیان له‌سه‌ر ده‌درێت له سیفه‌ت دا، هه‌ر وه‌ك پیته‌كانی (ح ، ث ، ه) كۆدبێته‌وه له ووشه‌ی (** حثه) **ئه‌م پیتانه به هاوشێوه‌ی یه‌كتر ناوده‌بردرێن .**

نمونه‌كانیان به‌م شێوه‌یه: (يَبۡحَثُ ، يُبۡعَثُ حَيًّا ، فَأَصۡبَحَ هَشِيمًا ، ٱللَّهَ حَقَّ ، بَعَثۡهُۥ ، ٱللَّهِ ثُمَّ)**، له نێوان پیتی**(م) **و** (ن) **هاوڕه‌گه‌ز هه‌یه** ﴿يَظۡلِمۡ نَفۡسَهُۥ﴾ **، له نێوان پیتی**(ت) **و** (ك) **هاوڕه‌گه‌ز هه‌یه** ﴿وَتَمَّتۡ كَلِمَتُ﴾ **،له نێوان پیتی**(ج) **و** (د) **هاوڕه‌گه‌ز هه‌یه** ﴿وَلَقَدۡ جَآءَكَ﴾ **،له نێوان پیتی**(و) **و** (ی) **هاوڕه‌گه‌ز هه‌یه** ﴿أَوۡ يَعۡفُوَاْ﴾ **،له نێوان پیته‌كانی (أ ، و ، ی) كه به پیتی نه‌رم** (لین) **ناوده‌بردرێن، له‌گه‌ڵ پیته درێژكراوه‌كان (حروف المد) هاوشێوه‌یی هه‌یه** ﴿وَالٍ﴾ **،جگه له‌م پیتانه‌ی باس كران هاوڕه‌گه‌زی نیه نه له شوێنی ده‌رچوون و نه له سیفه‌ت دا، له ڕابردوش باسمان كرد.**

ئه‌گه‌ر یه‌كسان نه‌بوون له سیفه‌تدا ئه‌وا سه‌یری له یه‌كتر نزیك بوونیان ده‌كرێت له ڕووی شوێنی ده‌رچوونیان و سیفه‌تیان.

ئەگەر یەكسانی هەبوو لە نێوان پیتەكان لە ڕووی شوێنی دەرچوون و سیفەتیان، وەك:-
نێوان پیتەكانی (ل) و (ر) ﴿قُل رَّبِّ﴾،
نێوان پیتەكانی (ذ) و (ز) ﴿وَإِذۡ زَيَّنَ﴾،
نێوان پیتەكانی (ق) و (ك) ﴿نَخۡلُقكُّم﴾،

بڕیار دەدرێت لەسەر ئەم پیتانەی باس كران ، بە نزێك بوون لە شوێنی دەرچوون و سیفەت دا.

ئەگەر بەم شێوەیە نەبوون لە نێوان پیتەكان لە ڕووی شوێنی دەرچوون و سیفەت دا، تەنها سەیری شوێنی دەرچوونیان دەكرێت، ئەگەر نزیكایەتیەك هەبوو لە نێوان شوێنی دەرچوونیان، بڕیار لەسەر نزیكبوونیان دەدرێت تەنها لە ڕووی دەرچوونیان، وەك: پیتی(د) و (ص) ﴿وَلَقَدۡ صَدَقَكُمُ﴾**،ئەگەر لە یەكترنزیك نەبوون لە ڕووی شوێنی دەرچوون، تەنها سەیری سیفەتیان دەكرێت.**

ئەگەر نزیكایەتیەك هەبوو لە نێوان سیفەتیان، بە شێوەیەك جیاوازیان تەنها لە یەك یان دوو سیفەت هەبێت و زیاتر نەبێت ،بڕیار لەسەر نزیكبوونیان دەدرێت تەنها لە ڕووی سیفەت وەك: پیتی(و) و (ن) ﴿أَوۡ نَصَرَىٰ﴾**، پیتی(س) و (ح)** ﴿لِلنَّاسِ حِسَابُهُمۡ﴾**، پیتی(ء) و (د)** ﴿أَدۡنَىٰ﴾**، پەیوەندی نزیكایەتی لە نێوان پیتەكاندا زۆرە، هەر دوو پیتێك تێكهەڵكێشیان هەبێت لەگەڵ یەكتر، لە هەر خوێندنەوەو گێڕانەوەیەك بێت و هاووێنەیی یان یەك ڕەگەزی لە نێوانیان نەبێت، بە لە یەكتر نزیك هەژمار دەكرێن، بەڵام ئەگەر هیچ شتێك لەوانەی ڕابردو باس كران لە نێوان پیتەكاندا نەبێت، ئەوە بە لە یەكتر دوورو جیاواز ئەژمار دەكرێن.**

كه‌واته: ریزبه‌ندی په‌یوه‌ندی نێوان پیته‌كان ریزبه‌ندییێكی دابه‌زینه، واتا كامه‌ی له‌پێشتره ئه‌و باس ده‌كرێت ئه‌وانی تر له‌دوای ئه‌وه‌وه دێن، به‌م شێوه‌ی خواره‌وه[1]:

1- هاووێنه له شوێنی ده‌رچوون و سیفه‌تدا.

2- یه‌ك ڕه‌گه‌زن له شوێنی ده‌رچوون.

3- یه‌ك ڕه‌گه‌زن له سیفه‌تدا.

4- نزیكی له شوێنی ده‌رچوون و سیفه‌تدا.

5- نزیكی له شێوه‌دا.

6- له‌یه‌كتر دووری.

---

[1] زانای خه‌لیجی پیته‌كانی زمانی عه‌ره‌بی دابه‌ش گردووه بۆ سه‌ر پێنج به‌شی سه‌ره‌كی سه‌باره‌ت به تێكهه‌ڵكێش كردن و تێكهه‌ڵنه‌كێشكردن: **یه‌كه‌م:** نه تێكهه‌ڵكێش ده‌كرێت و نه تێكهه‌ڵكێشانی بۆ ده‌كرێت، ئه‌وانه‌ش سێ پیتن: (ء ، ا ، خ). **دووه‌م:** تێكهه‌ڵكێش ناكرێت، به‌ڵام تێكهه‌ڵكێشانی بۆ ده‌كرێت. ئه‌وانه‌ش چوار پیتن: (ط ، ظ ، ص ، ز).
ناگوترێت پیتی(ط) تێكهه‌ڵكێش ده‌كرێت له‌گه‌ڵ پیتی(ت) له (أَحَطتُ ، بَسَطتَ) به تێكهه‌ڵكێشێكی ناته‌واو، به‌هۆی مانه‌وه‌ی سیفه‌تی ئیطباق، چونكه مه‌به‌ست به تێكهه‌ڵكێشێكی ته‌واو(الادغام الكامل) به لابردنی پیت و سیفه‌تی، وه‌ك (الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ) له لای سوسی. **سێیه‌م:** تێكهه‌ڵكێش ده‌كرێت ته‌نها به هاووێنه‌ی خۆی، ئه‌وه‌ش شه‌ش پیته: (ع ، غ ، ف ، هـ ، و ، ی). **چواره‌م:** تێكهه‌ڵكێش ده‌كرێت ته‌نها له ڕه‌گه‌زی خۆی و پیتی نزیك له خۆی، ئه‌وه‌ش پێنج پیته: (ج ، د ، ذ ، س ، ض). **پێنجه‌م:** تێكهه‌ڵكێش ده‌كرێت به هاووێنه‌و هاوڕه‌گه‌زی خۆی و یه‌ك ڕه‌گه‌زی خۆی و پیتی نزیك له خۆی، ئه‌وه‌ش یازده پیته: (ب ، ت ، ث ، ح ، ر ، س ، ق ، ك ، ل ، م ، ن).
سه‌یركه: موحه‌مه‌ده‌ی خه‌لیجی، له په‌رتووكی (حل المشكلات وتوضيح التحريرات في القراءات)، لێكۆڵینه‌وه‌ی، عومه‌ری كوری عه‌بدولقادر، (ریاض، دار أضواء السلف، د.ت) لاپه‌ره23. (به‌ده‌ست كارییه‌وه) خه‌لیجی هونراوه‌یه‌كی هه‌یه له‌م به‌شه‌وه، باسمان نه‌كردووه له‌به‌ر درێژبوونه‌وه.

تێكهه‌ڵكێشانی بچووك

تێكهه‌ڵكێشانی بچووك: بریتیه له تێكهه‌ڵكێشانی پیتێكی زه‌نه‌دار به پیتێكی جوڵه‌دار، به شێوه‌یه‌ك به هۆی ئه‌و تێكهه‌ڵێشانه هه‌ردوو پیت ده‌كرێن به یه‌ك پیتی شه‌ده‌دار له یه‌ك ڕه‌گه‌ز له‌گه‌ڵ پیتی دووه‌م.

هۆی ناونانی به بچووك:

ناوی نراوه به تێكهه‌ڵكێشانی بچووك، چونكه له كاتیٚ تێكهه‌ڵكێشاندا ته‌نها پێویستی به یه‌ك هه‌نگاوی بچوكه، ئه‌ویش بریتیه له تێكهه‌ڵكێشانی پیتی یه‌كه‌م به پیتی دووه‌م.

مه‌زهه‌بی ئیبن كه‌ثیر له‌سه‌ر تێكهه‌ڵكێشانی بچووك

1- ئیبن كه‌ثیر پیتی(ث) دیارده‌خات له ئایه‌تی 176ی سوره‌تی ئه‌عراف: ﴿ يَلْهَثْ ذَّٰلِكَ ﴾ به‌م شێوه‌یه: ﴿ يَلۡهَثۚ ذَّٰلِكَ ﴾.

2- ئیبن كه‌ثیر پیتی(ن) تێكهه‌ڵكێش ده‌كات له‌گه‌ڵ پیتی(ر) له ئایه‌تی 27ی سوره‌تی قیامه‌ت: ﴿ وَقِيلَ مَنّْ رَاقٍ ﴾[1]. به‌م شێوه‌یه: ﴿وَقِيلَ مَن رَّاقٍ﴾.

3- ئیبن كه‌ثیر پیتی(ل) تێكهه‌ڵكێش ده‌كات له‌گه‌ڵ پیتی(ر) له ئایه‌تی 14ی سوه‌ڕتی موطففین: ﴿ كَلَّآۖ بَلّْ رَانَ ﴾ به‌م شێوه‌یه: ﴿كَلَّاۖ بَل رَّانَ﴾.

4- هه‌روه‌ها له ئایه‌تی 20ی سوره‌تی مورسه‌لات: (أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ)، ئیبن كه‌ثیر دوو بۆچوونی هه‌یه: **یه‌كه‌م:** تێكهه‌ڵكێشانی ته‌واو.
دووه‌م: تێكهه‌ڵكێشانی ناته‌واو.

---

[1] قسه‌ی له‌سه‌ر كراوه له بابه‌تی ئه‌حكامی نونی ساكین و ته‌نوین.

5- ئیبن کەثیر پیتی(ب) ئاشکرادەکات لەکاتی گەیشتنی بە پیتی(م) لە ئایەتی 284ی سورەتی بەقەرە: ﴿ وَيُعَذِّبُ مَن ﴾[1]. بەم شێوەیە: ﴿وَيُعَذِّبْ مَن﴾، دەربارەی شێوەی تێکهەڵکێشانەکەی لە هونراوەی شاطبی وەرگیراوە (ڕەحمەتی خودای لەسەر بێت) لە ڕێگای شاطبیەوە نەهاتووەو کاری پێ ناکرێت[2].

6- بەززی لە ئایەتی 42ی سورەتی هود: ﴿ ٱرْكَب مَّعَنَا ﴾ دوو شێوەی بەکارهێناوە:

- تێکهەڵکێشان واتە (ادغام).
- ئاشکراکردن واتە (اظهار).

بەم شێوەیە: (ٱرْكَب مَّعَنَا ؛ ٱرْكَبْ مَعَنَا)،

بەڵام قونبول تەنها تێکهەڵکێشانی کردووە (الادغام) بەم شێوەیە: ﴿ٱرْكَب مَّعَنَا﴾،

تێبینی:-

ئیبن کەثیر وازی لەو سەکتانە هێناوە کە پێویستن لە لای حەفص، بەڵام ڕەچاوی ئەوەی کردووە ئەوەی تێکهەلکێشانی بۆ گونجاو بووە ئەنجامی داوە، وەك: (بَل رَّانَ ، مَن رَّاقٍ) هەروەك باسمان کرد.

ئیبن کەثیر خوێندنەوەی وەك خۆی کردووە (الاظهار) لە وشەکانی دەستپێکی هەر یەك لە سورەتەکانی (یس) و (قەلەم).

[1] تێبینی لەسەر ئەویش پێشەوا ئیبن کەثیر خوێندنەوەی بۆ کردووە بە زەنەدار کردنی پیتی(ب).

[2] بەشێکی زۆر لە زانایان ئەمەیان براندۆتەوە، وەك شێخ عەلی صەفاقسی لە پەرتووکەکەیدا بەناوی (غیث النفع) ، وشێخ موحەممەدی خەلیجی لە پەرتووکەکەیدا بەناوی (حل المشكلات وتوضيح التحريرات في القراءات)، وشێخ ئیبراهیم ی سەمنودی لە پەرتوکەکەیدا بەناوی (جامع الخيرات في تجويد وتحرير أوجه القراءات) ، وشێخ عەبدوالفەتاح ی قازی لە پەرتوکەکەیدا بەناوی (الوافي لە شەرحی شاطبية لە قیرائاتی سەبع).

حوکمی بەیەك گەیشتنی دوو پیتی زەنەدار

ئەگەر دوو پیتی زەنەدار بەیەك گەیشتن لە دوو وشەدا، ئیبن کەثیر زەنەی وشەی یەکەم دەگۆڕێت بۆ ضـەممە، ئەگەر وشەی دووەم دەست پیێ کردنی بە هەمزەی وەصلی ضـەممەدار بوو.

هۆکاری ئەم گۆڕینە لە زەنەوە بۆ ضـەممە، بۆ ئەوەیە تاوەکو توشی گواستنەوەی نا پەسند نەبێت لە کەسرەوە بۆ ضـەممە، وچونکە جوڵەدارکردنی زەنەی وشەی یەکەم بە ضـەممە دەبێتە بەڵگە لەسەر ئەوەی جوڵەی هەمزەکە نەوەستان (وەصل)ی بۆ کرا لە کاتی دەست پێکردنی لە سەرەتای وشەی دووەم ضـەممەدار بووە ، وەك: ﴿ وَلَقَدُ ٱسْتُهْزِئَ ﴾ ، ﴿ خَبِيثَةٍ ۢ ٱجْتُثَّتْ ﴾ ، ﴿ أَنُ ٱقْتُلُوٓاْ ﴾، ﴿ بِرَحْمَةٍۢ ٱدْخُلُواْ ﴾ ، ﴿ أَوُ ٱنقُصْ ﴾.

قورئانخوێن دەبێت ئاگاداربێت، لە کاتی دەستپێکردن بە ووشەی دووەم کە پیتی یەکەمی هەمزەی وەصلە، نابێت لەو کاتەدا هەمزەکە ضـەمەداربکریێ، وەك: (بِغُلَٰمٍ ٱسْمُهُۥ ، قُلِ ٱلرُّوحُ ، أَنِ ٱمْشُواْ)،

باسی حەوت ئەلیفەکان

بە شێوەیەکی گشتی پێشەوا ئیبن کەثیر هاوڕایە لەگەڵ حەفص لە بابەتی حەوت ئەلیفەکان، تەنها لە مانەی خوارەوە نەبێت:

1- وشەی ﴿سَلَٰسِلَاْ﴾ **لە ئایەتی 4ی سورەتی ئینسان:** ﴿إِنَّآ أَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ سَلَٰسِلَاْ وَأَغۡلَٰلَا وَسَعِيرًا﴾ **هەردوو ڕاویەکەی ئیبن کەثیر بەززی و قونبول ڕای جیاوازیان هەیە لەسەر حوکمی وشەی** ﴿سَلَٰسِلَ﴾، **بەم شێوەی خوارەوە:**

بەززی: لە کاتی نەوەستاندا پیتی(ل) لە وشەی ﴿سَلَٰسِلَ﴾، **فەتحەدار دەکات ، بەڵام لە کاتی وەستاندا، وەك حەفص دەخوێنێتەوە، خوێندنەوەکەشی یان بە بوونی ئەلیف وەك:** ﴿سَلَٰسِلَا﴾ **یان بە زەنەدارکردنی پیتی(ل) وەك:** ﴿سَلَٰسِلۡ﴾.

قونبول: ئەلیف لادەبات لە هەردوو باری وەستان و نەوەستاندا، بەم شێوەیە: ﴿سَلَٰسِلَ﴾.

2- وشەی ﴿ قَوَارِيرَاْ ﴾ **لە دوو شوێندا:**

شوێنی یەکەم: ئایەتی 15ی سورەتی ئینسان: ﴿ وَأَكۡوَابٖ كَانَتۡ قَوَارِيرَاْ ﴾،
ئیبن کەثیر وشەی ﴿قَوَارِيرَا ﴾**ی بە تەنوینی فەتح خوێندنەوە، بەم شێوەیە:** ﴿قَوَارِيرًا ﴾، **وەستانی لەسەر دەکات بە ئەلیفێکی قەرەبووکردنەوە(عوض).**

شوێنی دووەم: ئایەتی 16ی سورەتی ئینسان: ﴿ قَوَارِيرَاْ مِن فِضَّةٖ ﴾، **لێرەدا ئیبن کەثیر وشەی** ﴿قَوَارِيرَا ﴾، **وەکو حەفص دەخوێنێتەوە، بە لابردنی ئەلیف لە باری وەستان و نەوەستاندا.**

تێبینی:

ئیبن كه‌ثیر پیتی(د) ی له‌ وشه‌ی ﴿ ثَمُودَاْ ﴾، **به‌ ته‌نوین خوێندوٚته‌وه‌، به‌م شێوه‌یه:** ﴿ثَمُودَاْ﴾ ، **وله‌ چوار شوێندا له‌كاتی وه‌ستان ده‌یكات به‌ ئه‌لیف:**

أ- ﴿ أَلَآ إِنَّ ثَمُودَا۟ كَفَرُوا۟ رَبَّهُمۡۗ ﴾ **ئایه‌تی 68ی سوره‌تی هود.**

ب- ﴿ وَعَادًا وَثَمُودَا۟ وَأَصۡحَٰبَ ٱلرَّسِّ ﴾ **ئایه‌تی 38ی سوره‌تی فورقان.**

ت- ﴿ وَعَادًا وَثَمُودَا۟ وَقَد تَّبَيَّنَ لَكُم ﴾ **ئایه‌تی 38ی سوره‌تی عه‌نكه‌بوت.**

ث- ﴿ وَثَمُودَا۟ فَمَآ أَبۡقَىٰ ﴾ **ئایه‌تی 51ی سوره‌تی نه‌جم.**

بابهتی فهتح و ئیماله

مهبهست له لارکردنهوه(ئیماله): خوێندنهوه له نێوان دوو جوڵه یان خوێندنهوه له نێوان دوو پیت دا، بۆنمونه خوێندنهوهی فهتحه بهلای کهسره یان خوێندنهوهی ئهلیف بهلای پیتی(ی) به شێوهیهك له بنچینهدا فهتحهداره بهڵام بهلایهنی کهسرهدا دهخوێندرێتهوه.

بهشێکی زۆر له هۆزهکانی عهرهب، لارکردنهوهیان ههیه له خوێندنهوهدا، وهك خوێندنهوهیان له نێوان فهتحهدار کردن و کهسرهدار کردن، ئهم جۆره خوێندنهوه شتێکی بهربڵاوه له لای خهڵکی نهجد، وهك: هۆزهکانی (بهنی تهمیم، بهنی ئهسهد، قهیس و ئهوانی تر).

ههندێك له هۆزهکانی عهرهب ئاخاوتنیان دهکهوێته سهر فهتحهدار کردنی وشه، وهك: خهڵکی حیجاز، له قورهیشیهکان و ههوازن و ثهقیف و کینانه.
مهبهست له وشهی کردنهوه (فهتح) ئهوهیه که خوێنهر دهمی خۆی بکاتهوه له کاتی دهربڕینی پیتهکه.

لارکردنهوه له زمانی عهرهبی: واته لارکردن و خوارکردنهوه، یان لادان له شتێك و ڕووکردنه شتێکی تر.

لارکردنهوه لای زانایان: بریتیه له لادان له فهتحهوه بهرهو کهسره، وله ئهلیفهوه بۆ پیتی(ی)

لاركردنەوە: دەكرێت بە دوو بەش[1]:

✓ **لاركردنەوەی گەورە** (إمالة كبرى):

بریتیە لە خوێندنەوەی ئەلیف لە نێوان دوو پیتەكانی ئەلیف و یاء دا، وپێشی دەگوترێت (–ئیضجاع - زێدە ڕەوی لە لاركردنەوە بە خوێندنەوەیەك نیوە بەنیوە) هەر ئەوەش مەبەستە ئەگەر تەنها وشەی (ئیمالە) بە كار هات (لە كاتی بە كار هێنانی زاراوەی ئیمالە بە تەنها، ئیمالەی گەورە دەگرێتەوە).

✓ **لاركردنەوەی بچووك** (إمالة صغرى):

بریتیە لە دەربڕینی پیت لە نێوان كردنەوە (فتح) و ئیمالە. واتە لە نێوان كردنەوەو ئیمالە دایە، هەروها لاركردنەوەی فەتحەدار بەرەو كەسرە، ودەتوانین بلێین دەرچوونە لە فەتحەداری بەرەو كەسرە ، لەگەڵ هێشتنەوەی دەم لە شێوە ئاساییەكی خۆی، واتا بێ لادانێكی تەواو لە فەتحەوە بۆ كەسرە، وەپێشی

---

[1] هۆكاری ئیمالە هەشتن:

1/ بوونی كەسرە لە پێش وشە یان لە دوای وشە، وەك هەر یەك لە وشەكانی: (الناس ، النار ، الربا ، كلاهما ، مشكاة)

2/ كەسرەیەكی پەیداكراو لە هەندێك كات دا وەك: (طاب ، جاء ، شاء ، زاد) چونكە لەم وشانەدا پیتی(ف) كەسرەدار دەكرێت لە كاتی لكاندن بە راناوی رەفعەدار (مەرفوع).

3/ بوونی پیتی(ی) لە وشەدا، وەك: (لا ضير) سوك خوێندنەوە لەم وشەدا بە ئیمالە دادەندریت (لاركردنەوە) –

4/ یان وەرگێڕان و قەلب كردن، وەك: (رمى)

5/ یان لێكچوون بە وەرگەڕان، وەك: ئەو پیتە ئەلیفەی بۆ مێ بە كاردێت.

6/ یان پێچونێك بە پێچواندنی گۆرینی پیتی(ی) بێت، وەك: موسى ، عیسى.

7/ یان ئەوەی دەبێتە نزیك لە ئیمالە (لاركردنەوە) ناودەبردرێت (ئیمالە) لە پێناو (ئیمالە) (لاركردنەوە) وەك وشەی: (تراءى) مەبەست پێی پیتی ئەلیفی یەكەمە، وبەهەمان شێوە پیتی(ن) لە وشەكانی: (نأى ، وراء ، رأى).

8/ یان پیتی ئەلیف لەسەر شێوەی (ی) نوسرابێت، هەرچەندە لە بنچینەدا پیتی(و) وەك: (ضحى) ئەوانەی باس كران هەموویان دەگەڕێنەوە سەر دوو شت: (كەسرە) و (ی)

سەیركە: عەلی كوڕی موحەممەد ضەباع، الاضاءة في بيان أصول القراءة، (قاهیرە، نوسینگەی ئەزهەریە بۆ كەلتور ، ساڵی 1420ی كۆچی ، لاپەرە29.

دەگوترێت: کەم بوون (التقليل)، یان لە لارکردنەوەی (بچوك) ، واتا خوێندنەوە لە نێوان ئەلیف و ئیمالەی گەورە واتا خوێندنەوەی تەواو لە نێوان دوو پیت دا.

زمان بەرزدەبێتەوە بە کردنەوەی دەم ولار دەبێت بە (ئیمالە)[1] ، خوێندنەوە بە لارکردنەوە سووك ترە لەسەر زمان لە بەرزکردنەوە، هەر بۆیە لارکردنەوە دەکەن، ئەوەی کردنەوە دەکات بۆچوونی وایە کە کردنەوە پەسندەو ئەو بنچینەیە.

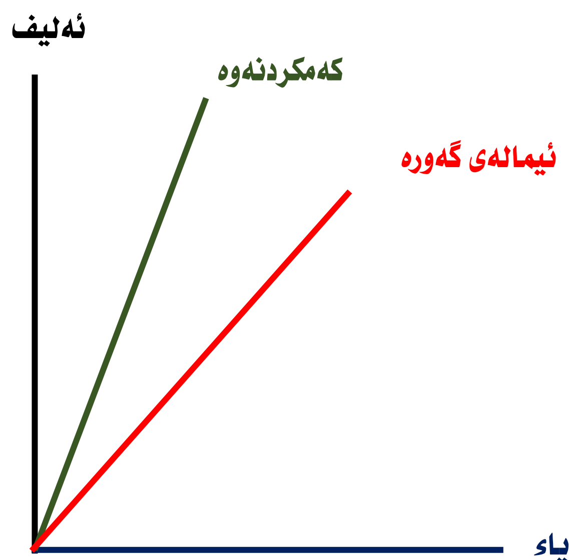
ئەو فەرموودەی[2]. پێشەوا ئیبن جەزەری (رەزای خوای لەسەر بێت) باسی دەکات لە پەرتووکەکەی خۆی بەناوی (النشر) پالپشتیەکەی دەگەڕێتەوە بۆ عەبدوڵلەی کوڕی مەسعود (ﷺ) کاتێك پیاوێك سوڕەتی (طه)ی لە لا دەخوێندو کەسرەداری نەکرد (واتا لارکردنەوەی نەکرد) بۆ پیتە پچراوەکانی سەرەتای سوڕەتەکە، ئیبن مەسعود (ﷺ) خوێندیەوە ﴿طه﴾، واتا لارکردنەوەی ئەنجام دا سێ کەڕەت، پاشان سوێندی خواردو فەرمووی بەم شێوە پێغەمبەری خوا (ﷺ) ئێمەی فێر کردووە.

زانایانی زمانەوانی ڕاوبۆچونی جیاوازیان هەیە لەسەر (فتح) کردنەوە (ئیمالە)و لارکردنەوە ، ئایە کامەیان بنچینەیە ؟ بۆچوونی بە هێز ئەوەیە کە (فتح) کردنەوە ڕاسترە لە (ئیمالە) چونکە ئیمالە پێویستی بە هۆکارێکە بە پێچەوانەی کردنەوە پێویستی بە هۆکار نیە، (ئیمالە) لارکردنەوە لقێکە لە کردنەوە، ئیبن القاصح لە شەرحەکەی لەسەر کتێبی (حرز الامانی) دەفەرموێت: ئەوەی لارکردنەوەی بۆ دەکرێت ، کردنەوەشی بۆ دەکرێت، بەڵام ئەوەی کردنەوەی بۆ دەکرێت مەرج نیە لارکردنەوەی بۆ بکرێت.

---

[1] **لە کاتی ئیمالە کردن بە ئەلیفی (طغى) زمان بەرز دەبێتەوە، بەلام کەمێك لاردەبێت کە بە فەتح بخوێندرێتەوە لە لای حەفص و هاوڕاکانی.**

[2] **فەرموودەیەکی غەریبە.**

مه‌به‌ست له لاركردنه‌وه یان كه‌م كردنه‌وه: ڕاگه‌یاندنه تا بزاندرێت بنچینه‌ی ئه‌لیف پیتی(ی)یه، یان ئاگاداركردنه‌وه‌یه له‌سه‌ر وه‌رگه‌ڕانی بۆ پیتی(ی) له شوێنێكی دیاریكراودا، یان دیاری كردنی هاوشێوه‌یه له‌گه‌ڵ ئه‌و كه‌سره‌ی كه نزیكیه‌تی.

ئیبن كه‌ثیر هیچ وشه‌یه‌كی له قورئانی ثیرۆز به ئیماله‌و ته‌قلیل نه‌خوێندۆته‌وه، ته‌نانه‌ت ووشه‌ی ﴿ مَجْرِىٰهَا ﴾ی له ئایه‌تی 41ی سوڕه‌تی هودیش به ئیماله نه‌خوێندۆته‌وه به‌ڵكو به ﴿مُجْرَىٰهَا﴾. ی خوێندۆته‌وه.

بابەتی شێوازی نووسین

❖ یەكەم:

پیتی(ت)ی بۆ (میٚ) كراوه (المبسوطة).

لای ئیبن كەثیر (ـت)ی (میٚ)ی كراوه لەكاتی وەستان لە سەری بە پیتی(ه) دەخوێندرێتەوه.

ئەو جۆره تائه بەم شێوەی باسكران لە 13 وشەدا هاتووه، دابەش دەبێت بۆ سەر 41 شوێن بەم شێوەی خوارەوە[1]:

(فِطْرَتَ ، سُنَّتُ ، ٱمْرَأَتُ ، لَّعْنَتَ ، رَحْمَتَ ، نِعْمَتَ ، بَقِيَّتُ ، وَمَعْصِيَتِ ، كَلِمَتُ ، قُرَّتُ ، شَجَرَتَ ، وَجَنَّتُ ، ٱبْنَتَ)

تێبینی:-

ئەو ووشانەی خوارەوەش هەمان حوكمی (ت)ی كراوەی میٚ یان هەیە:

- ئایەتی 270ی سورەتی بەقەرە: ﴿ مَرْضَاتِ ﴾[2].
- ئایەتی 60ی سورەتی نەمل: ﴿ ذَاتَ بَهْجَةٍ ﴾[3].
- ئایەتی 19ی سورەتی نەجم: ﴿ ٱللَّٰتَ ﴾
- ئایەتی 3ی سورەتی ص: ﴿ وَّلَاتَ حِينَ ﴾

---

[1] بۆ سود بینین لەم بابەتە، سەیری پاشكۆی ژمارە 2 بكە لە كۆتایی ئەم بەشەدا.

[2] لە ئایەتی207 تا 265 لە سورەتی بەقەرە، وئایەتی 114ی سورەتی نیساء، وئایەتی 1ی سورەتی تەحریم، وەستان لەسەری بە خوێندنەوەی پیتی(ت) ئەوە شێوەزارێكە لە ناو عەرەبەكاندا، دەڵێن (هذا طلحت بالتاء) بەڵام ئەوانی تر كە لەسەری دەوستن بەم شێوە دەوەستن لە كاتی خوێندنەوەی (مرضاه) پیتی(ت) دەكەنە پیتی(ه) لە كاتی وەستان دا ، بەڵگەیان ئەوەیە دەیانەوێت جیاكاری بكەن لە نێوان پیتی(ت)ی لكاو بە ناوێك لەگەڵ پیتی(ت)ی لكاو بە فیعل (كار) (قامت و ذهبت (القماش) لە تەفسیری ئایەتی207ی سورەتی بەقەرە، بە دەست كاریەكی كەم ، (وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ)

[3] گە لەم شوێنە هاتووە وەك: (ذات لهب) ئیبن كەثیر وەستانی لەسەر دەكات بە پیتی(ت) دەیخوێنێتەوە.

ئیبن كەثیر لەم وشانەی ڕابردو بە پیتی(هـ) لەسەریان دەوستێت.

دەربارەی وشەی: ﴿ يَأَبَتِ ﴾.هەر كاتێك كە هات[1]. ئیبن كەثیر وستاوە لەسەر (ت)ی (مێ) كردویەتی بە پیتی(هـ)[2]. بەم شێوە: ﴿ يَأَبَتِ ﴾.

دەربارەی وشەی: ﴿ هَيْهَاتَ ﴾) كە بەیەكەوە دێن، لە ئایەتی 36ی سورەتی مؤمنون.

بەززی لە كاتی وەستان لە سەریان دەیكات بە پیتی(هـ) بەم شێوەیە: ﴿ هَيْهَاتَه﴾، بەڵام **قونبول** لە كاتی وەستاندا بە پیتی(ت) لەسەری دەوستێت نایكات بە پیتی(هـ) وەك حەفص.

مەلای قارئ لە شەرحەكەیدا لەسەر پێشەكی (الجزرية الالفاظ الستة)ی ڕابردوو هونراوەیەكی داناوە بەم شێوەیە:

واللات مع لات كذا مرضات ويا أبت وذات مع هيهات

[1] لە ئایەتی 4تا 110ی سورەتی یوسف، ئایەتی 42 تا 45ی سورەتی مەریەم، وئایەتی 26ی سورەتی قەصەص، وئایەتی 102ی سورەتی صافات.

[2] (یا أبت) بنچینەكەی (یا أبي)یە پیتی(ی) لابراوە، شوێنی پڕكراوتەوە بە پیتی(ت)ی مێ كەسەردارکراوە تا كەسرەكە ببێتە بەڵگە لەسەر (ی) یە لابراوەكە لە كاتی وەستان دەكرێت بە (ت). نوەیری لە شەرحی (طيبة النشر) بەرگی2 لاپەڕە63 دا دەفەرمووێت: زانراوە پیتی(هـ) لە (یا أبت) بۆ ئەوكەسانەی باس كراوە هەندێكیان گەڕاندویانەتەوە بۆ سەر پیتی(هـ) نەك لە وشەكەیە، بەڵكو نایەنوسن، بەڵگەی ئەو كەسانەی سەرپێچی دەكەن بە پیتی(هـ) دەیخوێننەوەبە قەرەبووی دادەنێن، لە پاشان نایكەنە پیتێكی سەروژێری (اعراب) (واتە بێ سەروژێر دەیخوێنێتەوە).

❖ دووهم:

پیتی(ما)[1] ی پرسیاری كه پیتی جهڕی له پێش دا هاتبێت

ئهوهش لهم پێنج وشهدا ههیه: (عَمَّ ، مِمَّ ، بِمَ ، فِيمَ ، لِمَ)

بهززی: دوو بۆچوونی لهم بارهیهوه ههیه بهم شێوهیه:

1- وهستان لهسهری بهبێ زهندار كردن، وهك – حهفص – ئهو جۆرهشیان پێش دهخرێت لهسهر ئهوانی تر.

2- وهستان لهسهری به پیتی(ه)ی زهنهدار، بهم شێوهیه: (عَمَّهْ ، مِمَّهْ ، بِمَهْ ، فِيمَهْ ، لِمَهْ).

(1) بۆ سود وهرگرتن، سهیری پاشكۆی ژماره 3بكه له كۆتایی ئهم بهشهدا.

ڕوونکردنەوەیان بەم شێوەیە:

- **وشەی** ﴿ عَمَّ ﴾ **تەنها لەیەك شوێندا هاتووە، لە ئایەتی1ی سوورەتی نەبەء:** ﴿ عَمَّ يَتَسَآءَلُونَ ﴾.

- **وشەی** ﴿ مِمَّ ﴾ **تەنها لەیەك شوێندا هاتووە، لە ئایەتی5ی سوورەتی** طاریق: ﴿ فَلۡيَنظُرِ ٱلۡإِنسَٰنُ مِمَّ خُلِقَ ﴾ .

- **وشەی** ﴿ بِمَ ﴾ **تەنها لە دوو شوێندا هاتووە:**

أ- لە ئایەتی 35ی سوورەتی نەمل: ﴿ فَنَاظِرَةُۢ بِمَ يَرۡجِعُ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ﴾

ب- لە ئایەتی 54ی سوورەتی حیجر:

﴿ قَالَ أَبَشَّرۡتُمُونِي عَلَىٰٓ أَن مَّسَّنِيَ ٱلۡكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ﴾.

- **وشەی** ﴿ فِيمَ ﴾ **تەنها لە دوو شوێندا هاتووە:**

أ- لە ئایەتی 97ی سوورەتی نیساء: ﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِيٓ أَنفُسِهِمۡ قَالُواْ فِيمَ كُنتُمۡۖ ﴾[1].

ب- لە ئایەتی 43ی سوورەتی نازیعات: ﴿ فِيمَ أَنتَ مِن ذِكۡرَىٰهَآ ﴾.

- **وشەی** ﴿ لِمَ ﴾ **لە زۆر شوێنان هاتووە:**

أ- لە ئایەتی 70ی سوورەتی ئالی عیمران: ﴿ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَأَنتُمۡ تَشۡهَدُونَ ﴾.

ب- لە ئایەتی 111ی سوورەتی مائیدە: ﴿ قُلۡ فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُمۖ ﴾.

ت- لە ئایەتی 2ی سوورەتی صەف: ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفۡعَلُونَ ﴾.

---

[2] **ناشاردرێتەوە بەززی پیتی(ت) شەدەدار دەکات لە وشەی (تَوَفَّىٰهُمُ) دەبێتە (تَّوَفَّىٰهُمُ).**

ث- لە ئایەتی 5ی سورەتی صەف: ﴿ وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ لِمَ تُؤۡذُونَنِي وَقَد تَّعۡلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡۖ ﴾.

ج- لە ئایەتی 1ی سورەتی تەحریم: ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكَۖ ﴾.

بابەتی یائی دانەپاڵ

یائی دانەپاڵ (ئیضافە):- **ئەو پیتە یائەیە عەرەبەكان بەكاری دێنن بۆ دەربڕینی كەسی قسەكەری تاك وەك:** ﴿ بِكِتَابِي ﴾ ، **پیتی یائی دانەپاڵ لە دروست بوونی وشە (لە بنچینەی وشەكەدا پیتی یائی پێوە نیە بەڵام بۆی زیاد كراوە)**

بە وشەی (زیادە) ئەو پیتە یائە ناگرێتەوە كە زیادە نیە و بنچینەی خۆیەتی وەك: (يَهْدِي ، سَيَّاوِيَ)، **بە وشەی (تاك) ئەو پیتە یائە دەرچوو كە بۆ تاك بەكار نەهاتووە وەك:** ﴿ حَاضِرِي ﴾ **پیتی(ی) لەم وشەدا بۆ جەمعی موزەكەری سالم بە كار هاتووە نەك بۆ تاك (مفرد) بە وشەی (قسەكەر) ئەو پیتە یائە ناگرێتەوە كە بۆ قسە بۆكراوە (مخاطب) بە كارهاتووە وەك:** ﴿ فَكُلِي وَٱشْرَبِي ﴾.

یائی دانەپاڵ: دەچێتە سەر ناو (اسم) **وكار (فعل) وپیت (حرف) وەك:** (سَبِيلِي، ذَرُونِي، فَإِنِّي).

ئەگەر (ی)ی دانەپاڵ چووە سەر فرمان(فعل) دەبێتە بەركار(مفعول بە)، وەك: ﴿ أَوْزِعْنِي ﴾ **ئایەتی 19ی سورەتی نەمل، وئەگەر یائی دانەپاڵ لەگەڵ ناو بوو دەبێتە مەجرور، وەك:** ﴿ ذِكْرِي ﴾ **ئایەتی 14ی سورەتی طە، یائی دانەپاڵ لەگەڵ پیت دەبێتە مەجروری شوێنی، بەڵام دەبێتە مەنصوبی شوێنی ئەگەر لەگەڵ ئیننەو خوشكەكانی هات(ان واخواتها)، نمونەی پیتی(ی)ی دانەپاڵ ی لكاو بە پیت، جەرەی وەرگرتبێت، وەك:** ﴿ وَلِيَ دِينِ ﴾ **ئایەتی 6 سورەتی كافرون، نمونەی پیتی(ی)ی دانەپاڵ ی لكاو بە پیت لەگەڵ ئیننەو خوشكەكانی، نەصبەی وەرگرتبێت، وەك:** ﴿ إِنِّيَ أَخَافُ ﴾ **ئایەتی 15ی سورەتی ئەنعام.**

نیشانەی یائی دانەپاڵ ئەوەیە بتواندرێت پیتی(ك) یان پیتی(ه) بخرێتە شوێنی، وەك: (فَطَرَنِي) **دەبێتە فطرك و فطره.**

عەرەب یائی دانەپاڵ زەنەدار دەکات وهەندێ جار فەتحەداری دەکات.

گوتراوە زەنەدار کردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ بنچینەیە، چونکە خۆی مەبنیە (نەگۆڕە لە جوڵەدا) بنچینەی مەبنی (نەگۆڕ لە جوڵەدا) زەنەداریە.

یائی دانەپاڵ لە زۆربەی شوێندا لە قورئانی ثیرۆز بە زەنەداری هاتووە.

هەندێك دەڵێن فەتحەدارکردنی یائی دانەپاڵ بنچینەی دووەمە، واتا فەتحەداری بنچینەیەو زەنەداریشی بەهەمان شێوە بنچینەیە، چونکە یائەکە ناوە، ئەو ناوەی کە دەبێتە پیت ڕەفعە وەرناگرێت بەهێز دەبێت بە جوڵەو حەرەکە، فەتحەدارکردن بۆ سوك کردنە، بەلأم بۆچوونی یەکەم بەهێزترە.

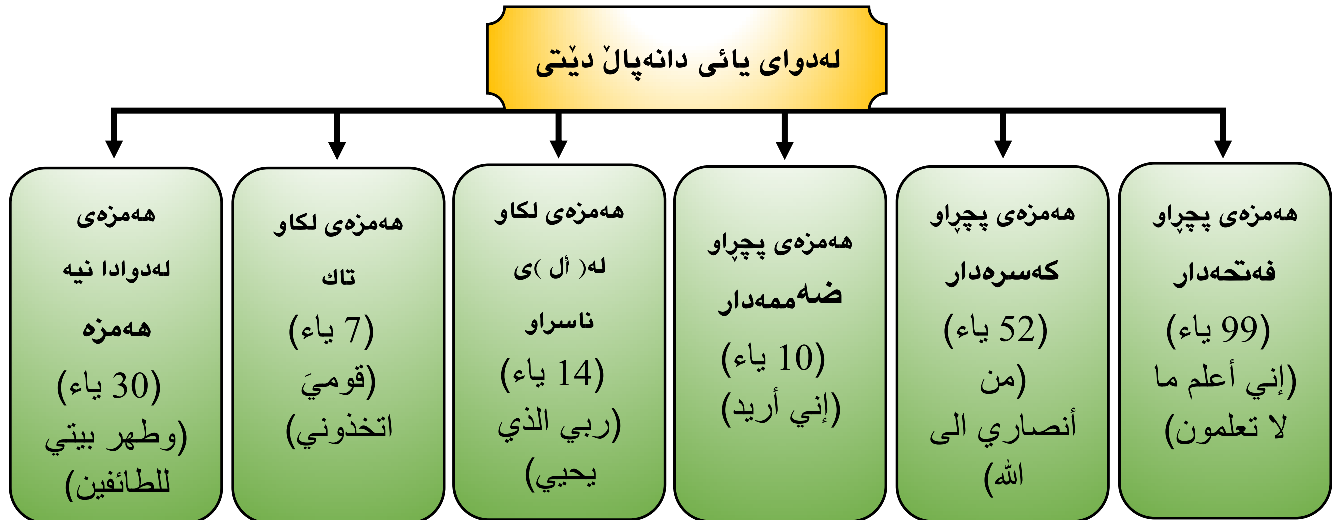
لە قورئانی ثیرۆز پیتی(ی)ی دانەپاڵ 876 **جار هاتووە، دابەش دەبێت بەسەر سێ بەش ، بەم شێوەی خوارەوە:-**

أ- پیتی(ی)ی دانەپاڵ قورائەکان یەك دەنگن لەسەری کە زەنەدار دەکرێت ئەوەشیان زۆرترینە، وەك: ﴿ إِنِّي جَاعِلٌ﴾ **لە ئایەتی** 30**ی سورەتی بەقەرە، کۆی گشتی (ی)ی دانەپاڵ بەم شێوە دەگاتە** 566 یاء.

ب- پیتی(ی)ی دانەپاڵ قورائەکان یەك دەنگن لەسەری کە فەتحەدار دەکرێت، وەك: (بَلَغَنِيَ ٱلْكِبَرُ) **لە ئایەتی** 40**ی سورەتی ئالی عیمران، کۆی گشتی (ی)ی دانەپاڵ بەم شێوە دەگاتە** 98 **پیتی** یاء.

ت- پیتی(ی)ی دانەپاڵ قورائەکان بۆچوونی جیایان هەیە لەسەری، ئایە فەتحەدار دەکرێت یان زەنەدار، کۆی گشتی (ی)ی دانەپاڵ بەم شێوە دەگاتە 212 **پیتی** یاء.

جۆره‌كانی یائی دانه‌پاڵ

ئه‌و پیتانه‌ی له دوای (ی)ی دانه‌پاڵ دێت ده‌بێته شه‌ش به‌ش به‌م شێوه‌ی خواره‌وه:

- **هه‌مزه‌ی پچڕاوی فه تحه‌دار.**

ژماره‌ی یائه‌كانی دانه‌پاڵ كه ده‌كه‌وێته پێش ئه‌م جۆره هه‌مزه‌یه 99 پیته یائه، وه‌ك: (إِنِّيَ أَعْلَمُ مَا لاَ تَعْلَمُونَ).

- **هه‌مزه‌ی پچڕاوی كه‌سره‌دار.**

ژماره‌ی یائه‌كانی دانه‌پاڵ كه ده‌كه‌وێته پێش ئه‌م جۆره هه‌مزه‌یه 52 یائه، وه‌ك: (مَنْ أَنْصَارِيَ إِلَى اللَّهِ).

- **هه‌مزه‌ی پچڕاوی ضه‌ممه‌داره.**

ژماره‌ی یائه‌كانی دانه‌پاڵ كه ده‌كه‌وێته پێش ئه‌م جۆره هه‌مزه‌یه 10 یائه، وه‌ك: (إِنِّيَ أُرِيدُ).

- **هه‌مزه‌ی نه‌وه‌ستان (وه‌صل) له (ال ی ناسروا) (أل التعريف).**

ژماره‌ی یائه‌كانی دانه‌پاڵ كه ده‌كه‌وێته پێش ئه‌م جۆره هه‌مزه‌یه 14 یائه، وه‌ك:
(رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي).

- **هه‌مزه‌ی نه‌وه‌ستان (وه‌صل) بۆ تاكی مێ (مفرده).**

ژماره‌ی یائه‌كانی دانه‌پاڵ كه ده‌كه‌وێته پێش ئه‌م جۆره هه‌مزه‌یه 7 یائه، وه‌ك:
(قومي اتخذوني).

- **هیچ پیته هه‌مزه‌یه‌كی ناكه‌وێته پاش.**

ژماره‌ی یائه‌كانی دانه‌پاڵ كه هیچ پیته هه‌مزه‌یه‌كی ناكه‌وێته پاش 30 یائه، وه‌ك:
(وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ).

مەزهەبی ئیبن کەثیر لەسەر یائی دانەپاڵ

➢ ئیبن کەثیر هەموو پیتە یائێکی دانەپاڵ فەتحەدار دەکات کە بکەوێتە پێش هەمزەی پچڕاوی فەتحەدار، وەك: ﴿ إِنِّيَ أَعۡلَمُ ﴾،ئیبن کەثیر هەموو پیتە یائێکی دانەپاڵ فەتحەدار دەکات کە بکەوێتە پێش هەمزەی نەوەستان (وەصل) لە ئەلی ناسراو، وەك: ﴿ عَهۡدِيَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴾،ئیبن کەثیر هەموو پیتە یائێکی دانەپاڵ فەتحەدار دەکات کە بکەوێتە پێش هەمزەی نەوەستان (وەصل) بەکارهاتبێت بۆ تاکی مێ، وەك: ﴿ بَعۡدِيَ ٱسۡمُهُۥ ﴾،ئیبن کەثیر هەموو پیتە یائێکی دانەپاڵ فەتحەدار دەکات کە بکەوێتە پێش هەمزە، بەم شێوەی باسمان کرد لە هەمووو شوێنێکی قورئانی ثیرۆز تەنها ئەو شوێنە نەبێت کە جیاکراوتەوە بۆی.

➢ ئیبن کەثیر هەموو پیتە یائێکی دانەپاڵ ی بە زەنەدار خوێندۆتەوە کە بکەوێتە پێش هەمزەی پچڕاوی کەسرەدار، وەك: ﴿ أَجۡرِيَ إِلَّا ﴾، ئیبن کەثیر لە هەمووو شوێنێکی قورئانی ثیرۆز بەم شێوەی خوێندۆتەوە تەنها لە دوو جێگا نەبێت بە فەتحەداری دەخوێنێتەوە نەك زەنە، وەك: ﴿ وَٱتَّبَعۡتُ مِلَّةَ ءَابَآءِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۚ ﴾ لە ئایەتی 38ی سورەتی یوسف. و ئایەتی 6ی سورەتی نوح: ﴿ فَلَمۡ يَزِدۡهُمۡ دُعَآءِيٓ إِلَّا فِرَارٗا ﴾.

➢ ئیبن کەثیر هەموو پیتە یائێکی دانەپاڵ ی بە زەنەدار خوێندۆتەوە کە بکەوێتە پێش هەمزەی پچڕاوی ضەممەدار ، لە هەموو شوێنێکی قورئانی ثیرۆزدا، وەك: ﴿ إِنِّيٓ أُرِيدُ ﴾ ، بەبێ جیاکاری.

➢ ئیبن کەثیر هەموو پیتە یائێکی دانەپاڵ ی بە زەنەدار خوێندۆتەوە ئەگەر هەمزەی بە دوادا نەهاتبێت، تەنها لە پێنج شوێن نەبێت بەم شێوەی خوارەوە:

1- ئایەتی 162ی سورەتی ئەنعام: ﴿قُلۡ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي **وَمَحۡيَايَ** وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾.

2- **ئایەتی 4ی سورەتی مەریەم:** ﴿ وَإِنِّي خِفْتُ ٱلْمَوَٰلِيَ مِن **وَرَآءِيَ** وَكَانَتِ ٱمْرَأَتِي عَاقِرًا﴾.

3- **ئایەتی 20ی سورەتی نەمل:** ﴿ وَتَفَقَّدَ ٱلطَّيْرَ فَقَالَ **مَا لِيَ** لَا أَرَى ٱلْهُدْهُدَ ﴾.

4- **ئایەتی 22ی سورەتی یاسین:** ﴿ **وَمَا لِيَ** لَا أَعْبُدُ ٱلَّذِي فَطَرَنِي ﴾.

5- **ئایەتی 47 سورەتی فوصیلەت:** ﴿وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ **شُرَكَآءِيَ** قَالُوٓاْ ءَاذَنَّٰكَ مَا مِنَّا مِن شَهِيدٍ﴾.

تێبینی:

بەززی: دوو بۆچونی هەیە لەسەر وشەی (وَلِي) لە ئایەتی 6ی سورەتی کافرون:

﴿ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴾..

أ- زەنەدارکردنی پیتی(ی) ئەوەیان پێش دەکەوێت.

ب- فەتحەدارکردنی پیتی(ی).

قونبول: هاوڕایە لەگەڵ بەززی لەسەر زەنەدارکردنی پیتی(ی).

بابەتی یائەكانی زیادە

(ی)ی زیادە: ئەو یائەیە كە دەكەوێتە كۆتایی وشە، لە خوێندنەوەدا دەردەكەوێت بە زێدەیی لە نوسینی قورئانی ثیرۆزدا، یائی زیادە یان دەبێتە (ل) لە وشەدا (فعل) یان دەبێتە یائی قسەكەر (یاء المتكلم) ، یائی زیادە دەچێتە سەر ناو(اسم) ودەچێتە سەر كار (فعل) بەلاّم ناچێتە سەر پیت (حرف) وەك: ﴿ أُجِيبُ دَعۡوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِۖ فَلۡيَسۡتَجِيبُواْ لِي ﴾[1].

یائی زیادە بە پیتێكی زێدە ئەژمار دەكرێت لای ئەو كەسانەی كە جێگیریان كردووە (واتا دەیخوێننەوە)، بەلاّم ئەوانەی جێگیری ناكەن(واتا نایخوێننەوە) بە زیادی دانانێن.

پێشەوا شاطبی ئاماژەی بە (ی)ی زیادە كردووە لەم هونراوە:

وَدُونَكَ يَاءَاتٍ تُسَمّى زَوَائِدَا		لأَنْ كُنَّ عَنْ خَطِّ المَصَاحِفِ مَعْزِلاَ

(ی)ی زیادە دەكەوێتە كۆتایی وشە بەلاّم نانوسرێت ولكاو ناكرێت بە وشە، بەلْكو تەنها دەكەوێتە كۆتایی وشە بەلاّم پێوە نالكێندرێت.

بەشەكانی یائی زیادە

یائی زیادە دوو جۆری سەرەكی هەیە:

1- ئەو پیتە یائەی زیادە لەسەر وشە، وەك: (نَكِيرِ ، وَعِيدِ ، أَكۡرَمَنِ).

2- ئەو پیتە یائەی دەبێتە بنچینەی بنەرەتی خۆی، وەك: (ٱلۡمُنَادِ ، يَسۡرِ).

یائی زیادە لەكاتی نەوەستان (وەصل) جێگیر دەكرێت لە لای ئەو كەسانەی جێگیریان كردووە (واتا خوێندنەوەی بۆ دەكەن)، بەلاّم لە كاتی وەستان لادەبردرێت.

[1] پیتی(ی)ی زیادە جێگیر بووە لە دوو وشە ، بە ڕەهایی هاتووە لە لای یەعقوب ، نەوەستان (وەصل)ی بۆكراوە لای وەرش و باوكی عەمر و باوكی جەعفەر و قالون لە یەك لە شێوەكاندا.

حوكمی یائی زیاده له لای ئیبن كه‌ثیر

- ئیبن كه‌ثیر پیتی یائی زیاده لاده‌بات له كاتی نه‌وه‌ستان (وه‌صل) وله‌كاتی وه‌ستان (وقف) له ئایه‌تی 36ی سوره‌تی نه‌مل: ﴿ فَمَا ءَاتَىٰنِ ٱللَّهُ ﴾.

- ئیبن كه‌ثیر پیتی(ی)ی زیاده ده‌خوێنێته‌وه له كاتی نه‌وه‌ستان(وه‌صل) وله‌كاتی وه‌ستان (وقف) له كۆمه‌ڵێك وشه‌دا، وه‌ك له ئایه‌تی 66ی سوره‌تی یوسف: ﴿ حَتَّىٰ تُؤۡتُونِ مَوۡثِقٗا مِّنَ ٱللَّهِ ﴾.

- به‌ززی پیتی(ی)ی زیاده ده‌خوێنێته‌وه له كاتی نه‌وه‌ستان (وه‌صل) وله‌كاتی وه‌ستان (وقف) له پێنج وشه‌دا وه‌ك له ئایه‌تی 15ی سوره‌تی فه‌جر: ﴿ أَكۡرَمَنِ ﴾.

- قونبول پیتی(ی)ی زیاده ده‌خوێنێته‌وه له كاتی نه‌وه‌ستان (وه‌صل) وله‌كاتی وه‌ستان (وقف) له ئایه‌تی 90ی سوره‌تی یوسف: ﴿ إِنَّهُۥ مَن يَتَّقِ وَيَصۡبِرۡ ﴾.

- ئیبن كه‌ثیر پیتی(ی)ی زیاده ده‌خوێنێته‌وه له كاتی وه‌ستان (وقف) له كۆمه‌ڵێك وشه‌دا، وه‌ك له ئایه‌تی 34ی سوره‌تی ره‌عد: ﴿ وَمَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٖ ﴾.

- ئیبن كه‌ثیر پیتی(ی)ی زیاده به دوو جۆر ده‌خوێنێته‌وه له وشه‌ی ﴿يُنَادِ﴾، خوێندنه‌وه‌و لابردنی له ئایه‌تی 41ی سوره‌تی ق: ﴿ وَٱسۡتَمِعۡ يَوۡمَ يُنَادِ ٱلۡمُنَادِ مِن مَّكَانٖ قَرِيبٖ ﴾[1].

[1] ناشاردرێته‌وه كه ئیبن كه‌ثیر (ی)ی زیاده ده‌خوێنێته‌وه له كاتی نه‌وه‌ستان (وه‌صل) وله‌كاتی وه‌ستان (وقف) له وشه‌ی (الْمُنَادِ)

➢ **قونبول پیتی(ی)ی زیادە دەخوێنێتەوە لە کاتی وەستان ئەوەیان پێش دەخرێت لەسەر لابردن، ولایدەبات، وەك لە ئایەتی 9ی سورەتی فەجر:** ﴿ وَثَمُودَ ٱلَّذِينَ جَابُواْ ٱلصَّخۡرَ بِٱلۡوَادِ ۞ وَفِرۡعَوۡنَ ذِى ٱلۡأَوۡتَادِ ﴾، **بە نەوەستان لەلای ئیبن کەثیر یائە زیادەکە دەخوێندرێتەوە، وبەوەستان لە شێوەیەك دا هاتووە لە لای بەززی.**

بۆ سود بینین و وەرگرتنی زانیاری لە گشت ئەو بابەتانەی باس کران، سەیری پاشکۆی ژمارە 4 بکە لە کۆتایی ئەم پەرتووکە.

خوێندنەوەی پیتی(ی)ی زیادە لە کاتی نەوەستان(وەصل) لەبەر دوو هۆکارە:

أ- شوێن کەوتنی ئەو گواستنەوەی لە شێخەکانەوە هاتووە بە پاڵ پشتی وەرگرتنیان لە پیغەمبەری خوا (ﷺ) ، گواستنەوەکە (ی)ی زیادەی خوێندۆتەوە.

ب- شوێن کەوتنی بنچینەو بنەڕەتی ، لە بنەڕەتدا پیتی(ی)ی زیادە دەخوێندرێتەوە ئەمە بنچینەی خۆیەتی، ولابردنی پیتی(ی)ی زیادە تەنها بۆ ئاسان خوێندنەوەیە یان بە هۆی پێکهاتەکەیەتی.

جیاوازی نێوان یائی زیاده‌و یائی دانه‌پاڵ

ده‌تواندرێت جیاوازیه‌كان دیاری بكه‌ین له نێوان پیتی(ی)ی زیاده‌و پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ له‌م خالآنه‌ی خواره‌وه:-

أ- پیتی(ی)ی زیاده ته‌نها ده‌چێته سه‌ر ناو (اسم) وده‌چێته سه‌ر كار (فعل) به‌لاّم پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ ده‌چێته سه‌ر ناو (اسم) وكار (فعل) وپیت (حرف).

ب- پیتی(ی)ی زیاده لابردراوه له نوسینی قورئانی ثیرۆز ، به‌لاّم پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ بوونی هه‌یه له نوسینی قورئانی ثیرۆز.

ت- پیتی(ی)ی زیاده ده‌بێته بنچینه‌و ده‌بێته زیاده، ودێته شوێنی لام الفیعل ، به‌لاّم پیتی(ی)ی دانه‌پال ده‌بێته زیاده له‌سه‌ر وشه، به‌لاّم نابێته بنچینه بۆی ، به‌ڵكو وه‌ك پیتی(ه) و پیتی(ك)ی ڕاناوی لكاوه.

ث- بۆچوونی جیاواز له‌سه‌ر پیتی(ی)ی زیاده له‌سه‌ر لابردن و خوێندنه‌وه هه‌یه، به‌لاّم بۆچوونی جیاوازه له‌سه‌ر پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ له‌سه‌ر فه‌تحه‌داركردن و زه‌نه‌دار كردنه.

بابەتی تەكبیرلیّدان

❖ هۆی تەكبیرلیّدان

مەزهەبی تیّكرای زانایان لەسەر ئەوەن كە هۆی دروست بوونی تەكبیرلیّدان ئەوە بووە كە وەحی دواكەوت بۆ سەر پیّغەمبەر(ﷺ) بیّباوەڕان پڕوپاگەندەیان كردو دەستیان كرد بە دژایەتی و گوتیان خواكەی موحەممەد تۆراوە لە موحەممەد(ﷺ)، لیّی تورە بووەو فەرامۆشی كردووە ، سورەتی ضوحا ی قورئانی ثیرۆز دابەزی بۆ بەدرۆخستنەوەی بیّباوەڕان، كاتیّك فریشتە جبیرل تەواو بوو لە خویّندنەوەی سورەتەكە ، پیّغەمبەر(ﷺ) فەرمووی: (الله اكبر) بەمەبەستی سوپاس گوزاری بوو لەسەر ئەوەی خودا بۆی نارد بە دابەزاندنی وەحی پاش وەستانی بۆ ماوەیەك، چونكە ئەم دابەزینە بەرپەرچی بوختانی بیّباوەڕانی داوەو گومانەكەیانی پوچەڵ كردەوە، پاشان پیّغەمبەر(ﷺ) فەرمانی كرد كە وتنی الله اكبر بكات هەر كاتیّك گەیشتە كۆتایی سورەت و دەست پیّكردنی سورەتی ضوحا تا هەموو سورەتەكە تەواو دەكات بۆ گەورەیی پەروەردگارو بۆ خۆشی تەواو كردنی قورئانی ثیرۆز.

بۆچوونی جیاواز هەیە لەسەر هۆی پچران و دواكەوتنی وەحی و كاتەكەی و بە وشەی گوتیار (خودای موحەممەد(ﷺ) تۆراوە)

گوتراوە هۆی گوتنی تەكبیرلیّدان بینینی فریشتەی وەحی جوبریل بووە لەسەر شكل و شیّوەی خۆی لە لایەن پیّغەمبەر(ﷺ) لەو كاتەی سورەتی ضوحای بۆ دابەزاندووەو لیّی نزیك بۆتەوە لە كاتی دابەزینی لە شویّنیّك ناوی ئەبطح (ابطح) بووە كە دەكەویّتە نیّوان شاری مەككەو مینا، نیگای كرد بۆ بەندەی خۆی ئای چ نیگایەك بوو، سورەتی ضوحای بەسەر خویّندەوە.

پێشه‌وا ئیبن جه‌زه‌ری قسه له‌سه‌ر ئه‌م هۆكاره ده‌كات و ده‌فه‌رموێت ئه‌م بۆچونه ڕاست و به‌هێزه له‌سه‌ر ئه‌م بابه‌ته، چونكه گوتنی وشه‌ی (الله اكبر) زیاتر بۆ شتی سه‌رسورمان و گه‌وره‌یی به‌كاردێت[1].

گوتراوه ته‌كبیرلێدان به‌كاردێت بۆ زیاده ڕێزلێنان و به گه‌وره‌زانینی په‌روه‌ردگار له‌كاتی خوێندنه‌وه‌ی قورئانی ثیرۆز. مه‌ككی كوڕی ئه‌بی تالیب ده‌فه‌رموێت: ئه‌گه‌ر قورئانت خوێند گه‌یشتی به سوره‌ته كورته‌كان (الله اكبر) بكه له‌به‌ر ئه‌وه‌ی شوكرانه بژێریه بۆ په‌روه‌ردگار وه‌دڵخۆشیه وه‌هێمای خه‌تم كردنه.

ئه‌م قسه‌ی مه‌ككی هاوشێوه‌ی قسه‌ی پێشه‌وا عه‌لیه(ﷺ) كه ده‌فه‌رموێت: ئه‌گه‌ر قورئانی ثیرۆزت خوێند گه‌یشتی به سوره‌ته كورته‌كان، خودا به گه‌وره بزانه‌و (الله اكبر) بكه.

وا ده‌رده‌كه‌وێت كه به‌گه‌وره زانینی په‌روه‌ردگار سوپاس گوزاری خودای تێدایه‌و خۆشی ده‌ربڕینه له‌سه‌ر ته‌واو كردنی قورئانی ثیرۆز[2].

❖ حوكمی ته‌كبیرلێدان

ئه‌وانه‌ی ته‌كبیرلێدان ده‌كه‌ن له كاتی خوێندنی قورئانی ثیرۆز كۆده‌نگن له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی ئه‌م ته‌كبیره به‌شێك نیه له قورئاندا، به‌ڵكو ته‌نها یادكردنه‌وه‌ی په‌روه‌ردگاره، ڕێگه پێدراوه له شه‌ریعه‌تی ئیسلام له كاتی ته‌واوكردنی خوێندنی هه‌ندێك له سوره‌ته‌كانی قورئانی ثیرۆز ، هه‌روه‌ك چۆن گوتنی په‌ناگرتن له شه‌یتان داندراوه له كاتی ده‌ست پێكردنی خوێندنی قورئان ، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ته‌كبیرلێدان به‌شێك نیه له قورئان بۆیه نه‌نوسراوه له ڕه‌سم و نوسینی نوسخه‌ی عوسمانی.

---

(1) موحه‌ممه‌دی كوڕی موحه‌ممه‌دی كوڕی جه‌زه‌ری، له كتێبی (النشر في القرءات العشر) لێكۆلینه‌وه‌ی/ عه‌لی كوڕی موحه‌ممه‌دی ضه‌باع، (قاهیره، چاپه‌مه‌نی تجارية الكبرى، به‌رگی 2، سالی 1427ی كۆچی) لاپه‌ره408.

(2) موحه‌ممه‌دی كوڕی موحه‌ممه‌دی كوڕی جه‌زه‌ری، له كتێبی (النشر في القرءات العشر) لێكۆلینه‌وه‌ی/ عه‌لی كوڕی موحه‌ممه‌دی ضه‌باع ، (قاهیره، چاپه‌مه‌نی تجاريه الكبرى، به‌رگی 2 ، ساڵی 1427ی كۆچی) لاپه‌ره2-8.

جهعبهری دهفهرموێت: جێگیركردنی تهكبیر پێچهوانهی ڕێنوسی قورئان نی یه له قورئاندا، چونكه ئهوانهی جێگیریان كردووه نایكهن به پاشكۆ بۆ قورئانی ئیرۆز وهك پهناگرتن له شهیتان.

گوتنی تهكبیرلێدان خیرهو به سونهت داندراوه ، چونكه له پیغهمبهرهوه (ﷺ) بۆمان هاتووه ، وجیاوازی نیه گوتنهكه لهناو نوێژدا بێت یان لهدهرهوهی نوێژ بێت.

ههموو ئهوانهی گوتنی تهكبیرلێدان یان باس كردووه لهناو نوێژدا ههندێك دهڵێن دروسته بگۆترێت وههندێكیش دهڵێن نهگوترێت ، بهڵام له ناو نوێژدا نهگوتنی پێش دهخرێت.

بهڵگه لهسهر ئهو قسانهی كرا بریتیه له گوتنی تهكبیرلێدان له لایهن پێغهمبهرهوه (ﷺ) بههۆی بینینی جوبریل و دووباره هاتنهوهی وهحی پاش وهستانی بۆ ماوهیهك، جگه لهمهش بهڵگهی تر ههیه ئهویش بهززی دهفهرموێت: پێشهوا شافعی بهمنی گوت: ئهگهر تهكبیرلێدان واز لێبینی ئهوه سونهتێكی پێغهمبهرت واز لێهێناوه.

دووباره له بهززی گێردراوتهوه دهفهرموێت: گوێم له عیكرمهی كوڕی سولهیمان بوو دهیفهرمو قورئانم بهسهر ئیسماعیلی كوڕی عبدالله ی مهككی دهخوێند كاتێك گهیشتمه سوڕهتی (ضوحا) بهمنی فهرموو تهكبیرلێدان بكه له كۆتایی ههموو سوڕهتێك تا قورئانهكه ههمووی تهواو دهبێت، چونكه من قورئانم بهسهر عبدالله ی ئیبن كهثیر خوێند پێمی فهرموو: تهكبیرلێدان بكه لهكۆتایی ههموو سوڕهتێك تا قورئان تهواو دهكهی، وپێمی ڕاگهیاند كه قورئانی بهسهر موجاهید خوێندۆتهوه بهههمان شێوهی ئیبن كهثیر وای پێ فهرمووه، وموجاهید گوتی ئیبن عهباس بهم شێوه فهرمانی پێ كردووه، ئیبن عهباسیش فهرموی ئوبهی كوڕی كهعب بهم شێوه فهرمانی پێم كردووه، ئوبهی كوڕی كهعبیش فهرموی پێغهمبهری خوا (ﷺ) بهم شێوه فهرمانی پێم كردوه[1].

(1) ئهم فهرمووده حاكیم گێراویهتیهوه، وفهرمویهتی حهدیسێكی ڕاست و دروسته.

ئیبن جەزەری دەفەرموێت: هیچ کەسێك فەرمودەی گوتنی (الله اكبر) ی بەرزنەکردۆتەوە بۆ پێغەمبەر(ﷺ) تەنها بەززی نەبێت، هەموو خەڵك ئەم فەرمودەی تەکبیرلێدان یان وەستاندوە لەسەر ئیبن عەباس و موجاهید و ئەوانی تر، لەپاشان جەزەری دەفەرمووێت: لام سەیرە خەڵکانێك تەکبیرلێدان ڕەد دەکەنەوە لە کاتێکدا لە پێغەمبەرەوە هاتووەو صەحابەو تابیعیەکانیش باسیان کردووە[1].

ئیبن کەثیر دەفەرموێت: تەکبیرلێدان سونەتێکە تەنها باوکی حەسەن ئەحمەدی کوڕی موحەمەدی کوڕی عبدالله ی بەززی باسی کردووە لە نەوەی قاسمی کوڕی بەززە ، کە یەکێکە لە پێشەوایانی قیڕائاتی قورئانی.

تەکبیرلێدان گوتراوە لە نوێژدا لە لایەن خەڵکی مەککەی ثیرۆزو زاناکان و قاریئی قورئانیان، تەکبیرلێدان گوتراوە لە لایەن پێشەوا شافعی و سوفیانی کوڕی عوینەو ئیبن جوڕەیج و ئیبن کەثیر و هەندێکی تر وەك باوکی حەسەن سەخاوی و باوکی ئیسحاق ی جەعبەری کە ئەوانە لە پێشەوایانی سەر مەزهەبی شافعین.

گێردراوەتەوە لە زانای بەناوبانگ ئەبی شامە کە یەکێکە لە گەورە پیاوانی مەزهەبی شافعی فەتوای داوە بە گوتنی تەکبیرلێدان وڕەنگە کاری پێ کردبێت لە نوێژە تەڕاویحەکاندا لە مانگی ڕەمەزان.

هیچ شتێك نەهاتووە لە لایەین حەنفی و مالیکیەکانەوە دەربارەی تەکبیرلێدان لە ناو نوێژدا، بەڵام لە لای زاناکانی مەزهەبی پێشەوا ئەحمەد دورست بوون و دروست نەبوونی باس کراوە.

---

[2] موحەممەدی کوڕی موحەممەدی کوڕی جەزەری، لە کتێبی (النشر في القرءات العشر) لێکۆڵینەوەی/ عەلی کوڕی موحەممەدی ضەباع ، (قاهیرە، چاپەمەنی تجاریە الكبرى، بەرگی 2 ، سالی 1427ی کۆچی) لاپەڕە 320.

❖ باسی ئه‌و كه‌سانه‌ی كه‌ ته‌كبیریان لێداوه‌.

ته‌كبیرلێدان كراوه‌ له‌ لایه‌ن خه‌ڵكی مه‌ككه‌، زاناكانیان و قاریئه‌كان و پێشه‌واكان و ئه‌وانه‌شی كه‌ شتیان له‌وانه‌وه‌ گێڕدراوه‌ته‌وه‌، به‌ شێوه‌یه‌ك گوتراوه‌و باس كراوه‌ تاوه‌كو گه‌شتۆته‌ پله‌ی ته‌واتر (كۆمه‌ڵێك كه‌ ناتواندرێت پێكهاتن له‌سه‌ر درۆ بكه‌ن).

خاوه‌نی كتێبی (غيث النفع)[1]. ده‌فه‌رموێت: ته‌كبیرلێدان جگه‌ له‌ خه‌ڵكی مه‌ككه‌ خه‌ڵكانی تریش هه‌یان بووه‌، به‌ڵام گووتنی له‌ لایه‌ن خه‌ڵكی مه‌ككه‌ ناوبانگی په‌یداكردووه‌ چونكه‌ ئه‌وان به‌رده‌وام بوونه‌ له‌سه‌ر گوتنه‌وه‌ی، به‌ پێچه‌وانه‌ی خه‌ڵكی شوێنی تر، هۆكاره‌كه‌شی ئه‌وه‌یه‌ ، هه‌ر وه‌ك دانی باسی كردووه‌ پێغه‌مبه‌ر(ﷺ) به‌ر له‌ كۆچ كردن ته‌كبیرلێدان ی كردووه‌ بۆ ماوه‌یه‌ك ، بۆیه‌ خه‌ڵكی مه‌ككه‌ش كردوویانه‌ ده‌ست به‌ ده‌ست تاوه‌كو به‌ نه‌وه‌ی داهاتوویان گه‌یشتووه‌ ، به‌ڵام خه‌ڵكانی تری جگه‌ له‌ خه‌ڵكی مه‌كه‌ به‌م شێوه‌ نه‌بوونه‌، چونكه‌ دواتر پێغه‌مبه‌ر(ﷺ) وازی لیٚ هێناوه‌ ئه‌وانیش كاریان به‌ دوا كرده‌وه‌ی پێغه‌مبه‌ر كردووه‌.

دانه‌ری (غيث النفع) ده‌فه‌رموێت: ئه‌وانه‌ی ته‌كبیرلێدان ده‌كه‌ن كۆده‌نگن له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی كه‌ به‌ززی یش ته‌كبیرلێدان ی كردووه‌، به‌ڵام بۆچونی جیاوازیان هه‌یه‌ له‌ سه‌ر قونبول، هه‌ردوو بۆچونیش له‌ شاطبی دا هاتووه‌.

❖ شێوازی ته‌كبیرلێدان.

قورِائه‌كان یه‌ك ده‌نگن له‌سه‌ر شێوازی گوتنی ته‌كبیره‌ی (اللَّهُ أَكۡبَرُ) به‌ر له‌ گوتنی (بسم الله الرحمن الرحيم)، وكۆده‌نگی زانایان له‌سه‌ر دیاری كردنی ئه‌م وشه‌یه‌ كه‌ بریتیه‌ له‌ (اللَّهُ أَكۡبَرُ)، به‌ دیاری كراوی له‌ لایه‌ن به‌ززی و قونبول بیٚ زیاده‌ خستنه‌ سه‌ری و كه‌م كردنی، به‌ڵام له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌ش دا هه‌ندێك له‌ زانایان گێڕاویانه‌ته‌وه‌ كه‌ زیاده‌ك هه‌یه‌ له‌گه‌ڵ ته‌كبیره‌كه‌ ده‌گوترێت ئه‌ویش « لَا إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱللَّهُ أَكۡبَرُ »،

---

[1] صه‌فاقسی عه‌لی: غيث النفع في القراءات العشر. لێكۆڵینه‌وه‌ی/ عه‌لی موحه‌ممه‌د ضه‌باع، (قاهیره‌ ، چاپه‌مه‌نی التجاريه الكبرى/ به‌رگی2 ، ساڵی 1427ی كۆچی) لاپه‌ره‌629.

وهه‌ندێكی تر زیاده‌یه‌كی تریان داناوه « لَا إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱللَّهُ أَكۡبَرُ وَلِلَّهِ ٱلۡحَمۡدُ »، **بەلاّم گوتن و زیاده‌كردنی ته‌هلیل و ته‌حمید نه‌هاتووه له لایه‌ن به‌ززی و قونبول له ڕێگای** شاطبی، **بەڵكو له ڕێگای تره‌وه هاتووه، بەلاّم زانایان ڕێگایان داوه كه بخوێندرێت له** شاطبیش، **چونكه ده‌چێته بواری زیكرو یاد كردنی خودای گه‌وره.**

پێویسته ریزبه‌ندی بكرێت له نێوان گووتنی وشه‌كان له كاتی كۆكردنه‌وه‌یان به‌یه‌كه‌وه له (ته‌كبیر ، ته‌هلیل ، ته‌حمید) « اللَّهُ أَكۡبَرُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَلِلَّهِ ٱلۡحَمۡدُ »، **بەم شێوه‌یه كه خوێنه‌ری قورئان سه‌ره‌تا ده‌ست به گوتنی** (اللَّهُ أَكۡبَرُ) **ده‌كات دواتر** (لَا إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ) **پاشان گوتنی** (وَلِلَّهِ ٱلۡحَمۡدُ).

تێبینی:-

پێویسته بزاندرێت كه گوتنی (وَلِلَّهِ ٱلۡحَمۡدُ) **له لایه‌ن قونبول نه له ڕێگه‌ی** شاطبیه‌**وه نه له‌ڕێگه‌ی پێشه‌وا جه‌زه‌ری نه‌هاتووه ، باشتر وایه بۆی كورت بكرێته‌وه ته‌نها به گوتنی** (اللَّهُ أَكۡبَرُ) **یان به‌گوتنی** (اللَّهُ أَكۡبَرُ) **و** (لَا إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ) **به‌یه‌كه‌وه.**

❖ شوێنی ده‌ست پێكردن و كۆتایی هاتنی ته‌كبیرلێدان:

زانایان بۆچونی جیاوازیان هه‌یه له‌سه‌ر شوێنی ده‌ست پێكردن و كۆتایی هاتنی ته‌كبیرلێدان[1].

---

[1] **ئه‌و كه‌سانه‌ی ته‌كبیرلێدانیان یان گێڕاوه‌ته‌وه ڕای جیاوازیان هه‌یه له چ شوێنێك ده‌ست پێ ده‌كرێت و له چ شوێنێك كۆتایی پێ دیت، زۆرینه‌ی زانایان لێیان گێڕدراوه‌ته‌وه كه له سوره‌تی (شه‌ڕح) ده‌ست پێ ده‌كات و له كۆتایی سوره‌تی** (ضوحا) **ته‌واو ده‌بێت، جیاوازیان له‌سه‌ر ئه‌وه‌یه ئایه ته‌كبیرلێدان له سه‌رتای سوره‌تدا ده‌بێت یان له كۆتایی سوره‌ت، خاوه‌نی كتێبی (مستتیر) ده‌قێكی هه‌یه له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی كه له یه‌كه‌می سوره‌تی (شرح) ده‌ست پێده‌كات وئه‌بو عیزی قولانسی له په‌رتوكه‌كه‌ی (الارشاد) وحافیز ئه‌بو عه‌لاو، وخاوه‌نی په‌رتوكی (التجرید) وئه‌بو حه‌سه‌نی خه‌یاط، وخاوه‌نی په‌رتووكی (جامع) و جگه له‌وانه‌ش، هه‌مان بۆچوونی خاوه‌نی په‌رتووكی (تیسیر) یان هه‌یه كه ته‌كبیره ده‌كه‌وێته سه‌ره‌تای سوره‌تی (شرح) ده‌رباره‌ی گوتنی ته‌كبیرلێدان كه بكه‌وێته كۆتایی سوره‌تی** (ضوحا) **بڕیاری له‌سه‌ر داوه خاوه‌نی كتێبی (تیسیر) وشێخه‌كه‌ی ئه‌بو حه‌سه‌ن ی كوڕی غه‌لبون، وباوكی كه ئه‌بو** طه‌**یبه‌یه، وخاوه‌نی په‌رتووكی (كافی) وخاوه‌نی**

كۆمهڵێك بۆچونیان وایه كه دهست پێكردنی تهكبیرلێدان دهكهوێته سهرهتای سوڕهتی (ضوحا) وكۆتایی دێت له سهرهتای سوڕهتی (ناس)

كۆمهڵهی دووهم بۆچوونیان وایه كه تهكبیر دهكهویته كۆتایی سوڕهتی (ضوحا) نهك سهرتایی سوڕهتهكه، وكۆتایی دێت له كۆتایی سوڕهتی (ناس)

دروست بوونی ئهم جیاوازییه لهسهر ئهوه هاتووه كه پێغهمبهر(ﷺ) كاتێك جوبریل(عليه السلام) سوڕهتی (ضوحا)ی بهسهردا خوێند پێغهمبهر(ﷺ) تهكبیرلێدان ی كرد دوای ئهوهی جبیرل وهستاو كۆتایی به سوڕهتهكه هێنا پاشان پێغهمبهر(ﷺ) خوێندیهوه، ئایه تهكبیرهی پێغهمبهر(ﷺ) بههۆی خوێندنهوهی خۆی بوو یان بۆ خوێندنهوهی جبیرل؟

پهرتووكی (هیدایه) وخاوهنی پهرتوكی (هادی) وئیبن بهلیمه، وئهبو مهعشهڕ، ومهككی له پهرتوكی (تهبصیره) وهوزهلی، وشهنبوزی، وجگه لهوانهش، ههندێكی تر گێراویانهتهوه كه تهكبیرلێدان له سهرهتای سوڕهتی (ضوحا) دهست پێدهكات ههروهك له كتێبی (ڕهوضه) ی ئهبو عهلی دا هاتووه، ههر بهم شێوهش ئیبن فهحام خوێندویهتیهوه بهسهر فارسی و مالیكی، وبهم شێوه یهكلایی كردۆتهوه خاوهنی پهرتووكی (جامع) وئهبو عهلای حافز، له پهرتووكی (ئیرشاد)ی ئهبو عیزی قولانسی وله پهرتووكهكهی تری (كیفایه)

له پهرتووكی (مستتیر) هاتووه تهكبیره له كۆتایی سوڕهت دا ههیه و له گوتنی بهسمهله دا ههیه و وله سهرهتای سوڕهت دا ههیه به بوونی دهقێك له لایهن ئیبن مؤمین له پهرتوكهكهیدا (كنز) وههریهك له فارسی و جهعبهری ههمان بۆچونیان ههیه، له قسهی ئاشكرای دانی له پهرتووكهكهی (جامع) وله قسهی شاطبیش دا ههیه.

مهككی قهدهغهی كردووه تهكبیر له لهسهرتای سوڕهتدا بگوترێت، بهڵام هیچ پاساوێكی نیه لهسهر قهدهغهكردنهكهی، چونكه ئهو حهوت شێوازهی باس كران ههموی ڕێگه پێدراو و دروسته ، ههر بهم شێوهش ئیبن جهزهری خوێندویهتیهوهو بهم شێوهش وهری گرتووه. سهیری: (موحهممهدی جهزهری، تقریب النشر في القراءات العشر. لێكۆڵینهوهی/ عهبدوالله موحهممهد خهلیلی. (بیروت، دار الكتب العلمیه، 1423ی كۆچی لاپهڕه208) (به دهستكارییهوه) بكه.

ئهوكهسانهی بۆچوونیان وایه كه تهكبیرهی پێغهمبهر(ﷺ) بۆ خوێندنهوهی خۆی بوو به دهست پێكردنی سهرهتای سورهتهكه، دهڵێن دهست پێكردنی تهكبیره دهكهوێته سهرهتای سورهتی (ضوحا) وكۆتاییهكهشی دهكهوێته سهرهتای سورهتی (ناس)، ئهوكهسانهی بۆچوونیان وایه كه تهكبیرهی پێغهمبهر(ﷺ) بۆ خوێندنهوهی كۆتایی هێنانی جوبریل(عليه السلام) بو بۆ سورهتهكه، دهلێن دهست پێكردنی تهكبیره دهكهوێته كۆتایی سورهتی (ضوحا) وكۆتاییهكهشی دهكهوێته كۆتایی سورهتی (ناس)، هیچ كهس بۆچونی وانیه كه دهست پێكردنی تهكبیر دهكهوێته كۆتایی سورهتی (الليل).

لهم بابهتهدا وازاندراوه (هەرچەندە خودا له هەمووو كەس زاناترە) ئەوەی كه تهكبیره دهست پێدهكات له كۆتایی سورهتی (ضوحا) تا كۆتایی سورهتی (ناس) لهبهر بوونی دهقی ئیبن قودامه له پهرتووكی (موغنی) كه دهفهرموێت: ئهبو بهكر وای به باش زانیوه كه تهكبیرلێدان دهكهوێته كۆتایی هەموو سورهتێك كه له دوای سورهتی (ضوحا) دێت تا كۆتایی قورئانی ثیرۆز، چونكه گێڕدراوتهوه له ئوبهی كوڕی كهعب (رضي الله عنه) قورئانی بهسهر پێغهمبهر(ﷺ) خوێندهوه ئهویش بهم شێوهی باس كرا فهرمانی پێكرد هەروهك قاضی له كتێبی (جامع) گێراویهتیهوه[1]. بهلأم لهم پهرتووكهدا ئێمه تهنها دوو بۆچوونمان وهرگرتووه تا سود بگهیهنێت.

❖ شێوكانی تهكبیرلێدان.

لێردا هەشت جۆر شێوهی تهكبیرلێدان هەیه له نێوان دوو سورهت ، لهم هەشت شێوهدا حهوتیان دروستهو له پێشینان بهدهستمان گهیشتووه، وشێوهیهكیان دروست نیه، هەمووویان بهم شێوهیه :

أ- دوو شێوهیان لهسهر ئهندازهی ئهوهیه كه تهكبیرلێدان دهكهوێته سهرهتای سورهت.

ب- دوو شێوهیان لهسهر ئهندازهی ئهوهیه كه تهكبیرلێدان دهكهوێته كۆتایی سورهت.

ت- دوو شێوهیان لهسهر ئهندازهی ئهوهیه كه تهكبیرلێدان دهكهوێته سهرهتای سورهت و كۆتایی سورهت.

(1) عهبدوالله ی كوڕی ئهحمهد، ئیبن قودامه، موغنی، بهراستی زانیوه/ موحهممهدی كوڕی سالم ی كوڕی موحسین و شهعبان ی كوڕی موحهممهدی ئیسماعیل (رياض ، پهرتووكخانهی الرياض الحديثه، بهرگی 11980 زاینی لاپهڕه 172).

ث- شێوەیەکیان دروست نیە.

نمونەی ئەوانەی باس کران لە نێوان سورەتی (ضوحا) و سورەتی (شەرح) (وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ** ٱللَّهُ أَكۡبَرُ[1]. بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ** أَلَمۡ نَشۡرَحۡ لَكَ صَدۡرَكَ)

ئەم حەوت شێوە دروستە بۆ تەکبیرلێدان بە پێی قیرائاتەکان :

1- وەستان لەسەر هەمووی:

[کۆتایی سورەت] وەستان [تەکبیر] وەستان [بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سورەت].

2- وەستان لەسەر کۆتایی سورەت، وەستان لەسەر تەکبیر، لکاندنی بەسمەلە بە سەرەتای سورەت.

[کۆتایی سورەت] وەستان [تەکبیر] وەستان [بەسمەلە] لکاندنی بە [سەرەتای سورەت].

3- وەستان لەسەر کۆتایی سورەت، لکاندنی تەکبیر بە بەسمەلە، پچرانی بەسمەلە لە سەرتای سورەت.

[کۆتایی سورەت] وەستان [تەکبیر] لکاندنی بە [بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سورەت].

4- وەستان لەسەر کۆتایی سورەت، لکاندنی تەکبیر بە بەسمەلە، لکانی بەسمەلە بە سەرتای سورەت.

[کۆتایی سورەت] وەستان [تەکبیر] لکاندنی بە [بەسمەلە] لکاندنی بە [سەرەتای سورەت].

5- لکاندنی کۆتایی سورەت بە تەکبیر، پاشان وەستان لەسەری، دواتر پچرانی بەسمەلە لە سەرەتای سورەت.

---

(2) شێوەی تەکبیر لێرەدا نمونەی یەکێکیانە لە سیٚ نمونەکەی باس کران، پشت بەستن لەسەر ئەوەش دروستە هەر یەك لەو شێوانەی باس کران، هەر وەك چۆن ئەگەر بلێم تەکبیرە لە پاش ئەوەوە مەبەستم تەکبیرەی یەکێك لەو شێوانەی باس کران.

[كۆتایی سوڕەت] لكاندن بە [تەكبیر] وەستان [بەسمەلە [وەستان [سەرەتای سوڕەت].

6- لكاندنی كۆتایی سوڕەت بە تەكبیر، پاشان وەستان لەسەری، دواتر لكاندنی بەسمەلە بە سەرەتای سوڕەت.
[كۆتایی سوڕەت] لكاندن بە [تەكبیر] وەستان [بەسمەلە [لكاندنی بە [سەرەتای سوڕەت].

7- لكاندنی هەمووی بە یەكەوە.
[كۆتایی سوڕەت] لكاندن بە [تەكبیر] لكاندن بە [بەسمەلە [لكاندنی بە [سەرەتای سوڕەت].

سەبارەت بەشێوەی هەشتەم كە قەدەغەیە بریتیە لە :
لكاندنی كۆتایی سوڕەت بە تەكبیرو بەسمەلەو پاشان وەستان، هۆكاری قەدەغەبوونی ئەم جۆرە، تا وا دەرنەكەوێت بەسمەلە بەشێكە لە كۆتایی سوڕەتەكە.

❖ چەن ڕوونكردنەوەیەكی گرنگ:

- شێوەی سێیەم و چوارەم لەسەر ئەو بنەمایە كە تەكبیرلێدان لە سەرەتای سوڕەت دایە.
- شێوەی پێنجەم و شەشەم لەسەر ئەو بنەمایە كە تەكبیرلێدان لە كۆتایی سوڕەت دایە.
- ئەو سێ شێوەی دەمینێتەوە بریتین لە شێوەكانی یەكەم و دووەم و حەوتەم هاوەبەش لە نێوان سەرەتای سوڕەت و كۆتاییەكەیدا.

✓ **هەڵەوستەی ژمارە (1)**

شێوەکانی تەکبیرلێدان لە نێوان سورەتی (ناس) و سورەتی (فاتیحە) ئەگەر هاتو یاسای قاریئی قورئان گوتنی تەکبیر بێت لە کۆتایی سورەتەکاندا، ئەم شێوازانەی بۆ هەیە زنجیرەکراوە بە پێی خوێندنەوەی سورەتەکانی قورئان:

1- **وەستان لەسەر هەموووی.**

[کۆتایی سورەتی ناس] وەستان [تەکبیر] وەستان [بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سورەتی فاتیحە].

2- **وەستان لەسەر (من** الجنة **والناس) وتەکبیر، لکاندنی بەسمەلە بە (الحمدلله رب العالمین).**

[کۆتایی سورەتی ناس] وەستان [تەکبیر] وەستان [بەسمەلە] لکاندنی بە [سەرەتای سورەتی فاتیحە].

3- **لکاندنی (من** الجنة **والناس) بە تەکبیر، وەستان، جیاکردنەوەی بەسمەلە لە (الحمدلله رب العالمین).**

[کۆتایی سورەتی ناس] لکاندن بە [تەکبیر] وەستان [بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سورەتی فاتیحە].

4- **لکاندنی (من** الجنة **والناس) بە تەکبیر، وەستان، لکاندنی بەسمەلە بە (الحمدلله رب العالمین).**

[کۆتایی سورەتی ناس] لکاندن بە [تەکبیر] وەستان [بەسمەلە] لکاندن بە [سەرەتای سورەتی فاتیحە].

5- **لکاندنی هەموووییان.**

[کۆتایی سورەتی ناس] لکاندن بە [تەکبیر] لکاندن بە [بەسمەلە] لکاندن بە [سەرەتای سورەتی فاتیحە].

ئاگاداردهبین:

ئهم شێوازانهی باس كران تهنها پێنج جۆریان بوو، چونكه دوو شێوهیان لا براون ئهوانهی له سهرهتای سوڕهتدان، هیچ كهس له زانایان باسی تهكبیرلێدانیان نهكردووه بۆ سوڕهتی (فاتیحه).

یهكهمیان له دوای ئهم پێنج شێوازانهی باس كران ههر وهك له دهقهكاندا ئهمه دهگرێته خۆی بریتیه له:

خوێنهری قورئانی ثیرۆز دهست بكات به سوڕهتی (فاتیحه) لهگهل پێنج ئایهتی یهكهمی سوڕهتی (بهقهڕه) بهپێی ژمارهی كوفیهكان وچواریان به پێی ژمارهی مهككیهكان، كه ناسراوه به (حال المرتحل) ههر وهك قاریئهكان بهكاری دێنن، ماناكهی ئهوهیه كهسێك قورئانی ثیرۆز ههموو دهخوێنێتهوه كه تهواو بو جارێكی تر دهست به خوێندنهوهی دهكاتهوه لهسهرتاوه.

✓ **هەڵوەستەی ژمارە (2)**

دوای کۆتایی هاتن بە سورەتێك و دەست پێکردن بە سورەتێکی تر لە کاتی خەتمی قوراندا، ئەگەر یاسای قورئانخوێنەکە وابو کە تەکبیرلێدان بکەوێتە سەرەتای سورەت، ئەوە بۆی هەیە پەناگرتن لە شەیتان (ئیستیعاذة – اعوذ بالله من الشيطان الرجيم) **بکات بە هەشت شێوە ڕێکخراوە بەم شێوازەی خوارەوە:**

1- وەستان لەسەر هەموووی:

[پەناگرتن] وەستان [تەکبیر] وەستان [بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سورەت]

2- وەستان لەسەر پەناگرتن و تەکبیر، لکاندنی بەسمەلە بە سەرەتای سورەت.

[پەناگرتن] وەستان [تەکبیر] وەستان [بەسمەلە] لکاندنی بە [سەرەتای سورەت].

3- وەستان لەسەر پەناگرتن، لکاندنی تەکبیر بە بەسمەلە، وەستان، ئینجا دەست پێکردن بە سەرەتای سورەت.

[پەناگرتن] وەستان [تەکبیر] لکاندنی بە [بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سورەت].

4- وەستان لەسەر پەناگرتن، لکاندنی تەکبیر بە بەسمەلە، لکاندنی بەسمەلە بە سەرەتای سورەت.

[پەناگرتن] وەستان [تەکبیر] لکاندنی بە [بەسمەلە] لکاندنی بە [سەرەتای سورەت].

5- لکاندنی پەناگرتن بە تەکبیر، وەستان ، بەسمەلە، وەستان ، دەست پێکردن بە سەرەتای سورەت.

[پەناگرتن] لکاندنی بە [تەکبیر] وەستان [بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سورەت].

6- لکاندنی پەناگرتن بە تەکبیر، وەستان ، لکاندنی بەسمەلە بە سەرەتای سوڕەت.
[پەناگرتن] لکاندنی بە [تەکبیر] وەستان [بەسمەلە] لکاندنی بە [سەرەتای سوڕەت].

7- لکاندنی پەناگرتن بە تەکبیر و لکاندنی تەکبیر بە بەسمەلە، وەستان ، دەست پێکردن بە سەرەتای سوڕەت.
[پەناگرتن] لکاندنی بە [تەکبیر] لکاندنی بە [بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سوڕەت].

8- لکاندنی هەموویان بەیەکەوە.
[پەناگرتن] لکاندنی بە [تەکبیر] لکاندنی بە [بەسمەلە] لکاندنی بە [سەرەتای سوڕەت].

تێبینیەکان:

1- ئەگەر قورئانخوێن ویستی بوەستێت لە خوێندنەوەی قورئان، بۆی هەیە بوەستێت لەسەر کۆتایی سوڕەتدا وبوەستێت لەسەر تەکبیرلێدان، ودەتوانێت بوەستێت لەسەر کۆتایی سوەڕت و لکاندنی تەکبیرلێدان بە کۆتایی سوڕەتەکە، ئەگەر یاسای قاریئەکە وابو تەکبیرەی دەخستە کۆتایی سوڕەتەوە، پاشان ئەگەر ویستی دەست بە خوێدنەوەی قورئان بکاتەوە لەدوای ئەم وەستانە بۆ سوڕەتێکی تری خەتمەکەی قورئان بەسمەلە دەکات بەڵام تەکبیرە لێنادات.
بەڵام ئەگەر یاسای قاریئەکە وابوو تەکبیرەی دەخستە سەرەتای سوڕەت و ویستی خوێندنەوەی قورئان ڕابگرێت، بۆی هەیە بوەستێت لەسەر کۆتایی سوڕەت بەڵام تەکبیرە ناکات، پاشان کە ویستی دەست بە خوێندنەوەی سوڕەتێکی تر بکاتەوە دوای ئەم وەستانە بۆ تەواو کردنی خەتمەکە تەکبیرە دەکات بەر لە بەسمەلە.

2- **لە کۆتایی سورەتی (عەلەق) دوو جار تەکبیرە دەکرێت:**

یەکەمیان: بۆ سەرەتای سورەتەکە.

دووەمیان: بۆ سەجدەی تیلاوە.

پاش هەستانەوە لە سەجدەی تیلاوە بەسمەلە دەکات بۆ سەرتای سورەتی (قەدر) بەبێ تەکبیر، وبۆی هەیە بوەستێت لەسەر بەسمەلە یان لکاندنی بە یەکەمی سورەتی (قەدر)

3- ئەگەر کۆتایی سورەت زەنەدار بوو، لێرەدا گەیشتنە دوو پیتی ساکین دروست دەبێت لە نێوان کۆتایی سورەتەکەو وشەی (الله) لێرەدا دەبێ زەنەی یەکەم کەسرەدار بکرێت وهەمزەی نەوەستان(وەصل) لا دەبردرێت لە وشەی (الله) لەگەڵ قەڵەو کردنی پیتی(ل) وەك:

﴿ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ** ٱللَّهُ أَڪۡبَرُ ﴾، **یان** ﴿ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَٱرۡغَب ** ٱللَّهُ أَڪۡبَرُ ﴾، **یان** ﴿ إِنَّهُۥ كَانَ تَوَّابَۢا ** ٱللَّهُ أَڪۡبَرُ ﴾.

4- ئەگەر کۆتایی سورەت پیتی(ه) بوو ڕاناوی لکاو بە پیتی(و) ی لەفزی، واوی لکاو لا دەبردرێت بەهۆی گەیشتنە دوو پیتی ساکین، لەگەڵ قەڵەو کردنی پیتی(ل) لە وشەی (الله) چونکە کەوتۆتە دوای جوڵەی ضـەممە، وەك: ﴿ ذَٰلِكَ لِمَنۡ خَشِيَ رَبَّهُۥ ** ٱللَّهُ أَڪۡبَرُ ﴾، **یان** ﴿ وَمَن يَعۡمَلۡ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖ شَرّٗا يَرَهُۥ ** ٱللَّهُ أَڪۡبَرُ ﴾.

5- ئەگەر کۆتایی سورەت تەنوین بوو، پێویستە تێکهەڵکێش بکرێت لەگەڵ شێوەی وتنی (لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ) دا، **وەك:** ﴿ فَجَعَلَهُمۡ كَعَصۡفٖ مَّأۡكُولِۭ ** لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱللَّهُ أَڪۡبَرُ ﴾.

6- هەندێ لە زانایان ڕێگەیان داوە کورت کردنەوەو مام ناوەندبوون لە خوێندنەوەی (تەهلیل و تەحمید) چونکە درێژکردنەوەیان دەچێتە بواری بە گەورەزانین و ئیرۆزیەکانەوە، جیاوازیش نیە لە نێوان (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ واللَّهِ أَڪۡبَرُ) بیت، **یان** (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ واللَّهِ أَڪۡبَرُ ولله الحمد).

7- تەکبیرلێدان دوو جۆری هەیە:

یەکەم: پێی دەگوترێت تەکبیرەی تایبەت.

دووەم: پێی دەگوترێت تەکبیرەی گشتی.

- **یەکەم: تەکبیرەی تایبەت.**

تەکبیرەی تایبەت تەنها بەکاردێت بۆ خوێندنەوەی سورەتەکانی قورئانی ئیرۆز بە مەبەستی خەتم کردن و تەواو کردنی قورئان، لە سورەتی (ضوحا) دەست پێ دەکات تاوەکو سورەتی (ناس)

- **دووەم: تەکبیرەی گشتی.**

تەکبیرەی گشتی بە کاردێت بۆ سەرەتای هەموو سورەتەکان لە سورەتی (فاتیحە) تا کۆتایی قورئان، لە پێش بەسمەلەدا ، تەنها سورەتی (تەوبە) نەبێت تەکبیرەی لەپێش دا نیە چونکە بە بەسمەلە دەست پێ ناکات، چونکە تەکبیرە دەکەوێتە پێش بەسمەلەو هاوتاکردنی.

بۆ زانینی هەموو شێوە خوێندنەوەکانی تەکبیرلێدان بە ڕێگای کۆکردنەوە لەگەڵ (تەهلیل و تەحمید) سەیری نمونەی ژمارە(2) بکە لە کۆتایی ئەم پەرتووکە.

چوار سودی گرنگ:

- پێشهوا جهعبهری دهفهرموێت: گوتنی تهكبیرلێدان پێچهوانهی نهنوسینی له قورئان نیه، چونكه ئهو گوتنه نابێته بهشێك له نوسینی قورئانی ئیرۆز وهك بابهتی پهناگرتن له شهیتان.

- ئیبن جهزهری دهفهرموێت: بوونی جیاوازی له گوتن و شێوهی تهكبیرلێدان جیاوازی نیه له سهر ڕیوایهت و گێڕاندنهوهكاندا، بهشێوهیهك بڵێن پێویسته تهكبیره بگوترێت له نێوان ههمووو سوڕهتێكدا، نهگوتنی تهكبیر زیان به خوێندنهوهی قورئان ناگهیهنێت، بهڵكو ڕاو بۆچونهكان تهنها ئارهزو مهندانهیه.

ئیبن جهزهری له پهرتووكهكهیدا (النشر) دهفهرموێت: وشهی (الحمدلله) بهكارنایهت و ناگوترێت له سهرهتای سوڕهتی (ضوحا) چونكه پێغهمبهر(ﷺ) باسی نهكردووه.

- سهبارهت به تهكبیرلێدان له ناو نوێژدا، سهخاوی گێڕاویهتیهوه له باوكی موحهممهد حهسهنی كوڕی موحهممهدی كوڕی عبدالله ی قوڕهیشی نوێژی تهراویحی بۆ خهڵك كرد له دوای مهقامی ئیبراهیم له مزگهوتی حهڕام، كاتێك شهوی خهتم كردنی قورئان بو تهكبیرهی (الله اكبر)ی كرد له كۆتایی خوێندنی (ضوحا) تا كۆتایی سوڕهتهكانی قورئان له ناو نوێژدا، دوای ئهوهی سهلامی نوێژی داوه، پێشهوا باوكی عبدالله موحهممهدی كوڕی ئیدریسی شافعی (ڕهحمهتی خوای لیٚ بێت) لهدوای ئهو نوێژی دهكرد سهیرێكی كردو فهرمووی: زۆر باش بو ڕێگا راستهكهت ههلبژاردو سونهتت جێبهجێكرد.

ئەو وشانەی جیاکراونەتەوە
ئیبن کەثیر جیاوازی هەیە تیایدا لەگەڵ حەفص

1- ئیبن کەثیر وشەی ﴿ بُيُوتَ ﴾ی بە کەسرەی پیتی(ب) خوێندۆتەوە بێ جیاوازی ناسراو بێت یان نەناسراو، وەك: ﴿ بِيُوتَ ﴾.

2- ئیبن کەثیر وشەی ﴿ عُيُونِ ﴾، ی بە کەسرەی پیتی(ع) خوێندۆتەوە بێ جیاوازی ناسراو بێت یان نەناسراو، وەك: ﴿ وَعِيُونِ ﴾.

3- ئیبن کەثیر وشەی ﴿ يَحْسَبُ ﴾ی بە کەسرەی پیتی(س) خوێندۆتەوە بەهەر شێوەیەك هاتبێت، وەك: ﴿ يَحْسِبُ ﴾.

4- ئیبن کەثیر وشەی ﴿ مِتُّ ﴾ی بە ضـەممەی پیتی(م) خوێندۆتەوە بەهەرشێوەیەك هاتبێت، وەك: ﴿ مُتُّ ﴾.

5- ئیبن کەثیر وشەی ﴿تَذَكَّرُونَ﴾ی بە شەدەی پیتی(ذ) خوێندۆتەوە بەهەرشێوەیەك هاتبێت، وەك: ﴿تَذَّكَّرُونَ﴾.

6- ئیبن کەثیر وشەی ﴿ ٱلْقُدُسِ ﴾ بە زەنەی پیتی(د) خوێندۆتەوە لە هەر ئەو چوار شوێنەی کە هاتووە، وەك: ﴿ ٱلْقُدْسِ ﴾، ئەوەش شێوە خوێندنەوەیەکە لە زمانی عەرەبەکاندا دەڵێن [الحُلْم والحُلُم] و [القُدْس والقُدُس].

7- ئیبن کەثیر وشەی ﴿ كَأَيِّن ﴾ی بە زیادە کردنی ئەلیف لە دوای پیتی(ك) و کەسرەدارکردنی هەمزەو لابردنی پیتی(ی) بێ جیاوازی پیتی(و)ی لە پێش بێت یان پیتی(ف) لە هەر حەوت شوێنەدا، وەك: ﴿ وَكَآيِن ﴾، لکاندنیش ناشاردرێتەوە.

8- ئیبن كه‌ثیر وشه‌ی ﴿ يَٰبُنَيَّ ﴾ی به‌ كه‌سره‌ی پیتی(ی) خوێندۆته‌وه‌ به‌هه‌رشێوه‌یه‌ك هاتبێت، وه‌ك: ﴿ يَٰبُنَيِّ ﴾ به‌ جیاكردنه‌وه‌ی دوو شوێن له‌ ئایه‌تی 13 و 17ی سوره‌تی لوقمان، له‌ شوێنی یه‌كه‌م ئیبن كه‌ثیر و هه‌ردوو ڕاویه‌كه‌ی پیتی(ی) یان زه‌نه‌دار كردووه‌، وه‌ك: ﴿ يَٰبُنَيْ ﴾، له‌ شوێنی دووه‌م قونبول پیتی(ی)ی زه‌نه‌دار كردووه‌ به‌م شێوه‌یه‌: ﴿ يَٰبُنَيْ ﴾، وبه‌ززی پیتی(ی)ی فه‌تحه‌دار كردووه‌ وه‌ك حفص به‌م شێوه‌یه‌: ﴿ يَٰبُنَيَّ ﴾.

9- ئیبن كه‌ثیر هه‌ر یه‌ك له‌ وشه‌كانی { يُنَزّل ، تُنَزّل ، نُنَزِّل ، مُنَزِّلُهَا ، مُنَزَّل } كه‌ ژماره‌یان پێنج وشه‌یه‌ له‌ هه‌رشوێن بن و به‌ هه‌رشێوه‌یك بێن، به‌ زه‌نه‌ی پیتی(ن) ئاسان كردنی پیتی(ز) ده‌خوێنێته‌وه‌، ته‌نها له‌ ئایه‌تی 82 تا 93ی سوره‌تی ئیسراء نه‌بێت، وجگه‌ له‌وه‌ی كه‌ به‌ززی به‌ شه‌ده‌داری پیتی(ت) ده‌خوێنێته‌وه‌ له‌ ئایه‌تی 8ی سوره‌تی حیجردا.

10- ئیبن كه‌ثیر پیتی(ج) له‌ وشه‌ی ﴿جِبْرِيلَ﴾ به‌ فه‌تحه‌داری ده‌خوێنێته‌وه‌، ئه‌وه‌ش به‌ڵگه‌یه‌ له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی ئه‌م وشه‌ له‌ بنچینه‌دا بێگانه‌یه‌و عه‌ره‌بی نیه‌، به‌م شێوه‌یه‌: ﴿ جَبْرِيلَ ﴾.

11- ئیبن كه‌ثیر وشه‌ی (النَّشْأَةَ) **له‌ ئایه‌تی 20ی سوره‌تی عه‌نكه‌بوت و ئایه‌تی 47ی سوره‌تی نه‌جم و ئایه‌تی 62ی سوره‌تی واقیعه‌ی به‌ فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ش) و ئه‌لیفی دوای ئه‌و خوێندۆته‌وه‌، ده‌چێته‌ بابه‌تی پێوه‌لكان، وه‌ك:** (النَّشَآءَةَ).

12- به‌ززی هه‌ر یه‌ك له‌ وشه‌كانی ﴿ وَيَبْصُّطُ ﴾ له‌ ئایه‌تی 245ی سوره‌تی به‌قه‌ڕه‌و وشه‌ی ﴿ بَصّطَةً ﴾ له‌ ئایه‌تی 69ی سوره‌تی ئه‌عراف و وشه‌ی ﴿ ٱلْمُصّيْطِرُونَ ﴾ له‌ ئایه‌تی 37ی سوره‌تی طورِ ته‌نها به‌ پیتی(ص) ده‌خوێنێته‌وه‌، به‌ڵام قونبول به‌ پیتی(س) ده‌خوێنێته‌وه‌.

به‌ڵام ده‌رباره‌ی وشه‌ی ﴿بِمُصَيْطِرٍ ﴾ له‌ ئایه‌تی 22ی سوره‌تی غاشیه‌ ئیبن كه‌ثیر و هه‌ردو ڕاویه‌كانی به‌ پیتی(ص) له‌م شوێنه‌ خوێندویانه‌ته‌وه‌ وه‌ك حه‌فص.

13- به‌زری پیتی(ط)ی زه‌نه‌دار كردووه‌ له‌ وشه‌ی ﴿ خُطُوَاتِ ﴾ **له‌ هه‌ر پێنج شوێندا به‌م شێوه‌یه‌:** ﴿ خُطْوَاتِ ﴾.

14- قونبول له‌ وشه‌ی ﴿ صِرَاطَ ﴾**، پیتی(ص) به‌ (س) ده‌خوێنێته‌وه‌، بیٚ جیاوازی ناسراو بێت یان نه‌ناسراو به‌م شێوه‌یه‌:** ﴿ سِرَاطَ ﴾.

❖ پاشكۆی ژماره (1)

یەكەم: شیكردنەوەی بیرۆكەی نوسینی پیت و ڕوونكردنەوەی شێوەكەی:-

مەبەست لە بیرۆكەی وێناكردنی پیتەكان و ڕوونكردنەوەیان، ئاسان كردنی زانیاریەكانە، وپێویستە هەمووو لایەك ئەوە بزانن كە ئەم بیرۆكەیە بابەتێكی گرنگە لە زانستی تەجوید و قیرائاتدا.

هەركاتێك ویستمان پەیوەندی نێوان دوو پیت بزانین، لە ڕێگەی ئەم بیرۆكەیەوە زۆر بە ئاسانی پەیوەندیەكە دەدۆزینەوە، تەنها بە سەیركردنی ئەو خانەیەی كە هێڵەكە لە لای ئەو دەپچرێت بە گەیشتنی نێوان دوو پیتەكە.

بۆ نمونە ئەگەر بمانەوێت پەیوەندی نێوان پیتی(ق) و پیتی(ش) بزانین، سەیری پیتی(ق) دەكەین لە ڕوونكراوەی وێنەی پیتەكان جیاوزیشی نیە ئایە پیتی(ق) لە هێڵی ستوونیە یان لە هێڵی ئاسۆییە دەتوانین لە هەردوولا بیدۆزینەوە، پاشان سەیری پیتی(ش) دەكەین بە پێچەوانەی ئەو ستونەی هەلمانبژاردووە.

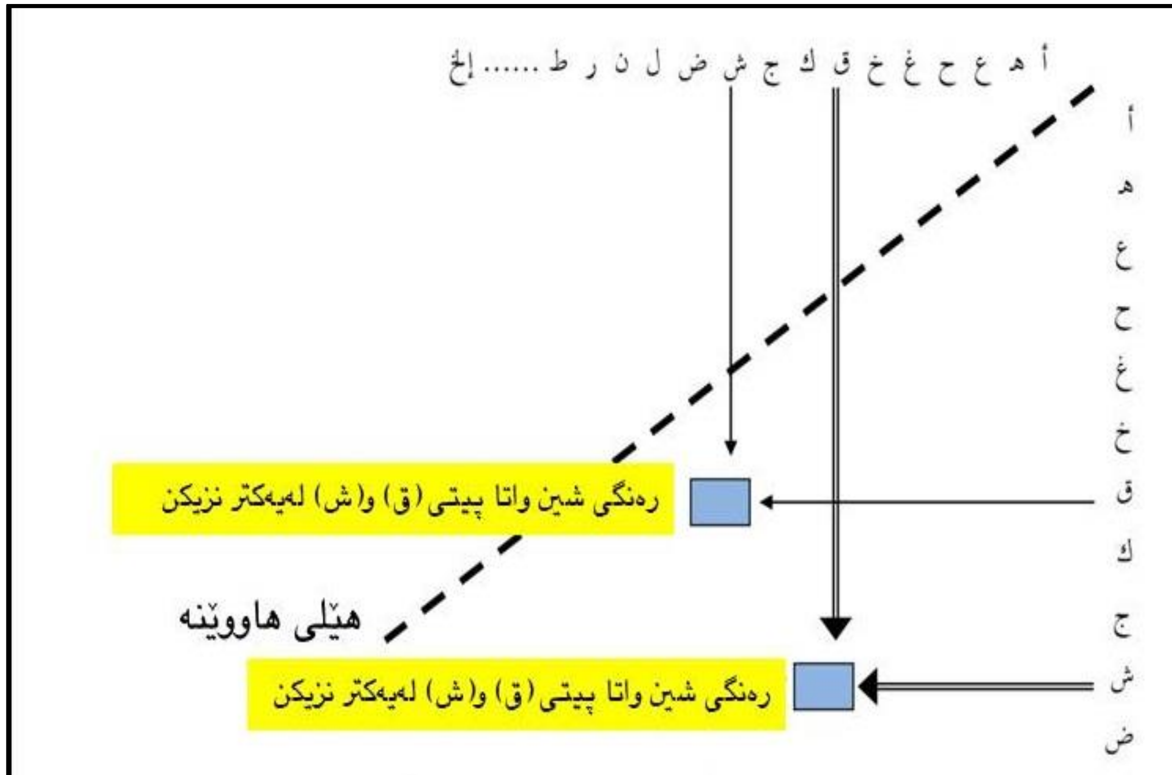
كەواتا ئەگەر ئێمە پیتی(ق) مان هەڵبژاردبێت لە هێلی ستوونی، ئەوە پیتی(ش) لە هێڵی ئاسۆیی هەڵدەبژێرین بە پێچەوانەی پیتی(ق) ودتوانین پێچەوانەشی بكەینەوە (واتا پیتی(ق) لە ئاسۆیی و پیتی(ش) لە ستوونی).

دوای هەلبژاردنی پیتەكان و دیاری كردنی ستوونەكان سەیری خاڵی بەیەك گەیشتنیان دەكەین، ئەگەر هاتوو خاڵی بەیەك گەیشتنیان كەوتە چوارگۆشەی ڕەنگی ڕەش ئەوە دەردەكەوێت كە هەردو پیت هاووینەی یەكترن، (بەلاّم سەیر دەكەین بۆ ئەم دوو پیتە ئەمە ڕوی نەداوە كەواتا هاووێنەی یەكتر نین)

ئەگەر شێوەی چوارگۆشەكە لە كاتی بەیەك گەیشتنیان خوارو ڕەنگی گوڵ بوو، ئەوە وا دەردەخات كە ئەم دوو پیتە یەك ڕەگەزن، لێرەدا ئەمەش ڕووی نەداوە.

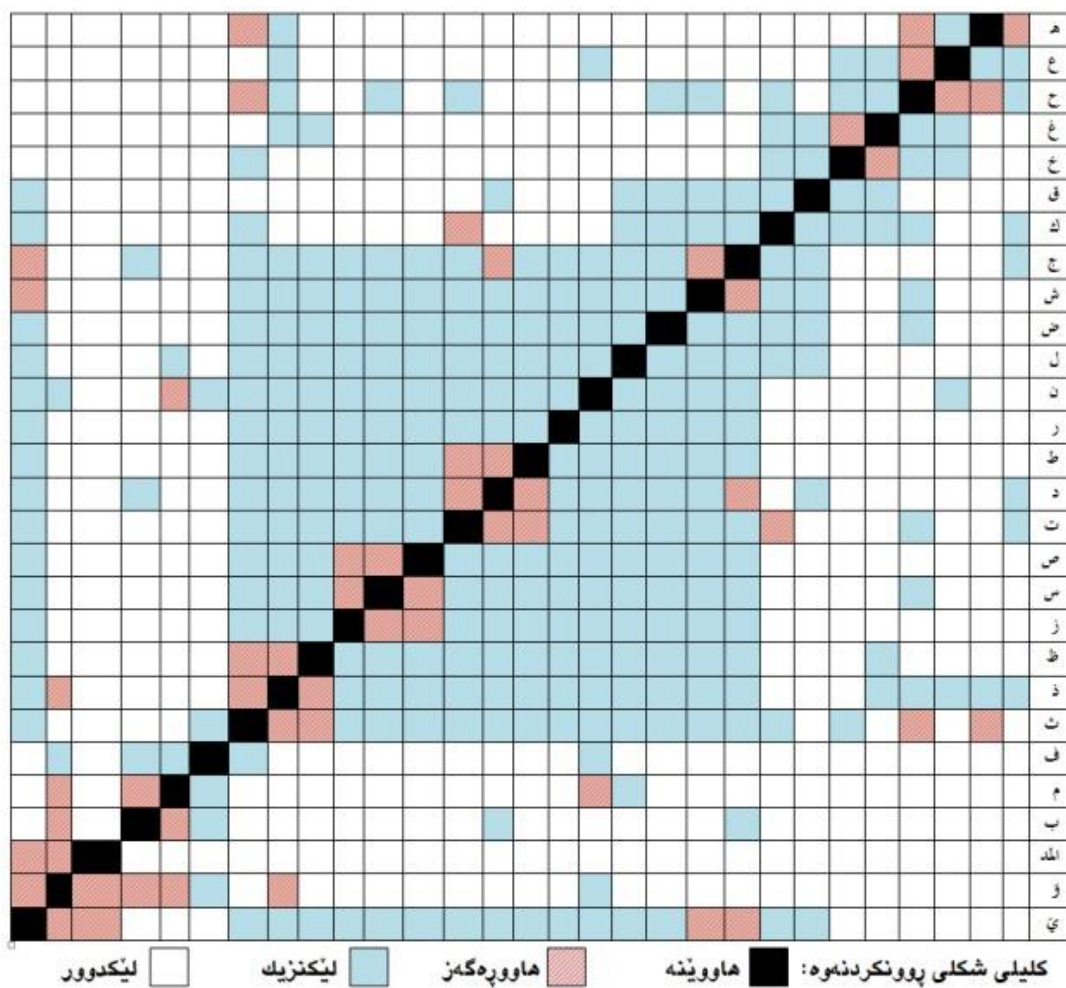
ئەگەر خاڵی پێك گەیشتنیان كەوتە چوار گۆشەی ڕەنگی سپی ، ئەوە دەریدەخات كە ئەم دوو پیتە لەیەكتر دورن، بەلاّم ئەمە ڕوی نەداوە بۆ ئەم دوو پیتە.

ئهگهر ڕهنگی چوار گۆشهی بهیهك گهیشتنیان شین بو، ئهوه دهریدهخات كه ئهم دوو پیته لهیهكتر نزیكن، ئهمهیان ڕوی داوه له نێوان ئهم دوو پیتهی باسمان كرد، سهیری وێنهی خوارهوه بكه:

تێبینی:

ئهگهر وێنه ڕوونكراوهكه دابهش بكهین به هێلی هاووێنهیی كه به ڕهنگی ڕهش دهكهوێته ناوهڕاستی خشتهكه (ئهوهی به هێلی یهكتر بر ناوبرا له ڕابردو) بۆمان دهردهكهوێت كه بهشێكی وێنه ڕوونكراوهكه یهكسان دهبێت لهگهڵ ههمووو پیتهكان و چوارگۆشهكان.

هـ
ع
ح
غ
خ
ق
ك
ج
ش
ض
ل
ن
ر
ط
د
ت
ص
س
ز
ظ
ذ
ث
ف
م
ب
المد
و
ي
کلیلی شکلی ڕوونکردنهوه:
هاووێنه
هاوڕهگهز
لێکنزیك
لێکدوور

❖ **پاشكۆى ژماره (2)**

پیپتى(تائى) به‌ كارهاتوو بۆ مێ ى فه‌تحه‌دار له‌ 13 وشه‌دا به‌كارهاتووه‌، دابه‌ش بووه‌ به‌سه‌ر 41 شوێندا، باس كردنى به‌م شێوه‌یه‌:

1- **وشه‌ى** ﴿كَلِمَتُ﴾ **ته‌نها له‌ یه‌ك شوێن هاتووه‌، له‌ ئایه‌تى 137ى سوره‌تى ئه‌عراف، وه‌ك:** ﴿ وَتَمَّتۡ كَلِمَتُ رَبِّكَ ٱلۡحُسۡنَىٰ ﴾.

2- **وشه‌ى** ﴿بَقِيَّتُ﴾ **ته‌نها له‌ یه‌ك شوێن هاتووه‌، له‌ ئایه‌تى 86ى سوره‌تى هود، وه‌ك:** ﴿ بَقِيَّتُ ٱللَّهِ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَۚ ﴾.

3- **وشه‌ى** ﴿قُرَّتُ﴾ **ته‌نها له‌ یه‌ك شوێن هاتووه‌، له‌ ئایه‌تى 9ى سوره‌تى هود، وه‌ك:** ﴿ قُرَّتُ عَيۡنٖ لِّي وَلَكَۖ ﴾.

4- **وشه‌ى** ﴿فِطۡرَتَ﴾ **ته‌نها له‌ یه‌ك شوێن هاتووه‌، له‌ ئایه‌تى 30ى سوره‌تى ڕوم، وه‌ك:** ﴿ فِطۡرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِي فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيۡهَاۚ ﴾.

5- **وشه‌ى** ﴿شَجَرَتَ﴾ **ته‌نها له‌ یه‌ك شوێن هاتووه‌، له‌ ئایه‌تى 30ى سوره‌تى دوخان، وه‌ك:** ﴿ إِنَّ شَجَرَتَ ٱلزَّقُّومِ ﴾.

6- **وشه‌ى** ﴿وَجَنَّتُ﴾ **ته‌نها له‌ یه‌ك شوێن هاتووه‌، له‌ ئایه‌تى 89ى سوره‌تى واقیعه‌، وه‌ك:** ﴿ فَرَوۡحٞ وَرَيۡحَانٞ وَجَنَّتُ نَعِيمٖ ﴾.

7- **وشه‌ى** ﴿ٱبۡنَتَ﴾ **ته‌نها له‌ یه‌ك شوێن هاتووه‌، له‌ ئایه‌تى 12ى سوره‌تى ته‌حریم، وه‌ك:** ﴿ وَمَرۡيَمَ ٱبۡنَتَ عِمۡرَانَ ﴾.

8- **وشه‌ى** ﴿لَّعۡنَتَ﴾ **له‌ دوو شوێن هاتووه‌، له‌ ئایه‌تى 61ى سوره‌تى ئالى عیمران، وه‌ك:** ﴿ ثُمَّ نَبۡتَهِلۡ فَنَجۡعَل لَّعۡنَتَ ٱللَّهِ عَلَى ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴾ ،

وئایەتی 7ی سوڕەتی نور، وەك: ﴿وَٱلۡخَٰمِسَةُ أَنَّ لَعۡنَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡهِ إِن كَانَ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴾.

9- وشەی ﴿وَمَعۡصِيَتِ﴾ لە دوو شوێن هاتووە، لە ئایەتی 8ی سوڕەتی موجادەلە، وەك: ﴿ وَمَعۡصِيَتِ ٱلرَّسُولِۖ ﴾ و ئایەتی 9ی سوڕەتی موجادەلە، وەك: ﴿ وَمَعۡصِيَتِ ٱلرَّسُولِ ﴾

10- وشەی ﴿سُنَّتُ﴾ لە پێنج شوێندا هاتووە، لە ئایەتی 38ی سوڕەتی ئەنفال، ﴿ فَقَدۡ مَضَتۡ سُنَّتُ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴾ و ئایەتی 43ی سوڕەتی فاطير، ﴿فَهَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ ٱلۡأَوَّلِينَۚ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَبۡدِيلٗاۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَحۡوِيلًا﴾و ئایەتی 85ی سوڕەتی غافیر، ﴿ سُنَّتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِي قَدۡ خَلَتۡ فِي عِبَادِهِۦۖ ﴾.

11- وشەی ﴿رَحۡمَتَ﴾ لە حەوت شوێندا هاتووە، لە ئایەتی 218ی سوڕەتی بەقەڕە، ﴿ أُوْلَٰٓئِكَ يَرۡجُونَ رَحۡمَتَ ٱللَّهِۚ ﴾ وئایەتی 56ی سوڕەتی ئەعڕاف، ﴿إِنَّ رَحۡمَتَ ٱللَّهِ قَرِيبٞ مِّنَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴾ وئایەتی 73ی سوڕەتی هود، ﴿ رَحۡمَتُ ٱللَّهِ وَبَرَكَٰتُهُۥ عَلَيۡكُمۡ أَهۡلَ ٱلۡبَيۡتِۚ ﴾ وئایەتی 2ی سوڕەتی مەریەم، ﴿ ذِكۡرُ رَحۡمَتِ رَبِّكَ عَبۡدَهُۥ زَكَرِيَّآ ﴾ وئایەتی 50ی سوڕەتی ڕوم، ﴿ فَٱنظُرۡ إِلَىٰٓ ءَاثَٰرِ رَحۡمَتِ ٱللَّهِ ﴾ وئایەتی 32ی سوڕەتی زوخڕوف، ﴿ وَرَحۡمَتُ رَبِّكَ خَيۡرٞ مِّمَّا يَجۡمَعُونَ ﴾ وئایەتی 32ی سوڕەتی زوخڕوف، ﴿ أَهُمۡ يَقۡسِمُونَ رَحۡمَتَ رَبِّكَۚ﴾.

12-وشەی ﴿ٱمۡرَأَتُ﴾ لە حەوت شوێندا هاتووە، لە ئایەتی35ی سوڕەتی ئالی عیمران، ﴿ إِذۡ قَالَتِ ٱمۡرَأَتُ عِمۡرَٰنَ ﴾ لە ئایەتی 30ی سوڕەتی یوسف، ﴿ٱمۡرَأَتُ ٱلۡعَزِيزِ تُرَٰوِدُ فَتَىٰهَا ﴾ لە ئایەتی 51ی سوڕەتی یوسف، ﴿ قَالَتِ ٱمۡرَأَتُ ٱلۡعَزِيزِ ﴾ لە ئایەتی9ی سوڕەتی قەصەص، ﴿ وَقَالَتِ ٱمۡرَأَتُ فِرۡعَوۡنَ ﴾ لە ئایەتی 10ی سوڕەتی تەحریم، ﴿ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱمۡرَأَتَ نُوحٖ وَٱمۡرَأَتَ لُوطٖۖ ﴾ لە ئایەتی 11ی سوڕەتی تەحریم، ﴿ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱمۡرَأَتَ فِرۡعَوۡنَ ﴾.

13- وشەی ﴿نِعۡمَتَ﴾ لە یازدە شوێندا هاتووە، لە ئایەتی 231ی سوڕەتی بەقەڕە،

﴿ وَٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ ﴾ **وئایەتی 103ی سورەتی ئالی عیمران**، ﴿ وَٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ ﴾ **وئایەتی 11ی سورەتی مائیدە**، ﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ ﴾ **وئایەتی 28ی سورەتی ئیبراهیم**، ﴿ بَدَّلُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ كُفْرًا ﴾ **وئایەتی 34ی سورەتی ئیبراهیم**، ﴿ وَإِن تَعُدُّواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ لَا تُحْصُوهَآ ﴾ **وئایەتی 72ی سورەتی نەحل**، ﴿وَبِنِعْمَتِ ٱللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴾ **و ئایەتی 83ی سورەتی نەحل**، ﴿ يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُنكِرُونَهَا﴾ **وئایەتی 114ی سورەتی نەحل**، ﴿ وَٱشْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴾ **وئایەتی 31ی سورەتی لوقمان**، ﴿ تَجْرِى فِى ٱلْبَحْرِ بِنِعْمَتِ ٱللَّهِ ﴾ **وئایەتی 3ی سورەتی** فاطير، ﴿ٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ ﴾ **وئایەتی 29ی سورەتی** طور، ﴿ فَذَكِّرْ فَمَآ أَنتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ﴾.

تێبینی:

لێرەدا هەندێك پیتی(تائی) تر هەیە لە شێوەدا بە (فەتح) بە كراوەیی نوسراوە بە هۆی بە كارهێنانی بۆ كۆ لە هەندێك خوێندنەوەدا وبۆ تاك لە هەندیٚ خوێندنەوەی تردا، ئەم جۆرە تائە لە حەوت وشەدا هاتووە، دابەش دەبێت بۆ سەر دوازدە شوێندا، ڕوونكردنەوەی بەم شێوەیە:

أ- وشەی ﴿ٱلْغُرُفَـٰتِ﴾ **لە یەك شوێندا هاتووە، لە ئایەتی 37ی سورەتی سەبەء**، ﴿ وَهُمْ فِى ٱلْغُرُفَـٰتِ ءَامِنُونَ ﴾ **لە خوێندنەوەی هەمزە بە** ﴿ٱلْغُرُفَةِ﴾.

ب- وشەی ﴿بَيِّنَتٍ﴾ **لە یەك شوێندا هاتووە، لە ئایەتی 40ی سورەتی** فاطير، ﴿ فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَتٍ مِّنْهُ ﴾ **لە خوێندنەوەی نافع و ئیبن عامر شوعبەو كەسائی وباوكی جەعفەر و یەعقوب دا بەم شێوەیە:** ﴿بَيِّنَـٰتٍ﴾.

ت- وشه‌ی ﴿ثَمَرَٰتِ﴾ له یه‌ك شوێندا هاتووه، له ئایه‌تی 47ی سوره‌تی فوصیله‌ت، ﴿ وَمَا تَخْرُجُ مِن ثَمَرَٰتٍ مِّنْ أَكْمَامِهَا ﴾ له خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كه‌ثیر و باوكی عه‌مرِ و شوعبه‌و حه‌مزه‌و كه‌سائی و یه‌عقوب خه‌ڵه‌ف العاشر دا به‌م شێوه‌یه: ﴿ثَمَرَتٍ﴾.

ث- وشه‌ی ﴿جِمَٰلَتٌ﴾ له یه‌ك شوێندا هاتووه، له ئایه‌تی 33ی سوره‌تی مورسه‌لات، ﴿ كَأَنَّهُۥ جِمَٰلَتٌ صُفْرٌ ﴾ له خوێندنه‌وه‌ی نافع ئیبن كه‌ثیر و باوكی عه‌مرِ و ئیبن عامرِ و شوعبه‌و باوكی جه‌عفه‌ر و یه‌عقوب به‌م شێوه‌یه: ﴿جِمَالَتٌ﴾.

ج- وشه‌ی ﴿ءَايَٰتٌ﴾ له دوو شوێندا هاتووه، له ئایه‌تی 7ی سوره‌تی یوسف، ﴿ فِى يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِۦٓ ءَايَٰتٌ لِّلسَّآئِلِينَ ﴾ له خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كه‌ثیر به ﴿ءَايَةٌ﴾ دخوێندرێته‌وه. وله ئایه‌تی 55ی سوره‌تی عه‌نكه‌بوت، ﴿ وَقَالُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَٰتٌ مِّن رَّبِّهِۦ ﴾ له خوێندنه‌وه‌ی شوعبه‌و حه‌مزه‌و كه‌سائی و خه‌ڵه‌ف العاشر به ﴿ءَايَةٌ﴾ ده‌خوێندرێته‌وه.

ح- وشه‌ی ﴿غَيَٰبَتِ﴾ له دوو شوێندا هاتووه، له ئایه‌تی 10ی سوره‌تی یوسف، ﴿ وَأَلْقُوهُ فِى غَيَٰبَتِ ٱلْجُبِّ ﴾ وئایه‌تی 15ی سوره‌تی یوسف، ﴿ يَجْعَلُوهُ فِى غَيَٰبَتِ ٱلْجُبِّ ﴾ له خوێندنه‌وه‌ی نافع و ئه‌بی جه‌عفه‌ر به ﴿غَيَابَاتِ﴾ ده‌خوێندرێته‌وه.

خ- وشه‌ی ﴿كَلِمَتُ﴾ له چوار شوێندا هاتووه، له ئایه‌تی 115ی سوره‌تی ئه‌نعام، ﴿ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ ﴾ له خوێندنه‌وه‌ی نافع و ئیبن كه‌ثیر ئه‌بی عه‌مرِ و ئیبن عامرِ و ئه‌بی جه‌عفه‌رِ به ﴿كَلِمَاتُ﴾ ده‌خوێندرێته‌وه، وله ئایه‌تی 33ی سوره‌تی یونس، ﴿ كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ فَسَقُوٓا۟ ﴾ وئایه‌تی 96ی سوره‌تی یونس، ﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴾ وئایه‌تی 6ی سوره‌تی غافیر، ﴿ وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ ﴾ له‌م سێ شوێنه‌ی كۆتایی له خوێندنه‌وه‌ی نافیع ئیبن عامرِ و ئه‌بی جه‌عفه‌رِ به ﴿كَلِمَاتُ﴾ خوێندراوته‌وه.

❖ **پاشكۆى ژماره (3)**

خاوەنى پەرتووكى (النشر) دەفەرموێت: دەربارەى پیتى(ما) ى پرسیارى ئەگەر هاتوو پیتى جەڕى چووە سەر، ئەوە ئەلیف لە كۆتایى لادەبردرێت و پێیوە دەلكێت و دەبێتە یەك وشە، جیاوازیشى نیە یەك پیتە جەر بێت یان زیاتر بێت، ئەم جۆرەش لە قورئانى ثیرۆز هاتووە، (لم، وبم، وفيم، ومم، وعم)

ئەگەر پیتى جەڕ (الى ، على ، حتى) بچێتە سەر پیتى(ما) ئەو پیتە ئەلیفەى بە ياء **نوسراوە لەم سىٚ پیتە جەڕانە دەبێتە ئەلیف لەسەر وشەكەو دەبێتە نیشانەى پێوە لكان، ئەو پیتە میمەى لە دواى ئەو دێت بە فەتحەدارى دەمینێتەوە لەگەڵ پیتى تر، بۆ نمونە دەگوترێت:** (علام فعلت كذا – الام انت اذا – حتام تفعل كذا) **هۆى نوسینى لەسەر وشە تا تێكەڵ نەبێت لە شێوەدا: (اما) لە بچینەدا (أم) لەگەڵ (ما) لێكدراوە بۆتە (أما) ئەم شێوەیە بە لكاوى هاتووە لە هەموو قورئانى ثیرۆز، وەك:** (أما شتملت ، أماذا كنتم ، أما تشركون).

سەبارەت بە پیتى ئیننە (ان)ى كەسرەدارى بىٚ شەددە كاتێك لەگەڵ (لا) دێت بە لكاوى دەنوسرێت ولە هەموو قورئان بە لكاوى هاتووە وەك: (إلا تفعلوه أ إلا تنصروه).
پەرتوكى (النشر فى القرءات **العشر) بەرگى** 2، **لاپەڕە** 153 .

❖ **پاشكۆی ژمارە (4)**

ئیبن كەثیر هەندێك جار پیتی(یائی) زیادەی لابردووەو هەندێك جار خوێندویەتیەوە، هەروەك یەك لە ڕاویەكانی بابەتێكی تایبەت كردووە بەم باسە، باسكردنەكەش بەم شێوەیە:

أ- ئیبن كەثیر پیتی(یائی) زیادەی لا بردووە لە كاتیٚ نەوەستان (وەصل)و وەستان (وەقف) لە ئایەتی 36ی سورەتی نەمل، ﴿ فَمَا ءَاتَىٰنِ ٱللَّهُ ﴾

ب- ئیبن كەثیر پیتی(یائی) زیادەی خوێندۆتەوە لە كاتیٚ نەوەستان (وەصل)و وەستان (وەقف) لە كۆمەڵێك وشەدا بەم شێوەیە:

1- **وشەی** ﴿ يَأۡتِ ﴾ **لە ئایەتی 105ی سورەتی هود.** (يَأْتِي).
2- **وشەی** ﴿ تُؤۡتُونِ ﴾ **لە ئایەتی 66ی سورەتی یوسف.**(تُؤْتُونِي).
3- **وشەی** ﴿ ٱلۡمُتَعَالِ ﴾ **لە ئایەتی 9ی سورەتی ڕەعد.**(ٱلْمُتَعَالِي).
4- **وشەی** ﴿ أَخَّرۡتَنِ﴾ **لە ئایەتی 62ی سورەتی** ئیسراء.(أَخَّرْتَنِي).
5- **وشەی** ﴿ يَهۡدِيَنِ ﴾ **لە ئایەتی 24ی سورەتی كەهف.**(يَهْدِيَنِي).
6- **وشەی** ﴿ تَرَنِ ﴾ **لە ئایەتی 39ی سورەتی كەهف.**(تَرَنِي).
7- **وشەی** ﴿ يُؤۡتِيَنِ ﴾ **لە ئایەتی 40ی سورەتی كەهف.**(يُؤْتِيَنِي).
8- **وشەی** ﴿ نَبۡغِۚ﴾ **لە ئایەتی 64ی سورەتی كەهف.** (نَبْغِي).
9- **وشەی** ﴿ تُعَلِّمَنِ ﴾ **لە ئایەتی 66ی سورەتی كەهف.** (تُعَلِّمَنِي).
10- **وشەی** ﴿ تَتَّبِعَنِۖ﴾ **لە ئایەتی 93ی سورەتی** طه. (تَتَّبِعَنِي).
11- **وشەی** ﴿ وَٱلۡبَادِۚ﴾ **لە ئایەتی 25ی سورەتی حەج.** (وَٱلْبَادِي).
12- **وشەی** ﴿ أَتُمِدُّونَنِ ﴾ **لە ئایەتی 36ی سورەتی نەمل.** (أَتُمِدُّونَنِي).
13- **وشەی** ﴿ كَٱلۡجَوَابِ ﴾ **لە ئایەتی 13ی سورەتی سەبەء.** (كَٱلْجَوَابِي).
14- **وشەی** ﴿ ٱلتَّلَاقِ ﴾ **لە ئایەتی 15 سورەتی غافر.** (ٱلتَّلَاقِي).
15- **وشەی** ﴿ ٱتَّبِعُونِ ﴾ **لە ئایەتی 38 سورەتی غافر.** (ٱتَّبِعُونِي).
16- **وشەی** ﴿ ٱلۡجَوَارِ ﴾ **لە ئایەتی 32ی سورەتی شورا.** (ٱلْجَوَارِي).

17- وشه‌ی ﴿ ٱلۡمُنَادِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 41ی سوره‌تی ق. (ٱلۡمُنَادِی).

18- وشه‌ی ﴿ ٱلدَّاعِۖ ﴾ له‌ ئایه‌تی 8ی سوره‌تی قه‌مه‌ر. (ٱلدَّاعِی).

19- وشه‌ی ﴿ يَسۡرِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 4ی سوره‌تی فه‌جر. (يَسۡرِی).

ت- له‌ قیرائه‌ی به‌ززی له‌ كاتی نه‌وه‌ستاندا یائی زیاده‌ ده‌خوێندرێته‌وه‌، به‌هه‌مان شێوه‌ له‌ كاتی وه‌ستاندا له‌م پێنج شوێنه‌ی خواره‌وه‌ ده‌خوێندرێته‌وه‌:

1- وشه‌ی ﴿ دُعَآءِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 4ی سوره‌تی ئیبراهیم. (دُعَآءِی).

2- وشه‌ی ﴿ ٱلدَّاعِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 6ی سوره‌تی قه‌مه‌ر. (ٱلدَّاعِی).

3- وشه‌ی ﴿ بِٱلۡوَادِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 9ی سوره‌تی فه‌جر. (بِٱلۡوَادِی).

4- وشه‌ی ﴿ أَكۡرَمَنِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 15ی سوره‌تی فه‌جر. (أَكۡرَمَنِي).

5- وشه‌ی ﴿ أَهَٰنَنِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 16ی سوره‌تی فه‌جر. (أَهَٰنَنِي).

ث- قونبول پیتی (ی)ی زیاده‌ ده‌خوێنێته‌وه‌، له‌ نه‌وه‌ستان (وه‌صل)و وه‌ستان(وه‌قف) دا له‌ وشه‌ی ﴿ يَتَّقِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 90ی سوره‌تی یوسف.

ج- ئیبن كه‌ثیر پیتی(ی)ی زیاده‌ ده‌خوێنێته‌وه‌، له‌ كاتی وه‌ستان (وه‌قف) دا له‌م وشانه‌ی خواره‌وه‌:

1- وشه‌ی ﴿ هَادِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 7ی سوره‌تی ره‌عد. (هَادِی).

2- وشه‌ی ﴿ وَالِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 11ی سوره‌تی ره‌عد. (وَالِی).

3- وشه‌ی ﴿ هَادِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 11ی سوره‌تی ره‌عد. (هَادِی).

4- وشه‌ی ﴿ وَاقِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 33ی سوره‌تی ره‌عد. (وَاقِی).

5- وشه‌ی ﴿ بَاقٍۖ ﴾ له‌ ئایه‌تی 34ی سوره‌تی ره‌عد. (بَاقِي).

6- وشه‌ی ﴿ وَاقِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 96ی سوره‌تی نه‌حل. (وَاقِی).

7- وشه‌ی ﴿ هَادِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 23ی سوره‌تی زومه‌ر. (هَادِی).

8- وشه‌ی ﴿ هَادِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 36ی سوره‌تی زومه‌ر. (هَادِی).

9- وشه‌ی ﴿ وَاقِ ﴾ له‌ ئایه‌تی 21ی سوره‌تی غافر. (وَاقِی).

ح- ئیبن کەثیر پیتی(ی) ی زیادە دەخوێنێتەوە، لە کاتی وەستان (وەقف) بەشێوەکەی تری لە وشەی ﴿ يُنَادِ ﴾ لە ئایەتی 41ی سوڕەتی: ق.

خ- قونبول بە شێوەکەی تری پیتی(ی) ی زیادە دەخوێنێتەوە، لە کاتی وەستان (وەقف) کە ئەوەش پێش دەخرێت، ولابردنی لە ئایەتی 9ی سوڕەتی فەجردا: ﴿ وَثَمُودَ ٱلَّذِينَ جَابُواْ ٱلصَّخۡرَ بِٱلۡوَادِ ۝٩ وَفِرۡعَوۡنَ ذِى ٱلۡأَوۡتَادِ ﴾.

ئیبن کەثیر دەربارەی نەوەستان (وەصل) پیتی(ی) ی زیادە دەخوێنێتەوە، هەروها شێوەیەکی تریش هەیە بۆ بەززی لە پیتی(ی) ی زیادە لە کاتی وەستاندا (وەقف) کە دەخوێنێتەوە.

نمونەی ژمارە(1)

مەزهەبی ئیبن کەثیر لە دوو هەمزەی جیاواز لە جوڵە لە دوو وشەدا

هەمزەی یەکەم	هەمزەی دووەم	یاساکەی	نمونە
ءَ	ءُ	ئاسان کردن	جاءَ أُمة
ءَ	ءِ	ئاسان کردن	نبأَ إبراهيم
ءُ	ءَ	گۆڕین	سوءُ أَعمالهم
ءِ	ءَ	گۆڕین	الماءِ أَو
ءُ	ء	ئاسان کردن یان گۆڕین	الفقراءُ الى

نمونەی ژمارە(2)

هەمووو شێوەكان بەرێگای كۆكردنەوە لەگەڵ (تەهلیل) یان (تەحمید)

ئەو شێوانەی دروستە – بۆ نمونە لەگەڵ تەهلیل – بە كورت كردن و مام ناوەند لە « لَا إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱللَّهُ أَكۡبَرُ » ریزبەندی كراوە بەپێی خوێندنەوە بەم شێوەی خوارەوە:

نمونە لەسەر ئەم شێوەی باس كرا لە نێوان سورەتەكانی (ضوحا) **و** (شەرح)

(وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ** لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ واللَّهِ أَكۡبَرُ** بسم الله الرحمن الرحيم أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ).

1- وەستان لەسەر هەمووی.

[كۆتایی سورەت] وەستان [تەهلیل بە كورتی] وەستان [بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سورەت].

2- وەستان لەسەر كۆتای سورەت و لەسەر تەهلیل بەكورتی، و لكاندنی بەسمەلە بە سەرەتای سورەت.

[كۆتایی سورەت] وەستان [تەهلیل بە كورتی] وەستان [بەسمەلە]لكاندنی بە [سەرەتای سورەت].

3- وەستان لەسەر كۆتایی سورەت ، لكاندنی تەهلیل بە كورتی بە بەسمەلە، وەستان ، سەرتای سورەت.

[كۆتایی سورەت] وەستان [تەهلیل بە كورتی] لكاندنی بە [بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سورەت].

4- وەستان لەسەر كۆتایی سورەت ، لكاندنی تەهلیل بە كورتی بە بەسمەلە، لكاندنی بەسمەلە بە سەرتای سورەت.

[كۆتایی سوڕەت] وەستان [تەهلیل بە كورتی] لكاندنی بە [بەسمەلە] لكاندن بە [سەرەتای سوڕەت].

5- وەستان لەسەر هەموووی.
[كۆتایی سوڕەت] وەستان [تەهلیل بە مام ناوەند] لكاندنی بە[بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سوڕەت].

6- وەستان لەسەر كۆتایی سوڕەت وتەهلیل بە مام ناوەند، وەستان ، بەسمەلە، لكاندنی بەسمەلە بە سەرتای سوڕەت.
[كۆتایی سوڕەت] وەستان [تەهلیل بە مام ناوەند] وەستان [بەسمەلە] لكاندن [سەرەتای سوڕەت].

7- وەستان لەسەر كۆتایی سوڕەت ، لكاندنی تەهلیل بە مام ناوەند بە بەسمەلە، وەستان ، بەسمەلە، سەرتای سوڕەت.
[كۆتایی سوڕەت] وەستان [تەهلیل بە مام ناوەند] لكاندن [بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سوڕەت].

8- وەستان لەسەر كۆتایی سوڕەت ، لكاندنی تەهلیل بە مام ناوەند بە بەسمەلە، لكاندنی بەسمەلە بە سەرتای سوڕەت.
[كۆتایی سوڕەت] وەستان [تەهلیل بە مام ناوەند] لكاندن [بەسمەلە] لكاندن [سەرەتای سوڕەت].

9- لكاندنی كۆتایی سوڕەت بە تەهلیل بە كورتی، وەستان، بەسمەلە، وەستان، سەرتای سوڕەت.
[كۆتایی سوڕەت] لكاندن [تەهلیل بە كورتی] وەستان [بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سوڕەت].

10-لكاندنی كۆتایی سورەت بە تەهلیل بە كورتی، وەستان، لكاندنی بەسمەلە بە سەرتای سورەت.

[كۆتایی سورەت] لكاندن [تەهلیل بە كورتی] وەستان [بەسمەلە] لكاندن [سەرەتای سورەت].

11- خوێندنەوەی هەموو بەیەكەوە.

[كۆتایی سورەت] لكاندن [تەهلیل بە كورتی] لكاندن [بەسمەلە] لكاندن [سەرەتای سورەت].

12-لكاندنی كۆتایی سورەت بە تەهلیل بە مام ناوەند، وەستان، بەسمەلە، سەرتای سورەت.

[كۆتایی سورەت] لكاندن [تەهلیل بە مام ناوەند] وەستان [بەسمەلە] وەستان [سەرەتای سورەت].

13- لكاندنی كۆتایی سورەت بە تەهلیل بە مام ناوەند، وەستان، لكاندنی بەسمەلە بە سەرتای سورەت.

[كۆتایی سورەت] لكاندن [تەهلیل بە مام ناوەند] وەستان [بەسمەلە] لكاندن [سەرەتای سورەت].

14- خوێندنەوەی هەموو بەیەكەوە.

[كۆتایی سورەت] لكاندن [تەهلیل بە مام ناوەند] لكاندن [بەسمەلە] لكاندن [سەرەتای سورەت].

تێبینی:

بەهەمان شێوەی تەهلیل دەتوانین تەحمید بەكار بێنین، واتا دەتوانین خشتەی تەهلیل بۆ خشتەی تەحمید بەكار بێنین.

بەشی دووەم

وشەکانی فەرزی و بنچینە

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	

(1) سوورەتی (فاتیحە)

4	مَٰلِكِ	مَٰلِكِ		ئاسانکردنی پیتی ئەلیف ی دوای پیتی(م)
6	ٱلصِّرَٰطَ	ٱلصِّرَٰطَ	ٱلصِّرَٰطَ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(ٱلسِّرَٰطَ)
7	صِرَٰطَ	صِرَٰطَ	صِّرَٰطَ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(سِرَٰطَ)
7	عَلَيۡهِمۡ (معاً)	عَلَيۡهِمُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِمُو)

(2) سوورەتی (بەقەرە)

2	فِيهِۛ	فِيهِۦ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِی)
3	رَزَقۡنَٰهُمۡ	رَزَقۡنَٰهُمُۥ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(رَزَقۡنَٰهُمُو)
4	هُمۡ	هُمُۥ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(هُمُو)
5	رَّبِّهِمۡ	رَّبِّهِمُۥ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(رَّبِّهِمُو)
6	عَلَيۡهِمۡ ؛ تُنذِرۡهُمۡ	عَلَيۡهِمُۥ ؛ تُنذِرۡهُمُۥ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (عَلَيۡهِمُو ؛ تُنذِرۡهُمُو)
6	ءَأَنذَرۡتَهُمۡ	ءَٰنذَرۡتَهُمُۥ	ئاسانکردنی هەمزەی دووەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (ءَٰنذَرۡتَهُمُو)

ڕوونكردنەوە	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	ژمارەی ئایەت
لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (قُلُوبِهِمُو؛ سَمْعِهِمُو؛ أَبْصَٰرِهِمُو ؛ وَلَهُمُو)	قُلُوبِهِمُو ؛ سَمْعِهِمُو أَبْصَٰرِهِمُو ؛ وَلَهُمُو	قُلُوبِهِمُو ؛ سَمْعِهِمُو أَبْصَٰرِهِمُو ؛ وَلَهُمُو	قُلُوبِهِمْ ؛ سَمْعِهِمْ أَبْصَٰرِهِمْ ؛ وَلَهُمْ	7
لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(هُمُو)	هُمُو	هُمُو	هُم	8
ضەممەداركردنی پیتی(ی) فەتحەداركردنی پیتی(خ)و زیادكردنی پیتی ئەلیف لە دوای. كەسرەداركردنی پیتی(د)	يُخَٰدِعُونَ	يُخَٰدِعُونَ	يَخْدَعُونَ	9
لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَنفُسَهُمُو)	أَنفُسَهُمُو	أَنفُسَهُمُو	أَنفُسَهُمْ	9
لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (قُلُوبِهِمُو ؛ وَلَهُمُو)	قُلُوبِهِمُو ؛ وَلَهُمُو	قُلُوبِهِمُو ؛ وَلَهُمُو	قُلُوبِهِم ؛ وَلَهُمْ	10
ضەممەداركردنی پیتی(ی) فەتحەداركردنی پیتی(ك) شەدەداركردنی پیتی(ذ)	يُكَذِّبُونَ	يُكَذِّبُونَ	يَكْذِبُونَ	10
لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(لَهُمُو)	لَهُمُو	لَهُمُو	لَهُمْ	11
لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(إِنَّهُمُو)	إِنَّهُمُو	إِنَّهُمُو	إِنَّهُمْ	12
لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (لَهُمُو ؛ إِنَّهُمُو)	لَهُمُو ؛ إِنَّهُمُو	لَهُمُو ؛ إِنَّهُمُو	لَهُمْ ؛ إِنَّهُمْ	13
گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(و)ی فەتحەدار.	ٱلسُّفَهَآءُ وَلَا	ٱلسُّفَهَآءُ وَلَا	ٱلسُّفَهَآءُ أَلَآ	13

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
14	شَيَٰطِينِهِمۡ ؛ مَعَكُمۡ	شَيَٰطِينِهِمُو ؛ مَعَكُمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (شَيَٰطِينِهِمُو ؛ مَعَكُمُو)
15	بِهِمۡ ؛ وَيَمُدُّهُمۡ ؛ طُغۡيَٰنِهِمۡ	بِهِمُو ؛ وَيَمُدُّهُمُو ؛ طُغۡيَٰنِهِمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (بِهِمُو ؛ وَيَمُدُّهُمُو ؛ طُغۡيَٰنِهِمُو)
16	تِّجَٰرَتُهُمۡ	تِّجَٰرَتُهُمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (تِّجَٰرَتُهُمُو)
17	مَثَلُهُمۡ ؛ بِنُورِهِمۡ ؛ وَتَرَكَهُمۡ	مَثَلُهُمُو ؛ بِنُورِهِمُو ؛ وَتَرَكَهُمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (مَثَلُهُمُو ؛ بِنُورِهِمُو ؛ وَتَرَكَهُمُو)
18	فَهُمۡ	فَهُمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (فَهُمُو)
19	فِيهِ	فِيهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.** (فِيهِي)
19	أَصَٰبِعَهُمۡ ؛ ءَاذَانِهِم	أَصَٰبِعَهُمُو ؛ ءَاذَانِهِمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (أَصَٰبِعَهُمُو ؛ ءَاذَانِهِمُو)
20	أَبۡصَٰرَهُمۡۚ ؛ لَهُم ؛ عَلَيۡهِمۡ ؛ بِسَمۡعِهِمۡ ؛ وَأَبۡصَٰرِهِمۡۚ	أَبۡصَٰرَهُمُو ؛ لَهُمُو ؛ عَلَيۡهِمُو بِسَمۡعِهِمُو ؛ وَأَبۡصَٰرِهِمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (أَبۡصَٰرَهُمُو ؛ لَهُمُو ؛ عَلَيۡهِمُو بِسَمۡعِهِمُو ؛ وَأَبۡصَٰرِهِمُو)
20	فِيهِ	فِيهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.** (فِيهِي)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
		گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	
21	خَلَقَكُمْ ؛ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ	خَلَقَكُمُو ؛ قَبْلِكُمُو لَعَلَّكُمُو		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.** (خَلَقَكُمُو ؛ قَبْلِكُمُو لَعَلَّكُمُو)
22	لَّكُمْ ؛ وَأَنتُمْ	لَّكُمُو ؛ وَأَنتُمُو		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.** (لَّكُمُو ؛ وَأَنتُمُو)
23	كُنتُمْ (معاً) ؛ شُهَدَآءَكُم	كُنتُمُو ؛ شُهَدَآءَكُمُو		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.** (كُنتُمُو ؛ شُهَدَآءَكُمُو)
25	لَهُمْ ؛ وَلَهُمْ ؛ وَهُمْ	لَهُمُو ؛ وَلَهُمُو ؛ وَهُمُو		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.** (لَهُمُو ؛ وَلَهُمُو ؛ وَهُمُو)
26	رَّبِّهِمْ	رَّبِّهِمُو		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.** (رَّبِّهِمُو)
28	وَكُنتُمْ ؛ فَأَحْيَـٰكُمْ يُمِيتُكُمْ ؛ يُحْيِيكُمْ	وَكُنتُمُو ؛ فَأَحْيَـٰكُمُو يُمِيتُكُمُو ؛ يُحْيِيكُمُو		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.** (وَكُنتُمُو ؛ فَأَحْيَـٰكُمُو ؛ يُمِيتُكُمُو ؛ يُحْيِيكُمُو)
28	إِلَيْهِ	إِلَيْهِۦ		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.** (إِلَيْهِى)
29	لَكُم	لَكُمُو		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.** (لَكُمُو)
30	إِنِّىٓ أَعْلَمُ	إِنِّىَ أَعْلَمُ		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: به فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ ده‌خوێندرێته‌وه.**

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌
31	عَرَضَهُمْ ؛ كُنتُمْ	عَرَضَهُمُو ؛ كُنتُمُو		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (عَرَضَهُمُو ؛ كُنتُمُو)
31	هَٰٓؤُلَآءِ إِن	هَٰؤُلَآ إِن هَٰؤُلَا إِن	هَٰؤُلَآءِ أن هَٰؤُلَآءِ يَن	به‌ززی: ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی یه‌كه‌م و درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه‌ ئه‌وه‌یان پێشده‌خرێت یان دوو جوڵه. قنبل: ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م یان گۆڕینی به‌ پیتی(ی)و درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه.
33	أَنۢبِئْهُم ؛ بِأَسْمَآئِهِمْ (معاً) ؛ أَنۢبَأَهُم ؛ لَّكُمْ ؛ كُنتُمْ	أَنۢبِئْهُمُو ؛ بِأَسْمَآئِهِمُو ؛ أَنۢبَأَهُمُو ؛ لَّكُمُو ؛ كُنتُمُو		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (أَنۢبِئْهُمُو ؛ بِأَسْمَآئِهِمُو ؛ أَنۢبَأَهُمُو ؛ لَّكُمُو ؛ كُنتُمُو)
33	إِنِّيٓ أَعْلَمُ	إِنِّيَ أَعْلَمُ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ ده‌خوێندرێته‌وه.
36	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِى)
36	بَعْضُكُمْ ؛ وَلَكُمْ	بَعْضُكُمُو ؛ وَلَكُمُو		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (بَعْضُكُمُو ؛ وَلَكُمُو)
37	ءَادَمُ	ءَادَمَ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(م)
37	كَلِمَٰتٍ	كَلِمَٰتٌ		ته‌نوینی ضه‌ممه له‌بری ته‌نوینی كه‌سره.
37	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيْهِى)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
38	يَأْتِيَنَّكُم ؛ عَلَيْهِمْ ؛ هُمْ	يَأْتِيَنَّكُمُو ؛ عَلَيْهِمُو ؛ هُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (يَأْتِيَنَّكُمُو ؛ عَلَيْهِمُو ؛ هُمُو)
39	هُمْ	هُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(هُمُو)
40	عَلَيْكُمْ ؛ بِعَهْدِكُمْ	عَلَيْكُمُو ؛ بِعَهْدِكُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (عَلَيْكُمُو ؛ بِعَهْدِكُمُو)
41	مَعَكُمْ	مَعَكُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(مَعَكُمُو)
42	وَأَنتُمْ	وَأَنتُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَأَنتُمُو)
44	أَنفُسَكُمْ ؛ وَأَنتُمْ	أَنفُسَكُمُو ؛ وَأَنتُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (أَنفُسَكُمُو ؛ وَأَنتُمُو)
46	أَنَّهُم ؛ رَبِّهِمْ ؛ وَأَنَّهُمْ	أَنَّهُمُو ؛ رَبِّهِمُو ؛ وَأَنَّهُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (أَنَّهُمُو ؛ رَبِّهِمُو ؛ وَأَنَّهُمُو)
46	إِلَيْهِ	إِلَيْهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيْهِى)
47	عَلَيْكُمْ ؛ فَضَّلْتُكُمْ	عَلَيْكُمُو ؛ فَضَّلْتُكُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (عَلَيْكُمُو ؛ فَضَّلْتُكُمُو)
48	يُقْبَلُ	تُقْبَلُ		پیتی(ت) لەبری پیتی(ی)
48	هُمْ	هُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(هُمُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
49	نَجَّيْنَٰكُم ؛ يَسُومُونَكُمْ ؛ أَبْنَآءَكُمْ ؛ نِسَآءَكُمْ ؛ ذَٰلِكُم رَّبِّكُمْ	نَجَّيْنَٰكُمُو ؛ يَسُومُونَكُمُو أَبْنَآءَكُمُو ؛ نِسَآءَكُمُو ؛ ذَٰلِكُمُو ؛ رَّبِّكُمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (نَجَّيْنَٰكُمُو ؛ يَسُومُونَكُمُو أَبْنَآءَكُمُو ؛ نِسَآءَكُمُو ؛ ذَٰلِكُمُو ؛ رَّبِّكُمُو)
50	فَأَنجَيْنَٰكُمْ ؛ وَأَنتُمْ	فَأَنجَيْنَٰكُمُو ؛ وَأَنتُمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (فَأَنجَيْنَٰكُمُو ؛ وَأَنتُمُو)
51	وَأَنتُمْ	وَأَنتُمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (وَأَنتُمُو)
52	عَنكُم ؛ لَعَلَّكُمْ	عَنكُمُو ؛ لَعَلَّكُمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (عَنكُمُو ؛ لَعَلَّكُمُو)
53	لَعَلَّكُمْ	لَعَلَّكُمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (لَعَلَّكُمُو)
54	إِنَّكُمْ ؛ ظَلَمْتُمْ ؛ أَنفُسَكُم (معاً) ؛ بَارِئِكُمْ (معاً) ؛ ذَٰلِكُمْ ؛ لَّكُمْ ؛ عَلَيْكُمْ	إِنَّكُمُو ؛ ظَلَمْتُمُو ؛ أَنفُسَكُمُو ؛ بَارِئِكُمُو ؛ ذَٰلِكُمُو ؛ لَّكُمُو ؛ عَلَيْكُمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (إِنَّكُمُو ؛ ظَلَمْتُمُو ؛ أَنفُسَكُمُو ؛ بَارِئِكُمُو ؛ ذَٰلِكُمُو ؛ لَّكُمُو ؛ عَلَيْكُمُو)
55	قُلْتُمْ ؛ وَأَنتُمْ	قُلْتُمُو ؛ وَأَنتُمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (قُلْتُمُو ؛ وَأَنتُمُو)
56	بَعَثْنَٰكُم ؛ مَوْتِكُمْ ؛ لَعَلَّكُمْ	بَعَثْنَٰكُمُو ؛ مَوْتِكُمُو ؛ لَعَلَّكُمُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (بَعَثْنَٰكُمُو ؛ مَوْتِكُمُو ؛ لَعَلَّكُمُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
57	رَزَقْنَاكُمْ ؛ أَنفُسَهُمْ	رَزَقْنَاكُمُو ؛ أَنفُسَهُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (رَزَقْنَاكُمُو ؛ أَنفُسَهُمُو)
58	شِئْتُمْ ؛ لَكُمْ ؛ خَطَايَاكُمْ	شِئْتُمُو ؛ لَكُمُو ؛ خَطَايَاكُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (شِئْتُمُو ؛ لَكُمُو ؛ خَطَايَاكُمُو)
59	لَهُمْ	لَهُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(لَهُمُو)
60	مَّشْرَبَهُمْ	مَّشْرَبَهُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(مَّشْرَبَهُمُ)
61	قُلْتُمْ ؛ لَكُم ؛ سَأَلْتُمْ ؛ بِأَنَّهُمْ	قُلْتُمُو ؛ لَكُمُو ؛ سَأَلْتُمُو ؛ بِأَنَّهُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (قُلْتُمُو ؛ لَكُمُو ؛ سَأَلْتُمُو ؛ بِأَنَّهُمُو)
62	فَلَهُمْ ؛ أَجْرُهُمْ ؛ رَبِّهِمْ ؛ عَلَيْهِمْ ؛ هُمْ	فَلَهُمُو ؛ أَجْرُهُمُو ؛ رَبِّهِمُو ؛ عَلَيْهِمُو ؛ هُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (فَلَهُمُو ؛ أَجْرُهُمُو ؛ رَبِّهِمُو ؛ عَلَيْهِمُو ؛ هُمُو)
63	مِيثَاقَكُمْ ؛ ءَاتَيْنَاكُم ؛ لَعَلَّكُمْ	مِيثَاقَكُمُو ؛ ءَاتَيْنَاكُمُو ؛ لَعَلَّكُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (مِيثَاقَكُمُو ؛ ءَاتَيْنَاكُمُو ؛ لَعَلَّكُمُو)
63	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
64	تَوَلَّيْتُم ؛ عَلَيْكُمْ ؛ لَكُنتُم	تَوَلَّيْتُمُو ؛ عَلَيْكُمُو ؛ لَكُنتُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (تَوَلَّيْتُمُو ؛ عَلَيْكُمُو ؛ لَكُنتُمُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
65	مِنكُمْ ؛ لَهُمْ	مِنكُمُو ؛ لَهُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (مِنكُمُو ؛ لَهُمُو)
67	يَأۡمُرُكُمۡ	يَأۡمُرُكُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(يَأۡمُرُكُمُو)
67	هُزُوًاۖ	هُزُؤًاۖ		هەمزەدارکردنی پیتی(و)
72	قَتَلۡتُمۡ ؛ فَٱدَّٰرَٰٔتُمۡ ؛ كُنتُمۡ	قَتَلۡتُمُو ؛ فَٱدَّٰرَٰٔتُمُو ؛ كُنتُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (قَتَلۡتُمُو ؛ فَٱدَّٰرَٰٔتُمُو ؛ كُنتُمُو)
73	ٱضۡرِبُوهُ	ٱضۡرِبُوهُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ٱضۡرِبُوهُو)
73	وَيُرِيكُمۡ ؛ لَعَلَّكُمۡ	وَيُرِيكُمُو ؛ لَعَلَّكُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (وَيُرِيكُمُو ؛ لَعَلَّكُمُو)
74	قُلُوبُكُم	قُلُوبُكُمُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(قُلُوبُكُمُو)
74	تَعۡمَلُونَ	يَعۡمَلُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)
75	عَقَلُوهُ	عَقَلُوهُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَقَلُوهُو)
83	تَعۡبُدُونَ	يَعۡبُدُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)
85	تَظَٰهَرُونَ	تَظَّٰهَرُونَ		شەدەدارکردنی پیتی(ظ)
85	تُفَٰدُوهُمۡ	تَفۡدُوهُمُو		فەتحەدارکردنی پیتی(ت) زەنەدارکردنی پیتی(ف) ئاسانکردنی پیتی ئەلیف. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(تَفۡدُوهُمُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
85	تَعۡمَلُونَ	يَعۡمَلُونَ		پیتی(ی) له‌بری پیتی(ت)
87	وَأَيَّدۡنَٰهُ	وَأَيَّدۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَأَيَّدۡنَٰهُو)
87	ٱلۡقُدُسِۗ	ٱلۡقُدۡسِۗ		زه‌نه‌داركردنی پیتی(د)و قه‌لقه‌له.
90	يُنَزِّلَ	يُنزِلَ		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ن) ئاسانكردنی شه‌ده‌ی پیتی(ز) شاردنه‌وه‌ش(ئیخفاء)ده‌رده‌كه‌وێت.
91	فَلِمَ	فَلِمَ ؛ فَلِمۡهۡ	فَلِمَ	به‌ززی: له‌باری وه‌ستان به‌(ه) له‌سه‌ری ده‌وه‌ستێ(فله) له یه‌ك له خوێندنه‌وه‌كانی.
95	يَتَمَنَّوۡهُ	يَتَمَنَّوۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(يَتَمَنَّوۡهُو)
97	لِّجِبۡرِيلَ	لِّجَبۡرِيلَ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ج)
97	يَدَيۡهِ	يَدَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(يَدَيۡهِي)
98	وَجِبۡرِيلَ	وَجَبۡرِيلَ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ج)
98	وَمِيكَىٰلَ	وَمِيكَـٰٓئِيلَ		هه‌مزه‌ی كه‌سره‌دار له دوای پیتی ئه‌لیف و پیتی(ی)ی به‌دوادێت، له‌گه‌ڵ درێژكردنه‌وه‌ی لكاو(مد المتصل)
102	ٱشۡتَرَىٰهُ	ٱشۡتَرَىٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ٱشۡتَرَىٰهُو)
105	يُنَزَّلَ	يُنزَلَ		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ن) ئاسانكردنی شه‌ده‌ی پیتی(ز) شاردنه‌وه‌ش(ئیخفاء)ده‌رده‌كه‌وێت.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
106	نُنسِهَا	نَنسَـْٔهَا		فەتحەداركردنی پیتی(ن)ی یەكەم و پیتی(س) زیادكردنی هەمزەی زەنەدار لە نێوان هەر یەك لە پیتەكانی (س)و (ه)
110	تَجِدُوهُ	تَجِدُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(تَجِدُوهُو)
113	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)
124	عَهْدِى	عَهْدِىَ		لەباری نەوەستاندا: بە فەتحەدار كردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ دەخوێندرێتەوە.
125	بَيْتِىَ	بَيْتِى		لەباری وەستان و نەوەستاندا: بە زەنەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ دەخوێندرێتەوە.
128	وَأَرِنَا	وَأَرْنَا		زەنەداركردنی پیتی(ر)
130	ٱصْطَفَيْنَٰهُ	ٱصْطَفَيْنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ٱصْطَفَيْنَٰهُو)
132	بَنِيهِ	بَنِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(بَنِيهِى)
133	شُهَدَآءَ إِذْ	شُهَدَآءَ ٱذْ		ئاسانكردنی هەمزەی دووەم.
133	لِبَنِيهِ	لِبَنِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(لِبَنِيهِى)
140	أَمْ تَقُولُونَ	أَمْ يَقُولُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
140	ءَأَنتُمْ	ءَاْنتُمُو		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ءَاْنتُمُو)
142	يَشَآءُ إِلَىٰ	يَشَآءُ اْلَىٰ ؛ يَشَآءُ وِلَىٰ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م یان گۆڕینی هه‌مزه‌ی دووه‌م به پیتی(و)ی كه‌سره‌دار.
142	صِرَاطٍ	صِرَاطٍ	صِّرَاطٍ	قنبل: به پیتی(س) له‌بری پیتی(ص) ده‌خوێنێته‌وه.(سِرَاطٍ)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
143	عَقِبَيۡهِۚ	عَقِبَيۡهِۦۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَقِبَيۡهِي)
152	فَٱذۡكُرُونِيٓ	فَٱذۡكُرُونِيَ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
156	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
158	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
159	بَيَّنَّٰهُ	بَيَّنَّٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(بَيَّنَّٰهُو)
168	خُطُوَٰتِ	خُطۡوَٰتِ	خُطُوَٰتِ	بەززی: زەنەدارکردنی پیتی(ط)و قەلقەلە.
170	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
172	إِيَّاهُ	إِيَّاهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(إِيَّاهُو)
173	عَلَيۡهِۚ	عَلَيۡهِۦۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
173	فَمَنِ ٱضۡطُرَّ	فَمَنُ ٱضۡطُرَّ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بە ضەممە.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
177	لَّيۡسَ ٱلۡبِرَّ	لَّيۡسَ ٱلۡبِرُّ		ضەممەدارکردنی پیتی(ر)
178	أَخِيهِ ؛ إِلَيۡهِ	أَخِيهِۦ ؛ إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(أَخِيهِى ؛ إِلَيۡهِى)
182	عَلَيۡهِۚ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِى)
185	ٱلۡقُرۡءَانُ	ٱلۡقُرَانُ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ سەر پیتی(ر)
185	فَلۡيَصُمۡهُۖ	فَلۡيَصُمۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَلۡيَصُمۡهُو)
189	ٱلۡبُيُوتَ (معاً)	ٱلۡبِيُوتَ		کەسرەدارکردنی پیتی(ب)
191	فِيهِۖ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)
194	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِى)
197	رَفَثَ ؛ فُسُوقَ	رَفَثٌ ؛ فُسُوقٌ		تەنوینی ضەممەو تێکهەڵکێشانی ئاشکرا.
198	وَٱذۡكُرُوهُ	وَٱذۡكُرُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَٱذۡكُرُوهُو)
203	عَلَيۡهِ (معاً) ؛ إِلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ ؛ إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِى ؛ إِلَيۡهِى)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
207	مَرۡضَاتِ	مَرۡضَاتِ		(**جیاکراوتەوە**)(استثناء) **لەباری وەستان: پیتی(ت) دەخوێندرێتەوە.**
208	ٱلسِّلۡمِ	ٱلسَّلۡمِ		**فەتحەدارکردنی پیتی(س)**
208	خُطُوَٰتِ	خُطۡوَٰتِ	خُطُوَٰتِ	**بەززی: زەنەدارکردنی پیتی(ط)و قەلقەلە.**
211	جَآءَتۡهُ	جَآءَتۡهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(جَآءَتۡهُو)
213	فِيهِ (الثلاثة)	فِيهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(فِيهِی)
213	أُوتُوهُ	أُوتُوهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(أُوتُوهُو)
213	يَشَآءُ إِلَىٰ	يَشَآءُ ٱلَىٰ ؛ يَشَآءُ وِلَىٰ		**ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار.**
213	صِرَٰطٍ	صِرَٰطٍ	سِّرَٰطٍ	**قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.**(سِرَٰطٍ)
217	فِيهِۖ (معاً)	فِيهِۖۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(فِيهِی)
217	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(مِنۡهُو)
218	رَحۡمَتَ	رَحۡمَتَۚ		**وەستان بە پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکار هاتوو بۆ مێ.**(رَحۡمَه)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
220	لَأَعۡنَتَكُمۡۚ	لَأعۡنَتَكُمُو ۚ لَأَعۡنَتَكُمُو ۚ	لَأَعۡنَتَكُمُو ۚ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(لَأَعۡنَتَكُمُو) بەززی: لە یەك لە خوێندنەوەكانی بەئاسانكردنی هەمزەكە لە هەردوو باری وەستان و نەوەستان وئەوەش لە پێشدا دەخوێندرێتەوە خوێندنەوەی دووەمیش وەكو حەفص.
223	مُّلَٰقُوهُۗ	مُّلَٰقُوهُو ۗ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مُّلَٰقُوهُو)
231	هُزُوٗاۚ	هُزُؤًاۚ		خوێندنەوەی هەمزە بە پیتی(و)
231	نِعۡمَتَ	نِعۡمَتَ ۞		وەستان بە پیتی(ە) لەبری پیتی(ت)ی بەكارهاتوو بۆ مێ.(نِعۡمَه)
233	لَا تُضَآرَّ	لَا تُضَآرُّ		ضەممەداركردنی پیتی(ر) لەگەڵ مانەوەی شەدەكەی.
233	ءَاتَيۡتُم	أَتَيۡتُمُو		ئاسانكردنی پیتی ئەلیف. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَتَيۡتُمُو)
235	ٱلنِّسَآءِ أَوۡ	ٱلنِّسَآءِ يَوۡ		گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(ی)ی فەتحەدار.
235	فَٱحۡذَرُوهُۚ	فَٱحۡذَرُوهُو ۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَٱحۡذَرُوهُو)
236	قَدَرُهُۥ (معاً)	قَدۡرُهُۥ		زەنەداركردنی پیتی(د)و قەلقەلە.
240	وَصِيَّةً	وَصِيَّةٌ		تەنوینی ضەممە لەبری تەنوینی فەتحە.
245	فَيُضَٰعِفَهُۥ	فَيُضَعِّفُهُۥ		ئاسانكردنی پیتی ئەلیف. شەدەداركردنی پیتی(ع) ضەممەداركردنی پیتی(ف)ی دووەم.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی		ڕوونكردنه‌وه
		گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	
245	وَيَبۡصُۜطُ	وَيَبۡصُطُ	وَيَبۡصُطُ	به‌ززی: به پیتی(ص) ده‌خوێنێته‌وه
245	وَإِلَيۡهِ	وَإِلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَإِلَيۡهِى)
247	مِنۡهُ ؛ ٱصۡطَفَىٰهُ	مِنۡهُۥ ؛ ٱصۡطَفَىٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِنۡهُو ؛ ٱصۡطَفَىٰهُو)
248	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِى)
249	مِنۡهُ (معاً) ؛ يَطۡعَمۡهُ	مِنۡهُۥ ؛ يَطۡعَمۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِنۡهُو ؛ يَطۡعَمۡهُو)
249	غُرۡفَةَۢ	غَرۡفَةَۢ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(غ)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکـردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
253	وَأَيَّدْنَٰهُ	وَأَيَّدْنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَأَيَّدْنَٰهُو)
253	ٱلْقُدُسِ	ٱلْقُدْسِ		زەنەدارکردنی پیتی(د)و قەلقەلە.
254	بَيْعٌ ؛ خُلَّةٌ ؛ شَفَٰعَةٌ	بَيْعَ ؛ خُلَّةَ ؛ شَفَٰعَةَ		فەتحە بێ تەنوین.
254	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
259	نُنشِزُهَا	نُنشِرُهَا		پیتی(ر) لەبری پیتی(ز)
260	أَرِنِي	أَرْنِي		زەنەدارکردنی پیتی(ر)و بەرزکردنەوەشی دەردەکەوێت.
261	يُضَٰعِفُ	يُضَعِّفُ		ئاسانکردنی پیتی ئەلیف و شەدەدارکردنی پیتی(ع)
264	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيْهِي)
265	مَرْضَاتِ	مَرْضَاتِ		(جیاکراوتەوە) وەستان لەسەر پیتی(ت)
265	بِرَبْوَةٍ	بِرُبْوَةٍ		ضەممەدارکردنی پیتی(ر)
265	أُكُلَهَا	أُكْلَهَا		زەنەدارکردنی پیتی(ك)
266	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
267	وَلَا تَيَمَّمُواْ	وَلَآ تَّيَمَّمُواْ	وَلَا تَيَمَّمُواْ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا لەگەڵ درێژکردنەوەیەکی تەواو لەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە پێش پیتە تائەکە.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
267	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)
267	بِـَٔاخِذِيهِ ؛ فِيهِۚ	بِـَٔاخِذِيهِۦ ؛ فِيهِۦۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(بِـَٔاخِذِيهِى ؛ فِيهِى)
268	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)
271	وَيُكَفِّرُ	وَنُكَفِّرُ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی)
273	يَحۡسَبُهُمُ	يَحۡسِبُهُمُ		کەسرەدارکردنی پیتی(س)
280	تَصَدَّقُواْ	تَصَّدَّقُواْ		شەدەدارکردنی پیتی(ص)
281	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)
282	فَٱكۡتُبُوهُۚ ؛ مِنۡهُ ؛ تَكۡتُبُوهُ	فَٱكۡتُبُوهُۥۚ ؛ مِنۡهُۥ ؛ تَكۡتُبُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَٱكۡتُبُوهُو ؛ مِنۡهُو ؛ تَكۡتُبُوهُو)
282	ٱلشُّهَدَآءِ أَن	ٱلشُّهَدَآءِ يَن		گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(ی)ی فەتحەدار.
282	فَتُذَكِّرَ	فَتُذۡكِرَ		زەنەدارکردنی پیتی(ذ)و ئاسانکردنی(ك)
282	ٱلشُّهَدَآءُ إِذَا	ٱلشُّهَدَآءُ ۠اذَا ؛ ٱلشُّهَدَآءُ وِذَا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار. شەدەدارکردنی پیتی(ص)
282	تِجَٰرَةً حَاضِرَةً	تِجَٰرَةٌ حَاضِرَةٌ		تەنوینی ضەممە لەبری تەنوینی فەتحە لە هەردووکیان.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
283	فَرِهَٰنٌ	فَرُهُنٌ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ر)و پیتی (هـ) ئاسانكردنی ئه‌و پیته ئه‌لیفه‌ی ده‌كه‌وێته دوای ئه‌و، له‌گه‌ڵ قه‌ڵه‌و كردنی پیتی(ر) به ڕوونی.
284	تُخۡفُوهُ	تُخۡفُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(تُخۡفُوهُو)
284	فَيَغۡفِرُ	فَيَغۡفِرۡ		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ر)و قه‌ڵه‌و كردنی به ڕوونی.
284	وَيُعَذِّبُ مَن	وَيُعَذِّبۡ مَن		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ب)و قه‌لقه‌له. ئاشكراكردنی پیتی(ب) له‌كاتی گه‌یشتنی به پیتی(م)
285	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(إِلَيۡهِي)

(3) سوره‌تی (ئالی عیمران)

3	يَدَيۡهِ	يَدَيۡهِۦ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(يَدَيۡهِي)
5	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
7	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِنۡهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
9	فِيهِۚ	فِيهِۦۚ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِي)
13	يَشَآءُۗ إِنَّ	يَشَآءُۗ اَنَّ ؛ يَشَآءُ وِنَّ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م یان گۆڕینی به پیتی(و)ی كه‌سره‌دار. شه‌ده‌داركردنی پیتی(ص)
15	أَؤُنَبِّئُكُم	أَؤُنَبِّئُكُمُو		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(أَؤُنَبِّئُكُمُو)
20	وَجْهِيَ	وَجْهِي		له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا: زه‌نه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
20	ءَأَسْلَمْتُمْۚ	ءَاَسْلَمْتُمُوۚ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ءَاَسْلَمْتُمُو)
25	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه (فِيهِي)
27	ٱلْمَيِّتَ (معاً)	ٱلْمَيْتَ		ئاسانكردنی پیتی(ی) له‌گه‌ڵ زه‌نه‌داركردنی.
29	تُبْدُوهُ	تُبْدُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه (تُبْدُوهُو)
35	ٱمْرَأَتُ	ٱمْرَأَتُۚ		له‌باری وه‌ستان به پیتی(ه) ده‌خوێندرێته‌وه له‌بری پیتی(ت)ی به‌كارهاتوو بۆ مێ.(ٱمْرَأَه)
37	وَكَفَّلَهَا	وَكَفَلَهَا		ئاسانكردنی شه‌ده‌ی پیتی(ف)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
37	زَكَرِيَّا (معاً)	زَكَرِيَّآءُ		زیادکردنی هەمزەیەکی ضەممەدار لەدوای پیتی ئەلیف و درێژکردنەوەی لکاو.(مد المتصل)
38	زَكَرِيَّا	زَكَرِيَّآءُ		زیادکردنی هەمزەیەکی ضەممەدار لەدوای پیتی ئەلیف و درێژکردنەوەی لکاو.(مد المتصل)
44	نُوحِيهِ	نُوحِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە (نُوحِيهِي)
47	يَشَآءُ إِذَا	يَشَآءُ أذَا ؛ يَشَآءُ وِذَا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار.
48	وَيُعَلِّمُهُ	وَنُعَلِّمُهُ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی)
49	أَنِّيٓ أَخۡلُقُ	أَنِّيَ أَخۡلُقُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
49	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە (فِيهِي)
49	بُيُوتِكُمۡ	بِيُوتِكُمُۥ		کەسرەدارکردنی پیتی(ب) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(بِيُوتِكُمُو)
51	فَٱعۡبُدُوهُ	فَٱعۡبُدُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە (فَٱعۡبُدُوهُو)
51	صِرَٰطٌ	صِرَٰطٌ	سِّرَٰطٌ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(سِرَٰطٌ)
55	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە (فِيهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
57	فَيُوَفِّيهِمۡ	فَنُوَفِّيهِمُۥ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی)ی یەکەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَنُوَفِّيهِمُو)
58	نَتۡلُوهُ	نَتۡلُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە (نَتۡلُوهُو)
61	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە (فيهِي)
61	لَّعۡنَتَ	لَّعۡنَتَۚ		لەباری وەستان: بە پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ دەخوێندرێتەوە.(لَّعۡنَه)
65	لِمَ	لِمَ ؛ لِمَّ	لِمَ	بەززی: لەباری وەستان: بە(ه)ی زەنەدار لە یەك لە خوێندنەوەکانی.(لِمَه)
66	هَٰٓأَنتُمۡ	هَاأَنتُمُۥ	هَـأَنتُمُۥ	قنبل: ئاسانکردنی پیتی ئەلیف. ئیبن کثیر: لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێنێتەوە.(هَـأَنتُمُو)
66	فَلِمَ	فَلِمَ ؛ فَلِمَّ	فَلِمَ	بەززی: لەباری وەستان: بە(ه)ی زەنەدار دەخوێنێتەوە لە یەك لە خوێندنەوەکانی.(لِمَه)
68	ٱتَّبَعُوهُ	ٱتَّبَعُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ٱتَّبَعُوهُو)
70	لِمَ	لِمَ ؛ لِمَّ	لِمَ	بەززی: لەباری وەستان: بە(ه)ی زەنەدار دەخوێنێتەوە لە یەك لە خوێندنەوەکانی.(لِمَه)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی		ڕوونكردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
71	لِمَ	لِمَ ؛ لِمَّ	لِمَ	بەززی: لەباری وەستان: بە(ه)ی زەنەدار دەخوێنێتەوە لە یەك لە خوێندنەوەكانی.(لِمَه)
73	أَن	ءَآن		زیادكردنی هەمزەی پرسیاری وئاسانكردنی هەمزەی دووەم.
73	يُؤْتِيهِ	يُؤْتِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە (يُؤْتِيهِي)
75	تَأْمَنْهُ (معاً)	تَأْمَنْهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(تَأْمَنْهُو)
75	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە (عَلَيْهِي)
78	لِتَحْسَبُوهُ	لِتَحْسِبُوهُۥ		كەسرەداركردنی پیتی(س) لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە (لِتَحْسِبُوهُو)
79	تُعَلِّمُونَ	تَعْلَمُونَ		فەتحەداركردنی پیتی(ت) زەنەداركردنی پیتی(ع) ئاسانكردنی پیتی(ل)و فەتحەداركردنی.
80	وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَن	وَلَا يَأْمُرُكُمُۥ أَن		ضەممەداركردنی پیتی(ر) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (وَلَا يَأْمُرُكُمُو)
81	ءَأَقْرَرْتُمْ	ءَآقْرَرْتُمُۥ		ئاسانكردنی هەمزەی دووەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە(ءَآقْرَرْتُمُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
83	يَبْغُونَ ؛ يُرْجَعُونَ	تَبْغُونَ ؛ تُرْجَعُونَ		**پیتی(ت) له‌بری پیتی(ی) له هه‌ردووكیان.**
83	وَإِلَيْهِ	وَإِلَيْهِۦ		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه** (وَإِلَيْهِي)
85	مِنْهُ	مِنْهُۥ		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه** (مِنْهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
93	تُنَزِّلَ	تُنزِلَ		**زەنەدارکردنی پیتی(ن) ئاسانکردنی پیتی(ز) لەگەڵ شاردنەوەی پیتی(ن)**(ئیخفاء)
97	فِيهِ	فِيهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە** (فِيهِي)
97	حِجُّ	حَجُّ		**فەتحەدارکردنی پیتی(ح)**
97	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە** (إِلَيۡهِي)
98	لِمَ	لِمَ ؛ لِمَّ	لِمَ	**بەززی: لەباری وەستان: بە(ھ)ی زەنەدار دەخوێنێتەوە لە یەك لە خوێندنەوەکانی.** (لِمَه)
99	لِمَ	لِمَ ؛ لِمَّ	لِمَ	**بەززی: لەباری وەستان: بە(ھ)ی زەنەدار دەخوێنێتەوە لە یەك لە خوێندنەوەکانی.** (لِمَه)
101	صِرَٰطِ	صِرَٰطِ	سِّرَٰطِ	**قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.** (سِرَٰطِ)
103	وَلَا تَفَرَّقُواْ	وَلَآ تَّفَرَّقُواْ	وَلَا تَفَرَّقُواْ	**بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) نەوەستان لەگەڵ درێژکردنەوەیەکی تەواو لەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە پێش پیتی تائەکە.**
103	نِعۡمَتَ	نِعۡمَتَ		**لەباری وەستان: بە پیتی(ھ) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ دەخوێندرێتەوە.** (نِعۡمَه)
115	يَفۡعَلُواْ	تَفۡعَلُواْ		**پیتی(ت) لەبری پیتی(ی)**

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
115	يُكۡفَرُوهُۗ	تُكۡفَرُوهُۥ		پیتی(ت) له‌بری پیتی(ی) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه (تُكۡفَرُوهُو)
117	فَأَهۡلَكَتۡهُۚ	فَأَهۡلَكَتۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه (فَأَهۡلَكَتۡهُو)
119	هَٰٓأَنتُمۡ	هَأَنتُمُۥ	هَـأَنتُمُۥ	قنبل: ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف. ئیبن كثير: له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێنێته‌وه.(هَـأَنتُمُو)
120	لَا يَضُرُّكُمۡ	لَا يَضِرۡكُمُۥ		كه‌سره‌داركردنی پیتی(ض) زه‌نه‌داركردنی پیتی(ر) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه (لَا يَضِرۡكُمُو)
130	مُّضَٰعَفَةٗۖ	مُّضَعَّفَةٗۖ		ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف و شه‌ده‌داركردنی پیتی(ع)
143	كُنتُمۡ تَمَنَّوۡنَ	كُنتُمُۥ تَمَنَّوۡنَ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(كُنتُمُو) ئاسانكردنی پیتی(ت) ئه‌وه‌ی كه خاوه‌نی كتێبی (نه‌شر) به‌دیهێناوه. (بگه‌ڕێوه سه‌ر په‌رتووكی ئوصول)
143	تَلۡقَوۡهُ ؛ رَأَيۡتُمُوهُ	تَلۡقَوۡهُۥ ؛ رَأَيۡتُمُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه (تَلۡقَوۡهُو ؛ رَأَيۡتُمُوهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
144	عَقِبَيۡهِ	عَقِبَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە (عَقِبَيۡهِی)
146	وَكَأَيِّن	وَكَآئِن		پیتی ئەلیف لە دوای پیتی(ك) لەبری هەمزە، پاشان هەمزەی كەسەرەدار لەبری پیتی(ی)و درێژكردنەوەی لكاویش دەردەكەوێت.
146	قَٰتَلَ	قُتِلَ		ضەممەداركردنی پیتی(ق)ئاسانكردنی پیتی ئەلیف. كەسرەداركردنی پیتی(ت)
151	يُنَزِّلۡ	يُنزِلۡ		زەنەداركردنی پیتی(ن)ئاسانكردنی شەدە لە پیتی(ز)و شاردنەوەش (ئیخفاء) دەردەكەوێت.
154	بُيُوتِكُمۡ	بِيُوتِكُمُو		كەسرەداركردنی پیتی(ب) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(بِيُوتِكُمُو)
156	تَعۡمَلُونَ	يَعۡمَلُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)
157	يَجۡمَعُونَ	تَجۡمَعُونَ		پیتی(ت) لەبری پیتی(ی)
162	وَمَأۡوَىٰهُ	وَمَأۡوَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە (وَمَأۡوَىٰهُو)
169	وَلَا تَحۡسَبَنَّ	وَلَا تَحۡسِبَنَّ		كەسرەدراكردنی پیتی(س)
178	وَلَا يَحۡسَبَنَّ	وَلَا يَحۡسِبَنَّ		كەسرەدراكردنی پیتی(س)
179	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە (عَلَيۡهِی)
180	وَلَا يَحۡسَبَنَّ	وَلَا يَحۡسِبَنَّ		كەسرەدراكردنی پیتی(س)
180	تَعۡمَلُونَ	يَعۡمَلُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
183	فَلِمَ	فَلِمَ ؛ فَلِمَّ	فَلِمَ	بەززی: لەباری وەستان: پیتی(ھ)ی زەنەدار لە یەك لە خوێندنەوەکانی.(فَلِمَهْ)
187	لَتُبَيِّنُنَّهُۥ	لَيُبَيِّنُنَّهُۥ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)
187	وَلَا تَكۡتُمُونَهُۥ	وَلَا يَكۡتُمُونَهُۥ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)ی یەکەم.
187	فَنَبَذُوهُ	فَنَبَذُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای ھائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە (فَنَبَذُوهُو)
188	لَا تَحۡسَبَنَّ	لَا يَحۡسِبَنَّ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت) کەسرەدارکردنی پیتی(س)
188	فَلَا تَحۡسَبَنَّهُم	فَلَا يَحۡسِبُنَّهُم		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت) کەسرەدارکردنی پیتی(س) ضەممەدارکردنی پیتی(ب)
195	وَقُتِلُواْ لَأُكَفِّرَنَّ	وَقُتِّلُواْ لَأُكَفِّرَنَّ		شەدەدارکردنی پیتی(ت)

(4) سورەتی (نیساء)

1	تَسَآءَلُونَ	تَسَّآءَلُونَ	شەدەدارکردنی پیتی(س)
4	مِّنۡهُ ؛ فَكُلُوهُ	مِّنۡهُۥ ؛ فَكُلُوهُۥ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای ھائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە(مِّنۡهُو ؛ فَكُلُوهُو)

ڕوونكردنەوە	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی		گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	ژمارەی ئایەت
	گێڕانەوەی قنبل	گێڕانەوەی بەززی		
بەززی: لابردنی هەمزەی یەكەم و درێژكردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان درێژكردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانكردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.	ٱلسُّفَهَآءَ أَمۡوَٰلَكُمُ ؛ ٱلسُّفَهَآءَ آمۡوَٰلَكُمُ	ٱلسُّفَهَا أَمۡوَٰلَكُمُ ؛ ٱلسُّفَهَآ أَمۡوَٰلَكُمُ	ٱلسُّفَهَآءَ أَمۡوَٰلَكُمُ	5
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)	مِنۡهُۥ		مِنۡهُ	7
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)	مِنۡهُۥ		مِنۡهُ	8
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَلِأَبَوَيۡهِي)	وَلِأَبَوَيۡهِۦ		وَلِأَبَوَيۡهِ	11
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَبَوَاهُو)	أَبَوَاهُۥ		أَبَوَاهُ	11
فەتحەداركردنی پیتی(ص)و پیتی ئەلیفی لە دوای ئەو.	يُوصَىٰ		يُوصِي	11
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يُدۡخِلۡهُو)	يُدۡخِلۡهُۥ		يُدۡخِلۡهُ	13
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يُدۡخِلۡهُو)	يُدۡخِلۡهُۥ		يُدۡخِلۡهُ	14
كەسرەداركردنی پیتی(ب)	ٱلۡبِيُوتِ		ٱلۡبُيُوتِ	15

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
16	وَٱلَّذَانِ	وَٱلَّذَآنِّ		شه‌ده‌داركردنی پیتی(ن) له‌گه‌ڵ درێژكردنه‌وه‌یه‌كی پێویست.
19	مُّبَيِّنَةٖ	مُّبَيَّنَةٖ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)
19	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِي)
20	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِنۡهُو)
22	ٱلنِّسَآءِ إِلَّا	ٱلنِّسَآ• إِلَّا ؛ ٱلنِّسَا• إِلَّا	ٱلنِّسَآءِ ٱلَّا ؛ ٱلنِّسَآءِ يَلَّا	به‌ززی: ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی یه‌كه‌م و درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه ئه‌وه‌یان پێشده‌خرێت یان دوو جوڵه. قنبل: ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م یان گۆڕینی به پیتی(ی)و درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
24	وَأُحِلَّ	وَأَحَلَّ		فەتحەدارکردنی هەمزەو پیتی(ح)
29	تِجَٰرَةً	تِجَٰرَةٌ		تەنوینی ضـەممە لەبری تەنوینی فەتحە.
30	نُصۡلِيهِ	نُصۡلِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(نُصۡلِيهِي)
31	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)
32	وَسۡـَٔلُواْ	وَسَـلُواْ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(س)
33	عَقَدَتۡ	عَـٰقَدَتۡ		زیادکردنی پیتی ئەلیف لە دوای پیتی(ع)(عَاقَدَتۡ)
40	لَّدُنۡهُ	لَّدُنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(لَّدُنۡهُو)
40	حَسَنَةً	حَسَنَةٌ		تەنوینی ضـەممە لەبری تەنوینی فەتح.
40	يُضَٰعِفۡهَا	يُضَعِّفۡهَا		ئاسانکردنی پیتی ئەلیف و شەدەدارکردنی پیتی(ع)
43	جَآءَ أَحَدٌ	جَا أَحَدٌ جَآ أَحَدٌ	جَآءَ ۥاَحَدٌ جَآءَ احَدٌ	بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی دوو جوڵە.
49	فَتِيلًا ﴿٤٩﴾ ٱنظُرۡ	فَتِيلًا ﴿٤٩﴾ ٱنظُرۡ ‌ـُن		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بەضـەممە.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
51	هَٰٓؤُلَآءِ أَهۡدَىٰ	هَٰؤُلَآءِ يَهۡدَىٰ		گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(ی)ی فەتحەدار.
55	عَنۡهُۚ	عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)
59	فَرُدُّوهُ	فَرُدُّوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَرُدُّوهُو)
66	أَنِ ٱقۡتُلُوٓاْ ؛ أَوِ ٱخۡرُجُواْ	أَنُ ٱقۡتُلُواْ ؛ أَوُ ٱخۡرُجُواْ		ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو پیتی زەنەدار بە ضەممە.
66	فَعَلُوهُ	فَعَلُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَعَلُوهُو)
68	صِرَٰطًا	صِرَٰطًا	سِّرَٰطًا	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص)دەخوێنێتەوە(سِرَٰطاً)
74	نُؤۡتِيهِ	نُؤۡتِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(نُؤۡتِيهِي)
77	لِمَ	لِمَ ؛ لِمَّ	لِمَ	بەززی: لەباری وەستان: پیتی(ە)ی زەنەدار بەیەك لە خوێندنەوەکانی.(لِمَه)
77	وَلَا تُظۡلَمُونَ	وَلَا يُظۡلَمُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)
82	ٱلۡقُرۡءَانَۚ	ٱلۡقُرَانَۚ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵە بۆ پیتی(ر)
83	رَدُّوهُ	رَدُّوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(رَدُّوهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌
87	فِيهِۗ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(فِيهِي)
93	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(عَلَيۡهِي)
96	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(مِّنۡهُو)
97	ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ	ٱلَّذِينَ تَّوَفَّىٰهُمُ	ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ	به‌ززی: شه‌دده‌داركردنی پیتی(ت) به‌ نه‌وه‌ستان.
97	فِيمَ	فِيمَ ؛ فِيمَهۡ	فِيمَ	به‌ززی: له‌باری وه‌ستاندا: پیتی(ه)ی زه‌نه‌دار به‌یه‌ك له‌ خوێندنه‌وه‌كانی.(فِيمَه)
109	هَٰٓأَنتُمۡ	هَٰأَنتُمُۥ	هَـأَنتُمُۥ	قنبل: ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف. ئیبن كثير: له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(هَـأَنتُمُو)
114	مَرۡضَاتِ	مَرۡضَاتِ		(جیاكراوته‌وه‌) وه‌ستان له‌سه‌ری به‌ پیتی(ت)
114	نُؤۡتِيهِ	نُؤۡتِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(نُؤۡتِيهِي)
124	يَدۡخُلُونَ	يُدۡخَلُونَ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ی)و فه‌تحه‌داركردنی پیتی(خ)
128	يُصۡلِحَا	يَصَّلَحَا		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)و پیتی(ص)و پیتی(ل) له‌گه‌ڵ شه‌دده‌داركردنی پیتی(ص)و ئه‌و پیته‌ ئه‌لیفه‌ی ده‌كه‌وێته‌ دوای ئه‌و.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
136	نَزَّلَ	نُزِّلَ		ضەممەداركردنی پیتی(ن) كەسرەداركردنی پیتی(ز)
136	أَنزَلَ	أُنزِلَ		ضەممەداركردنی پیتی(ن) كەسرەداركردنی پیتی(ز)
140	نَزَّلَ	نُزِّلَ		ضەممەداركردنی پیتی(ن) كەسرەداركردنی پیتی(ز)
145	ٱلدَّرْكِ	ٱلدَّرَكِ		فەتحەداركردنی پیتی(ر)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی		ڕوونكردنه‌وه
		گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	
149	تُخۡفُوهُ	تُخۡفُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(تُخۡفُوهُو)
152	يُؤۡتِيهِمۡ	نُؤۡتِيهِمُۥ		پیتی(ن) له‌بری پیتی(ی)ی یه‌كه‌م. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(نُؤۡتِيهِمُو)
153	تُنَزِّلَ	تُنزِلَ		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ن) ئاسانكردنی پیتی(ز) شاردنه‌وه‌ی پیتی(ن)(ئیخفاء) ده‌رده‌كه‌وێت.
153	أَرِنَا	أَرۡنَا		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ر) قه‌ڵه‌وكردنیشی ده‌رده‌كه‌وێت.
157	قَتَلُوهُ (معاً) ؛ صَلَبُوهُ ؛ مِّنۡهُۚ	قَتَلُوهُۥ ؛ صَلَبُوهُۥ ؛ مِّنۡهُۚۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (قَتَلُوهُو ؛ صَلَبُوهُو ؛مِّنۡهُو)
157	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِى)
158	إِلَيۡهِۚ	إِلَيۡهِۚۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(إِلَيۡهِى)
161	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَنۡهُو)
171	مِّنۡهُۖ	مِّنۡهُۖۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِّنۡهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
172	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
175	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِّنۡهُو)
175	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
175	صِرَٰطًا	صِرَٰطًا	سِّرَٰطًا	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص)دەخوێنێتەوە(سِرَاطاً)

(5) سورەتی (مائیدە)

2	أَن صَدُّوكُمۡ	إِن صَدُّوكُمُۥ		کەسرەدارکردنی هەمزە. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(إِن صَدُّوكُمُو)
2	وَلَا تَعَاوَنُواْ	وَلَا تَّعَاوَنُواْ	وَلَا تَعَاوَنُواْ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی (ت) لەباری نەوەستاندا لەگەڵ درێژکردنەوەی شەش جوڵە لە پیتی ئەلیف ی پێش خۆی.
3	فَمَنِ ٱضۡطُرَّ	فَمَنُ ٱضۡطُرَّ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بەضەممە.
4	عَلَيۡهِۖ	عَلَيۡهِۦۖ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
6	وَأَرۡجُلَكُمۡ	وَأَرۡجُلِكُمُۥ		کەسرەدارکردنی پیتی(ل) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَأَرۡجُلِكُمُو)

ڕوونكردنه‌وه	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی		گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	ژماره‌ی ئایه‌ت
	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی		
به‌ززی: لابردنی هه‌مزه‌ی یه‌كه‌م و درێژكردنه‌وه‌ی دوو جوڵه ئه‌وه‌یان پێشده‌خرێت یان درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه. قنبل: ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م یان گۆڕینی به پیتی ئه‌لیف و خوێندنه‌وه‌ی دوو جوڵه.	جَآءَ أحَدُ جَآءَ احَدُ	جَا أَحَدُ جَآ أَحَدُ	جَآءَ أَحَدُ	6
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِّنۡهُو)	مِّنۡهُۥ		مِّنۡهُۚ	6
له‌باری وه‌ستان به پیتی(ه) ده‌خوێندرێته‌وه له‌بری پیتی (ت)ی به‌كارهاتوو بۆ مێ.(نِعۡمَه)	نِعۡمَتَۚ		نِعۡمَتَ	11
ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.	وَٱلۡبَغۡضَآءَ ٱلَىٰ		وَٱلۡبَغۡضَآءَ إِلَىٰ	14
قنبل: به پیتی(س) له‌بری پیتی(ص) ده‌خوێنێته‌وه.(سِرَٰطِ)	صِّرَٰطِ	صِرَٰطِ	صِرَٰطِ	16
به‌ززی: له‌باری وه‌ستان: به‌(ه)ی زه‌نه‌دار له‌یه‌ك له خوێندنه‌وه‌كانی.(فَلِمَه)	فَلِمَ	فَلِمَ ؛ فَلِمَّهۡ	فَلِمَ	18
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(دَخَلۡتُمُوهُو)	دَخَلۡتُمُوهُۥ		دَخَلۡتُمُوهُ	23
له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا: زه‌نه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه پاڵ. درێژكردنه‌وه‌ی (نه‌لكاو)ده‌رده‌كه‌وێت .	يَدِی		يَدِىَ	28
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.	إِنِّیَ أَخَافُ		إِنِّیٓ أَخَافُ	28

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
30	أَخِيهِ	أَخِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(أَخِيهِى)
31	أَخِيهِۚ	أَخِيهِۦۚ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(أَخِيهِى)
39	عَلَيۡهِۚ	عَلَيۡهِۦۚ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِى)
41	فَخُذُوهُ ؛ تُؤۡتَوۡهُ	فَخُذُوهُۥ ؛ تُؤۡتَوۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (فَخُذُوهُو ؛ تُؤۡتَوۡهُو)
42	لِلسُّحۡتِۚ	لِلسُّحُتِۚ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ح)
44	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِى)
45	وَٱلۡجُرُوحَ	وَٱلۡجُرُوحُ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ح)
46	يَدَيۡهِ (معاً)؛ فِيهِ	يَدَيۡهِۦ ؛ فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه. (يَدَيۡهِى ؛ فِيهِى)
47	فِيهِۚ	فِيهِۦۚ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِى)
48	يَدَيۡهِ ؛ عَلَيۡهِۖ ؛ فِيهِ	يَدَيۡهِۦ ؛ عَلَيۡهِۦۖ ؛ فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه. (يَدَيۡهِى ؛ عَلَيۡهِى ؛ فِيهِى)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
49	وَأَنِ ٱحۡكُم	وَأَنُ ٱحۡكُم		**ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو پیتی زەنەدار بە جوڵەی ضـەممە.**
53	وَيَقُولُ	يَقُولُ		**ئاسانكردنی پیتی(و)ی یەكەم.**
54	يُؤۡتِيهِ	يُؤۡتِيهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(يُؤۡتِيهِی)**
57	هُزُوًا	هُزُؤًا		**گۆرینی پیتی(و) بە هەمزە.**
58	هُزُوًا	هُزُؤًا		**گۆرینی پیتی(و) بە هەمزە.**
60	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِی)**
62	ٱلسُّحۡتَۚ	ٱلسُّحُتَۚ		**ضـەممەداركردنی پیتی(ح)**
63	ٱلسُّحۡتَۚ	ٱلسُّحُتَۚ		**ضـەممەداركردنی پیتی(ح)**
64	يَدَاهُ	يَدَاهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يَدَاهُو)**
64	وَٱلۡبَغۡضَآءَ إِلَىٰ	وَٱلۡبَغۡضَآءَ ۨلَىٰ		**ئاسانكردنی هەمزەی دووەم.**
79	فَعَلُوهُۚ	فَعَلُوهُۥۚ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَعَلُوهُو)**
81	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِی)**

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
90	فَٱجۡتَنِبُوهُ	فَٱجۡتَنِبُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَٱجۡتَنِبُوهُو)
95	فَجَزَآءٌ	فَجَزَآءُ		جوڵەی ضـەممە نەك تەنوین.
95	مِّثۡلُ	مِّثۡلِ		کەسرەدارکردنی پیتی(ل)
95	مِنۡهُۚ	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)
96	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
101	أَشۡيَآءَ إِن	أَشۡيَآءَ ٱن		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
101	يُنَزَّلُ	يُنزَلُ		زەنەدارکردنی پیتی(ن) ئاسانکردنی پیتی(ز) شاردنەوەی پیتی(ن)(ئیخفاء) دەردەکەویت.
101	ٱلۡقُرۡءَانُ	ٱلۡقُرَانُ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵە بۆ پیتی(ر)
104	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
107	ٱلَّذِينَ ٱسۡتَحَقَّ	ٱلَّذِينَ ٱسۡتُحِقَّ		ضـەممەدارکردنی پیتی(ت) کەسرەدارکردنی پیتی(ح) ضـەممەدارکردنی هەمزەی نەوەستان لەکاتی دەستپێکردنی.
110	ٱلۡقُدُسِ	ٱلۡقُدۡسِ		زەنەدارکردنی پیتی(د)و قەلقەلە دەردەکەوێت.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
112	يُنَزِّلَ	يُنزِلَ		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ن) ئاسانكردنی پیتی(ز) شاردنه‌وه‌ی پیتی(ن)(ئیخفاء)
115	مُنَزِّلُهَا	مُنزِلُهَا		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ن) ئاسانكردنی پیتی(ز) شاردنه‌وه‌ی پیتی(ن)(ئیخفاء)
116	ءَأَنتَ	ءَأنتَ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
116	وَأُمِّيَ	وَأُمِّي		له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا: زه‌نه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ. درێژكردنه‌وه‌ی (نه‌لكاو)ده‌رده‌كه‌وێت.
116	لِيَ أَنْ	لِيَ أَنْ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
117	أَنِ ٱعْبُدُواْ	أَنُ ٱعْبُدُواْ		ڕزگاربوون له گه‌یشتنه دوو پیتی زه‌نه‌دار به‌جوڵه‌ی ضـه‌مه.
119	عَنْهُ	عَنْهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَنْهُو)

(6) سوره‌تی (ئه‌نعام)

7	فَلَمَسُوهُ	فَلَمَسُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَلَمَسُوهُو)
8	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيْهِي)
9	جَعَلْنَهُ ؛ لَّجَعَلْنَهُ	جَعَلْنَهُۥ ؛ لَّجَعَلْنَهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (جَعَلْنَهُو ؛ لَّجَعَلْنَهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
10	وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ	وَلَقَدُ ٱسْتُهْزِئَ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەكتر زەنەی یەكەم دەكرێت بە ضەممە.
15	إِنِّيَ أَخَافُ	إِنِّيَ أَخَافُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
16	عَنْهُ	عَنْهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنْهُو)
19	ٱلْقُرْءَانُ	ٱلْقُرَانُ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵە بۆ پیتی(ر)
19	أَإِنَّكُمْ	أَٮِٕنَّكُمُۥ		ئاسانكردنی هەمزەی دووەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە (أَٮِٕنَّكُمُو)
25	يَفْقَهُوهُ	يَفْقَهُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يَفْقَهُوهُو)
26	عَنْهُ (معاً)	عَنْهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنْهُو)
27	نُكَذِّبَ	نُكَذِّبُ		ضەممەداركردنی پیتی(ب)
27	وَنَكُونَ	وَنَكُونُ		ضەممەداركردنی پیتی(ن)ی كۆتایی.
28	عَنْهُ	عَنْهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنْهُو)
32	تَعْقِلُونَ	يَعْقِلُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)

ڕوونکردنەوە	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	ژمارەی ئایەت
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيْهِى)	إِلَيْهِۦ		إِلَيْهِ	36
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيْهِى)	عَلَيْهِۦ		عَلَيْهِ	37
زەنەدارکردنی پیتی(ن) ئاسانکردنی پیتی(ز) شاردنەوەی پیتی(ن)(ئیخفاء)	يُنزِلَ		يُنَزِّلَ	37
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(بِجَنَاحَيْهِى)	بِجَنَاحَيْهِۦ		بِجَنَاحَيْهِ	38
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (يُضْلِلْهُو ؛ يَجْعَلْهُو)	يُضْلِلْهُۥ ؛ يَجْعَلْهُۥ		يُضْلِلْهُ ؛ يَجْعَلْهُ	39
قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(سِرَاطٍ)	سِّرَاطٍ	صِرَاطٍ	صِرَاطٍ	39
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(إِيَّاهُو)	إِيَّاهُۥ		إِيَّاهُ	41
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيْهِى)	إِلَيْهِۦ		إِلَيْهِ	41
کەسرەدارکردنی هەمزە لە هەردووکیان.	إِنَّهُۥ ؛ فَإِنَّهُۥ		أَنَّهُۥ ؛ فَأَنَّهُۥ	54
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى ؛ إِلَيْهِى)	فِيهِۦ ؛ إِلَيْهِۦ		فِيهِ ؛ إِلَيْهِ	60

ڕوونكردنه‌وه	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	ژماره‌ی ئایه‌ت
به‌ززی: لابردنی هه‌مزه‌ی یه‌كه‌م و درێژكردنه‌وه‌ی دوو جوڵه‌ ئه‌وه‌یان پێشه‌خرێت یان درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه‌. قنبل: ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م یان گۆڕینی به‌ پیتی ئه‌لیف و خوێندنه‌وه‌ی دوو جوڵه‌.	جَآءَ ﺃحَدَكُمُ جَآءَ احَدَكُمُ	جَا أَحَدَكُمُ جَآ أَحَدَكُمُ	جَآءَ أَحَدَكُمُ	61
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(تَوَفَّتْهُو)	تَوَفَّتْهُۥ		تَوَفَّتْهُ	61
پیتی(ی)ی زه‌نه‌دار له‌بری پیتی ئه‌لیف. پیتی(ی)ی له‌ین له‌دوای ئه‌و پیتی(ت)ی فه‌تحه‌دار.	أَنجَيْتَـنَا		أَنجَىٰنَا	63
زه‌نه‌داركردنی پیتی(ن) ئاسانكردنی پیتی(ج) شاردنه‌وه‌ی پیتی(ن)(ئیخفاء)	يُنجِيكُم		يُنَجِّيكُم	64
له‌گه‌یشتنی دوو زه‌نه‌دار به‌یه‌كتر زه‌نه‌ی یه‌كه‌م ده‌كرێت به‌ ضه‌ممه‌.	بَعۡضٍۚ ۨ ٱنظُرۡ		بَعۡضٍۚ ٱنظُرۡ	65
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(وَٱتَّقُوهُو)	وَٱتَّقُوهُۥۚ		وَٱتَّقُوهُۚ	72
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(إِلَيۡهِی)	إِلَيۡهِۦ		إِلَيۡهِ	72
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(لِأَبِيهِی)	لِأَبِيهِۦ		لِأَبِيهِ	74

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
74	إِنِّيٓ أَرَىٰكَ	إِنِّيَ أَرَىٰكَ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
79	وَجۡهِيَ	وَجۡهِي		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
81	يُنَزِّلَ	يُنزِلَ		زەنەداركردنی پیتی(ن) ئاسانكردنی پیتی(ز) شاردنەوەی پیتی(ن)(ئیخفاء)
83	دَرَجَٰتٖ	دَرَجَٰتِ		كەسرەداركردنی پیتی(ت) نەك تەنوین.
83	نَّشَآءُۗ إِنَّ	نَّشَآءُ ٱنَّ ؛ نَّشَآءُ وِنَّ		ئاسانكردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی گوتراو.
85	وَزَكَرِيَّا	وَزَكَرِيَّآءَ		زیادكردنی هەمزەی فەتحەدار لە دوای پیتی ئەلیف و درێژكردنەوەی لكاو دەردەكەوێت.
87	صِرَٰطِ	صِرَٰطِ	سِّرَٰطِ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(سِرَاطِ)
90	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
91	تَجۡعَلُونَهُۥ ؛ تُبۡدُونَهَا ؛ وَتُخۡفُونَ	يَجۡعَلُونَهُۥ ؛ يُبۡدُونَهَا ؛ وَيُخۡفُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت) لە هەرسێكیاندا.
92	أَنزَلۡنَٰهُ	أَنزَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَنزَلۡنَٰهُو)
92	يَدَيۡهِ	يَدَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(يَدَيۡهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
93	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِى)
94	بَيۡنَكُمۡ	بَيۡنُكُمُو		ضەممەدارکردنی پیتی(ن) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە (بَيۡنُكُمُو)
95	ٱلۡمَيِّتِ (معاً)	ٱلۡمَيۡتِ		شەدەدارکردنی پیتی(ی) لەگەڵ زەنەدارکردنی.
96	وَجَعَلَ	وَجَاعِلُ		زیادکردنی پیتی ئەلیف لە دوای پیتی(ج) کەسرەدارکردنی پیتی(ع) ضەممەدارکردنی پیتی(ل)
96	ٱلَّيۡلَ	ٱلَّيۡلِ		کەسرەدارکردنی پیتی(ل)ی کۆتایی.
98	فَمُسۡتَقَرٌّ	فَمُسۡتَقِرٌّ		کەسرەدارکردنی پیتی(ق)و ئاسان خوێندنەوەی پیتی(ر) لەباری وەستاندا.
99	مِنۡهُ (معاً)	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)
99	مُتَشَٰبِهٍۗ ٱنظُرُوٓاْ	مُتَشَٰبِهٍۗ ٱنظُرُوٓاْ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بە ضەممە.
102	فَٱعۡبُدُوهُۚ	فَٱعۡبُدُوهُۥۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ٱعۡبُدُوهُو)
105	دَرَسۡتَ	دَارَسۡتَ		پیتی ئەلیف لە دوای پیتی(د)
109	أَنَّهَآ	إِنَّهَا		کەسرەدارکردنی هەمزە.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
112	فَعَلُوهُۖ	فَعَلُوهُۥۖ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَعَلُوهُو)
113	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(إِلَيۡهِی)
113	وَلِيَرۡضَوۡهُ	وَلِيَرۡضَوۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَلِيَرۡضَوۡهُو)
114	مُنَزَّلُ	مُنزَلُ		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ن) ئاسانكردنی پیتی(ز) شاردنه‌وه‌ی پیتی(ن)(ئیخفاء)
115	كَلِمَتُ	كَلِمَتُ		زیادكردنی پیتی ئه‌لیف له دوای پیتی(م)ی كۆ.(كَلِمَاتُ)
118	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِی)
119	عَلَيۡهِ ؛ إِلَيۡهِۚ	عَلَيۡهِۦ ؛ إِلَيۡهِۦۚ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه(عَلَيۡهِی ؛ إِلَيۡهِی)
119	فَصَّلَ	فُصِّلَ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ف) كه‌سره‌داركردنی پیتی(ص)
119	حَرَّمَ	حُرِّمَ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ح) كه‌سره‌داركردنی پیتی(ر)و نه‌رم خوێندنه‌وه‌ی.
119	لَّيُضِلُّونَ	لَّيَضِلُّونَ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی بەززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌
121	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(عَلَيۡهِی)
122	فَأَحۡيَيۡنَٰهُ	فَأَحۡيَيۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(فَأَحۡيَيۡنَٰهُو)
125	ضَيِّقًا	ضَيۡقًا		ئاسانكردنی پیتی(ی) له‌گه‌ڵ زه‌نه‌داركردنی.
125	يَصَّعَّدُ	يَصۡعَدُ		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ص)و ئاسانكردنی پیتی(ص)و پیتی(ع)
126	صِرَٰطُ	صِرَٰطُ	سِّرَٰطُ	قنبل: به‌ پیتی(س) له‌بری پیتی(ص) ده‌خوێنێته‌وه‌.(سِرَٰطُ)
128	يَحۡشُرُهُمۡ	نَحۡشُرُهُمُۥ		پیتی(ن) له‌بری پیتی(ی) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌ (نَحۡشُرُهُمُو)
137	فَعَلُوهُۖ	فَعَلُوهُۥۖ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(فَعَلُوهُو)
138	عَلَيۡهِۚ	عَلَيۡهِۦۚ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(عَلَيۡهِی)
139	مَّيۡتَةَ	مَّيۡتَةٌ		ته‌نوینی ضه‌ممه له‌بری ته‌نوینی فه‌تحه.
139	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(فِيهِی)
140	قَتَلُوٓاْ	قَتَّلُواْ		شه‌ده‌داركردنی پیتی(ت)
141	أُكُلُهُۥ	أُكۡلُهُۥ		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ك)

ڕوونکردنهوه	خوێندنهوهی ئیبن کـثیری مهککی: گێڕانهوهی قنبل	خوێندنهوهی ئیبن کـثیری مهککی: گێڕانهوهی بهززی	گێڕانهوهی حهفص له عاصمی کوفی	ژمارهی ئایهت
کهسرهدارکردنی پیتی(ح)	حِصَادِهِۦ		حَصَادِهِۦ	141
بهززی: زهنهدارکردنی پیتی(ط)و قهلقهله.	خُطُوَاتِ	خُطْوَاتِ	خُطُوَاتِ	142
فهتحهدارکردنی پیتی(ع)	ٱلْمَعَزِ		ٱلْمَعْزِ	143
لهباری نهوهستاندا: لهدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دهخوێندرێتهوه.(عَلَيْهِي)	عَلَيْهِۦ		عَلَيْهِ	143
لهباری نهوهستاندا: لهدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دهخوێندرێتهوه.(عَلَيْهِي)	عَلَيْهِۦ		عَلَيْهِ	144
ئاسانکردنی ههمزهی دووهم.	شُهَدَآءَ أذْ		شُهَدَآءَ إِذْ	144
پیتی(ت) لهبری پیتی(ی) شاردنهوهی پیتی(ن)(ئیخفاء)	أَن تَكُونَ		أَن يَكُونَ	145
لهگهیشتنی دوو زهنهدار بهیهکتر زهنهی یهکهم دهکرێت به ضهممه.	فَمَنُ ٱضْطُرَّ		فَمَنِ ٱضْطُرَّ	145
لهباری نهوهستاندا: لهدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دهخوێندرێتهوه.(فَتُخْرِجُوهُو)	فَتُخْرِجُوهُۥ		فَتُخْرِجُوهُ	148
شهدهدارکردنی پیتی(ذ)	تَذَّكَّرُونَ		تَذَكَّرُونَ	152
قنبل: به پیتی(س) لهبری پیتی(ص) دهخوێنێتهوه.(سِرَاطِي)	صِّرَاطِي	صِرَاطِي	صِرَاطِي	153
لهباری نهوهستاندا: لهدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دهخوێندرێتهوه.(فَٱتَّبِعُوهُو)	فَٱتَّبِعُوهُۥ		فَٱتَّبِعُوهُ	153
بهززی: شهدهدارکردنی پیتی (ت)	فَتَفَرَّقَ	فَتَّفَرَّقَ	فَتَفَرَّقَ	153

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
155	أَنزَلۡنَٰهُ ؛ فَٱتَّبِعُوهُ	أَنزَلۡنَٰهُۥ ؛ فَٱتَّبِعُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (أَنزَلۡنَٰهُو ؛ فَٱتَّبِعُوهُو)
161	صِرَٰطٖ	صِرَٰطٖ	صِّرَٰطٖ	قنبل: به پیتی(س) له‌بری پیتی(ص) ده‌خوێنێته‌وه.(سِرَٰطٖ)
161	قِيَمٗا	قَيِّمٗا		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ق) كه‌سره‌داركردنی پیتی(ی) له‌گه‌ڵ شه‌دده‌داركردنی.
164	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِی)

(7) سوره‌تی (ئه‌عراف)

2	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِّنۡهُو)
3	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ		شه‌دده‌داركردنی پیتی(ذ)
12	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِّنۡهُو)
16	صِرَٰطَكَ	صِرَٰطَكَ	صِّرَٰطَكَ	قنبل: به پیتی(س) له‌بری پیتی(ص) ده‌خوێنێته‌وه.(سِرَٰطَكَ)
28	بِٱلۡفَحۡشَآءِۖ أَتَقُولُونَ	بِٱلۡفَحۡشَآءِۖ يَتَقُولُونَ		گۆڕینی هه‌مزه‌ی دووه‌م به پیتی(ی)ی فه‌تحه‌دار.
29	وَٱدۡعُوهُ	وَٱدۡعُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَٱدۡعُوهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
30	وَيَحۡسَبُونَ	وَيَحۡسِبُونَ		کەسرەدارکردنی پیتی(س)
33	يُنَزِّلَ	يُنزِلَ		زەنەدار کردنی پیتی(ن) ئاسانکردنی پیتی(ز) شاردنەوەی پیتی(ن)(ئیخفاء)
34	جَآءَ أَجَلُهُمۡ	جَا أَجَلُهُمُو جَآ أَجَلُهُمُو	جَآءَ أجَلُهُمُو جَآءَ اجَلُهُمُو	بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی دوو جوڵە. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێکی گوتراو دەخوێندرێتەوە.(اجَلُهُمُو)
38	هَٰٓؤُلَآءِ أَضَلُّونَا	هَٰؤُلَآءِ يَضَلُّونَا		گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(ی)ی فەتحەدار.
44	أَن لَّعۡنَةُ	أَنَّ لَعۡنَةَ	أَن لَّعۡنَةُ	بەززی: فەتحەدارکردنی پیتی(ن)(أن) لەگەڵ شەدەدارکردنی.
44	لَّعۡنَةُ	لَعۡنَةَ	لَّعۡنَةُ	بەززی: فەتحەدارکردنی پیتی(ت)
47	تِلۡقَآءَ أَصۡحَٰبِ	تِلۡقَا أَصۡحَٰبِ ؛ تِلۡقَآ أَصۡحَٰبِ	تِلۡقَآءَ أصۡحَٰبِ ؛ تِلۡقَآءَ آصۡحَٰبِ	بەززی: ئاسانکردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی شەش جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان دوو جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(ی) و درێژکردنەوەی شەش جوڵە.
49	بِرَحۡمَةٍۚ ٱدۡخُلُواْ	بِرَحۡمَةٍۚ نُ ٱدۡخُلُواْ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بەضەممە.
50	ٱلۡمَآءِ أَوۡ	ٱلۡمَآءِ يَوۡ		گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(ی)ی فەتحەدار.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
52	فَصَّلۡنَـٰهُ	فَصَّلۡنَـٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَصَّلۡنَـٰهُو)
53	نَسُوهُ	نَسُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(نَسُوهُو)
56	وَٱدۡعُوهُ	وَٱدۡعُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَٱدۡعُوهُو)
56	رَحۡمَتَ	رَحۡمَتَ ۜ		له‌باری وه‌ستاندا: پیتی(ه) له‌بری پیتی(ت)ی به‌كارهاتوو بۆ مێ.(رَحۡمَه)
57	ٱلرِّيَٰحَ	ٱلرِّيحَ		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ی) تا ببێته پیتێكی درێژكراو. ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف به تاك.(الافراد)
57	بُشۡرًۢا	نُشُرًۢا		پیتی(ن) له‌بری پیتی(ب) له‌گه‌ڵ ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ش)
57	سُقۡنَـٰهُ	سُقۡنَـٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(سُقۡنَـٰهُو)
57	مَّيِّتٍ	مَّيۡتٍ		ئاسانكردنی پیتی(ی) له‌گه‌ڵ زه‌نه‌داركردنی.
57	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ		شه‌ده‌داركردنی پیتی(ذ)
59	إِنِّيٓ	إِنِّيَ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
64	فَكَذَّبُوهُ ؛ فَأَنجَيۡنَـٰهُ	فَكَذَّبُوهُۥ ؛ فَأَنجَيۡنَـٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (فَكَذَّبُوهُو ؛ فَأَنجَيۡنَـٰهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
69	بَصۜۜطَةً	بَصۜطَةً	بَصۜۜطَةً	به‌ززی: پیتی(ص)ی ته‌واو.
72	فَأَنجَيۡنَٰهُ	فَأَنجَيۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَأَنجَيۡنَٰهُو)
74	بُيُوتًاۖ	بِيُوتًاۖ		كه‌سره‌داركردنی پیتی(ب)
81	إِنَّكُمۡ	ءَاۨنَّكُمُۥ		زیادكردنی هه‌مزه‌ی فه‌تحه‌داروئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ءَاۨنَّكُمُو)
83	فَأَنجَيۡنَٰهُ	فَأَنجَيۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَأَنجَيۡنَٰهُو)
86	صِرَٰطِ	صِرَٰطِ	سِۜرَٰطِ	قنبل: به پیتی(س) له‌بری پیتی(ص) ده‌خوێنێته‌وه.(سِرَٰطِ)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی		ڕوونكردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
98	أَوَ أَمِنَ	أَوْ أَمِنَ		زەنەداركردنی پیتی(و)
100	نَشَآءُ أَصَبْنَٰهُم	نَشَآءُ وَصَبْنَٰهُمُو		گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(و)ی فەتحەدار. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَصَبْنَٰهُمُو)
105	مَعِيَ	مَعِي		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
107	عَصَاهُ	عَصَاهُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَصَاهُو)
111	أَرْجِهْ	أَرْجِئْهُو		هەمزەی زەنەدار لە دوای پیتی(ج) ضەممەداركردنی پیتی(ە)
111	أَرْجِهْ ؛ وَأَخَاهُ	أَرْجِئْهُو ؛ وَأَخَاهُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَرْجِئْهُو ؛ وَأَخَاهُو)
117	تَلْقَفُ	تَّلَقَّفُ	تَلَقَّفُ	فەتحەداركردنی پیتی(م) شەدەداركردنی پیتی(ق) بەززی: شەدەداركردنی پیتی(ت) بە نەوەستان.
123	(مطلقاً) فِرْعَوْنُ ءَامَنتُم	(مطلقاً) فِرْعَوْنُ ءَ• امَنتُمُو	(ابتداءً) ءَ• امَنتُمُو ؛ (وصلاً) فِرْعَوْنُ وَ• امَنتُمُو	زیادكردنی هەمزەی پرسیاری. ئاسانكردنی هەمزەی دووەم بەڕەها، خوێندنەوەی هەمزەی یەكەم لەكاتی دەست پێكردنی لەسەرەتادا. قنبل: گۆڕینی هەمزەی یەكەم بە پیتی(و) لە لكاندنی بە پێشخۆی(فرعون) ئیبن كثیر: لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێكی گوتراو دەخوێنێتەوە. (وَ• امَنتُمُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
123	مَّكَرۡتُمُوهُ	مَّكَرۡتُمُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مَّكَرۡتُمُوهُو)
127	سَنُقَتِّلُ	سَنَقۡتُلُ		فەتحەدارکردنی پیتی(ن) زنەدارکردنی پیتی(ق) ئاسانکردنی پیتی(ت) لەگەڵ ضـەممەدارکردن و قەلقەلە.
135	بَٰلِغُوهُ	بَٰلِغُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(بَٰلِغُوهُو)
137	كَلِمَتُ	كَلِمَتُ		لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(كَلِمَتُه)
139	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
142	لِأَخِيهِ	لِأَخِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(لِأَخِيهِي)
143	أَرِنِيٓ	أَرۡنِي		زەنەدارکردنی پیتی(ر)
143	وَلَٰكِنِ ٱنظُرۡ	وَلَٰكِنُ ٱنظُرۡ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بەضـەممە.
144	إِنِّي	إِنِّيَ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانە پاڵ.
144	بِرِسَٰلَٰتِي	بِرِسَٰلَتِي		ئاسانکردنی پیتی ئەلیفی دووەم بۆ تاك.
146	يَتَّخِذُوهُ (معاً)	يَتَّخِذُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يَتَّخِذُوهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
148	ٱتَّخَذُوهُ	ٱتَّخَذُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ٱتَّخَذُوهُو)
150	بَعۡدِيٓ	بَعۡدِيَ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه پاڵ.
150	أَخِيهِ ؛ إِلَيۡهِۚ	أَخِيهِۦ ؛ إِلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه. (أَخِيهِي ؛ إِلَيۡهِي)
155	تَشَآءُۖ أَنتَ	تَشَآءُۖ وَنتَ		گۆڕینی هه‌مزه‌ی دووه‌م به پیتی(و)ی فه‌تحه‌دار.
157	وَعَزَّرُوهُ ؛ وَنَصَرُوهُ	وَعَزَّرُوهُۥ ؛ وَنَصَرُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (وَعَزَّرُوهُو ؛ وَنَصَرُوهُو)
158	وَٱتَّبِعُوهُ	وَٱتَّبِعُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَٱتَّبِعُوهُو)
160	ٱسۡتَسۡقَىٰهُ	ٱسۡتَسۡقَىٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ٱسۡتَسۡقَىٰهُو)
163	وَسۡـَٔلۡهُمۡ	وَسَـلۡهُمُۥ		لابردنی پیتی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی(س) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێكی گوتراو ده‌خوێندرێته‌وه. (وَسَـلۡهُمُو)
164	لِمَ	لِمَهۡ	لِمَ	به‌ززی: پیتی(ه)ی زه‌نه‌دار به‌یه‌ك له خوێندنه‌وه‌كانی.
164	مَعۡذِرَةً	مَعۡذِرَةٌ		ته‌نوینی ضه‌ممه له‌بری ته‌نوینی فه‌تحه.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
166	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)
169	يَأۡخُذُوهُ	يَأۡخُذُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يَأۡخُذُوهُو)
169	فِيهِۗ	فِيهِۦۗ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
169	تَعۡقِلُونَ	يَعۡقِلُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)
171	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
175	ءَاتَيۡنَٰهُ	ءَاتَيۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ءَاتَيۡنَٰهُو)
176	لَرَفَعۡنَٰهُ ؛ هَوَىٰهُۚ ؛ تَتۡرُكۡهُ	لَرَفَعۡنَٰهُۥ ؛ هَوَىٰهُۚۥ ؛ تَتۡرُكۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (لَرَفَعۡنَٰهُو ؛ هَوَىٰهُو ؛ تَتۡرُكۡهُو)
176	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
176	يَلۡهَثۚ ذَّٰلِكَ	يَلۡهَثۚ ذَٰلِكَ		ئاشكراكردن(الاظهار)
180	فَٱدۡعُوهُ	فَٱدۡعُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَٱدۡعُوهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
186	وَيَذَرُهُمۡ	وَنَذَرُهُمُۥ	وَنَذَرُهُمُۥ	پیتی(ن) لەبری پیتی(ی) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَنَذَرُهُمُو)
188	ٱلسُّوٓءُۚ إِنۡ	ٱلسُّوٓءُ أَنۡ ٱلسُّوٓءُ وِنۡ	ٱلسُّوٓءُ أَنۡ ٱلسُّوٓءُ وِنۡ	ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار.
195	قُلِ ٱدۡعُواْ	قُلُ ٱدۡعُواْ	قُلُ ٱدۡعُواْ	لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بەضەممە.
201	طَٰٓئِفٌ	طَيۡفٌ	طَيۡفٌ	ئاسانکردنی پیتی ئەلیف و هەمزەو جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زەنەدار لە شوێنی.
204	ٱلۡقُرۡءَانُ	ٱلۡقُرَانُ	ٱلۡقُرَانُ	ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)

(8) سورەتی (ئەنفال)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
11	يُغَشِّيكُمُ	يَغۡشَٰكُمُ	يَغۡشَٰكُمُ	فەتحەدارکردنی (ی)ی یەکەم. زەنەدارکردنی پیتی(غ) فەتحەدارکردنی پیتی(ش)و ئاسانکردنی. زیادکردنی پیتی ئەلیف لە دوای پیتی(ش) لەبری پیتی(ی)(يَغۡشَاكُمُ)
11	ٱلنُّعَاسَ	ٱلنُّعَاسُ	ٱلنُّعَاسُ	ضەممەدارکردنی پیتی(س)
11	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ	مِّنۡهُۥ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِّنۡهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
11	وَيُنَزِّلُ	وَيُنزِلُ		زەنەدارکردنی پیتی(ن) ئاسانکردنی پیتی(ز)و شاردنەوەی(ئیخفاء)
14	فَذُوقُوهُ	فَذُوقُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَذُوقُوهُو)
16	وَمَأۡوَىٰهُ	وَمَأۡوَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَمَأۡوَىٰهُو)
17	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِّنۡهُو)
18	مُوهِنُ	مُوَهِّنٌ		فەتحەدارکردنی پیتی(و) شەدەدارکردنی پیتی(ه) تەنوینی پیتی(ن)و شاردنەوەی(ئیخفاء)
18	كَيۡدِ	كَيۡدَ		فەتحەدارکردنی پیتی(د)
19	وَأَنَّ ٱللَّهَ	وَإِنَّ ٱللَّهَ		کەسرەدارکردنی هەمزە.
20	وَلَا تَوَلَّوۡاْ	وَلَآ تَّوَلَّوۡاْ	وَلَا تَوَلَّوۡاْ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) لە باری نەوەستاندا لەگەڵ درێژکردنەوەی شەش جوڵە لە پیتی ئەلیف ی پێشخۆی.
20	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)
20	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی - گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
32	ٱلسَّمَآءِ أَوِ	ٱلسَّمَآءِ يَوِ		**گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(ی)ی فەتحەدار.**
38	سُنَّتُ	سُنَّتُۥ		**لەباری وەستاندا: پیتی(ە) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ میّ.**(سُنَّه)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
42	بِٱلۡعُدۡوَةِ (معاً)	بِٱلۡعِدۡوَةِ		کەسرەداکردنی پیتی(ع)
42	حَيَّ	حَيِيَ	حَيَّ	بەززی: دوو پیتی(ی)ی بێ شەدە، یەکەمیان کەسرەدارو دووەمیان فەتحەدار.
46	وَلَا تَنَٰزَعُواْ	وَلَآ تَّنَٰزَعُواْ	وَلَا تَنَٰزَعُواْ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا: درێژکردنەوەی شەش جوڵە لە پیتی ئەلیف ی پێشخۆی.
48	عَقِبَيۡهِ	عَقِبَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَقِبَيۡهِي)
48	إِنِّيٓ أَرَىٰ ؛ إِنِّيٓ أَخَافُ	إِنِّيَ أَرَىٰ ؛ إِنِّيَ أَخَافُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانە پاڵ لە هەردووکیان.
59	وَلَا يَحۡسَبَنَّ	وَلَا تَحۡسِبَنَّ		پیتی(ت) لەبری پیتی(ی) کەسرەدارکردنی پیتی(س)
65	وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٌ	وَإِن تَكُن مِّنكُمُۥ مِّاْئَةٌ		وشەی(یكن) پیتی(ت) لەبری پیتی(ی) شاردنەوەشی(ئیخفاء) دەردەکەوێت. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِّنكُمُو)
66	ضَعۡفٗاۚ	ضُعۡفٗاۚ		ضەممەدارکردنی پیتی(ض)
66	فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٌ	فَإِن تَكُن مِّنكُمُۥ مِّاْئَةٌ		وشەی(یكن) پیتی(ت) لەبری پیتی(ی) شاردنەوەشی (ئیخفاء) دەردەکەوێت. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِّنكُمُو)
73	تَفۡعَلُوهُ	تَفۡعَلُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(تَفۡعَلُوهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌

(9) سوره‌تی (ته‌وبه‌)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كثیری مه‌ككی	ڕوونكردنه‌وه‌
6	فَأَجِرۡهُ ؛ أَبۡلِغۡهُ	فَأَجِرۡهُۥ ؛ أَبۡلِغۡهُۥ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌. (فَأَجِرۡهُو ؛ أَبۡلِغۡهُو)
12	أَئِمَّةَ	أَ‍ۨئمَّةَ	ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
13	تَخۡشَوۡهُ	تَخۡشَوۡهُۥ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌. (تَخۡشَوۡهُو)
17	مَسَٰجِدَ	مَسۡجِدَ	زه‌نه‌داركردنی پیتی(س) ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف و كردنی به‌ تاك(بالافراد)
21	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌. (مِّنۡهُو)
23	أَوۡلِيَآءَ إِنِ	أَوۡلِيَآءَ ۨأنِ	ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
28	شَآءَ إِنَّ	شَآءَ ۨأنَّ	ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
30	عُزَيۡرٌ	عُزَيۡرُ	ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ر) به‌بێ ته‌نوین.
30	يُضَٰهِـُٔونَ	يُضَٰهُـونَ	ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(هـ)و ئاسانكردنی هه‌مزه‌.
37	يُضَلُّ	يَضِلُّ	فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی) كه‌سره‌داركردنی پیتی(ض)
37	سُوٓءُ أَعۡمَٰلِهِمۡۗ	سُوٓءُ وَعۡمَٰلِهِمُۥ	گۆڕینی هه‌مزه‌ی دووه‌م به‌ پیتی(و)ی فه‌تحه‌دار. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌. (وَعۡمَٰلِهِمُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
39	تَضُرُّوهُ	تَضُرُّوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(تَضُرُّوهُو)
40	تنصُرُوهُ	تَنصُرُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(تَنصُرُوهُو)
40	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيْهِي)
43	لِمَ	لِمَّ	لِمَ	به‌ززی: له‌باری وه‌ستان: به پیتی(هـ)ی زه‌نه‌دار له یه‌ك له خوێندنه‌وه‌كانی.
52	هَلۡ تَرَبَّصُونَ	هَلۡ تَّرَبَّصُونَ	هَلۡ تَرَبَّصُونَ	به‌ززی: شه‌ده‌داركردنی پیتی(ت) له‌باری نه‌وه‌ستاندا. ئاشكراكردنی پیتی(ل)(الاظهار) لێره‌دا دوو پیته زه‌نه‌دار كۆده‌بێته‌وه، ئه‌مه‌شیان دروسته له خوێندنه‌وه‌و زمانی عه‌ڕه‌بیدا
57	إِلَيْهِ	إِلَيْهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(إِلَيْهِي)
62	يُرْضُوهُ	يُرْضُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(يُرْضُوهُو)
64	تُنَزَّلَ	تُنزَلَ		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ن) ئاسانكردنی شه‌ده له پیتی(ز) شاردنه‌وه‌شی(ئیخفاء) ده‌رده‌كه‌وێت.
66	نَّعۡفُ	يُعۡفَ		ضه‌مه‌داركردنی پیتی(ی) له‌بری پیتی(ن) فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ف)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
66	نُعَذِّبْ	تُعَذَّبْ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ی) له‌بری پیتی(ن) فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ذ)
66	طَآئِفَةً	طَآئِفَةٌ		ته‌نوینی ضه‌ممه له‌بری ته‌نوینی فه‌تحه.
77	وَعَدُوهُ	وَعَدُوهُو		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَعَدُوهُو)
83	مَعِيَ عَدُوًّا	مَعِي عَدُوًّا		له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا: زه‌نه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پالْ.
92	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيْهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
98	ٱلسَّوۡءِۗ	ٱلسُّوٓءِۗ		ضەممەداركردنی پیتی(س) درێژكردنەوەی لكاویش(مەدی موتەصیل) دەردەكەوێت.
100	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)
100	تَجۡرِي تَحۡتَهَا	تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا		زیادكردنی پیتی(من) لە پاش وشەی (تجري) كەسرەداركردنی پیتی(ت)ی دووەم لە وشەی (تحتها) شاردنەوەشی(ئیخفاء) دەردەكەوێت.
103	صَلَوٰتَكَ	صَلَوَٰتِكَ		جێگیركردنی پیتی(و)ی فەتحەدار لە پێش پیتی ئەلیف. كەسرەداركردنی پیتی(ت) بە كۆ(جمع)
106	مُرۡجَوۡنَ	مُرۡجَـُٔونَ		هەمزەی ضەممەدار لە دوای پیتی(ج) ئەوەش دەردەكەوێت كە پیتی(و) دەبێتە پیتێكی درێژكراو (مدیة)
108	فِيهِ (الثلاثة)	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
110	تَقَطَّعَ	تُقَطَّعَ		ضەممەداركردنی پیتی(ت)
111	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
111	وَٱلۡقُرۡءَانِۚ	وَٱلۡقُرَانِۚ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی — گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكـردنه‌وه
114	لِأَبِيهِ	لِأَبِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(لِأَبِيهِى)
114	إِيَّاهُ ؛ مِنۡهُۚ	إِيَّاهُۥ ؛ مِنۡهُۥۚ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(إِيَّاهُو ؛ مِنۡهُو)
117	ٱتَّبَعُوهُ	ٱتَّبَعُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ٱتَّبَعُوهُو)
117	يَزِيغُ	تَزِيغُ		پیتی(ت) له‌بری پیتی(ی)ی یه‌كه‌م.
118	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(إِلَيۡهِى)
124	زَادَتۡهُ	زَادَتۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(زَادَتۡهُو)
128	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِى)
129	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِى)

(10) سوره‌تی (یونس)

3	فَٱعۡبُدُوهُۚ	فَٱعۡبُدُوهُۥۚ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَٱعۡبُدُوهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
3	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ		شەدەدارکردنی پیتی(ذ)
4	إِلَيْهِ	إِلَيْهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيْهِي)
5	ضِيَآءً	ضِيَآءً	ضِئَآءً	قنبل: دەخوێنێتەوە بە هەمزە لەبری پیتی(ی)
12	عَنْهُ	عَنْهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنْهُو)
15	بِقُرْءَانٍ	بِقُرَانٍ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)
15	بَدِّلْهُ	بَدِّلْهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(بَدِّلْهُو)
15	لِيَ أَنْ ؛ إِنِّيَ أَخَافُ	لِيَ أَنْ ؛ إِنِّيَ أَخَافُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ لە هەردووکیان.
16	وَلَآ أَدْرَىٰكُم	وَلَأَدْرَىٰكُمُۥ ؛ وَلَا أَدْرَىٰكُمُۥ	وَلَأَدْرَىٰكُمُۥ	گۆڕینی ئەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە دوای پیتی(ل) بە هەمزە. بەززی: خوێندنەوەی دووەمی هەیە ئەویش جێگیرکردنی پیتی ئەلیفە. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَلَأَدْرَىٰكُمُو)
20	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
20	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيْهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
23	مَّتَٰعَ	مَّتَٰعُ		ضەممەدارکردنی پیتی(ع)
24	أَنزَلۡنَٰهُ	أَنزَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَنزَلۡنَٰهُو)
25	يَشَآءُ إِلَىٰ	يَشَآءُ ٱلَىٰ ؛ يَشَآءُ وِلَىٰ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار.
25	صِرَٰطِ	صِرَٰطِ	صِۜرَٰطِ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە. (سِرَٰطِ)
27	قِطَعًا	قِطۡعًا		زەنەدارکردنی پیتی(ط)و قەلقەلە.
31	ٱلۡمَيِّتِ ؛ ٱلۡمَيِّتَ	ٱلۡمَيۡتِ ؛ ٱلۡمَيۡتَ		ئاسانکردنی پیتی(ی) لەگەڵ زەنەدار کردنی.
33	كَلِمَتُ	كَلِمَتُۚ		وەستان لەسەر پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بە کارهاتوو بۆ مێ.(كَلِمَه)
35	لَّا يَهِدِّيٓ	لَّا يَهَدِّي		فەتحەدارکردنی پیتی(ه)
37	ٱلۡقُرۡءَانُ	ٱلۡقُرَانُ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)
37	يَدَيۡهِ ؛ فِيهِ	يَدَيۡهِۦ ؛ فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (يَدَيۡهِي ؛ فِيهِي)
38	ٱفۡتَرَىٰهُۖ	ٱفۡتَرَىٰهُۥۖ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ٱفۡتَرَىٰهُو)
45	يَحۡشُرُهُمۡ	نَحۡشُرُهُمُۥ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(نَحۡشُرُهُمُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌
49	جَآءَ أَجَلُهُمۡ	جَا أَجَلُهُمُۥ جَآ أَجَلُهُمُۥ	جَآءَ اجَلُهُمُۥ جَآءَ اجَلُهُمُۥ	به‌ززی: لابردنی هه‌مزه‌ی یه‌كه‌م و درێژكردنه‌وه‌ی دوو جوڵه‌ ئه‌وه‌یان پێشده‌خرێت یان شه‌ش جوڵه‌. قنبل: ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م یان گۆڕینی به‌ پیتی ئه‌لیف و خوێندنه‌وه‌ی دوو جوڵه‌. ئیبن كثیر: له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێكی گوتراو ده‌خوێنێته‌وه‌.(اجَلُهُمُو)
56	وَإِلَيۡهِ	وَإِلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(وَإِلَيۡهِي)
59	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(مِّنۡهُو)
61	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(مِّنۡهُو)
61	قُرۡءَانٍ	قُرَانٍ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی (ر)
61	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(فِيهِي)
66	شُرَكَآءَ إِن	شُرَكَآءَ أن		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
67	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(فِيهِي)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی - گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی - گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
72	أَجْرِيَ إِلَّا	أَجْرِى إِلَّا		له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا: زه‌نه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ، درێژكردنه‌وه‌ی (نه‌لكاو)ده‌رده‌كه‌وێت.
73	فَكَذَّبُوهُ ؛ فَنَجَّيْنَـٰهُ	فَكَذَّبُوهُۥ ؛ فَنَجَّيْنَـٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (فَكَذَّبُوهُو ؛ فَنَجَّيْنَـٰهُو)
78	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيْهِي)
84	فَعَلَيْهِ	فَعَلَيْهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَعَلَيْهِي)
87	وَأَخِيهِ	وَأَخِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَأَخِيهِي)
87	بُيُوتًا ؛ بُيُوتَكُمْ	بِيُوتًا ؛ بِيُوتَكُمُۥ		كه‌سره‌داركردنی پیتی(ب) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه له وشه‌ی (بیوتكمو)
88	لِيُضِلُّواْ	لِيَضِلُّواْ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)
93	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِي)
94	فَسْـَٔلِ	فَسَـلِ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی (س)
96	كَلِمَتُ	كَلِمَتُ۠		له‌باری وه‌ستاندا: پیتی(ه) له‌بری پیتی(ت)ی به كارهاتوو بۆ مێ.(كَلِمَتُه)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
101	قُلِ ٱنظُرُواْ	قُلُ ٱنظُرُواْ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بەضـەمە.
103	نُنجِ	نُنَجِّ		فەتحەدارکردنی پیتی(ن)ی دووەم. شەدەدارکردنی پیتی(ج)

(11) سورەتی (هود)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
2	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِّنۡهُو)
3	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِى)
3	وَإِن تَوَلَّوۡاْ	وَإِن تَّوَلَّوۡاْ	وَإِن تَوَلَّوۡاْ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی (ت) لە باری نەوەستاندا: شاردنەوەشی(ئیخفاء) دەردەکەوێت.
3	فَإِنِّيٓ أَخَافُ	فَإِنِّيَ أَخَافُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی(ی)ی دانەپاڵ.
5	مِنۡهُۚ	مِنۡهُۥۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
9	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِنۡهُو)
10	أَذَقۡنَٰهُ ؛ مَسَّتۡهُ	أَذَقۡنَٰهُۥ ؛ مَسَّتۡهُ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (أَذَقۡنَٰهُو ؛ مَسَّتۡهُو)
12	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
13	ٱفۡتَرَىٰهُۖ	ٱفۡتَرَىٰهُۥۖ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ٱفۡتَرَىٰهُو)
17	وَيَتۡلُوهُ ؛ مِّنۡهُ (معاً)	وَيَتۡلُوهُۥ ؛ مِّنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (وَيَتۡلُوهُو ؛ مِّنۡهُو)
20	يُضَٰعَفُ	يُضَعَّفُ		ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف و شه‌ده‌داركردنی پیتی(ع)
24	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ		شه‌ده‌داركردنی پیتی(ذ)
25	إِنِّي لَكُمۡ	أَنِّي لَكُمُۥ		فه‌تحه‌داركردنی هه‌مزه. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(لَكُمُو)
26	إِنِّيٓ أَخَافُ	إِنِّيَ أَخَافُ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
28	فَعُمِّيَتۡ	فَعَمِيَتۡ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ع) ئاسانكردنی پیتی(م)
29	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
29	أَجۡرِيَ إِلَّا	أَجۡرِي إِلَّا		**لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ و درێژکردنەوەی (نەلکاو)دەردەکەوێت.**
29	وَلَٰكِنِّيٓ	وَلَٰكِنِّيَ	وَلَٰكِنِّي	**بەززی: لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.**
30	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ		**شەدەدارکردنی پیتی**(ذ)
34	وَإِلَيۡهِ	وَإِلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(وَإِلَيۡهِي)
35	ٱفۡتَرَىٰهُۖ	ٱفۡتَرَىٰهُۥۖ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(ٱفۡتَرَىٰهُو)
38	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(عَلَيۡهِي)
38	مِنۡهُۚ	مِنۡهُۥۚ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(مِنۡهُو)
39	يَأۡتِيهِ ؛ يُخۡزِيهِ ؛ عَلَيۡهِ	يَأۡتِيهِۦ ؛ يُخۡزِيهِۦ ؛ عَلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.** (يَأۡتِيهِي ؛ يُخۡزِيهِي ؛ عَلَيۡهِي)
40	جَآءَ أَمۡرُنَا	جَا أَمۡرُنَا جَآ أَمۡرُنَا	جَآءَ ٱمۡرُنَا جَآءَ آمۡرُنَا	**بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە.** **قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.**

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
40	كُلٍ زَوۡجَيۡنِ	كُلِّ زَوۡجَيۡنِ		کەسرەدارکردنی پیتی(ل) بێ تەنوین.
41	مَجۡرِىٰهَا	مُجۡرَىٰهَا		ضەممەدارکردنی پیتی(م) بە بێ(ئیماله)
42	يَٰبُنَيَّ	يَٰبُنَيِّ		لەباری نەوەستاندا: کەسرەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
42	ٱرۡكَب مَّعَنَا	ٱرۡكَب مَّعَنَا ٱرۡكَبۡ مَعَنَا	ٱرۡكَب مَّعَنَا	بەززی: تێکهەڵکێشانی پیتی (ب) لە پیتی(م) بەیەك لە خوێندنەوەکانی. شێوەی دووەم ئاشکراکردن (الاظهار)و قەلقەلە.
44	وَيَٰسَمَآءُ أَقۡلِعِي	وَيَٰسَمَآءُ وَقۡلِعِي		گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی (و)ی فەتحەدار.
46	تَسۡـَٔلۡنِ	تَسۡـَٔلَنَّ		فەتحەدارکردنی پیتی(ل) فەتحەدارکردنی پیتی(ن) لەگەڵ شەدەدارکردنی.
46	إِنِّيٓ أَعِظُكَ	إِنِّيَ أَعِظُكَ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
47	إِنِّيٓ أَعُوذُ	إِنِّيَ أَعُوذُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
51	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِی)
51	أَجۡرِيَ إِلَّا	أَجۡرِى إِلَّا		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ، درێژکردنەوەی (نەلکاو)دەردەکەوێت.
51	فَطَرَنِيٓ	فَطَرَنِيَ	فَطَرَنِيٓ	بەززی: لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
52	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(إِلَيۡهِي)
56	صِرَٰطِ	صِرَٰطِ	ّصِرَٰطِ	**قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.**(سِرَٰطِ)
57	فَإِن تَوَلَّوۡاْ	فَإِن تَّوَلَّوۡاْ	فَإِن تَوَلَّوۡاْ	**بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا.** **شاردنەوەش**(ئیخفاء) **دەردەکەوێت.**
58	جَآءَ أَمۡرُنَا	جَا أَمۡرُنَا جَآ أَمۡرُنَا	جَآءَ آمۡرُنَا جَآءَ آمۡرُنَا	**بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە.** **قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.**
61	فَٱسۡتَغۡفِرُوهُ	فَٱسۡتَغۡفِرُوهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(فَٱسۡتَغۡفِرُوهُو)
61	إِلَيۡهِۚ	إِلَيۡهِۦۚ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(إِلَيۡهِي)
62	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(إِلَيۡهِي)
63	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(مِنۡهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
66	جَآءَ أَمۡرُنَا	جَا أَمۡرُنَا جَآ أَمۡرُنَا	جَآءَ اْمۡرُنَا جَآءَ آمۡرُنَا	بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.
68	ثَمُودَاْ كَفَرُواْ	ثَمُودًا كَفَرُواْ		لەباری نەوەستاندا: تەنوینی فەتحە، شاردنەوەش(ئیخفاء) دەردەکەوێت. لەباری وەستاندا: گۆڕینی تەنوینی بە ئەلیف.
70	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِی)
71	وَرَآءِ إِسۡحَٰقَ	وَرَآ• إِسۡحَٰقَ وَرَا • إِسۡحَٰقَ	وَرَآءِ اْسۡحَٰقَ وَرَآءِ آسۡحَٰقَ	بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.
71	يَعۡقُوبَ	يَعۡقُوبُ		ضەممەدارکردنی پیتی(ب)
72	ءَأَلِدُ	ءَاْلِدُ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
73	رَحۡمَتُ	رَحۡمَتُ		لەباری وەستاندا: پیتی(هـ) لەبری پیتی(ت)ی بە کارهاتوو بۆ مێ.(رَحۡمَه)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
76	جَآءَ أَمۡرُ	جَا أَمۡرُ جَآ أَمۡرُ	جَآءَ اٰمۡرُ جَآءَ آمۡرُ	**بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە.** **قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.**
78	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(إِلَيۡهِي)
81	فَأَسۡرِ	فَٱسۡرِ		**هەمزەی نەوەستان**(وەصل) **لەبری هەمزەی وەستان**(قطع) **دروستە لای ئیبن** کثیرو **حەفص لە پیتی**(ر) **بەرزو نەرمی لەباری وەستاندا.**
81	ٱمۡرَأَتَكَۖ	ٱمۡرَأَتُكَۖ		ضـەممەدارکردنی پیتی(ت)
82	جَآءَ أَمۡرُنَا	جَا أَمۡرُنَا جَآ أَمۡرُنَا	جَآءَ اٰمۡرُنَا جَآءَ آمۡرُنَا	**بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە.** **قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.**
84	إِنِّيٓ أَرَىٰكُم	إِنِّيَ أَرَىٰكُمُۥ	إِنِّيٓ أَرَىٰكُمُۥ	**بەززی: لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.** **ئیبن** کثیر: **لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.**(أَرَىٰكُمُو)
84	وَإِنِّيٓ أَخَافُ	وَإِنِّيَ أَخَافُ		**لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.**

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
86	بَقِيَّتُ	بَقِيَّتُۚ		لەباری وەستاندا: پیتی(هـ) لەبری پیتی(ت)ی بە کارهاتوو بۆ مێ.(بَقِيَّه)
87	أَصَلَوٰتُكَ	أَصَلَوَٰتُكَ		جێگیرکردنی پیتی(و)ی فەتحەدار پێش پیتی ئەلیف بۆ کۆ.(بالجمع)
87	نَشَـٰٓؤُاْ إِنَّكَ	نَشَـٰٓؤُاْ أَنَّكَ ؛ نَشَـٰٓؤُاْ وِنَّكَ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار.
88	مِنۡهُ ؛ عَنۡهُ	مِنۡهُۥ ؛ عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو ؛ عَنۡهُو)
88	عَلَيۡهِ ؛ وَإِلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ ؛ وَإِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (عَلَيۡهِي ؛ وَإِلَيۡهِي)
89	شِقَاقِيٓ أَن	شِقَاقِيَ أَن		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
90	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
92	أَرَهۡطِيٓ	أَرَهۡطِيَ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانە پاڵ.
92	وَٱتَّخَذۡتُمُوهُ	وَٱتَّخَذۡتُمُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَٱتَّخَذۡتُمُوهُو)
93	يَأۡتِيهِ ؛ يُخۡزِيهِ	يَأۡتِيهِۦ ؛ يُخۡزِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (يَأۡتِيهِي ؛ يُخۡزِيهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
94	جَآءَ أَمۡرُنَا	جَا أَمۡرُنَا جَآ أَمۡرُنَا	جَآءَ اَمۡرُنَا جَآءَ آمۡرُنَا	بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.
101	جَآءَ أَمۡرُ	جَا أَمۡرُ جَآ أَمۡرُ	جَآءَ اَمۡرُ جَآءَ آمۡرُ	بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.
105	يَأۡتِ	يَأۡتِۦ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.
105	لَا تَكَلَّمُ	لَآ تَّكَلَّمُ	لَا تَكَلَّمُ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا: لەگەڵ درێژکردنەوەی شەش جوڵە لەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتەوە پێش خۆی.
108	سُعِدُواْ	سَعِدُواْ		فەتحەدارکردنی پیتی(س)
110	فِيهِۚ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)
110	مِّنۡهُۚ	مِّنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِّنۡهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی - گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی - گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
111	وَإِنَّ كُلًّا	وَإِن كُلًّا		ئاسانكردنی پیتی(ن) له‌گه‌ڵ زه‌نه‌داركردنی، شاردنه‌وه‌شی (ئیخفاء) ده‌رده‌كه‌وێت.
111	لَّمَّا	لَّمَا		ئاسانكردنی پیتی(م)
116	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِي)
123	وَإِلَيۡهِ ؛ عَلَيۡهِ	وَإِلَيۡهِۦ ؛ عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه. (وَإِلَيۡهِي ؛ عَلَيۡهِي)
123	يُرۡجَعُ	يَرۡجِعُ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی) كه‌سره‌داركردنی پیتی(ج)
123	فَٱعۡبُدۡهُ	فَٱعۡبُدۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَٱعۡبُدۡهُو)
123	تَعۡمَلُونَ	يَعۡمَلُونَ		پیتی(ی) له‌بری پیتی(ت)

(12) سوره‌تی (یوسف)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كثیری مه‌ككی - گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كثیری مه‌ككی - گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
2	أَنزَلۡنَٰهُ	أَنزَلۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(أَنزَلۡنَٰهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
2	قُرۡءَانًا	قُرَانًا		**ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی** (ر)
3	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		**ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی** (ر)
4	لِأَبِيهِ	لِأَبِيهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(لِأَبِيهِي)
4	يَـٰٓأَبَتِ	يَـٰٓأَبَتِۜ		**لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.**(يَـٰٓأَبَه)
5	يَـٰبُنَيَّ	يَـٰبُنَيِّ		**لەباری نەوەستاندا: کەسرەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.**
7	ءَايَـٰتٌ	وصلاً: ءَايَةٌ وقفاً: ءَايَةٌۜ		**ئاسانکردنی ئەو ئەلیفەی دەکەوێتە دوای پیتی(ی) بۆ تاك(بالإفراد)** **لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.**(ءَايَتُه)
8	وَأَخُوهُ	وَأَخُوهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(وَأَخُوهُو)
8	مُّبِينٍ ۝٨ ٱقۡتُلُواْ	مُّبِينٍۢ ۝٨ ٱقۡتُلُواْ		**لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بە ضەممە.**
9	ٱطۡرَحُوهُ	ٱطۡرَحُوهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(ٱطۡرَحُوهُو)
10	وَأَلۡقُوهُ ؛ يَلۡتَقِطۡهُ	وَأَلۡقُوهُۥ ؛ يَلۡتَقِطۡهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(وَأَلۡقُوهُو ؛ يَلۡتَقِطۡهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی گێڕانەوەی بەززی	 گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
10	غَيَٰبَتِ	غَيَٰبَتْ		لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بە کارهاتوو بۆ مێ.(غَيَٰبَه)
11	تَأۡمَ۫نَّا	تَأۡمَ۫نَّا		(ڕوم) واتا بە هێزکردنی جوڵە بە شێوەیەك كەسی نزیك گوێ بیست بێت و كەسی دوور نەبیستێت. (ئیشمام) واتا لێك نزیك بوونەوەو كۆكردنەوەی لێوەكان ودەربڕینی بە شێوەی ضەممە وەك حەفص.
12	أَرۡسِلۡهُ	أَرۡسِلۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَرۡسِلۡهُو)
12	يَرۡتَعۡ	نَرۡتَعِ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی) كەسرەداركردنی پیتی(ع)
12	وَيَلۡعَبۡ	وَنَلۡعَبۡ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی)
13	لَيَحۡزُنُنِيٓ	لَيَحۡزُنُنِيَ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
13	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)
15	يَجۡعَلُوهُ	يَجۡعَلُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يَجۡعَلُوهُو)
15	غَيَٰبَتِ	غَيَٰبَتْ		لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەكارهاتوو بۆ مێ.(غَيَٰبَتِه)
15	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
19	يَٰبُشۡرَىٰ	يَٰبُشۡرَ ىَ		زيادكردنی پيتی(ى)ی دانەپاڵ بە فەتحە لەكاتی نەوەستان و بە زەنە لەكاتی وەستان.
19	وَأَسَرُّوهُ	وَأَسَرُّوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَأَسَرُّوهُو)
20	وَشَرَوۡهُ	وَشَرَوۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَشَرَوۡهُو)
20	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو يائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)
21	ٱشۡتَرَىٰهُ ؛ مَثۡوَىٰهُ	ٱشۡتَرَىٰهُۥ ؛ مَثۡوَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ٱشۡتَرَىٰهُو ؛ مَثۡوَىٰهُو)
22	ءَاتَيۡنَٰهُ	ءَاتَيۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ءَاتَيۡنَٰهُو)
23	هَيۡتَ	هَيۡتُ		ضـەممەداركردنی پيتی(ت)
23	رَبِّيٓ أَحۡسَنَ	رَبِّيَ أَحۡسَنَ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پيتی(ى)ی دانەپاڵ.
24	وَٱلۡفَحۡشَآءَۚ إِنَّهُۥ	وَٱلۡفَحۡشَآءَۚ أَنَّهُۥ		ئاسانكردنی هەمزەی دووەم.
24	ٱلۡمُخۡلَصِينَ	ٱلۡمُخۡلِصِينَ		كەسرەداركردنی پيتی(ل)ی دووەم.
30	ٱمۡرَأَتُ	ٱمۡرَأَتۡ		لەباری وەستاندا: پيتی(ه) لەبری پيتی(ت)ی بەكارهاتوو بۆ مێ.(ٱمۡرَأَه)
31	وَقَالَتِ ٱخۡرُجۡ	وَقَالَتُ ٱخۡرُجۡ		لەگەيشتنی دوو زەنەدار بەيەكتر زەنەی يەكەم دەكرێت بە ضـەممە.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌
32	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(فِيهِي)
33	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(إِلَيۡهِي)
34	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(عَنۡهُو)
36	أَرَىٰنِيٓ (معاً)	أَرَىٰنِيَ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
36	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(مِنۡهُو)
38	ءَابَآءِيٓ	ءَابَآءِيَ		له‌باری وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
39	ءَأَرۡبَابٌ	ءَاۡرۡبَابٌ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
40	إِيَّاهُ	إِيَّاهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(إِيَّاهُو)
41	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(فِيهِي)
43	إِنِّيٓ	إِنِّيَ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
43	ٱلۡمَلَأُ أَفۡتُونِي	ٱلۡمَلَأُ وَفۡتُونِي		گۆڕینی هه‌مزه‌ی دووه‌م به پیتی(و)ی فه‌تحه‌دار.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
46	لَّعَلِّيٓ أَرۡجِعُ	لَّعَلِّيَ أَرۡجِعُ		**لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.**
47	دَأَبٗا	دَأۡبٗا		**زەنەدارکردنی هەمزە.**
47	فَذَرُوهُ	فَذَرُوهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(فَذَرُوهُو)
49	فِيهِ ؛ وَفِيهِ	فِيهِۦ ؛ وَفِيهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.** (فِيهِي ؛ وَفِيهِي)
50	فَسۡـَٔلۡهُ	فَسَلۡهُۥ		**ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (س)** **لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(فَسَلۡهُو)
51	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(عَلَيۡهِي)
51	ٱمۡرَأَتُ	ٱمۡرَأَتُ		**لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.**(ٱمۡرَأَه)
52	أَخُنۡهُ	أَخُنۡهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(أَخُنۡهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
53	بِٱلسُّوٓءِ إِلَّا	بِٱلسُّوٓ إِلَّا بِٱلسُّوۭ إِلَّا بِٱلسُّوِّ إِلَّا	بِٱلسُّوٓءِ ۬ألَّا بِٱلسُّوٓءِ آ لَّا	بەززی: ئاسانكردنی هەمزەی یەكەم لەگەڵ درێژكردنەوەی شەش جوڵە ئەوەیان پێشدەكەوێت یان دوو جوڵە وبۆی هەیە گۆڕینی پیتی(و) لەگەڵ تێكهەلكێش كردنی بەو پیتە واوەی دەكەوێتە پێش خۆی دەبێتە یەك واوی بە كسرەی شەدەدار. قنبل: ئاسانكردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(ی) لەگەڵ درێژكردنەوەی شەش جوڵە.
54	أَسۡتَخۡلِصۡهُ	أَسۡتَخۡلِصۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَسۡتَخۡلِصۡهُو)
56	حَيۡثُ يَشَآءُۚ	حَيۡثُ نَشَآءُۚ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی)
58	وَجَآءَ إِخۡوَةُ	وَجَآءَ ۬اخۡوَةُ		ئاسانكردنی هەمزەی دووەم.
58	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
61	عَنۡهُ ؛ أَبَاهُ	عَنۡهُۥ ؛ أَبَاهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو ؛ أَبَاهُو)
62	لِفِتۡيَٰنِهِ	لِفِتۡيَتِهِ		ئاسانكردنی پیتی ئەلیف و گۆڕینی پیتی(ن) بە پیتی(ت)
64	عَلَيۡهِ ؛ أَخِيهِ	عَلَيۡهِۦ ؛ أَخِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (عَلَيۡهِي ؛ أَخِيهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
64	حَـٰفِظًاۖ	حِفۡظًاۖ		كەسرەداركردنی پیتی(ح) ئاسانكردنی پیتی ئەلیف. زەنەداركردنی پیتی(ف)
66	حَتَّىٰ تُؤۡتُونِ	حَتَّىٰ تُؤۡتُونِۦ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادە بە زەنەداركردنی.(تُؤۡتُونِي)
66	ءَاتَوۡهُ	ءَاتَوۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ءَاتَوۡهُو)
67	عَلَيۡهِ ؛ وَعَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ ؛ وَعَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (عَلَيۡهِي ؛ وَعَلَيۡهِي)
68	عَلَّمۡنَـٰهُ	عَلَّمۡنَـٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَّمۡنَـٰهُو)
69	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
69	أَخَاهُۖ	أَخَاهُۥۖ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَخَاهُو)
69	إِنِّيٓ أَنَا۠	إِنِّيَ أَنَا۠		لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
70	أَخِيهِ	أَخِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(أَخِيهِي)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
76	وِعَآءِ أَخِيهِ (معاً)	وِعَآءِ يَخِيهِۦ		گۆڕینی هه‌مزه‌ی دووه‌م به‌ پیتی(ی)ی فه‌تحه‌دار. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(يَخِيهِي)
76	أَخَاهُ	أَخَاهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(أَخَاهُو)
76	دَرَجَٰتٍ	دَرَجَٰتِ		كه‌سره‌داركردنی بێ ته‌نوین.
80	ٱسْتَيْـَٔسُواْ	ٱسْتَيْـَٔسُواْ ٱسْتَايَـسُواْ	ٱسْتَيْـَٔسُواْ	به‌ززی:یه‌ك له شێوه‌كانی به پێش خستنی هه‌مزه له سه‌ر پیتی(ی)و گێڕانی به پیتی ئه‌لیف. فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی) شێوه‌ی دووه‌م وه‌ك حه‌فص ده‌خوێنێته‌وه.
80	مِنْهُ	مِنْهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِنْهُو)
80	أَبِىٓ أَوْ	أَبِيَ أَوْ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
82	وَسْـَٔلِ	وَسَلِ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی(س)
84	عَيْنَاهُ	عَيْنَاهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَيْنَاهُو)
87	وَأَخِيهِ	وَأَخِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَأَخِيهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
87	تَاْيْـَٔسُواْ	تَاْيْـَٔسُواْ تَايَـسُواْ	تَاْيْـَٔسُواْ	بەززی: لە یەك لە خوێندنەوەکانی پێشخستنی هەمزە لەسەر پیتی(ی)و گێڕانی بە ئەلیف. فەتحەدارکردنی پیتی(ی) شێوەی دووەم وەك حەفص دەخوێنێتەوە.
87	يَاْيْـَٔسُ	يَاْيْـَٔسُ يَايَـسُ	يَاْيْـَٔسُ	بەززی: لە یەك لە خوێندنەوەکانی پێشخستنی هەمزە لەسەر پیتی(ی)و گێڕانی بە ئەلیف. فەتحەدارکردنی پیتی(ی) شێوەی دووەم وەك حەفص دەخوێنێتەوە.
88	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
89	وَأَخِيهِ	وَأَخِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَأَخِيهِي)
90	أَءِنَّكَ	إِنَّكَ		یەك هەمزەی کەسرەدار (واتا لابردنی هەمزەی پرسیاری)
90	مَن يَتَّقِ	مَن يَتَّقِ	مَن يَتَّقِۦ	قنبل: دەخوێنێتەوە بە ڕەها: جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زەنەداری زیادە.(يَتَّقِي)
93	فَأَلۡقُوهُ	فَأَلۡقُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَأَلۡقُوهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
96	أَلۡقَىٰهُ	أَلۡقَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَلۡقَىٰهُو)
96	إِنِّيٓ أَعۡلَمُ	إِنِّيَ أَعۡلَمُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
99	إِلَيۡهِ ؛ أَبَوَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ ؛ أَبَوَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (إِلَيۡهِي ؛ أَبَوَيۡهِي)
100	أَبَوَيۡهِ	أَبَوَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(أَبَوَيۡهِي)
100	يَٰٓأَبَتِ	يَٰأَبَتِۡ		لەباری نەوەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(يَٰأَبَتِه)
100	يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ	يَشَآءُۚ ٱنَّهُۥ ؛ يَشَآءُۚ وِنَّهُۥ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار.
102	نُوحِيهِ	نُوحِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(نُوحِيهِي)
104	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
105	وَكَأَيِّن	وَكَآئِن		لەبری هەمزە پیتی ئەلیف لە دوای پیتی(ك) لەبری پیتی(ی)هەمزەی کەسرەدار. درێژکردنەوەی لکاویش دەردەکەوێت.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
109	نُّوحِىٓ	يُوحَىٰ		پیتی(ی) له‌بری پیتی(ن) فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ح)و پیتی ئه‌لیف ی دوای ئه‌و له‌بری پیتی(ی)
109	تَعۡقِلُونَ	يَعۡقِلُونَ		پیتی(ی) له‌بری پیتی(ت)
110	ٱسۡتَيۡـَٔسَ	ٱسۡتَيۡـَٔسَ ٱسۡتَـَٔيۡـسَ	ٱسۡتَيۡـَٔسَ	به‌ززی: به‌یه‌ك له خوێندنه‌وه‌كانی پێش خستنی هه‌مزه له‌سه‌ر پیتی(ی)و گێڕانی به پیتی ئه‌لیف. فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی) شێوه‌ی دووه‌میش وه‌ك حه‌فص ده‌خوێنێته‌وه.
110	كُذِبُواْ	كُذِّبُواْ		شه‌ده‌داركردنی پیتی(ذ)
110	فَنُجِّيَ	فَنُنۡجِي		ئاسانكردنی پیتی(ج) زیادكردنی پیتی(ن)ی زه‌نه‌دار له پێش پیتی(ج) زه‌نه‌داركردنی پیتی(ی)و شاردنه‌وه‌شی(ئیخفاء) ده‌رده‌كه‌وێت.
111	يَدَيۡهِ	يَدَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(يَدَيۡهِي)

(13) سوره‌تی (ڕه‌عد)

4	يُسۡقَىٰ	تُسۡقَىٰ	پیتی(ت) له‌بری پیتی(ی)و شاردنه‌وه‌شی(ئیخفاء) ده‌رده‌كه‌وێت.
4	ٱلۡأُكُلِۚ	ٱلۡأُكۡلِۚ	زه‌نه‌داركردنی پیتی(ك)
5	أَءِذَا ؛ أَءِنَّا	أَئِذَا ؛ أَئِنَّا	ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
7	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
7	هَادٍ	هَادِے		**لەباری وەستاندا: جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.**(هَادِی)
9	ٱلْمُتَعَالِ	ٱلْمُتَعَالِے		**لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.**
11	يَدَيْهِ	يَدَيْهِے		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(يَدَيْهِي)
11	وَالٍ	وَالِے		**لەباری وەستاندا: جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.**
14	كَفَّيْهِ	كَفَّيْهِے		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(كَفَّيْهِي)
14	فَاهُ	فَاهُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(فَاهُو)
17	يُوقِدُونَ	تُوقِدُونَ		**پیتی(ت) لەبری پیتی(ی)**
17	عَلَيْهِ	عَلَيْهِے		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(عَلَيْهِي)
27	عَلَيْهِ ؛ إِلَيْهِ	عَلَيْهِے ؛ إِلَيْهِے		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.** (عَلَيْهِي ؛ إِلَيْهِي)
30	عَلَيْهِ ؛ وَإِلَيْهِ	عَلَيْهِے ؛ وَإِلَيْهِے		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.** (عَلَيْهِي ؛ إِلَيْهِي)
31	قُرْءَانًا	قُرَانًا		**ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی** (ر)

ڕوونكردنەوە	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	ژمارەی ئایەت
بەززی:یەك لە خوێندنەوەكانی پێش خستنی هەمزە لەسەر پیتی(ی)و گێڕانی بەپیتی ئەلیف و فەتحەداركردنی پیتی(ی) شێوەی دووەم دەخوێنێتەوە وەك حەفص.	يَاْيْـَٔسِ	يَاْيْـَٔسِ يَايَـسِ	يَاْيْـَٔسِ	31
لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەكتر زەنەی یەكەم دەكرێت بەضـەممە.	وَلَقَدُ ٱسْتُهْزِئَ		وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ	32
فەتحەداركردنی پیتی(ص)	وَصَدُّواْ		وَصُدُّواْ	33
لەباری وەستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(هَادِی)	هَادِۦ		هَادٍ	33
لەباری وەستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار. (وَاقِي)	وَاقِۦ		وَاقٍ	34
زەنەداركردنی پیتی(ك)	أُكْلُهَا		أُكُلُهَا	35
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (إِلَيْهِي ؛ وَإِلَيْهِي)	إِلَيْهِۦ ؛ وَإِلَيْهِۦ		إِلَيْهِ ؛ وَإِلَيْهِ	36
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَنزَلْنَٰهُو)	أَنزَلْنَٰهُۥ		أَنزَلْنَٰهُ	37
لەباری وەستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار. (وَاقِي)	وَاقِۦ		وَاقٍ	37
فەتحەداركردنی پیتی(ك)و ئەو پیتە ئەلیفەی دەكەوێتە دوای ئەو. كەسرەداركردنی پیتی(ف) بەبێ شەدە لەگەڵ ئاسانكردنی پیتی ئەو ئەلیفەی دەكەوێتە دوای ئەو بە تاك(بالافراد) (ٱلْكَـافِرُ)	ٱلْكَٰفِرُ		ٱلْكُفَّٰرُ	42

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە

(14) سورەتی (ئیبراهیم)

1	أَنزَلۡنَٰهُ	أَنزَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَنزَلۡنَٰهُو)
1	صِرَٰطِ	صِرَٰطِ	صِّرَٰطِ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە. (سِرَٰطِ)
9	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
22	لِيَ عَلَيۡكُم	لِي عَلَيۡكُمُۥ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡكُمُو)
25	أُكُلَهَا	أُكۡلَهَا		زەنەدارکردنی پیتی(ك)
26	خَبِيثَةٍ ٱجۡتُثَّتۡ	خَبِيثَةِ ٱجۡتُثَّتۡ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بەضەممە.
27	يَشَآءُ ۞ أَلَمۡ	يَشَآءُ ۞ وَلَمۡ		گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(و)ی فەتحەدار.
28	نِعۡمَتَ	نِعۡمَتَ		لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(نِعۡمَه)
30	لِّيُضِلُّواْ	لِّيَضِلُّواْ		فەتحەدارکردنی پیتی(ی)
31	بَيۡعٌ	بَيۡعَ		فەتحەدارکردنی پیتی(ع) بەبێ تەنوین.
31	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
31	خِلَٰلٌ	خِلَٰلَ		فەتحەدارکردن پیتی(ل)ی دووەم بەبێ تەنوین.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
34	سَأَلۡتُمُوهُۚ	سَأَلۡتُمُوهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(سَأَلۡتُمُوهُو)
34	نِعۡمَتَ	نِعۡمَتَۚ		**لەباری وەستاندا: پیتی**(ه) **لەبری پیتی**(ت)**ی بەكارهاتوو بۆ مێ.**(نِعۡمه)
37	إِنِّيٓ أَسۡكَنتُ	إِنِّي أَسۡكَنتُ		**لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی**(ی)**ی دانەپاڵ.**
40	دُعَآءِ	دُعَآءِ	دُعَآءِ	**بەززی: لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیركردنی پیتی**(ی)
42	تَحۡسَبَنَّ	تَحۡسِبَنَّ		**كەسرەداركردنی پیتی**(س)
47	تَحۡسَبَنَّ	تَحۡسِبَنَّ		**كەسرەداركردنی پیتی**(س)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە

(15) سوڕەتی (حیجر)

1	وَقُرۡءَانٖ	وَقُرَانٖ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
2	رُّبَمَا	رُّبَّمَا		شەدەدارکردنی پیتی(ب)
8	مَا نُنَزِّلُ	مَا تَّنَزَّلُ	مَا تَنَزَّلُ	پیتی(ت)ی فەتحەدار لەبری پیتی(ن)ی یەکەم. فەتحەدارکردنی پیتی(ز) لەگەڵ مانەوەی شەدەکەی. بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت)ی لکاو. درێژکردنەوەی شەش جوڵە لە پیتی ئەلیف ی پێش ئەو.
8	ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ	ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ		ضەممەدارکردنی پیتی(ت)
14	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِی)
15	سُكِّرَتۡ	سُكِرَتۡ		ئاسانکردنی پیتی(ك)
22	فَأَسۡقَيۡنَٰكُمُوهُ	فَأَسۡقَيۡنَٰكُمُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَأَسۡقَيۡنَٰكُمُوهُو)
27	خَلَقۡنَٰهُ	خَلَقۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(خَلَقۡنَٰهُو)
29	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِی)
40	ٱلۡمُخۡلَصِينَ	ٱلۡمُخۡلِصِينَ		کەسرەدارکردنی پیتی(ل)ی دووەم.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
41	صِرَٰطٌ	صِرَٰطٌ	صۜرَٰطٌ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە. (سِرَٰطِ)
45	وَعُيُونٍ	وَعِيُونٍ		کەسرەدارکردنی پیتی(ع)
45	وَعُيُونٍ ۝٤٥ ٱدۡخُلُوهَا	وَعِيُونٌۢ ۝٤٥ ٱدۡخُلُوهَا		ڕزگاربوون لە گەیشتنی دوو پیتە زەنە بەضەممە.
49	عِبَادِيَ أَنِّيٓ	عِبَادِيَ أَنِّيٓ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ لە هەردووکیان.
52	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
54	فَبِمَ	فَبِمَ ؛ فَبِمۡهۡ	فَبِمَ	بەززی: لەباری وەستاندا: پیتی(ه)ی زەنەدار بەیەك لە شێوەکانی.
54	تُبَشِّرُونَ	تُبَشِّرُوٓنِّ		کەسرەدارکردنی پیتی(ن)و شەدەدارکردنی. درێژکردنەوەی شەش جوڵە لە پیتی(و)
61	جَآءَ ءَالَ	جَا ءَالَ جَآ ءَالَ	جَآءَ •الَ جَآءَ آلَ جَآءَ الَ	بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە یان درێژکردنەوە دوو جوڵە لەباری نەوەستاندا یان شەش جوڵە لەباری وەستان.
63	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
65	فَأَسۡرِ	فَٱسۡرِ		هەمزەی لکاو لەبری هەمزی نەلکاو.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
66	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ	إِلَيۡهِۦ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(إِلَيۡهِي)
67	وَجَآءَ أَهۡلُ	وَجَا أَهۡلُ وَجَآ أَهۡلُ	وَجَآءَ اۡهۡلُ وَجَآءَ آهۡلُ	به‌ززی: لابردنی هه‌مزه‌ی یه‌كه‌م و درێژكردنه‌وه‌ی دوو جوڵه ئه‌وه‌یان پێشده‌خرێت یان درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه. قنبل: ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م یان گۆڕینی به پیتی ئه‌لیف و خوێندنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه.
82	بُيُوتًا	بِيُوتًا	بِيُوتًا	كه‌سره‌داركردنی پیتی(ب)
87	وَٱلۡقُرۡءَانَ	وَٱلۡقُرَانَ	وَٱلۡقُرَانَ	ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی(ر)
89	إِنِّيٓ أَنَا	إِنِّيَ أَنَا	إِنِّيَ أَنَا	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
91	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ	ٱلۡقُرَانَ	ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی(ر)

(16) سوره‌تی (نه‌حل)

1	تَسۡتَعۡجِلُوهُۚ	تَسۡتَعۡجِلُوهُۥ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(تَسۡتَعۡجِلُوهُو)
2	يُنَزِّلُ	يُنزِلُ	زه‌نه‌داركردنی پیتی(ن) ئاسانكردنی پیتی(ز) شاردنه‌وه‌ش(ئیخفاء) ده‌رده‌كه‌وێت.
7	بَٰلِغِيهِ	بَٰلِغِيهِۦ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(بَٰلِغِيهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
10	مِّنۡهُ ؛ وَمِنۡهُ	مِّنۡهُۥ ؛ وَمِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (مِّنۡهُو ؛ وَمِنۡهُو)
10	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِی)
12	وَٱلنُّجُومُ	وَٱلنُّجُومَ		فەتحەدارکردنی پیتی(م)
12	مُسَخَّرَٰتٌۢ	مُسَخَّرَٰتٍۭ		تەنوینی کەسر لەبری تەنوینی ضەم.
14	مِنۡهُ (معاً)	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)
14	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِی)
17	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ		شەدەدارکردنی پیتی(ذ)
20	يَدۡعُونَ	تَدۡعُونَ		پیتی(ت) لەبری پیتی(ی)
36	أَنِ ٱعۡبُدُواْ	أَنُ ٱعۡبُدُواْ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بەضەممە.
37	لَا يَهۡدِی	لَا يُهۡدَىٰ		ضەممەدارکردنی پیتی(ی) فەتحەدارکردنی پیتی(د)و ئەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە دوای ئەو لەبری پیتی(ی)
38	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِی)
39	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِی)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
40	أَرَدْنَٰهُ	أَرَدْنَٰهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(أَرَدْنَٰهُو)
43	نُّوحِيٓ	يُوحَىٰ		**پیتی(ی) لەبری پیتی(ن) فەتحەداركردنی پیتی(ح)و ئەو پیتە ئەلیفەی دەكەوێتە دوای ئەو لەبری پیتی(ی)**
43	فَسْـَٔلُوٓاْ	فَسَلُواْ		**ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(س)**
53	فَإِلَيْهِ	فَإِلَيْهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(فَإِلَيْهِی)
61	جَآءَ أَجَلُهُمْ	جَا أَجَلُهُمُۥ جَآ أَجَلُهُمُۥ	جَآءَ ٱجَلُهُمُۥ جَآءَ اجَلُهُمُۥ	**بەززی: لابردنی هەمزەی یەكەم و درێژكردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان درێژكردنەوەی شەش جوڵە.** **قنبل: ئاسانكردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی دوو جوڵە.** **لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێكی گوتراو دەخوێندرێتەوە.**(اجَلُهُمُو)
64	فِيهِ	فِيهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(فِيهِی)
67	مِنْهُ	مِنْهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(مِنْهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
68	بُيُوتًا	بِيُوتًا		**کەسرەدارکردنی پیتی**(ب)
69	فِيهِ	فِيهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە**.(فِيهِي)
71	فِيهِ	فِيهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە**.(فِيهِي)
72	وَبِنِعْمَتِ	وَبِنِعْمَتِ۠		**لەباری وەستاندا: پیتی**(ه)**ی بەکارهاتوو بۆ مێ**.(وَبِنِعْمَه)
75	رَّزَقْنَٰهُ ؛ مِنْهُ	رَّزَقْنَٰهُۥ ؛ مِنْهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە**. (رَّزَقْنَٰهُو ؛ مِنْهُو)
76	مَوْلَىٰهُ ؛ يُوَجِّههُّ	مَوْلَىٰهُۥ ؛ يُوَجِّههُّۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە**. (مَوْلَىٰهُو ؛ يُوَجِّههُّو)
76	صِرَٰطٍ	صِرَٰطٍ	سِّرَٰطٍ	**قنبل: بە پیتی**(س) **لەبری پیتی**(ص) **دەخوێنێتەوە**. (سِرَٰطٍ)
80	بُيُوتِكُمْ ؛ بُيُوتًا	بِيُوتِكُمُۥ ؛ بِيُوتًا		**کەسرەدارکردنی پیتی**(ب) **لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە**.(بِيُوتِكُمُو)
80	ظَعْنِكُمْ	ظَعَنِكُمُۥ		**فەتحەدارکردنی پیتی**(ع) **لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە**.(ظَعَنِكُمُو)
83	نِعْمَتَ	نِعْمَتَ۠		**لەباری وەستاندا: پیتی**(ه) **لەبری پیتی**(ت)**ی بەکارهاتوو بۆ مێ**.(نِعْمَه)
90	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ		**شەدەدارکردنی پیتی**(ذ)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
92	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
96	بَاقٍّ	بَاقٍّۦ		لەباری وەستاندا: جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(بَاقِي)
98	ٱلْقُرْءَانَ	ٱلْقُرَانَ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
101	يُنَزِّلُ	يُنزِلُ		زەنەدارکردنی پیتی(ن) ئاسانکردنی پیتی(ز) شاردنەوەش(ئیخفاء) دەردەکەوێت.
102	ٱلْقُدُسِ	ٱلْقُدْسِ		زەنەدارکردنی پیتی(د)و قەلقەلە.
103	إِلَيْهِ	إِلَيْهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيْهِي)
113	فَكَذَّبُوهُ	فَكَذَّبُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَكَذَّبُوهُو)
114	نِعْمَتَ	نِعْمَتْ		لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(نِعْمَتَه)
114	إِيَّاهُ	إِيَّاهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(إِيَّاهُو)
115	فَمَنِ ٱضْطُرَّ	فَمَنُ ٱضْطُرَّ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بەضەممە.
121	ٱجْتَبَٰهُ ؛ وَهَدَىٰهُ	ٱجْتَبَٰهُۥ ؛ وَهَدَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ٱجْتَبَٰهُو ؛ وَهَدَىٰهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
121	صِرَاطِ	صِرَاطِ	صِّرَاطِ	**قنبل: بە پیتی**(س) **لەبری پیتی**(ص) **دەخوێنێتەوە.** (سِرَاطِ)
122	وَءَاتَيْنَٰهُ	وَءَاتَيْنَٰهُو		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(وَءَاتَيْنَٰهُو)
124	فِيهِۚ (معاً)	فِيهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(فِيهِى)
127	ضَيْقٍ	ضِيقٍ		**کەسرەدارکردنی پیتی**(ض)

(17) سوڕه‌تی (ئیسراء)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی — گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی — گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
2	وَجَعَلۡنَٰهُ	وَجَعَلۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَجَعَلۡنَٰهُو)
7	دَخَلُوهُ	دَخَلُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(دَخَلُوهُو)
9	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی (ر)
12	فَصَّلۡنَٰهُ	فَصَّلۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَصَّلۡنَٰهُو)
13	أَلۡزَمۡنَٰهُ ؛ يَلۡقَىٰهُ	أَلۡزَمۡنَٰهُۥ ؛ يَلۡقَىٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (أَلۡزَمۡنَٰهُو ؛ يَلۡقَىٰهُو)
20	مَحۡظُورًا ۝٢٠ ٱنظُرۡ	مَحۡظُورًاۨ ۝٢٠ ٱنظُرۡ		له‌گه‌یشتنی دوو زه‌نه‌دار به‌یه‌كتر زه‌نه‌ی یه‌كه‌م ده‌كرێت به‌ضه‌ممه.
23	إِيَّاهُ	إِيَّاهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(إِيَّاهُو)
23	أُفِّ	أُفَّ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ف) بێ ته‌نوین.
31	خِطۡـًٔا	خِطَآءًا		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ط)و ئه‌و پیته ئه‌لیفه‌ی دوای ئه‌و. درێژكردنه‌وه‌ی لكاویش ده‌رده‌كه‌وێت.
35	بِٱلۡقِسۡطَاسِ	بِٱلۡقُسۡطَاسِ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ق)
36	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَنۡهُو)

ڕوونكردنەوە	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	ژمارەی ئایەت
فەتحەداركردنی هەمزە لەدوای ئەو پیتی(ت)ی لكاو تەنوینی فەتح لەبری پیتی(ه)	سَيِّئَةً		سَيِّئُهُۥ	38
ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)	ٱلْقُرَانِ		ٱلْقُرْءَانِ	41
پیتی(ی) لەبری پیتی(ت) تێكهەڵكێشان لەگەڵ پێشخۆی دەردەكەوێت.	يُسَبِّحُ		تُسَبِّحُ	44
ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)	ٱلْقُرَانَ		ٱلْقُرْءَانَ	45
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يَفْقَهُوهُو)	يَفْقَهُوهُۥ		يَفْقَهُوهُ	46
ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)	ٱلْقُرَانِ		ٱلْقُرْءَانِ	46
لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەكتر زەنەی یەكەم دەكرێت بەضـەممە.	مَّسْحُورًا ۟ ﴿٤٧﴾ ٱنظُرْ		مَّسْحُورًا ﴿٤٧﴾ ٱنظُرْ	47
ئاسانكردنی هەمزەی دووەم (لە هەردووكیان)	أَءِذَا ؛ أَءِنَّا		أَءِذَا ؛ أَءِنَّا	49
لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەكتر زەنەی یەكەم دەكرێت بەضـەممە.	قُلُ ٱدْعُواْ		قُلِ ٱدْعُواْ	56
ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)	ٱلْقُرَانِۚ		ٱلْقُرْءَانِۚ	60
ئاسانكردنی هەمزەی دووەم.	ءَأَسْجُدُ		ءَأَسْجُدُ	61
لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(أَخَّرْتَنِي)	أَخَّرْتَنِۦ		أَخَّرْتَنِ	62
زەنەداركردنی پیتی(ج)و قەلقەلە.	وَرَجْلِكَ		وَرَجِلِكَ	64

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی - گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
67	إِيَّاهُ	إِيَّاهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(إِيَّاهُو)
68	يَخْسِفَ ؛ يُرْسِلَ	نَخْسِفَ ؛ نُرْسِلَ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی) لە هەردووكیان.
69	يُعِيدَكُمْ ؛ فَيُرْسِلَ ؛ فَيُغْرِقَكُم	نُعِيدَكُمُۥ ؛ فَنُرْسِلَ ؛ فَنُغْرِقَكُمُۥ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی) لە هەردووكیان. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (نُعِيدَكُمُو ؛ فَنُرْسِلَ ؛ فَنُغْرِقَكُمُو)
69	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِی)
76	خِلَٰفَكَ	خَلْفَكَ		فەتحەداركردنی پیتی(خ) زەنەداركردنی پیتی(ل) ئاسانكردنی پیتی ئەلیف.
78	وَقُرْءَانَ ؛ قُرْءَانَ	وَقُرَانَ ؛ قُرَانَ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)
82	وَنُنَزِّلُ	وَنُنَزِّلُ		(جیاكراوتەوە) فەتحەداركردنی پیتی(ن) شەدەداركردنی پیتی(ز) وەك (حەفص)
82	ٱلْقُرْءَانِ	ٱلْقُرَانِ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)
88	ٱلْقُرْءَانِ	ٱلْقُرْءَانِ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)
89	ٱلْقُرْءَانِ	ٱلْقُرْءَانِ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کەثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کەثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
90	تَفۡجُرَ	تُفَجِّرَ		ضەممەدارکردنی پیتی(ت) فەتحەدارکردنی پیتی(ف) کەسرەدارکردنی پیتی(ج) لەگەڵ شەدەدارکردن.
92	كِسَفًا	كِسۡفًا		زەنەدارکردنی پیتی(س)
93	تُنَزِّلَ	تُنۡزِلَ		(جیاکراوتەوە) فەتحەدارکردنی پیتی(ن) شەدەدارکردنی پیتی(ز) وەك (حەفص)
93	قُلۡ	قَـٰلَ		فەتحەدارکردنی پیتی(ق)و پیتی(ل)و زیادکردنی پیتی ئەلیف لە نێوانیاندا.(قَـالَ)
98	أَءِذَا ؛ أَءِنَّا	أَءِذَا ؛ أَءِنَّا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم لە هەردووکیان(فیهما)
99	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
101	فَسۡـَٔلۡ	فَسَلۡ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (س)
102	هَـٰٓؤُلَآءِ إِلَّا	هَـٰٓؤُلَآ إِلَّا هَـٰٓؤُلَاۤ إِلَّا	هَـٰٓؤُلَآءِ ءَالَّا هَـٰٓؤُلَآءِ يَلَّا	بەززی: ئاسانکردنی هەمزەی یەکەم لەگەڵ درێژکردنەوەی بە چوار جوڵە ئینجا دوو جوڵە. قنبل: دەخوێنێتەوەئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(ی) لەگەڵ قەڵەو کردن.
103	فَأَغۡرَقۡنَـٰهُ	فَأَغۡرَقۡنَـٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَأَغۡرَقۡنَـٰهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
105	أَنزَلۡنَٰهُ	أَنزَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَنزَلۡنَٰهُو)
106	وَقُرۡءَانًا	وَقُرَانًا		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)
106	فَرَقۡنَٰهُ ؛ وَنَزَّلۡنَٰهُ	فَرَقۡنَٰهُۥ ؛ وَنَزَّلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (فَرَقۡنَٰهُو ؛ وَنَزَّلۡنَٰهُو)
110	قُلِ ٱدۡعُواْ ؛ أَوِ ٱدۡعُواْ	قُلُ ٱدۡعُواْ ؛ أَوُ ٱدۡعُواْ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەكتر زەنەی یەكەم دەكرێت بەضەممە.
111	وَكَبِّرۡهُ	وَكَبِّرۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَكَبِّرۡهو)

(18) سورەتی (كەهف)

1	عِوَجَاۜ ﴿١﴾ قَيِّمًا	عِوَجَا ﴿١﴾ قَيِّمًا		لەباری نەوەستاندا: دەخوێندرێتەوە بە وازهێنان لە زەنەداركردن و شاردنەوەشی (ئیخفاء) دەردەكەوێت.
2	لَّدُنۡهُ	لَّدُنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(لَّدُنۡهُو)
3	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
17	تَّزَٰوَرُ	تَّزَّٰوَرُ		شەدداركردنی پیتی(ز) (تَّزَّٰوَرُ)
17	مِّنۡهُۚ	مِّنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِّنۡهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی — گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
18	وَتَحۡسَبُهُمۡ	وَتَحۡسِبُهُمُۥ		**كەسرەداركردنی پیتی(س) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.**(وَتَحۡسِبُهُمُو)
18	ذِرَاعَيۡهِ	ذِرَاعَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(ذِرَاعَيۡهِي)
18	وَلَمُلِئۡتَ	وَلَمُلِّئۡتَ		**شەدەداركردنی پیتی(ل)ی دووەم.**
19	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(مِّنۡهُو)
22	رَّبِّيٓ أَعۡلَمُ	رَّبِّيَ أَعۡلَمُ		**لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.**
24	يَهۡدِيَنِ	يَهۡدِيَنِۦ		**لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.**(يَهۡدِيَنِي)
28	هَوَىٰهُ	هَوَىٰهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(هَوَىٰهُو)
33	أُكُلَهَا	أُكۡلَهَا		**زەنەداركردنی پیتی(ك)**
33	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(مِّنۡهُو)
34	ثَمَرٌ	ثُمُرٌ		ضەممەداركردنی **پیتی(ث)و پیتی(م)**
36	مِّنۡهَا	مِّنۡهُمَا		**دەخوێندرێتەوە بە** ضەممەداركردنی **پیتی(هـ)و زیادكردنی پیتی(م)ی فەتحەدار لە دوای ئەو بۆ دووان.**(التثنية)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
38	بِرَبِّيٓ أَحَدًا	بِرَبِّيَ أَحَدًا		لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
39	إِن تَرَنِ	إِن تَرَنِۦ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(تَرَنِي)
40	رَبِّيٓ أَن	رَبِّيَ أَن		لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
40	يُؤۡتِيَنِ	يُؤۡتِيَنِۦ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(يُؤۡتِيَنِي)
42	بِثَمَرِهِۦ	بِثُمُرِهِۦ		ضەممەداركردنی پیتی(ث)و پیتی(م)(بِثُمُرِهِي)
42	كَفَّيۡهِ	كَفَّيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(كَفَّيۡهِي)
42	بِرَبِّيٓ أَحَدًا	بِرَبِّيَ أَحَدًا		لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
44	عُقۡبًا	عُقُبًا		ضەممەداركردنی پیتی(ق)
45	أَنزَلۡنَٰهُ	أَنزَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَنزَلۡنَٰهُو)
47	نُسَيِّرُ	تُسَيَّرُ		پیتی(ت) لەبری پیتی(ن) فەتحەداركردنی پیتی(ی) لەگەڵ مانەوەی شەدە.
47	ٱلۡجِبَالَ	ٱلۡجِبَالُ		ضەممەداركردنی پیتی(ل)ی كۆتایی.
49	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
54	ٱلْقُرْءَانِ	ٱلْقُرَانِ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)
55	قُبُلًا	قِبَلًا		كەسرەداركردنی پیتی(ق) فەتحەداركردنی پیتی(ب)
56	هُزُوًا	هُزُؤًا		پیتی(و)ی هەمزەدار.
57	يَدَاهُ ۚ يَفْقَهُوهُ	يَدَاهُۥ ؛ يَفْقَهُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (يَدَاهُو ؛ يَفْقَهُوهُو)
59	لِمَهْلِكِهِم	لِمُهْلَكِهِمُۥ		ضەممەداركردنی پیتی(م)ی یەكەم. فەتحەداركردنی پیتی(ل)ی دووەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(لِمُهْلَكِهِمُو)
60	لِفَتَىٰهُ	لِفَتَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(لِفَتَىٰهُو)
62	لِفَتَىٰهُ	لِفَتَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(لِفَتَىٰهُو)
63	وَمَآ أَنسَىٰنِيهُ	وَمَا أَنسَىٰنِيهِۦ		كەسرەداركردنی پیتی(هـ) لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَمَا أَنسَىٰنِيهِي)
64	نَبْغِ ۚ	نَبْغِۦ ۚ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(نَبْغِي)
65	ءَاتَيْنَٰهُ ؛ وَعَلَّمْنَٰهُ	ءَاتَيْنَٰهُۥ ؛ وَعَلَّمْنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (ءَاتَيْنَٰهُو ؛ وَعَلَّمْنَٰهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
66	تُعَلِّمَنِ	تُعَلِّمَنِۦ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(تُعَلِّمَنِي)
67	مَعِيَ صَبۡرٗا	مَعِي صَبۡرٗا		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
70	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)
72	مَعِيَ صَبۡرٗا	مَعِي صَبۡرٗا		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
74	زَكِيَّةۢ	زَاكِيَةۢ		پیتی ئەلیف لە دوای پیتی(ز) ئاسانكردنی پیتی(ی)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی - گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی - گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
75	مَعِيَ صَبۡرٗا	مَعِي صَبۡرًا		له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا: زه‌نه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
77	لَتَّخَذۡتَ	لَتَخِذۡتَ		ئاسانكردنی پیتی(ت)ی یه‌كه‌م. كه‌سره‌داركردنی پیتی(خ)
77	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
78	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
80	أَبَوَاهُ	أَبَوَاهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(أَبَوَاهُو)
81	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِّنۡهُو)
82	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
83	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِّنۡهُو)
84	وَءَاتَيۡنَٰهُ	وَءَاتَيۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَءَاتَيۡنَٰهُو)
85	فَأَتۡبَعَ	فَٱتَّبَعَ		هه‌مزه‌ی نه‌وه‌ستان له‌بری هه‌مزه‌ی وه‌ستان. شه‌دده‌داركردنی پیتی(ت) له‌گه‌ڵ فه‌تحه‌داركردنی.(فَتَّبَعَ)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
88	جَزَآءً	جَزَآءُ		ضەممەداركردنی هەمزە بەبێ تەنوین.
89	ثُمَّ أَتۡبَعَ	ثُمَّ ٱتَّبَعَ		هەمزەی نەوەستان لەبری هەمزەی وەستان. شەدەداركردنی پیتی(ت) لەگەڵ فەتحەداركردنی.(ثُمَّ تَّبَعَ)
91	لَدَيۡهِ	لَدَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(لَدَيۡهِی)
92	ثُمَّ أَتۡبَعَ	ثُمَّ ٱتَّبَعَ		هەمزەی نەوەستان لەبری هەمزەی وەستان. شەدەداركردنی پیتی(ت) لەگەڵ فەتحەداركردنی.(ثُمَّ تَّبَعَ)
94	يَأۡجُوجَ وَمَأۡجُوجَ	يَاجُوجَ وَمَاجُوجَ		گۆڕینی هەمزە بە پیتی ئەلیف (لە هەردووكیان)
95	مَكَّنِّي	مَكَّنَنِي		دوو پیتی(ن) یەكەم: فەتحەدار. دووەم كەسرەدارێكی بێ شەدە.
95	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِی)
96	ٱلصَّدَفَيۡنِ	ٱلصُّدُفَيۡنِ		ضەممەداركردنی پیتی(ص)و پیتی(د)
96	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِی)
97	يَظۡهَرُوهُ	يَظۡهَرُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يَظۡهَرُوهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی — گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی — گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
98	دَكَّآءَ	دَكًّا		ته‌نوینی فه‌تحه‌ی پیتی(ك) ئاسانكردنی هه‌مزه‌و درێژكردنه‌وه‌ی له‌بری ناشاردرێته‌وه له‌كاتی وه‌ستان.
102	أَوْلِيَآءَ إِنَّآ	أَوْلِيَآءَ أَنَّا		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
104	يَحْسَبُونَ	يَحْسِبُونَ		كه‌سره‌داركردنی پیتی(س)
106	هُزُوًا	هُزُؤًا		پیتی(و)ی هه‌مزه‌دار.

(19) سوره‌تی (مه‌ریه‌م)

2	رَحْمَتِ	رَحْمَتْ		له‌باری وه‌ستاندا: پیتی(ه) له‌بری پیتی(ت)ی به‌كارهاتوو بۆ می٘.(رَحْمَه)
2	زَكَرِيَّآ	زَكَرِيَّآءَ		زیادكردنی هه‌مزه‌ی فه‌تحه‌دار له دوای پیتی ئه‌لیف. درێژكردنه‌وه‌ی لكاویش ده‌رده‌كه‌وێت.
2	زَكَرِيَّآ ۝٢ إِذْ	زَكَرِيَّآءَ ۝٢ أَذْ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
5	وَرَآءِى وَكَانَتِ	وَرَآءِىَ وَكَانَتِ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
6	وَٱجْعَلْهُ	وَٱجْعَلْهُو		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (وَٱجْعَلْهُو)
7	يَٰزَكَرِيَّآ	يَٰزَكَرِيَّآءُ		زیادكردنی هه‌مزه‌ی ضه‌ممه‌دار له دوای پیتی ئه‌لیف. درێژكردنه‌وه‌ی لكاویش ده‌رده‌كه‌وێت.
7	يَٰزَكَرِيَّآ إِنَّا	يَٰزَكَرِيَّآءُ أَنَّا يَٰزَكَرِيَّآءُ وِنَّا		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م یان گۆڕینی به پیتی(و)ی كه‌سره‌دار. شه‌ده‌داركردنی پیتی(ص)
8	عِتِيًّا	عُتِيًّا		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ع)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
14	بِوَٰلِدَيۡهِ	بِوَٰلِدَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (بِوَٰلِدَيۡهِي)
15	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (عَلَيۡهِي)
18	إِنِّيٓ أَعُوذُ	إِنِّيَ أَعُوذُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
22	فَحَمَلَتۡهُ	فَحَمَلَتۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَحَمَلَتۡهُو)
23	مِتُّ	مُتُّ		ضەممەداركردنی پیتی(م)
23	نَسۡيًا	نِسۡيًا		كەسرەداركردنی پیتی(ن)
24	مِن	مَن		فەتحەداركردنی پیتی(م)
24	تَحۡتِهَآ	تَحۡتَهَا		فەتحەداركردنی پیتی(ت)ی دووەم.
25	تُسَٰقِطۡ	تَسَّٰقَطۡ		فەتحەداركردنی پیتی(ت)و پیتی(ق) شەدەداركردنی پیتی(س)(تَسَّاقَطۡ)
29	إِلَيۡهِۖ	إِلَيۡهِۦۖ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
34	قَوۡلَ	قَوۡلُ		ضەممەداركردنی پیتی(ل)
34	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
36	وَإِنَّ	وَأَنَّ		فەتحەداركردنی هەمزە.

ڕوونكردنه‌وه	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كــثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كــثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	ژماره‌ی ئایه‌ت
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (فَٱعۡبُدُوهُو)	فَٱعۡبُدُوهُۥ		فَٱعۡبُدُوهُ	36
قنبل: به پیتی(س) له‌بری پیتی(ص) ده‌خوێنێته‌وه. (سِرَٰطٌ)	صِّرَٰطٌ	صِرَٰطٌ	صِرَٰطٌ	36
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه. (لِأَبِيهِي)	لِأَبِيهِۦ		لِأَبِيهِ	42
له‌باری وه‌ستاندا: پیتی(ه) له‌بری پیتی(ت)ی به‌كارهاتوو بۆ مێ.(يَاأَبَه)	يَاأَبَتِ		يَٰٓأَبَتِ	42
به‌ززی: ده‌خوێنێته‌وه له‌باری وه‌ستان به پیتی(ه) به‌یه‌ك له شێوه‌كانی.(لِمَه)	لِمَ	لِمَ ؛ لِمَّ	لِمَ	42
له‌باری وه‌ستاندا: پیتی(ه) له‌بری پیتی(ت)ی به‌كارهاتوو بۆ مێ.(يَاأَبَه)	يَاأَبَتِ		يَٰٓأَبَتِ	43
قنبل: به پیتی(س) له‌بری پیتی(ص) ده‌خوێنێته‌وه. (سِرَٰطًا)	صِّرَٰطًا	صِرَٰطًا	صِرَٰطًا	43
له‌باری وه‌ستاندا: پیتی(ه) له‌بری پیتی(ت)ی به‌كارهاتوو بۆ مێ.(يَاأَبَه)	يَاأَبَتِ		يَٰٓأَبَتِ	44
له‌باری وه‌ستاندا: پیتی(ه) له‌بری پیتی(ت)ی به‌كارهاتوو بۆ مێ.(يَاأَبَه)	يَاأَبَتِ		يَٰٓأَبَتِ	45
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.	إِنِّيَ أَخَافُ		إِنِّيٓ أَخَافُ	45
كه‌سره‌داركردنی پیتی(ل)	مُخۡلِصًا		مُخۡلَصًا	51
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (وَنَٰدَيۡنَٰهُو ؛ وَقَرَّبۡنَٰهُو)	وَنَٰدَيۡنَٰهُۥ ؛ وَقَرَّبۡنَٰهُۥ		وَنَٰدَيۡنَٰهُ ؛ وَقَرَّبۡنَٰهُ	52

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
53	أَخَاهُ	أَخَاهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَخَاهُو)
57	وَرَفَعۡنَٰهُ	وَرَفَعۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَرَفَعۡنَٰهُو)
60	يَدۡخُلُونَ	يُدۡخَلُونَ		ضەممەدارکردنی پیتی(ى) فەتەحەدارکردنی پیتی(خ)
65	فَٱعۡبُدۡهُ	فَٱعۡبُدۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَٱعۡبُدۡهُو)
66	أَءِذَا	أَۦذَا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
66	مِتُّ	مُتُّ		ضەممەدارکردنی پیتی(م)
67	يَذۡكُرُ	يَذَّكَّرُ		فەتحەدارکردنی پیتی(ذ)و پیتی(ك)و شەدەدارکردنیان.
67	خَلَقۡنَٰهُ	خَلَقۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(خَلَقۡنَٰهُو)
68	جِثِيًّا	جُثِيًّا		ضەممەدارکردنی پیتی(ج)
69	عِتِيًّا	عُتِيًّا		ضەممەدارکردنی پیتی(ع)
70	صِلِيًّا	صُلِيًّا		ضەممەدارکردنی پیتی(ص)
72	جِثِيًّا	جُثِيًّا		ضەممەدارکردنی پیتی(ج)
73	مَّقَامًا	مُّقَامًا		ضەممەدارکردنی پیتی(م)ی یەکەم.
90	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی بەززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
95	ءَاتِيهِ	ءَاتِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ءَاتِيهِي)
97	يَسَّرۡنَٰهُ	يَسَّرۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(يَسَّرۡنَٰهُو)

(20) سوره‌تی (طه)

2	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی (ر)
10	إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ ؛ لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم	إِنِّيَ ءَانَسۡتُ ؛ لَّعَلِّيَ ءَاتِيكُمُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ له هه‌ردووكیان. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ءَاتِيكُمُو)
12	إِنِّيٓ	أَنِّيٓ		فه‌تحه‌داركردنی هه‌مزه‌و (ی)ی دانه‌پاڵ.
12	طُوٗى	طُوَى		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(و) بێ ته‌نوین.
14	إِنَّنِيٓ أَنَا	إِنَّنِيَ أَنَا		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
16	هَوَىٰهُ	هَوَىٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(هَوَىٰهُو)
18	وَلِيَ فِيهَا	وَلِي فِيهَا		له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا: زه‌نه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
30	أَخِي ۝٣٠ ٱشۡدُدۡ	أَخِيَ ۝٣٠ ٱشۡدُدۡ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
32	وَأَشۡرِكۡهُ	وَأَشۡرِكۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَأَشۡرِكۡهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی بەززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
39	ٱقۡذِفِيهِ ؛ فَٱقۡذِفِيهِ	ٱقۡذِفِيهِۦ ؛ فَٱقۡذِفِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه. (ٱقۡذِفِيهِي ؛ فَٱقۡذِفِيهِي)
39	يَأۡخُذۡهُ	يَأۡخُذۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(يَأۡخُذۡهُو)
41	لِنَفۡسِي ۞ ٱذۡهَبۡ	لِنَفۡسِيَ ۞ ٱذۡهَبۡ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
42	ذِكۡرِي ۞ ٱذۡهَبَآ	ذِكۡرِيَ ۞ ٱذۡهَبَا		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
47	فَأۡتِيَاهُ	فَأۡتِيَاهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَأۡتِيَاهُو)
53	مَهۡدٗا	مِهَٰدٗا		كه‌سره‌داركردنی پیتی(م) فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ه)و ئه‌و پیته ئه‌لیفه‌ی ده‌كه‌وێته دوای ئه‌و.
56	أَرَيۡنَٰهُ	أَرَيۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(أَرَيۡنَٰهُو)
58	سُوٗى	سِوٗى		كه‌سره‌داركردنی پیتی(س)
61	فَيُسۡحِتَكُم	فَيَسۡحَتَكُمُۥ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)و پیتی(ح) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَيَسۡحَتَكُمُو)
63	هَٰذَٰنِ	هَٰذَٰنِّ		شه‌ده‌داركردنی پیتی(ن) له‌گه‌ڵ درێژكردنه‌وه‌یه‌ی شه‌ش جوڵه له پیتی ئه‌لیف ی پێش خۆی.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
66	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
69	يَمِينِكَ تَلۡقَفۡ	يَمِينِكَ تَّلَقَّفۡ	يَمِينِكَ تَلَقَّفۡ	فەتحەدارکردنی پیتی(ل) شەدەدارکردنی پیتی(ق) بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا.
71	ءَامَنتُمۡ	ءَ•امَنتُمُو	ءَامَنتُمُو	بەززی: زیادکردنی هەمزەی پرسیاری.ئاسانکردنی هەمزەی دووەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(ءَامَنتُمُو)
73	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
77	أَنۡ أَسۡرِ	أَنِ ٱسۡرِ		هەمزەی لکاو(وصل) لەبری هەمزەی نەلکاو(قطع) لە ووشەی (أسر) کەسرەدارکردنی پیتی(ن) بەمەبەستی ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو پیتی زەنە.
81	فِيهِ ؛ عَلَيۡهِ	فِيهِۦ ؛ عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (فِيهِي ؛ عَلَيۡهِي)
87	بِمَلۡكِنَا	بِمِلۡكِنَا		کەسرەدارکردنی پیتی(م)
91	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
93	تَتَّبِعَنِۖ	تَتَّبِعَنِۦۖ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(تَتَّبِعَنِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
97	تُخۡلَفَهُۥ	تُخۡلِفَهُۥ		**کەسرەدارکردنی پیتی(ل)** (تُخۡلِفَهُو)
97	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(عَلَيۡهِي)
100	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(عَنۡهُو)
101	فِيهِۗ	فِيهِۦۗ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(فِيهِي)
112	يَخَافُ	يَخَفۡ		**ئاسانکردنی پیتی ئەلیف و زەنەدارکردنی پیتی(ف)**
113	أَنزَلۡنَٰهُ	أَنزَلۡنَٰهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(أَنزَلۡنَٰهُو)
113	قُرۡءَانًا	قُرَانًا		**ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)**
113	فِيهِ	فِيهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(فِيهِي)
114	بِٱلۡقُرۡءَانِ	بِٱلۡقُرَانِ		**ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)**
122	ٱجۡتَبَٰهُ	ٱجۡتَبَٰهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(ٱجۡتَبَٰهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
122	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.** (عَلَيۡهِي)
125	لِمَ	لِمَ ؛ لِمَّ	لِمَ	**بەززی: دەخوێنێتەوە لەباری وەستان بە پیتی(ه) بەیەك لە شێوەکانی.** (لِمَه)
125	حَشَرۡتَنِيٓ أَعۡمَىٰ	حَشَرۡتَنِيٓ أَعۡمَىٰ		**لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.**
131	فِيهِۚ	فِيهِۦۚ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.** (فِيهِي)
133	تَأۡتِهِم	يَأۡتِهِمُۥ		**پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)ی یەکەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.** (يَأۡتِهِمُو)
135	ٱلصِّرَٰطِ	ٱلصِّرَٰطِ	ٱلسِّرَٰطِ	**قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.** (السِرَٰطِ)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه

(21) سوره‌تی (ئه‌نبیاء)

2	رَحۡمَتِ	رَحۡمَتۡ		له‌باری وه‌ستاندا: پیتی(هـ) له‌بری پیتی(ت)ی به‌كارهاتوو بۆ مێ.(رَحۡمَه)
2	ٱسۡتَمَعُوهُ	ٱسۡتَمَعُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ٱسۡتَمَعُوهُو)
4	قَالَ رَبِّي	قُل رَّبِّي		ضـه‌ممه‌داركردنی پیتی(ق) ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف. زه‌نه‌داركردنی پیتی(ل) تێكهه‌ڵكێشان له پیتی(ل)و پیتی(ر) ده‌رده‌كه‌وێت.
5	ٱفۡتَرَىٰهُ	ٱفۡتَرَىٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ٱفۡتَرَىٰهُو)
7	نُّوحِيٓ	يُوحَىٰ		پیتی(ی) له‌بری پیتی(ن) فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ح)و ئه‌و پیته ئه‌لیفه‌ی ده‌كه‌وێته دوای ئه‌و له‌بری پیتی(ی)
7	فَسۡـَٔلُوٓاْ	فَسَلُواْ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی (س)
10	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِى)
13	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِى)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
17	لَّا تَتَّخِذُنَهُ	لَّا تَتَّخِذُنَهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(لَّا تَتَّخِذُنَهُو)
24	مَّعِيَ	مَّعِي		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
25	نُوحِيٓ	يُوحَىٰٓ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ن) فەتحەدارکردنی پیتی(ح)و ئەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە دوای ئەو لەبری پیتی(ی)
25	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
29	نَجۡزِيهِ	نَجۡزِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(نَجۡزِيهِي)
30	أَوَ لَمۡ	أَلَمۡ		ئاسانکردنی پیتی(و)
34	مِّتَّ	مُّتَّ		ضەممەدارکردنی پیتی(م)
36	هُزُوًا	هُزُؤًا		پیتی(و)ی هەمزەدار.
41	وَلَقَدِ ٱسۡتُهۡزِئَ	وَلَقَدُ ٱسۡتُهۡزِئَ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بەضەممە.
45	ٱلدُّعَآءَ إِذَا	ٱلدُّعَآءَ ۨاذَا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
48	وَضِيَآءً	وَضِيَآءً	وَضِئَآءً	قنبل: فەتحەدارکردنی هەمزە لەبری پیتی(ی)
50	أَنزَلۡنَٰهُ	أَنزَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَنزَلۡنَٰهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
52	لِأَبِيهِ	لِأَبِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (لِأَبِيهِى)
58	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (إِلَيۡهِى)
62	ءَأَنتَ	ءَا۬نتَ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
63	فَسۡـَٔلُوهُمۡ	فَسَلُوهُمُۥ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(س) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (فَسَلُوهُمُو)
67	أُفِّ	أُفَّ		فەتحەدارکردنی پیتی(ف) بێ تەنوین.
68	حَرِّقُوهُ	حَرِّقُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (حَرِّقُوهُو)
71	وَنَجَّيۡنَٰهُ	وَنَجَّيۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (وَنَجَّيۡنَٰهُو)
73	أَئِمَّةً	أَ۬مَّةً		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
74	ءَاتَيۡنَٰهُ ؛ وَنَجَّيۡنَٰهُ	ءَاتَيۡنَٰهُۥ ؛ وَنَجَّيۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (ءَاتَيۡنَٰهُو ؛ وَنَجَّيۡنَٰهُو)
75	وَأَدۡخَلۡنَٰهُ	وَأَدۡخَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (وَأَدۡخَلۡنَٰهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
76	فَنَجَّيْنَٰهُ	فَنَجَّيْنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَنَجَّيْنَٰهُو)
77	وَنَصَرْنَٰهُ	وَنَصَرْنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَنَصَرْنَٰهُو)
78	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِى)
80	وَعَلَّمْنَٰهُ	وَعَلَّمْنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَعَلَّمْنَٰهُو)
80	لِتُحْصِنَكُم	لِيُحْصِنَكُمُۥ		پیتی(ی) له‌بری پیتی(ت) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(لِيُحْصِنَكُمُو)
84	وَءَاتَيْنَٰهُ	وَءَاتَيْنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَءَاتَيْنَٰهُو)
87	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيْهِى)
88	وَنَجَّيْنَٰهُ	وَنَجَّيْنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَنَجَّيْنَٰهُو)
89	وَزَكَرِيَّآ	وَزَكَرِيَّآءَ		زیادكردنی هه‌مزه‌ی فه‌تحه‌دار له دوای پیتی ئه‌لیف. درێژكردنه‌وه‌ی لكاویش ده‌رده‌كه‌وێت.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کەثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کەثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
89	وَزَكَرِيَّآ إِذۡ	وَزَكَرِيَّآءَ اذۡ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
96	يَأۡجُوجُ وَمَأۡجُوجُ	يَاجُوجُ وَمَاجُوجُ		گۆڕینی هەمزە بە پیتی ئەلیف (لە هەردووکیان)
99	هَٰٓؤُلَآءِ ءَالِهَةً	هَٰؤُلَآءِ يَالِهَةً		دەخوێندرێتەوە بە گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(ی)ی فەتحەدار.
104	لِلۡكُتُبِۚ	لِلۡكِتَٰبِۚ		کەسرەدارکردنی پیتی(ك) فەتحەدارکردنی پیتی(ت)و پیتی ئەلیفی لە دوای ئەو.
112	قَٰلَ رَبِّ	قُل رَّبِّ		ضەممەدارکردنی پیتی(ق) ئاسانکردنی پیتی ئەلیف. زەنەدارکردنی پیتی(ل) لەسەر فەرمانی داخوازی. تێکهەڵکێشانی پیتی(ل)و پیتی(ر) دەردەکەوێت.

(22) سورەتی (حەج)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کەثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کەثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
4	عَلَيۡهِ ؛ وَيَهۡدِيهِ	عَلَيۡهِۦ ؛ وَيَهۡدِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (عَلَيۡهِي ؛ وَيَهۡدِيهِي)
4	تَوَلَّاهُ	تَوَلَّاهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(تَوَلَّاهُو)
5	نَشَآءُ إِلَىٰٓ	نَشَآءُ اۨلَىٰ ؛ نَشَآءُ وِلَىٰ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم. یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار.
9	لِيُضِلَّ	لِيَضِلَّ		فەتحەدارکردنی پیتی(ی)
11	أَصَابَتۡهُ	أَصَابَتۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَصَابَتۡهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
16	أَنزَلۡنَٰهُ	أَنزَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَنزَلۡنَٰهُو)
19	هَٰذَانِ	هَٰذَآنِّ		شەدەدارکردنی پیتی(ن) لەگەڵ درێژکردنەوەیەکی پێویست.
23	وَلُؤۡلُؤٗاۚ	وَلُؤۡلُؤٖاۚ		تەنوینی کەسرە لەبری تەنوینی فەتح.
24	صِرَٰطِ	صِرَٰطِ	صِّرَٰطِ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(سِرَٰطِ)
25	جَعَلۡنَٰهُ ؛ نُّذِقۡهُ	جَعَلۡنَٰهُۥ ؛ نُّذِقۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (جَعَلۡنَٰهُو ؛ نُّذِقۡهُو)
25	سَوَآءً	سَوَآءٌ		تەنوینی ضەمم لەبری تەنوینی فەتح.
25	فِيهِ (معاً)	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
25	وَٱلۡبَادِۚ	وَٱلۡبَادِۦ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(وَٱلۡبَادِي)
26	بَيۡتِيَ	بَيۡتِي		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
29	ثُمَّ لۡيَقۡضُواْ	ثُمَّ لۡيَقۡضُواْ	ثُمَّ لِيَقۡضُواْ	قنبل: کەسرەدارکردنی پیتی(ل)
38	يُدَٰفِعُ	يَدۡفَعُ		فەتحەدارکردنی پیتی(ی) زەنەدارکردنی پیتی(د) فەتحەدارکردنی پیتی(ف) ئاسانکردنی پیتی ئەلیف و قەلقەلە.
39	أُذِنَ	أَذِنَ		فەتحەدارکردنی هەمزە.
39	يُقَٰتَلُونَ	يُقَٰتِلُونَ		کەسرەدارکردنی پیتی(ت)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
40	لَّهُدِّمَتۡ	لَّهُدِمَتۡ		ئاسانكردنی شەدەی پیتی(د)
45	فَكَأَيِّن	فَكَآئِن		پیتی ئەلیف لەدوای پیتی(ك) لەبری هەمزە. هەمزەی كەسرەدار لەبری پیتی(ی) درێژكردنەوەی لكاویش دەردەكەوێت.
47	تَعُدُّونَ	يَعُدُّونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)
48	وَكَأَيِّن	وَكَآئِن		پیتی ئەلیف لە دوای پیتی(ك) لەبری هەمزە. دواتر هەمزەی كەسرەدار لەبری پیتی(ی) درێژكردنەوەی لكاویش دەردەكەوێت.
51	مُعَٰجِزِينَ	مُعَجِّزِينَ		ئاسانكردنی پیتی ئەلیف. شەدەداركردنی پیتی(ج)
54	صِرَٰطِ	صِرَٰطِ	سِّرَٰطِ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە. (سِرَٰطِ)
55	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)
60	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
62	يَدۡعُونَ	تَدۡعُونَ		پیتی(ت) لەبری پیتی(ی)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
65	ٱلسَّمَآءَ أَن	ٱلسَّمَا أَن ٱلسَّمَآ أَن	ٱلسَّمَآءَ أۨن ٱلسَّمَآءَ آن	بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.
67	نَاسِكُوهُۖ	نَاسِكُوهُۥۖ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(نَاسِكُوهُو)
69	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)
71	يُنَزِّلۡ	يُنزِلۡ		زەنەدارکردنی پیتی(ن) ئاسانکردنی پیتی(ز) شاردنەوەش(ئیخفاء) دەردەکەوێت.
73	يَسۡتَنقِذُوهُ ؛ مِنۡهُۚ	يَسۡتَنقِذُوهُۥ ؛ مِنۡهُۥۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يَسۡتَنقِذُوهُو ؛ مِنۡهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە

(23) سورەتی (مؤمنون)

8	لِأَمَٰنَٰتِهِمۡ	لِأَمَٰنَٰتِهِمُۥ		ئاسانكردنی ئەو پیتە ئەلیفەی دەكەوێتە دوای پیتی(ن) بە تاك (بالإفراد) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(لِأَمَٰنَٰتِهِمُو)
13	جَعَلۡنَٰهُ	جَعَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(جَعَلۡنَٰهُو)
14	أَنشَأۡنَٰهُ	أَنشَأۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَنشَأۡنَٰهُو)
18	فَأَسۡكَنَّٰهُ	فَأَسۡكَنَّٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَأَسۡكَنَّٰهُو)
20	سَيۡنَآءَ	سِينَآءَ		كەسرەداركردنی پیتی(س) درێژكردنەوەی پیتی(ی)
20	تَنۢبُتُ	تُنۢبِتُ		ضـﻪممەداركردنی پیتی(ت)و كەسرەداركردنی پیتی(ب)
27	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
27	جَآءَ أَمۡرُنَا	جَا أَمۡرُنَا جَآ أَمۡرُنَا	جَآءَ أَمۡرُنَا جَآءَ آمۡرُنَا	بەززی: لابردنی هەمزەی یەكەم و درێژكردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان درێژكردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانكردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌
27	مِن كُلِّ	مِن كُلِّ		ده‌خوێندرێته‌وه‌ به‌ كه‌سره‌ بێ ته‌نوین.
32	أَنِ ٱعۡبُدُواْ	أَنُ ٱعۡبُدُواْ		له‌گه‌یشتنی دوو زه‌نه‌دار به‌یه‌كتر زه‌نه‌ی یه‌كه‌م ده‌كرێت به‌ضه‌مه‌.
33	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(مِنۡهُو)
35	مِتُّمۡ	مُتُّمُۥ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(م)ی یه‌كه‌م.(مُتُّمُو)
36	هَيۡهَاتَ (معاً)	هَيۡهَاتَ	هَيۡهَاتَ	به‌ززی: له‌باری وه‌ستان به‌ پیتی(ه) له‌بری پیتی(ت)ی به‌كارهاتوو بۆ مێ.(هَيۡهَاتَه) ئه‌مه‌یان جیاده‌كرێته‌وه‌. قنبل: ده‌وستێت له‌سه‌ری به‌ پیتی(ت)
44	تَتۡرَاۖ	تَتۡرًاۖ		ته‌نوینی فه‌تح درێژكردنه‌وه‌ی قه‌ره‌بووش ده‌رده‌كه‌وێت.(مد العوض)
44	جَآءَ أُمَّةً	جَآءَ اُمَّةً		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
44	كَذَّبُوهُۖ	كَذَّبُوهُۥۖ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(كَذَّبُوهُو)
45	وَأَخَاهُ	وَأَخَاهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(وَأَخَاهُو)
50	رَبۡوَةٍ	رُبۡوَةٍ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ر)
52	وَإِنَّ هَٰذِهِۦٓ	وَأَنَّ هَٰذِهِۦ		فه‌تحه‌داركردنی هه‌مزه‌.(هَٰذِهِي)
55	أَيَحۡسَبُونَ	أَيَحۡسِبُونَ		كه‌سره‌داركردنی پیتی(س)
73	صِرَٰطٖ	صِرَٰطٖ	سِّرَٰطٖ	قنبل: به‌ پیتی(س) له‌بری پیتی(ص) ده‌خوێنێته‌وه‌.(سِرَٰطٖ)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
74	ٱلصِّرَٰطِ	ٱلصِّرَٰطِ	ٱلصِّۜرَٰطِ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(السِرَٰطِ)
77	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)
79	وَإِلَيۡهِ	وَإِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَإِلَيۡهِى)
82	أَءِذَا ؛ أَءِنَّا	أَۦذَا ؛ أَۦنَّا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
82	مِتۡنَا	مُتۡنَا		ضەممەدارکردنی پیتی(م)
85	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ		شەدەدارکردنی پیتی(ذ)
88	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِى)
99	جَآءَ أَحَدَهُمُ	جَا أَحَدَهُمُ جَآ أَحَدَهُمُ	جَآءَ ۬احَدَهُمُ جَآءَ احَدَهُمُ	بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی دوو جوڵە.
100	لَعَلِّيٓ أَعۡمَلُ	لَعَلِّيَ أَعۡمَلُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
112	قَـٰلَ	قُلۡ		ضەممەدارکردنی پیتی(ق) زەنەدارکردنی پیتی(ل)وئاسانکردنی پیتی ئەلیف لەسەر فەرمانی داخوازی.(الامر)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
113	فَسۡـَٔلِ	فَسَلِ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی(س)

(24) سوره‌تی (نور)

1	وَفَرَضۡنَٰهَا	وَفَرَّضۡنَٰهَا	شه‌ده‌داركردنی پیتی(ر)
1	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ	شه‌ده‌داركردنی پیتی(ذ)
2	رَأۡفَةٞ	رَأَفَةٌ	فه‌تحه‌داركردنی هه‌مزه.
6	شُهَدَآءُ إِلَّآ	شُهَدَآءُ ٱلَّا شُهَدَآءُ وِلَّا	ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م. یان گۆڕینی به پیتی(و)ی كه‌سره‌دار.
6	أَرۡبَعُ	أَرۡبَعَ	فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ع)
7	لَعۡنَتَ	لَعۡنَتْ	له‌باری وه‌ستاندا: پیتی(ه) له‌بری پیتی(ت)ی به‌كارهاتوو بۆ مێ.(لَعْنَه)
7	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيْهِي)
9	وَٱلۡخَٰمِسَةَ	وَٱلۡخَٰمِسَةُ	ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ت)
11	لَا تَحۡسَبُوهُ	لَا تَحۡسِبُوهُۥ	كه‌سره‌داركردنی پیتی(س) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(لَا تَحْسِبُوهُو)
12	سَمِعۡتُمُوهُ	سَمِعۡتُمُوهُۥ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(سَمِعْتُمُوهُو)
13	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيْهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
14	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێک دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
15	إِذۡ تَلَقَّوۡنَهُۥ	إِذۡ تَّلَقَّوۡنَهُۥ	إِذۡ تَلَقَّوۡنَهُۥ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا: ئاشکراکردنی پیتی(ذ)ی زەنەشی دەردەکەوێت(تَلَقَّوْنَهُو)
15	وَتَحۡسَبُونَهُۥ	وَتَحۡسِبُونَهُۥ		کەسرەدارکردنی پیتی(س) (وَتَحۡسِبُونَهُو)
16	سَمِعۡتُمُوهُ	سَمِعۡتُمُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێک دەخوێندرێتەوە.(سَمِعۡتُمُوهُو)
21	خُطُوَٰتِ (معاً)	خُطُوَٰتِ	خُطُوَٰتِ	بەززی:زەنەدارکردنی پیتی(ط) قەڵەو کردنیش دەردەکەوێت.
27	بُيُوتًا ؛ بُيُوتِكُمۡ	بِيُوتًا ؛ بِيُوتِكُمُۥ		کەسرەدارکردنی پیتی(ب) لە هەردووکیان(فیهما) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێک دەخوێندرێتەوە.(بِيُوتِكُمُو)
27	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ		شەدەدارکردنی پیتی(ذ)
29	بُيُوتًا	بِيُوتًا		کەسرەدارکردنی پیتی(ب)
31	جُيُوبِهِنَّ	جِيُوبِهِنَّ		کەسرەدارکردنی پیتی(ج)
33	ٱلۡبِغَآءِ إِنۡ	ٱلۡبِغَآ • إِنۡ ٱلۡبِغَا • إِنۡ	ٱلۡبِغَآءِ • ٱنۡ ٱلۡبِغَآءِ يَنۡ	بەززی: ئاسانکردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی شەش جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان دوو جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(ی)و درێژکردنەوەی شەش جوڵە.
34	مُّبَيِّنَٰتٍ	مُّبَيَّنَٰتٍ		کەسرەدارکردنی پیتی(ی)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کەثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کەثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
35	يُوقَدُ	تَوَقَّدَ		فەتحەدارکردنی پیتی(ت) لەبری پیتی(ی) فەتحەدارکردنی پیتی(و)و پیتی(د) شەدەدارکردنی پیتی(ق)
35	تَمۡسَسۡهُ	تَمۡسَسۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(تَمۡسَسۡهُو)
36	بُيُوتٍ	بِيُوتٍ		کەسرەدارکردنی پیتی(ب)
39	يَحۡسَبُهُ	يَحۡسِبُهُ		کەسرەدارکردنی پیتی(س)
39	يَجِدۡهُ ؛ فَوَفَّىٰهُ	يَجِدۡهُۥ ؛ فَوَفَّىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (يَجِدۡهُ ؛ فَوَفَّىٰهُو)
40	يَغۡشَىٰهُ	يَغۡشَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يَغۡشَىٰهُو)
40	سَحَابٌۚ	سَحَابُۚ	سَحَابٌۚ	بەززی: ضەممەدارکردنی پیتی(ب) بێ تەنوین.
40	ظُلُمَٰتٌۢ	ظُلُمَٰتٍۢ		تەنوینی کەسرە لەبری تەنوینی ضەممە.
43	وَيُنَزِّلُ	وَيُنزِلُ		زەنەدارکردنی پیتی(ن) ئاسانکردنی شەدەی پیتی(ز) شاردنەوەش(ئیخفاء) دەردەکەوێت.
45	يَشَآءُۚ إِنَّ	يَشَآءُۚ أَنَّ يَشَآءُۚ وِنَّ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار.شەدەدارکردنی پیتی(ص)
46	مُّبَيِّنَٰتٍۚ	مُّبَيَّنَٰتٍۚ		فەتحەدارکردنی پیتی(ی)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
46	يَشَآءُ إِلَىٰ	يَشَآءُ ٱلَىٰ يَشَآءُ وِلَىٰ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار. شەدەدارکردنی پیتی(ص)
46	صِرَٰطٍ	صِرَٰطٍ	صّرَٰطٍ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(سِرَٰطٍ)
49	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
52	وَيَتَّقۡهِ	وَيَتَّقِهِۦ		کەسرەدارکردنی پیتی(ق) لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَيَتَّقِهِي)
54	فَإِن تَوَلَّوۡاْ	فَإِن تّوَلَّوۡاْ	فَإِن تَوَلَّوۡاْ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت)لەباری نەوەستاندا. شاردنەوەش(ئیخفاء) دەردەکەوێت.
54	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
54	تُطِيعُوهُ	تُطِيعُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(تُطِيعُوهُو)
55	وَلَيُبَدِّلَنَّهُم	وَلَيُبۡدِلَنَّهُمُۥ		زەنەدارکردنی پیتی(ب) ئاسانکردنی شەدەی پیتی(د) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. قەلقەلەش دەردەکەوێت.(وَلَيُبۡدِلَنَّهُمُو)
57	تَحۡسَبَنَّ	تَحۡسِبَنَّ		کەسرەدارکردنی پیتی(س)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
61	بُيُوتِكُمۡ ؛ بُيُوتِ (الثمانية)؛ بُيُوتٗا	بِيُوتِكُمُۥ ؛ بِيُوتِ ؛ بِيُوتٗا		كه‌سره‌داركردنی پیتی(ب) له هه‌موویاندا. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(بِيُوتِكُمُو)
62	يَسۡتَـٔۡذِنُوهُۚ	يَسۡتَـٔۡذِنُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(يَسۡتَـٔۡذِنُوهُو)
64	عَلَيۡهِ ؛ إِلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ ؛ إِلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه. (عَلَيۡهِي ؛ إِلَيۡهِي)

(25) سوره‌تی (فورقان)

4	ٱفۡتَرَىٰهُ	ٱفۡتَرَىٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ٱفۡتَرَىٰهُو)
4	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
5	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
6	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(إِلَيۡهِي)
7	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(إِلَيۡهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکـردنەوە
8	مَّسۡحُورًا ﴿٨﴾ ٱنظُرۡ	مَّسۡحُورَاۨ ﴿٨﴾ ٱنظُرۡ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەكتر زەنەی یەكەم دەكرێت بەضەممە.
10	وَيَجۡعَل لَّكَ	وَيَجۡعَلُ لَكَ		ضەممەداركردنی پیتی(ل) لە وشەی(ویجعل) تێكهەڵكێشانیش هەڵدەوەشێتەوە. ئاشكراكردنی پیتی(ل) دەردەكەوێت.
13	ضَيِّقًا	ضَيۡقًا		ئاسانكردنی پیتی(ی) لەگەڵ زەنەداركردنی.
17	ءَأَنتُمۡ	ءَانتُمُو		ئاسانكردنی هەمزەی دووەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(ءَانتُمُو)
17	هَٰٓؤُلَآءِ أَمۡ	هَٰٓؤُلَآءِ يَمۡ		گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(ی)ی فەتحەدار.
19	تَسۡتَطِيعُونَ	يَسۡتَطِيعُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)ی یەكەم.
19	نُذِقۡهُ	نُذِقۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(نُذِقۡهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
23	فَجَعَلۡنَٰهُ	فَجَعَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَجَعَلۡنَٰهُو)
25	تَشَقَّقُ	تَشَّقَّقُ		شەدەدارکردنی پیتی(ش)
25	وَنُزِّلَ	وَنُنزِلُ		دوو پیتی(ن) یەکەمیان: ضـەممەدار. دووەمیان: زەنەدار. ئاسانکردنی پیتی(ز) ضـەممەدارکردنی پیتی(ل)و شاردنەوەش(ئیخفاء) دەردەکەوێت.
25	ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ	ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ		فەتحەدارکردنی پتی(ت)
27	يَدَيۡهِ	يَدَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(يَدَيۡهِي)
30	قَوۡمِي	قَوۡمِيَ	قَوۡمِي	بەززی: لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
30	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)
32	ٱلۡقُرۡءَانُ	ٱلۡقُرَانُ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)
32	وَرَتَّلۡنَٰهُ	وَرَتَّلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَرَتَّلۡنَٰهُو)
35	أَخَاهُ	أَخَاهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَخَاهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی — گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
38	وَثَمُودَاْ وَأَصۡحَٰبَ	وَثَمُودَا وَأَصۡحَٰبَ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: ته‌نوینی فه‌تح و تێكهه‌ڵكێشانیش ده‌رده‌كه‌وێت. له‌باری وه‌ستاندا: گۆڕینی پیتی ئه‌لیف.
40	ٱلسَّوۡءِۚ أَفَلَمۡ	ٱلسَّوۡءِۚ يَفَلَمۡ		گۆڕینی هه‌مزه‌ی دووه‌م به پیتی(ی)ی فه‌تحه‌دار.
41	هُزُوًا	هُزُؤًا		پیتی(و)ی هه‌مزه‌دار.
43	هَوَىٰهُ	هَوَىٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(هَوَىٰهُو)
43	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
44	تَحۡسَبُ	تَحۡسِبُ		كه‌سره‌داركردنی پیتی(س)
45	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
46	قَبَضۡنَٰهُ	قَبَضۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(قَبَضۡنَٰهو)
48	ٱلرِّيَٰحَ	ٱلرِّيحَ		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ی) تاوه‌كو ببێته درێژكه‌ره‌وه. ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف به تاك.(بالإفراد)
48	بُشۡرَۢا	نُشُرَۢا		پیتی(ن) له‌بری پیتی(ب) له‌گه‌ڵ ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ش)
50	صَرَّفۡنَٰهُ	صَرَّفۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(صَرَّفۡنَٰهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
57	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
57	شَآءَ أَن	شَا أَن شَآ آن	شَآءَ أٌن شَآءَ آن	بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.
59	فَسۡـَٔلۡ	فَسَلۡ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (س)
67	وَلَمۡ يَقۡتُرُواْ	وَلَمۡ يَقۡتِرُواْ		کەسرەدارکردنی پیتی(ت)
69	يُضَٰعَفۡ	يُضَعَّفۡ		ئاسانکردنی پیتی ئەلیف و شەدەدارکردنی پتی(ع)
69	فِيهِۦ	فِيهِۦ		گومان لەوەدانیە کە پێشەوا ئیبن کثیر هاوڕایە لەگەڵ حەفص لۆیان هەیە لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك بخوێندرێتەوە.(فِيهِي)

(26) سوورەتی (شوعەراء)

4	نُّنَزِّلۡ	نُنزِلۡ	زەنەدارکردنی پیتی(ن) ئاسانکردنی پیتی(ز) لەگەل شاردنەوەش(ئیخفاء)
4	ٱلسَّمَآءِ ءَايَةً	ٱلسَّمَآءِ يَايَةً	گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(ی)ی فەتحەدار.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
5	عَنْهُ	عَنْهُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنْهُو)
12	إِنِّيَ أَخَافُ	إِنِّيَ أَخَافُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
32	عَصَاهُ	عَصَاهُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَصَاهُو)
36	أَرْجِهْ	أَرْجِئْهُو		هەمزەی زەنەدار لە دوای پیتی(ج)و ضەمەداركردنی پیتی(ه)(أَرْجِئْهُو)
36	أَرْجِهْ ؛ وَأَخَاهُ	أَرْجِئْهُو ؛ وَأَخَاهُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (أَرْجِئْهُو ؛ وَأَخَاهُو)
41	أَإِنَّ	أَٰئِنَّ		ئاسانكردنی هەمزەی دووەم.
45	عَصَاهُ	عَصَاهُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَصَاهُو)
45	هِيَ تَلْقَفُ	هِيَ تَّلَقَّفُ	هِيَ تَلَقَّفُ	فەتحەداركردنی پیتی(ل) شەدەداركردنی پیتی(ق) بەززی: شەدەداركردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا.
49	ءَامَنتُمْ	ءَ ءامَنتُمُو		زیادكردنی هەمزەی پرسیاری ئاسانكردنی هەمزەی دووەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(ءَ ءامَنتُمُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
52	أَنْ أَسْرِ	أَنِ ٱسْرِ		هەمزەی نەوستان لەبری هەمزەی وەستان لە وشەی (أسر) کەسرەدارکردنی پیتی(ن) بۆ ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو پیتی زەنەدار. کەسرەدارکردنی هەمزە لەباری نەوەستاندا ناشاردرێتەوە لەکاتی دەستپێکردن. لەباری وەستان و نەوەستاندا: نەرم خوێندنەوەی پیتی(ر)
56	حَٰذِرُونَ	حَذِرُونَ		ئاسانکردنی پیتی ئەلیف.
57	وَعُيُونِ	وَعِيُونِ		کەسرەدارکردنی پیتی(ع)
62	مَعِيَ	مَعِي		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
69	نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ	نَبَأَ ٱبْرَاهِيمَ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
70	لِأَبِيهِ	لِأَبِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(لِأَبِيهِي)
109	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيْهِي)
109	أَجْرِيَ إِلَّا	أَجْرِي إِلَّا		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ. درێژکردنەوەی (نەلکاو) دەردەکەوێت.
118	مَّعِيَ مِنَ	مَّعِي مِنَ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
119	فَأَنجَيۡنَٰهُ	فَأَنجَيۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَأَنجَيۡنَٰهُو)
127	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
127	أَجۡرِيَ إِلَّا	أَجۡرِي إِلَّا		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ. درێژكردنەوەی (نەلكاو) دەردەكەوێت.
134	وَعُيُونٍ	وَعِيُونٍ		كەسرەداركردنی پیتی(ع)
135	إِنِّيَ أَخَافُ	إِنِّيٓ أَخَافُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
137	خُلُقُ	خَلۡقُ		فەتحەداركردنی پیتی(خ) زەنەداركردنی پیتی(ل)
139	فَكَذَّبُوهُ	فَكَذَّبُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَكَذَّبُوهُو)
145	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
145	أَجۡرِيَ إِلَّا	أَجۡرِي إِلَّا		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ. درێژكردنەوەی (نەلكاو) دەردەكەوێت.
147	وَعُيُونٍ	وَعِيُونٍ		كەسرەداركردنی پیتی(ع)
149	بُيُوتًا	بِيُوتًا		كەسرەداركردنی پیتی(ب)
149	فَٰرِهِينَ	فَرِهِينَ		ئاسانكردنی پیتی ئەلیف.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
164	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
164	أَجۡرِيَ إِلَّا	أَجۡرِي إِلَّا		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ. درێژکردنەوەی (نەلکاو) دەردەکەوێت.
170	فَنَجَّيۡنَٰهُ	فَنَجَّيۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَنَجَّيۡنَٰهُو)
176	لۡـَٔيۡكَةِ	لَـيۡكَةَ		فەتحەدارکردنی پیتی(ل) جگە لە هەمزەی دوای پیتی (ل) فەتحەدارکردنی پیتی(ت) ئاسانکردنی هەمزە لەباری نەوەستاندا دەردەکەوێت.
180	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
180	أَجۡرِيَ إِلَّا	أَجۡرِي إِلَّا		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ. درێژکردنەوەی (نەلکاو) دەردەکەوێت.
182	بِٱلۡقِسۡطَاسِ	بِٱلۡقُسۡطَاسِ		ضەممەدارکردنی پیتی(ق)
187	كِسَفٗا	كِسۡفٗا		زەنەدارکردنی پیتی(س)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثيری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكـردنەوە
187	ٱلسَّمَآءِ إِن	ٱلسَّمَآ• إِن ٱلسَّمَا• إِن	ٱلسَّمَآءِ أن ٱلسَّمَآءِ يِن	بەززی: ئاسانكردنی هەمزەی یەكەم و درێژكردنەوەی شەش جوڵە ئەوەیان پێشەخرێت یان دوو جوڵە. قنبل: ئاسانكردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(ی)و درێژكردنەوەی شەش جوڵە.
188	رَبِّيٓ أَعۡلَمُ	رَبِّيَ أَعۡلَمُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
189	فَكَذَّبُوهُ	فَكَذَّبُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَكَذَّبُوهُو)
198	نَزَّلۡنَٰهُ	نَزَّلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(نَزَّلۡنَٰهُو)
200	سَلَكۡنَٰهُ	سَلَكۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(سَلَكۡنَٰهُو)
221	مَن تَنَزَّلُ	مَن تَّنَزَّلُ	مَن تَنَزَّلُ	بەززی: شەدەداركردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا. شاردنەوەش(ئیخفاء) دەردەكەوێت.
222	ٱلشَّيَٰطِينُ ﴿٢٢١﴾ تَنَزَّلُ	ٱلشَّيَٰطِينُ ﴿٢٢١﴾ تَّنَزَّلُ	ٱلشَّيَٰطِينُ ﴿٢٢١﴾ تَنَزَّلُ	بەززی: شەدەداركردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا.

(27) سورەتی (نەمل)

1	ٱلۡقُرۡءَانِ	ٱلۡقُرَانِ	ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)
6	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ	ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
7	إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ	إِنِّيَ ءَانَسۡتُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
7	بِشِهَابٍ	بِشِهَابِ		کەسرەدارکردنی پیتی(ب)ی کۆتایی بەبێ تەنوین.
19	أَوۡزِعۡنِيٓ أَنۡ	أَوۡزِعۡنِيَ أَنۡ	أَوۡزِعۡنِي أَنۡ	بەززی: لەباری نەوەستاندا: دەخوێنێتەوە بە فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
19	تَرۡضَىٰهُ	تَرۡضَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(تَرۡضَىٰهُو)
21	لَيَأۡتِيَنِّي	لَيَأۡتِيَنَّنِي		دەخوێندرێتەوە بە دوو پیتی(ن) یەکەمیان فەتحەدارو شەدە. دووەمیان کەسرەدار.
22	فَمَكَثَ	فَمَكُثَ		ضەممەدارکردنی پیتی(ك)
22	سَبَإِۭ	سَبَأَ	سَبَأۡ	بەززی: فەتحەدارکردنی هەمزە بەبێ تەنوین. قنبل: زەنەدارکردن.
25	تُخۡفُونَ ؛ تُعۡلِنُونَ	يُخۡفُونَ ؛ يُعۡلِنُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت) لە هەردووکیان.
28	فَأَلۡقِهۡ	فَأَلۡقِهِۦ		پیتی(ه) لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فَأَلۡقِهِى)
29	ٱلۡمَلَؤُاْ إِنِّيٓ	ٱلۡمَلَؤُاْ ۬انِّيٓ ٱلۡمَلَؤُاْ وِنِّيٓ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار.
32	ٱلۡمَلَؤُاْ أَفۡتُونِي	ٱلۡمَلَؤُاْ وَفۡتُونِي		گۆڕینی هەمزە بە پیتی(و)ی فەتحەدار.
35	بِمَ	بِمَ ؛ بِمَهۡ	بِمَ	بەززی: لەباری وەستان(وقف) بە پیتی(ه)ی وەستاو بەیەك لە خوێندنەوەکانی.(بِمَه)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
36	أَتُمِدُّونَنِ	أَتُمِدُّونَنِۦ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(أَتُمِدُّونَنِي)
36	ءَاتَىٰنِۦَ	ءَاتَىٰنِ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: ئاسانکردنی پیتی(ی)
38	ٱلْمَلَؤُاْ أَيُّكُمْ	ٱلْمَلَؤُاْ وَيُّكُمُۥ		گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(و)ی فەتحەدار. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (ٱلْمَلَؤُاْ وَيُّكُمُو)
39	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيْهِي)
40	رَءَاهُ	رَءَاهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(رَءَاهُو)
40	ءَأَشْكُرُ	ءَاشْكُرُ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
44	رَأَتْهُ ؛ حَسِبَتْهُ	رَأَتْهُۥ ؛ حَسِبَتْهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (رَأَتْهُو ؛ حَسِبَتْهُو)
44	سَاقَيْهَاۚ	سَاقَيْهَاۚ	سَأْقَيْهَاۚ	قنبل: دەخوێنێتەوە بە هەمزەی زەنەدار لەبری پیتی ئەلیفی یەکەم.
45	أَنِ ٱعْبُدُواْ	أَنُ ٱعْبُدُواْ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بەضـەممە.
46	لِمَ	لِمَ ؛ لِمْهْ	لِمَ	بەززی: لەباری وەستان(وقف) بە پیتی(ه)ی وەستاو بەیەك لە خوێندنەوەکانی.(لِمه)

ڕوونكردنه‌وه	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی		گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	ژماره‌ی ئایه‌ت
	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی		
ضـه‌ممه‌داركردنی پیتی(م)و فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ل)	مُهْلَكَ		مَهْلِكَ	49
كه‌سره‌داركردنی هه‌مزه.	إِنَّا		أَنَّا	51
كه‌سره‌داركردنی پیتی(ب) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(بِيُوتُهُمُو)	بِيُوتُهُمُ		بُيُوتُهُمْ	52
ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(أَئِنَّكُمُو)	أَئِنَّكُمُ		أَئِنَّكُمْ	55

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
57	فَأَنجَيۡنَٰهُ	فَأَنجَيۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَأَنجَيۡنَٰهُو)
59	يُشۡرِكُونَ	تُشۡرِكُونَ		پیتی(ت) لەبری پیتی(ی)
60	ذَاتَ	ذَاتَ		(جیاکراوتەوە) وەستان لەسەری وەك حەفص.
60	أَءِلَٰهٌ	أَٰلَٰهٌ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
61	أَءِلَٰهٌ	أَٰلَٰهٌ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
62	دَعَاهُ	دَعَاهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(دَعَاهُو)
62	أَءِلَٰهٌ	أَٰلَٰهٌ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
62	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ		شەدەدارکردنی پیتی(ذ)
63	ٱلرِّيَٰحَ	ٱلرِّيحَ		زەنەدارکردنی پیتی(ی) تا ببێتە پیتێکی درێژکراو. ئاسانکردنی پیتی ئەلیف بە تاك.(بالإفراد)
63	بُشۡرَۢا	نُشُرَۢا		پیتی(ن) لەبری پیتی(ب) لەگەڵ ضـەممەدارکردنی پیتی(ش)
63	أَءِلَٰهٌ	أَٰلَٰهٌ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
64	أَءِلَٰهٌ	أَٰلَٰهٌ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
66	بَلِ ٱدَّٰرَكَ	بَلۡ أَدۡرَكَ		زەنەدارکردنی پیتی(ل) هەمزەی فەتحەدار لەبری هەمزەی نەوەستان(وەصل) زەنەدارکردنی پیتی(د) ئاسانکردنی پیتی ئەلیف و قەلقەلە.
67	أَءِذَا ؛ أَئِنَّا	أَٰذَا ؛ أَٰـنَّا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.

ڕوونكردنه‌وه	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	ژماره‌ی ئایه‌ت
كه‌سره‌داركردنی پیتی(ض)و درێژده‌كرێته‌وه‌ی پیتی(ی)	ضِيقٍ		ضَيۡقٍ	70
ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی (ر)	ٱلۡقُرَانَ		ٱلۡقُرۡءَانَ	76
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِي)	فِيهِۦ		فِيهِ	76
پیتی(ی)ی فه‌تحه‌دار له‌بری پیتی(ت) فه‌تحه‌داركردنی پیتی(م) له وشه‌ی(يسمع) ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(م) له وشه‌ی(الصم)	وَلَا يَسۡمَعُ ٱلصُّمُّ		وَلَا تُسۡمِعُ ٱلصُّمَّ	80
ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.	ٱلدُّعَآءَ أذَا		ٱلدُّعَآءَ إِذَا	80
كه‌سره‌داركردنی هه‌مزه.	إِنَّ ٱلنَّاسَ		أَنَّ ٱلنَّاسَ	82
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِي)	فِيهِۦ		فِيهِ	86
زیادكردنی ئه‌و پیته ئه‌لیفه‌ی ده‌كه‌وێته دوای هه‌مزه به درێژكردنه‌وه‌ی له‌بری. ناشاردرێته‌وه پیتی(و) ده‌بێته پیتێكی درێژكراو.	ءَاتُوهُ		أَتَوۡهُ	87
كه‌سره‌داركردنی پیتی(س)	تَحۡسِبُهَا		تَحۡسَبُهَا	88
پیتی(ی) له‌بری پیتی(ت)	يَفۡعَلُونَ		تَفۡعَلُونَ	88
كه‌سره بیٚ ته‌نوین.	فَزَعِ		فَزَعٍ	89
كه‌سره‌داركردنی پیتی(م)	يَوۡمِئِذٍ		يَوۡمَئِذٍ	89
ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی (ر)	ٱلۡقُرَانَ		ٱلۡقُرۡءَانَ	92

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌
93	تَعۡمَلُونَ	يَعۡمَلُونَ		پیتی(ی) له‌بری پیتی(ت)

(28) سوره‌تی (قه‌صه‌ص)

5	أَئِمَّةَ	أَيِمَّةَ	ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
7	أَرۡضِعِيهِۖ ؛ عَلَيۡهِ ؛ فَأَلۡقِيهِ	أَرۡضِعِيهِۦۖ ؛ عَلَيۡهِۦ ؛ فَأَلۡقِيهِۦ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه. (أَرۡضِعِيهِي ؛ عَلَيۡهِي ؛ فَأَلۡقِيهِي)
7	رَآدُّوهُ ؛ وَجَاعِلُوهُ	رَآدُّوهُۥ ؛ وَجَاعِلُوهُۥ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (رَآدُّوهُو ؛ وَجَاعِلُوهُو)
9	ٱمۡرَأَتُ ؛ قُرَّتُ	ٱمۡرَأَتُ ؛ قُرَّتُ	له‌باری وه‌ستاندا: پیتی(ه) له‌بری پیتی(ت)ی به‌كارهاتوو بۆ مێ.(ٱمۡرَأَه ؛ قُرَّه)
9	تَقۡتُلُوهُ	تَقۡتُلُوهُۥ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(تَقۡتُلُوهُو)
11	قُصِّيهِۖ	قُصِّيهِۦۖ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(قُصِّيهِي)
13	فَرَدَدۡنَٰهُ	فَرَدَدۡنَٰهُۥ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَرَدَدۡنَٰهُو)
14	ءَاتَيۡنَٰهُ	ءَاتَيۡنَٰهُۥ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ءَاتَيۡنَٰهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی - گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی - گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
15	عَلَيۡهِۗ	عَلَيۡهِۦۗ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِى)
22	رَبِّيٓ أَن	رَبِّيَ أَن		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
23	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِى)
25	فَجَآءَتۡهُ	فَجَآءَتۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَجَآءَتۡهُو)
26	يَـٰٓأَبَتِ	يَـٰٓأَبَتِۡ		لەباری وەستاندا: دەخوێندرێتەوەبە پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(يَـٰٓأَبَه)
26	ٱسۡتَـٔۡجِرۡهُۖ	ٱسۡتَـٔۡجِرۡهُۥۖ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ٱسۡتَـٔۡجِرۡهُو)
27	هَـٰتَيۡنِ	هَـٰتَيۡنِّ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: شەدەدارکردنی پیتی(ن) لەگەڵ درێژکردنەوەی دوو تا شەش جوڵە بەلام شەش پێشدەکەوێت
29	إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ ؛ لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم	إِنِّيَ ءَانَسۡتُ ؛ لَّعَلِّيَ ءَاتِيكُمُۥ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ لە هەردووکیان. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(ءَاتِيكُمُو)
29	جَذۡوَةٍ	جِذۡوَةٍ		کەسرەدارکردنی پیتی(ج)
30	إِنِّيٓ أَنَا	إِنِّيَ أَنَا		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
32	ٱلرَّهۡبِۖ	ٱلرَّهَبِۖ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ه)
32	فَذَٰنِكَ	فَذَٰنِّكَ		شه‌ده‌داركردنی پیتی(ن) له‌گه‌ڵ درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه. له‌و پیته ئه‌لیفه‌ی ده‌كه‌وێته پێش پیتی نونه‌كه.
34	فَأَرۡسِلۡهُ	فَأَرۡسِلۡهُ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَأَرۡسِلۡهُو)
34	مَعِيَ رِدۡءًا	مَعِي رِدًا		له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا: زه‌نه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
34	يُصَدِّقُنِيٓ	يُصَدِّقۡنِيٓ		زه‌نه‌داركردنی پیتی(ق) قه‌ڵه‌و كردنیش ده‌رده‌كه‌وێت.
34	إِنِّيٓ أَخَافُ	إِنِّيَ أَخَافُ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
37	وَقَالَ	قَالَ		ئاسانكردنی پیتی(و)
37	رَبِّيٓ أَعۡلَمُ	رَبِّيَ أَعۡلَمُ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
38	لَّعَلِّيٓ أَطَّلِعُ	لَّعَلِّيَ أَطَّلِعُ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
40	فَأَخَذۡنَٰهُ	فَأَخَذۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَأَخَذۡنَٰهُو)
41	أَئِمَّةً	أَىِٕمَّةً		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
48	سِحۡرَانِ	سَٰحِرَانِ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(س) زیادكردنی ئه‌و پیته ئه‌لیفه‌ی ده‌كه‌وێته دوای ئه‌و. كه‌سره‌داركردنی پیتی(ح) (سَاحِرَانِ)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
49	أَتَّبِعُهُ	أَتَّبِعُهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَتَّبِعُهُو)
50	هَوَىٰهُ	هَوَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(هَوَىٰهُو)
55	عَنْهُ	عَنْهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنْهُو)
57	إِلَيْهِ	إِلَيْهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيْهِي)
61	وَعَدْنَـٰهُ ؛ مَّتَّعْنَـٰهُ	وَعَدْنَـٰهُۥ ؛ مَّتَّعْنَـٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (وَعَدْنَـٰهُو ؛ مَّتَّعْنَـٰهُو)
61	لَـٰقِيهِ	لَـٰقِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(لَـٰقِيهِي)
70	وَإِلَيْهِ	وَإِلَيْهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَإِلَيْهِي)
71	بِضِيَآءٍ	بِضِيَآءٍ	بِضِئَآءٍ	قنبل: هەمزە لەبری پیتی(ی)
72	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
73	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِي)
76	وَءَاتَيۡنَٰهُ	وَءَاتَيۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَءَاتَيۡنَٰهُو)
78	عِندِيٓۚ أَوَلَمۡ	عِندِيٓۚ أَوَلَمۡ	عِندِيَ أَوَلَمۡ	قنبل: له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
78	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِنۡهُو)
82	لَخَسَفَ	لَخُسِفَ		ضه‌مه‌داركردنی پیتی(خ) كه‌سره‌داركردنی پیتی(س)
85	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی (ر)
85	رَّبِّيٓ أَعۡلَمُ	رَّبِّيَ أَعۡلَمُ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.
88	وَإِلَيۡهِ	وَإِلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَإِلَيۡهِي)

(29) سوره‌تی (عه‌نكه‌بووت)

8	بِوَٰلِدَيۡهِ	بِوَٰلِدَيۡهِۦ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(بِوَٰلِدَيۡهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
15	فَأَنجَيۡنَٰهُ	فَأَنجَيۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَأَنجَيۡنَٰهُو)
16	وَٱتَّقُوهُۖ	وَٱتَّقُوهُۥۖ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَٱتَّقُوهُو)
17	وَٱعۡبُدُوهُ	وَٱعۡبُدُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَٱعۡبُدُوهُو)
17	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
20	ٱلنَّشۡأَةَ	ٱلنَّشَآءَةَ		فەتحەدارکردنی پیتی(ش)و ئەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە دوای. درێژکردنەوەی لکاویش دەردەکەوێت.(ٱلنَّشَآءَةَ)
21	وَإِلَيۡهِ	وَإِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَإِلَيۡهِي)
24	ٱقۡتُلُوهُ ؛ حَرِّقُوهُ	ٱقۡتُلُوهُۥ ؛ حَرِّقُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ٱقۡتُلُوهُو ؛ حَرِّقُوهُو)
25	مَّوَدَّةَ	مَّوَدَّةُ		ضەممەدارکردنی پیتی(ت)
27	وَءَاتَيۡنَٰهُ	وَءَاتَيۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَءَاتَيۡنَٰهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کەثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کەثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
29	أَإِنَّكُمۡ	أَٰٓئِنَّكُمُۥ		**ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.** **لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.**(أَٰٓئِنَّكُمُو)
33	مُنَجُّوكَ	مُنجُوكَ		**زەنەدارکردنی پیتی**(ن) **ئاسانکردنی پیتی**(ج) **شاردنەوەش**(ئیخفاء) **دەردەکەوێت.**
37	فَكَذَّبُوهُ	فَكَذَّبُوهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(فَكَذَّبُوهُو)
38	وَثَمُودَاْ وَقَد	وَثَمُودَا وَقَد		**لەباری نەوەستاندا: تەنوینی فەتح و تێکهەڵکێشانی ئاشکرا.** **لەباری وەستاندا: گۆڕینی تەنوین بە پیتی ئەلیف.**
40	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(عَلَيۡهِي)
41	ٱلۡبُيُوتِ	ٱلۡبِيُوتِ		**کەسرەدارکردنی پیتی**(ب)
42	يَدۡعُونَ	تَدۡعُونَ		**پیتی**(ت) **لەبری پیتی**(ی)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
50	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
50	ءَايَتُ	وصلاً: ءَايَتُ وقفاً: ءَايَتُۥ		ئاسانکردنی ئەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە دوای پیتی(ی) بە تاك.(بالإفراد) وەستان بە پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(ءَايَتُه)
55	وَيَقُولُ	وَنَقُولُ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی)
60	وَكَأَيِّن	وَكَآءِن		دەخوێندرێتەوە بەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە دوای پیتی(ك) لەبری هەمزەی کەسرەدار. درێژکردنەوەی لکاویش (مەدی موتەصیل) دەردەکەوێت.
66	وَلِيَتَمَتَّعُواْ	وَلۡيَتَمَتَّعُواْ		زەنەدارکردنی پیتی(ل)

(30) سوڕەتی (ڕووم)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
10	عَٰقِبَةَ	عَٰقِبَةُ		ضەممەدارکردنی پیتی(ت) (عَاقِبَةُ)
11	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
19	ٱلۡمَيِّتَ (معاً)	ٱلۡمَيۡتَ		ئاسانکردنی شەدەی پیتی(ی) لەگەڵ زەنەدارکردنی.
22	لِّلۡعَٰلِمِينَ	لِّلۡعَٰلَمِينَ		فەتحەدارکردنی پیتی(ل)ی کۆتایی.(لِّلۡعَالَمِينَ)
24	وَيُنَزِّلُ	وَيُنۡزِلُ		زەنەدارکردنی پیتی(ن)ئاسانکردنی پیتی(ز) شاردنەوەش(ئیخفاء) دەردەکەوێت.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
27	عَلَيۡهِۚ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
28	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
30	فِطۡرَتَ	فِطۡرَتَۚ		لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەكارهاتوو بۆ مێ.(فِطۡرَه)
31	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
31	وَٱتَّقُوهُ	وَٱتَّقُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَٱتَّقُوهُو)
33	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
33	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)
39	ءَاتَيۡتُم مِّن رِّبٗا	أَتَيۡتُمُۥ مِن رِّبٗا		ئاسانكردنی پیتی ئەلیف لە وشەی (اتیتم) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَتَيۡتُمُو)
41	لِيُذِيقَهُم	لِيُذِيقَهُمُۥ	لِنُذِيقَهُمُۥ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(لِنُذِيقَهُمُو) قنبل: پیتی(ن) لەبری پیتی(ی) یەكەم.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
44	فَعَلَيۡهِ	فَعَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فَعَلَيۡهِى)
48	ٱلرِّيَحَ	ٱلرِّيحَ		زەنەدارکردنی پیتی(ی) تابێتە پیتێکی درێژکراوە. ئاسانکردنی پیتی ئەلیف بە تاك.(بالإفراد)
49	يُنَزِّلَ	يُنزِلَ		زەنەدارکردنی پیتی(ن) ئاسانکردنی پیتی(ز) شاردنەوەش(ئیخفاء) دەردەکەوێت.
50	ءَاثَٰرِ	أَثَرِ		ئاسانکردنی هەردوو پیتی ئەلیف.(بالإفراد)
50	رَحۡمَتِ	رَحۡمَتِۚ		لەباری وەستاندا: پیتی(هـ) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(رَحۡمَه)
51	فَرَأَوۡهُ	فَرَأَوۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَرَأَوۡهُو)
52	وَلَا تُسۡمِعُ ٱلصُّمَّ	وَلَا يَسۡمَعُ ٱلصُّمُّ		پیتی(ی)ی فەتحەدار لەبری پیتی(ت) فەتحەدارکردنی پیتی (م) لە وشەی (يسمع) ضەممەدارکردنی پیتی(الصم)
52	ٱلدُّعَآءَ إِذَا	ٱلدُّعَآءَ أۨذَا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
54	ضَعۡفٍ (معاً)؛ ضَعۡفًا / ضُعۡفٍ (معاً)؛ ضُعۡفًا	ضُعۡفٍ (معاً)؛ ضُعۡفًا		حەفص فەتحەدارکردنی پیتی(ض)و ضەممەدارکردنی. ئیبن کثیر: تەنها ضەممەدارکردنی.
57	يَنفَعُ	تَنفَعُ		پیتی(ت) لەبری پیتی(ی)
58	ٱلۡقُرۡءَانِ	ٱلۡقُرَانِ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
6	لِيُضِلَّ	لِيَضِلَّ		فەتحەدارکردنی پیتی(ی)
6	وَيَتَّخِذَهَا	وَيَتَّخِذُهَا		ضەممەدارکردنی پیتی(ذ)
6	هُزُوًا	هُزُؤًا		پیتی(و)ی هەمزەدار.
7	عَلَيۡهِ ؛ أُذُنَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ ؛ أُذُنَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (عَلَيۡهِي ؛ أُذُنَيۡهِي)
7	فَبَشِّرۡهُ	فَبَشِّرۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَبَشِّرۡهُو)
12	أَنِ ٱشۡكُرۡ	أَنُ ٱشۡكُرۡ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بەضەممە.
13	يَٰبُنَيَّ	يَٰبُنَيۡ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
14	بِوَٰلِدَيۡهِ	بِوَٰلِدَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(بِوَٰلِدَيۡهِي)
14	حَمَلَتۡهُ	حَمَلَتۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(حَمَلَتۡهُو)
14	أَنِ ٱشۡكُرۡ	أَنُ ٱشۡكُرۡ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بەضەممە.
16	يَٰبُنَيَّ	يَٰبُنَيِّ		لەباری نەوەستاندا: کەسرەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
17	يَٰبُنَيَّ	يَٰبُنَيَّ	يَٰبُنَيۡ	قنبل: لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
20	نِعَمَهُۥ	نِعۡمَةً		زەنەدارکردنی پیتی(ع)و پیتی(ت)ی لکاو بە تەنوینی فەتحە لەبری پیتی(ه)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
21	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
30	يَدۡعُونَ	تَدۡعُونَ		پیتی(ت) لەبری پیتی(ی)
31	بِنِعۡمَتِ	بِنِعۡمَتِۖ		لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەكارهاتوو بۆ مێ.(بِنِعۡمَه)
34	وَيُنَزِّلُ	وَيُنزِلُ		زەنەداركردنی پیتی(ن) ئاسانكردنی پیتی(ز) شاردنەوەش(ئیخفاء) دەردەكەوێت.

(32) سورەتی (سەجدە)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
2	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
3	ٱفۡتَرَىٰهُۚ	ٱفۡتَرَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ٱفۡتَرَىٰهُو)
5	ٱلسَّمَآءِ إِلَى	ٱلسَّمَآ إِلَى ٱلسَّمَا إِلَى	ٱلسَّمَآءِ ٱلَى ٱلسَّمَآءِ يلَى	بەززی: ئاسانكردنی هەمزەی یەكەم و درێژكردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان درێژكردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانكردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی دوو جوڵە.
5	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
7	خَلَقَهُۥۖ	خَلۡقَهُۥ		زەنەداركردنی پیتی(ل)(خَلۡقَهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
9	سَوَّىٰهُ	سَوَّىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(سَوَّىٰهُو)
9	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)
10	أَءِذَا ؛ أَءِنَّا	أَءِذَا ؛ أَءِنَّا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
23	وَجَعَلۡنَٰهُ	وَجَعَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَجَعَلۡنَٰهُو)
24	أَئِمَّةً	أَئِمَّةً		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
25	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)
27	ٱلۡمَآءَ إِلَى	ٱلۡمَآءَ إِلَى		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
27	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه

(33) سوره‌تی (ئه‌حزاب)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
4	ٱلَّٓـِٔي	الأصل عنده هكذا: ٱلَّٓاْءِ وبعد ذلك فله: 1/ ٱلَّٓـي 2/ ٱلَّـي 3/ ٱلَّٓـي	الأصل عنده هكذا: ٱلَّٓاْءِ حيث تكتب هكذا: ٱلَّٓـٔي	لابردنی یائی دوای هه‌مزه، به‌ززی: دوو بۆچونی هه‌یه له‌سه‌ر هه‌مزه‌كه، یه‌كه‌م: ئاسانكردنی هه‌مزه‌و درێژكردنی چوار جوڵه‌(ٱلَّٓا•) یان دووجوڵه‌(ٱلَّا•) له‌باری وه‌ستاندا ئاسانكردنی هه‌مزه‌و خوێندنه‌وه‌ی به‌(روم) واتا به‌هێزكردنی جوڵه كه‌سی نزیك ببیستێت و كه‌سی دوور نه‌بیستێت له‌گه‌ڵ درێژكردنه‌وه‌ی دوو یان چوار جوڵه. دووه‌م: گۆڕینی هه‌مزه به پیتی(ی)ی زه‌نه‌دار له‌گه‌ڵ درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه به‌هۆی گه‌یشتنه دوو زه‌نه(ٱلَّٓاى). قنبل: هه‌مزه‌ی كه‌سره‌دار بی(ی) له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا.(ٱلَّٓاْءِ)
4	تُظَٰهِرُونَ	تَظَّهَّرُونَ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ت) شه‌ده‌داركردنی پیتی(ظ)و پیتی(ه) له‌گه‌ڵ فه‌تحه‌داركردنیان ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف.
13	مُقَامَ	مَقَامَ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(م)ی یه‌كه‌م.
13	بُيُوتَنَا	بِيُوتَنَا		كه‌سره‌داركردنی پیتی(ب)
14	لَأٓتَوۡهَا	لَأَتَوۡهَا		ئاسانكردنی ئه‌و پیته ئه‌لیفه‌ی ده‌كه‌وێته دوای هه‌مزه.
19	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
20	يَحۡسَبُونَ	يَحۡسِبُونَ		كه‌سره‌داركردنی پیتی(س)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
21	أُسۡوَةٌ	إِسۡوَةٌ		کەسرەدارکردنی هەمزە.
23	عَلَيۡهُ	عَلَيۡهِ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِى)
24	شَآءَ أَوۡ	شَا أَوۡ شَآ أَوۡ	شَآءَ أَوۡ شَآءَ آوۡ	بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.
30	مُّبَيِّنَةٖ	مُّبَيَّنَةٖ		فەتحەدارکردنی پیتی(ی)
30	يُضَٰعَفۡ	نُضَعِّفۡ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی) ئاسانکردنی پیتی ئەلیف. کەسرەدارکردنی پیتی(ع) لەگەڵ شەدەدارکردنی.
30	ٱلۡعَذَابُ	ٱلۡعَذَابَ		فەتحەدارکردنی پیتی(ب)

ڕوونکردنەوە	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	ژمارەی ئایەت
بەززی: ئاسانکردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی شەش جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان دوو جوڵە. **قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(ی)و درێژکردنەوەی شەش جوڵە یان دوو جوڵە لەباری نەوەستانداو درێژکردنەوەی شەش جوڵە تەنها لەباری وەستاندا.**	ٱلنِّسَآءِ أَنِ ٱلنِّسَآءِ يَنِ ٱلنِّسَآءِ يِنِ	ٱلنِّسَآ إِنِ ٱلنِّسَا إِنِ	ٱلنِّسَآءِ إِنِ	32
کەسرەدارکردنی پیتی(ق) **نەرم خوێندنەوەی پیتی(ر) دەردەکەوێت.**	وَقِرْنَ		وَقَرْنَ	33
کەسرەدارکردنی پیتی(ب)	بِيُوتِكُنَّ		بُيُوتِكُنَّ	33
بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا لەگەڵ درێژکردنەوەیەی شەش جوڵە لەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە پێش پیتی(ت)	وَلَا تَبَرَّجْنَ	وَلَآ تَّبَرَّجْنَ	وَلَا تَبَرَّجْنَ	33
کەسرەدارکردنی پیتی(ب)	بِيُوتِكُنَّ		بُيُوتِكُنَّ	34
پیتی(ت) لەبری پیتی(ی) شاردنەوەشی(ئیخفاء) دەردەکەوێت.	أَن تَكُونَ		أَن يَكُونَ	36
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (عَلَيْهِي ؛ مُبْدِيهِي)	عَلَيْهِۦ ؛ مُبْدِيهِۦ		عَلَيْهِ (معاً) ؛ مُبْدِيهِ	37
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(تَخْشَاهُو)	تَخْشَاهُۥ		تَخْشَاهُ	37
کەسرەدارکردنی پیتی(ت)	وَخَاتِمَ		وَخَاتَمَ	40

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
42	وَسَبِّحُوهُ	وَسَبِّحُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَسَبِّحُوهُو)
51	تُرْجِي	تُرْجِئُ		هەمزەی ضـەممەدار لە دوای پیتی(ج) لەبری پیتی(ی)
52	أَن تَبَدَّلَ	أَن تَّبَدَّلَ	أَن تَبَدَّلَ	بەززی: شەدەداركردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا. شاردنەوەشی(ئیخفاء) دەردەكەوێت.
53	بُيُوتَ	بِيُوتَ		كەسرەداركردنی پیتی(ب)
53	إِنَىٰهُ	إِنَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(إِنَاهُو)
53	فَسْـَٔلُوهُنَّ	فَسَلُوهُنَّ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (س)
54	تُخْفُوهُ	تُخْفُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(تُخْفُوهُو)
55	أَبْنَآءِ إِخْوَٰنِهِنَّ	أَبْنَآ إِخْوَٰنِهِنَّ أَبْنَا إِخْوَٰنِهِنَّ	أَبْنَآءِ ٱخْوَٰنِهِنَّ أَبْنَآءِ يَـخْوَٰنِهِنَّ	بەززی: ئاسانكردنی هەمزەی یەكەم و درێژكردنەوەی شەش جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان دوو جوڵە. قنبل: ئاسانكردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(ی)و درێژكردنەوەی شەش جوڵە.
55	أَبْنَآءِ أَخَوَٰتِهِنَّ	أَبْنَآءِ يَـخَوَٰتِهِنَّ		گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(ی)ی فەتحەدار.
56	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيْهِي)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌
68	كَبِيرًا	كَثِيرًا		پیتی(ث) له‌بری پیتی(ب)

(34) سوره‌تی (سه‌به‌ی)

3	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(عَنۡهُو)
5	مُعَٰجِزِينَ	مُعَجِّزِينَ		ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف و شه‌دده‌داركردنی پیتی(ج)
6	صِرَٰطِ	صِرَٰطِ	صِّرَٰطِ	قنبل: به‌ پیتی(س) له‌بری پیتی(ص) ده‌خوێنێته‌وه‌.(سِرَٰطِ)
9	كِسَفًا	كِسۡفًا		زه‌نه‌داركردنی پیتی(س)
9	ٱلسَّمَآءِۚ إِنَّ	ٱلسَّمَآ إِنَّ ٱلسَّمَآ إِنَّ	ٱلسَّمَآءِۚ أَنَّ ٱلسَّمَآءِۚ يَنَّ	به‌ززی: ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی یه‌كه‌م و درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه‌ ئه‌وه‌یان پێشده‌خرێت یان دوو جوڵه‌. قنبل: ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م یان گۆڕینی به‌ پیتی(ی)و درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه‌.
12	يَدَيۡهِ	يَدَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(يَدَيۡهِي)
12	نُذِقۡهُ	نُذِقۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(نُذِقۡهُو)
13	كَٱلۡجَوَابِ	كَٱلۡجَوَابِۦ		له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیاده‌ی زه‌نه‌دار.(كَٱلۡجَوَابِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
15	لِسَبَإٍ	لِسَبَأَ	لِسَبَأْ	بەززی: فەتحەدارکردنی هەمزە بەبێ تەنوین. قنبل: زەنەدارکردنی هەمزە.
15	مَسۡكَنِهِمۡ	مَسَٰكِنِهِمُۥ		فەتحەدارکردنی پیتی(س)و ئەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە دوای ئەو. کەسرەدارکردنی پیتی(ك) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە (مَسَٰكِنِهِمُو)
16	أُكُلٍ	أُكۡلٍ		زەنەدارکردنی پیتی(ك)
17	نُجَٰزِيٓ	يُجَٰزَىٰ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ن) فەتحەدارکردنی پیتی(ز)و ئەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە دوای ئەو لەبری پیتی(ی)
17	ٱلۡكَفُورَ	ٱلۡكَفُورُ		ضـەممەدارکردنی پیتی(ر)
19	بَٰعِدۡ	بَعِّدۡ		ئاسانکردنی پیتی ئەلیف. شەدەدارکردنی پیتی(ع)
20	صَدَّقَ	صَدَقَ		ئاسانکردنی پیتی(د)
20	فَٱتَّبَعُوهُ	فَٱتَّبَعُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَٱتَّبَعُوهُو)
22	قُلِ ٱدۡعُواْ	قُلُ ٱدۡعُواْ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەکتر زەنەی یەکەم دەکرێت بە ضـەممە.
30	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)
31	ٱلۡقُرۡءَانِ	ٱلۡقُرَءَانِ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
31	يَدَيۡهِ	يَدَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(يَدَيۡهِي)
38	مُعَٰجِزِينَ	مُعَجِّزِينَ		ئاسانکردنی پیتی ئەلیف و شەدەدارکردنی پیتی(ج)
40	يَحۡشُرُهُمۡ	نَحۡشُرُهُمُۥ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی) لەباری لەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە (نَحۡشُرُهُمُو)
40	يَقُولُ	نَقُولُ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی)
40	أَهَٰٓؤُلَآءِ إِيَّاكُمۡ	أَهَٰٓؤُلَآ• إِيَّاكُمُۥ أَهَٰٓؤُلَا• إِيَّاكُمُۥ	أَهَٰٓؤُلَآءِ آيَّاكُمُۥ أَهَٰٓؤُلَآءِ يَـيَّاكُمُۥ	بەززی: ئاسانکردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی شەش جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان دوو جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(ی) و خوێندنەوەی شەش جوڵە. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێکی گوتراو دەخوێندرێتەوە. (إِيَّاكُمُو)
47	أَجۡرِيَ إِلَّا	أَجۡرِى إِلَّا		لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ. درێژکردنەوەی لکاو دەردەکەوێت

(35) سورەتی (فاطر)

1	يَشَآءُۚ إِنَّ	يَشَآءُۚ •أَنَّ يَشَآءُۚ وِنَّ	ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار
3	نِعۡمَتَ	نِعۡمَتَۚ	لەباری وەستاندا: پیتی(ە) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(نِعۡمَه)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
6	فَٱتَّخِذُوهُ	فَٱتَّخِذُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَٱتَّخِذُوهُو)
8	فَرَءَاهُ	فَرَءَاهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَرَءَاهُو)
9	ٱلرِّيَٰحَ	ٱلرِّيحَ		زەنەداركردنی پیتی(ی) تا ببێتە پیتێكی درێژكراو(مەدی) ئاسانكردنی پیتی ئەلیف بە تاك.(بالافراد)
9	فَسُقۡنَٰهُ	فَسُقۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَسُقۡنَٰهُو)
9	مَّيِّتٍ	مَّيۡتٍ		ئاسانكردنی پیتی(ی) لەگەڵ زەنەداركردنی.
10	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
12	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
15	ٱلۡفُقَرَآءُ إِلَى	ٱلۡفُقَرَآءُ ٱلَى ٱلۡفُقَرَآءُ وِلَى		ئاسانكردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی كەسرەدار
18	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
28	ٱلۡعُلَمَـٰٓؤُاْ إِنَّ	ٱلۡعُلَمَـٰٓؤُاْ ۬اَنَّ ٱلۡعُلَمَـٰٓؤُاْ وِنَّ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار
31	يَدَيۡهِۗ	يَدَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(يَدَيۡهِ)
33	وَلُؤۡلُؤٗاۖ	وَلُؤۡلُؤٍ		تەنوینی کەسرە لەبری تەنوینی فەتح.
37	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِی)
39	فَعَلَيۡهِ	فَعَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِی)
40	بَيِّنَتٖ	بَيِّنَتٖ ۛ		وەستان بە پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(بَيِّنَه)
40	مِّنۡهُۚ	مِّنۡهُۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِّنۡهُو)
43	ٱلسَّيِّئُ إِلَّا	ٱلسَّيِّئُ ۬اَلَّا ٱلسَّيِّئُ وِلَّا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار.
43	سُنَّتَ ؛ لِسُنَّتِ (معاً)	سُنَّتۡ ؛ لِسُنَّتِ		وەستان: بە پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(لِسُنَّتِه)
45	جَآءَ أَجَلُهُمۡ	جَا أَجَلُهُمُو جَآ أَجَلُهُمُو	جَآءَ ۬اَجَلُهُمُو جَآءَ اجَلُهُمُو	بەززی: ئاسانکردنی هەمزەی یەکەم لەگەڵ کورتکردنەوەی یان درێژکردنەوە بەڵام کورتکردنەوە پێش دەکەوێت لە سەر درێژکردنەوە.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌
		(36) سوره‌تی (یاسین)		
2	وَٱلۡقُرۡءَانِ	وَٱلۡقُرَانِ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی(ر)
4	صِرَٰطٖ	صِرَٰطٖ	صِّرَٰطٖ	قنبل: به‌ پیتی(س) له‌بری پیتی(ص) ده‌خوێنێته‌وه‌.(سِرَٰطٖ)
5	تَنزِيلَ	تَنزِيلُ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ل)
9	سَدّٗا (معاً)	سُدّٗا		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(س)
10	ءَأَنذَرۡتَهُمۡ	ءَآنذَرۡتَهُمُو		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌(ءَآنذَرۡتَهُمُو)
11	فَبَشِّرۡهُ	فَبَشِّرۡهُو		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(فَبَشِّرۡهُو)
12	أَحۡصَيۡنَٰهُ	أَحۡصَيۡنَٰهُو		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(أَحۡصَيۡنَٰهُو)
19	أَيِن	أَئن		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
22	وَإِلَيۡهِ	وَإِلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(وَإِلَيۡهِي)
23	ءَأَتَّخِذُ	ءَآتَّخِذُ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
25	إِنِّيٓ ءَامَنتُ	إِنِّيَ ءَامَنتُ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
32	لَّمَّا	لَمَا		ئاسانكردنی پیتی(م)
33	فَمِنْهُ	فَمِنْهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَمِنْهُو)
34	ٱلْعُيُونِ	ٱلْعِيُونِ		كەسرەداركردنی پیتی(ع)
35	عَمِلَتْهُ	عَمِلَتْهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَمِلَتْهُو)
39	وَٱلْقَمَرَ	وَٱلْقَمَرُ		ضەممەداركردنی پیتی(ر)
39	قَدَّرْنَٰهُ	قَدَّرْنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(قَدَّرْنَٰهُو)
49	يَخِصِّمُونَ	يَخَصِّمُونَ		فەتحەداركردنی پیتی(خ)
52	مَّرْقَدِنَاۜ هَٰذَا	مَّرْقَدِنَاۜ هَٰذَا		لەباری نەوەستاندا: بەبێ سەكتە دەخوێندرێتەوە.
55	شُغُلٍ	شُغْلٍ		زەنەداركردنی پیتی(غ)
61	وَأَنِ ٱعْبُدُونِى	وَأَنُ ٱعْبُدُونِى		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەكتر زەنەی یەكەم دەكرێت بە ضەممە.
61	صِرَٰطٌ	صِرَٰطٌ	صِۜرَٰطٌ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی (ص) دەخوێنێتەوە.(سِرَٰطٌ)
62	جِبِلًّا	جُبُلًا		ضەممەداركردنی پیتی(ج)و پیتی(ب)وئاسانكردنی پیتی (ل)
66	ٱلصِّرَٰطَ	ٱلصِّرَٰطَ	ٱلصِّۜرَٰطَ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(ٱلسِّرَٰطَ)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
68	نُّعَمِّرۡهُ	نُّعَمِّرۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(نُّعَمِّرۡهُو)
68	نُنَكِّسۡهُ	نَنكُسۡهُۥ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ن)ی یه‌كه‌م. زه‌نه‌داركردنی پیتی (ن)ی دووه‌م و شاردنه‌وه (ئیخفاء) ده‌رده‌كه‌وێت. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(نَنكُسۡهُو)
69	وَقُرۡءَانٌ	وَقُرَانٌ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی(ر)
77	خَلَقۡنَٰهُ	خَلَقۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(خَلَقۡنَٰهُو)
80	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِنۡهُو)
83	وَإِلَيۡهِ	وَإِلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَإِلَيۡهِي)

(37) سوره‌تی (صافات)

6	بِزِينَةٍ	بِزِينَةِ	كه‌سره بێ ته‌نوین.
8	لَّا يَسَّمَّعُونَ	لَّا يَسۡمَعُونَ	زه‌نه‌داركردنی پیتی(س)ئاسانكردنی پیتی(م)
16	أَءِذَا ؛ أَءِنَّا	أَءذَا ؛ أَءنَّا	ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م له هه‌ردووكیان.
16	مِتۡنَا	مُتۡنَا	ضه‌مه‌داركردنی پیتی(م)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
23	صِرَاطِ	صِرَاطِ	صِّرَاطِ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە. (سِرَاطِ)
25	لَا تَنَاصَرُونَ	لَآ تَّنَاصَرُونَ	لَا تَنَاصَرُونَ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا لەگەڵ درێژکردنەوەیەکی تەواو لەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە پێش پیتی(ت)
36	أَإِنَّا	أَـٰـنَّا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
40	ٱلۡمُخۡلَصِينَ	ٱلۡمُخۡلِصِينَ		کەسرەدارکردنی پیتی(ل)ی دووەم.
52	أَإِنَّكَ	أَـٰنَّكَ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
53	أَءِذَا ؛ أَءِنَّا	أَـٰذَا ؛ أَـٰنَّا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم لە هەردووکیان.
53	مِتۡنَا	مُتۡنَا		ضـەممەدارکردنی پیتی(م)
55	فَرَءَاهُ	فَرَءَاهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَرَءَاهُو)
74	ٱلۡمُخۡلَصِينَ	ٱلۡمُخۡلِصِينَ		کەسرەدارکردنی پیتی(ل)ی دووەم.
76	وَنَجَّيۡنَـٰهُ	وَنَجَّيۡنَـٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَنَجَّيۡنَـٰهُو)
78	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
85	لِأَبِيهِ	لِأَبِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(لِأَبِيهِي)
86	أَإِفۡكًا	أَـٰفۡكًا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
90	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)
94	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِى)
97	فَأَلۡقُوهُ	فَأَلۡقُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَأَلۡقُوهُو)
101	فَبَشَّرۡنَٰهُ	فَبَشَّرۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَبَشَّرۡنَٰهُو)
102	يَٰبُنَيَّ	يَٰبُنَيِّ		لەباری نەوەستاندا: کەسرەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
102	إِنِّيٓ أَرَىٰ ؛ أَنِّيٓ أَذۡبَحُكَ	إِنِّيَ أَرَىٰ ؛ أَنِّيَ أَذۡبَحُكَ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ لە هەردووکیان.
102	يَٰٓأَبَتِ	يَٰأَبَتِۚ		لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(يَٰأَبَه)
104	وَنَٰدَيۡنَٰهُ	وَنَٰدَيۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَنَٰدَيۡنَٰهُو)
107	وَفَدَيۡنَٰهُ	وَفَدَيۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَفَدَيۡنَٰهُو)
108	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِى)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
112	وَبَشَّرۡنَٰهُ	وَبَشَّرۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَبَشَّرۡنَٰهُو)
113	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
118	ٱلصِّرَٰطَ	ٱلصِّرَٰطَ	ٱلصِّرَٰطَ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(السِّرَٰطَ)
126	ٱللَّهَ	ٱللَّهُ		ضـەممەدارکردنی پیتی(ه)
126	رَبَّكُمۡ وَرَبَّ	رَبُّكُمُۥ وَرَبُّ		ضـەممەدارکردنی پیتی(ب) لە هەردووکیان. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە(رَبُّكُمُو)
127	فَكَذَّبُوهُ	فَكَذَّبُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَكَذَّبُوهُو)
128	ٱلۡمُخۡلَصِينَ	ٱلۡمُخۡلِصِينَ		کەسرەدارکردنی پیتی(ل)ی دووەم.
129	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
134	نَجَّيۡنَٰهُ	نَجَّيۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(نَجَّيۡنَٰهُو)
145	فَنَبَذۡنَٰهُ	فَنَبَذۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَنَبَذۡنَٰهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
146	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
147	وَأَرۡسَلۡنَٰهُ	وَأَرۡسَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَأَرۡسَلۡنَٰهُو)
155	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ		شەدەدارکردنی پیتی(ذ)
160	ٱلۡمُخۡلَصِينَ	ٱلۡمُخۡلِصِينَ		کەسرەدارکردنی پیتی(ل)ی دووەم.
162	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
169	ٱلۡمُخۡلَصِينَ	ٱلۡمُخۡلِصِينَ		کەسرەدارکردنی پیتی(ل)ی دووەم.

(38) سورەتی (ص)

1	وَٱلۡقُرۡءَانِ	وَٱلۡقُرَانِ	ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
3	وَّلَاتَ	وَّلَاتَ	(جیاکراوتەوە) لەباری وەستان لە سەری بە پیتی(ت)
8	أَءُنزِلَ	أَٓنزِلَ	ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
13	لۡـَٔيۡكَةِۚ	لَـيۡكَةَۚ	فەتحەدارکردنی پیتی(ل)و ئاسانکردنی هەمزەی دوای ئەو. فەتحەدارکردنی پیتی(ت)و هەمزەی نەوەستان لا دەبردرێت.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
15	هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا	هَٰٓؤُلَآ۬ إِلَّا هَٰٓؤُلَا۬ إِلَّا	هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّا هَٰٓؤُلَآءِ يَلَّا	**بەززی: ئاسانکردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی شەش جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان دوو جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(ی)و درێژکردنەوەی شەش جوڵە.**
22	ٱلصِّرَٰطِ	ٱلصِّرَٰطِ	ٱلصِّرَٰطِ	**قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.**(ٱلسِّرَٰطِ)
23	وَلِيَ نَعۡجَةٞ	وَلِى نَعۡجَةٞ		**لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.**
24	فَتَنَّٰهُ	فَتَنَّٰهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(فَتَنَّٰهُو)
29	أَنزَلۡنَٰهُ	أَنزَلۡنَٰهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(أَنزَلۡنَٰهُو)
31	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(عَلَيۡهِي)
32	إِنِّيٓ أَحۡبَبۡتُ	إِنِّى أَحۡبَبۡتُ		**لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.**
33	بِٱلسُّوقِ	بِٱلسُّوقِ	بِٱلسُّؤۡقِ بِٱلسُّؤُوقِ	**قنبل: هەمزەی زەنەدار لەبری پیتی(و) ئەوەشیان پێش دەکەوێت. وبۆی هەیە بە هەمزەی ضەممە بخوێنێتەوە لە دوای پیتی(س) ولەدوای ئەو پیتی(و)و درێژکردنەوەی لەبری دەردەکەوێت.**(بِٱلسُّؤُوقِ)

ڕوونكردنه‌وه	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی		گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	ژماره‌ی ئایه‌ت
	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی		
له‌گه‌یشتنی دوو زه‌نه‌دار به‌یه‌كتر زه‌نه‌ی یه‌كه‌م ده‌كرێت به ضه‌ممه.(وَعَذَابِنو ۝٤١ ٱرۡكُضۡ)	وَعَذَابٍ ۝٤١ ٱرۡكُضۡ		وَعَذَابٍ ۝٤١ ٱرۡكُضۡ	41
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَجَدۡنَٰهُو)	وَجَدۡنَٰهُۥ		وَجَدۡنَٰهُ	44
فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ع) زه‌نه‌داركردنی پیتی(ب) ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف به تاك.(بالافراد)و قه‌لقه‌له.	عَبۡدَنَا		عِبَٰدَنَآ	45
پیتی(ی) له‌بری پیتی(ت)	يُوعَدُونَ		تُوعَدُونَ	53
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَلۡيَذُوقُوهُو)	فَلۡيَذُوقُوهُۥ		فَلۡيَذُوقُوهُ	57
ئاسانكردنی پیتی(س)	وَغَسَاقٌ		وَغَسَّاقٌ	57
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(قَدَّمۡتُمُوهُو)	قَدَّمۡتُمُوهُۥ		قَدَّمۡتُمُوهُ	60
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَزِدۡهُو)	فَزِدۡهُۥ		فَزِدۡهُ	61
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَنۡهُو)	عَنۡهُۥ		عَنۡهُ	68
له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا: زه‌نه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.	لِي مِنۡ		لِيَ مِنۡ	69

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
72	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِى)
76	مِنْهُ	مِنْهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِنْهُو)
83	ٱلْمُخْلَصِينَ	ٱلْمُخْلِصِينَ		كه‌سره‌داركردنی پیتی(ل)ی دووه‌م.
84	فَٱلْحَقُّ	فَٱلْحَقَّ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ق)
86	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيْهِى)

(39) سوره‌تی (زومه‌ڕ)

3	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِى)
7	يَرْضَهُ	يَرْضَهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(يَرْضَهُو)
8	إِلَيْهِ (معاً)	إِلَيْهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(إِلَيْهِى)
8	مِنْهُ	مِنْهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(مِنْهُو)
8	لِّيُضِلَّ	لِّيَضِلَّ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)
9	أَمَّنْ	أَمَنْ		ئاسانكردنی پیتی(م)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
13	إِنِّيَ أَخَافُ	إِنِّيٓ أَخَافُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
19	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
21	فَتَرَىٰهُ	فَتَرَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَتَرَىٰهُو)
23	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)
23	مِنۡ هَادٍ	مِنۡ هَادِۦ		لەباری وەستاندا: دەخوێندرێتەوە بە جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(هَادِي)
27	ٱلۡقُرۡءَانِ	ٱلۡقُرَانِ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
28	قُرۡءَانًا	قُرَانًا		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
29	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
29	سَلَمًا	سَٰلِمًا		پیتی ئەلیف لە دوای پیتی(س)و کەسرەدارکردنی پیتی(ل)(سَالِمًا)

ڕوونکردنەوە	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	ژمارەی ئایەت
لەباری وەستاندا: دەخوێندرێتەوە بە جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(هَادِی)	مِنۡ هَادِۦ		مِنۡ هَادِ	36
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِی)	عَلَيۡهِۦ		عَلَيۡهِ	38
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (يَأۡتِيهِی ؛ يُخۡزِيهِی ؛ عَلَيۡهِی)	يَأۡتِيهِۦ ؛ يُخۡزِيهِۦ ؛ عَلَيۡهِۦ		يَأۡتِيهِ ؛ يُخۡزِيهِ ؛ عَلَيۡهِ	40
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِی)	إِلَيۡهِۦ		إِلَيۡهِ	44
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِی)	فِيهِۦ		فِيهِ	46
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(خَوَّلۡنَهُو)	خَوَّلۡنَهُۥ		خَوَّلۡنَهُ	49
لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.	تَأۡمُرُوٓنِّيَ		تَأۡمُرُوٓنِّي	64
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِی)	فِيهِۦ		فِيهِ	68
شەدەدارکردنی پیتی(ت)ی یەکەم.	فُتِّحَتۡ		فُتِحَتۡ	71
شەدەدارکردنی پیتی(ت)ی یەکەم.	وفُتِّحَتۡ		وفُتِحَتۡ	73

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە

(40) سورەتی (غافر)

5	لِيَأۡخُذُوهُۖ	لِيَأۡخُذُوهُۥۖ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(لِيَأۡخُذُوهو)
6	كَلِمَتُ	كَلِمَتُۚ	لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(كَلِمَه)
13	وَيُنَزِّلُ	وَيُنزِلُ	زەنەدارکردنی پیتی(ن)و ئاسانکردنی پیتی (ز) شاردنەوەش(ئیخفاء)دەردەکەوێت
15	ٱلتَّلَاقِ	ٱلتَّلَاقِۦ	لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(ٱلتَّلَاقِي)
21	وَاقٖ	وَاقِۦ	لەباری وەستاندا: دەخوێندرێتەوە بە جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(وَاقِي)
26	ذَرُونِيٓ ؛ إِنِّيٓ	ذَرُونِيَ ؛ إِنِّيَ	لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.(لەهەردووکیان)
26	أَوۡ أَن	وَأَن	ئاسانکردنی هەمزەی یەکەم و فەتحەدارکردنی پیتی(و)
26	يُظۡهِرَ	يَظۡهَرَ	فەتحەدارکردنی پیتی(ی)و پیتی (ه)
26	ٱلۡفَسَادَ	ٱلۡفَسَادُ	ضەممەدارکردنی پیتی(د)
28	فَعَلَيۡهِ	فَعَلَيۡهِۦ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فَعَلَيۡهِي)
30	إِنِّيٓ أَخَافُ	إِنِّيَ أَخَافُ	لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
32	إِنِّيٓ أَخَافُ	إِنِّيَ أَخَافُ	لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
32	ٱلتَّنَادِ	ٱلتَّنَادِۦ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیرکردنی پیتی(ی)(ٱلتَّنَادِي)
33	مِنْ هَادٍ	مِنْ هَادِۦ		لەباری وەستاندا: دەخوێندرێتەوە بە جێگیرکردنی پیتی(ی)(هَادِي)
36	لَّعَلِّيٓ أَبْلُغُ	لَّعَلِّيَ أَبْلُغُ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
37	فَأَطَّلِعَ	فَأَطَّلِعُ		ضـەممەدارکردنی پیتی(ع)
37	وَصُدَّ	وَصَدَّ		فەتحەدارکردنی پیتی(ص)
38	ٱتَّبِعُونِ	ٱتَّبِعُونِۦ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(ٱتَّبِعُونِي)
40	يَدْخُلُونَ	يُدْخَلُونَ		ضـەممەدارکردنی پیتی(ی) فەتحەدارکردنی پیتی(خ)
41	مَالِيٓ	مَالِيَ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
43	إِلَيْهِ			لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيْهِي)
46	أَدْخِلُوٓاْ	ٱدْخُلُواْ		هەمزەی لکاو لەبری هەمزەی نەلکاو. ضـەممەدارکردنی پیتی(خ) لەکاتی دەستپێکردنی هەمزە، هەمزەکە هەمزەیەکی ضـەممەداری لکاو.
52	يَنفَعُ	تَنفَعُ		پیتی(ت) لەبری پیتی(ی)
56	بِبَٰلِغِيهِۚ	بِبَٰلِغِيهِۦۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(بِبَٰلِغِيهِي)
58	تَتَذَكَّرُونَ	يَتَذَكَّرُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)ی یەکەم.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
60	ٱدۡعُونِيٓ	ٱدۡعُونِي		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
60	سَيَدۡخُلُونَ	سَيُدۡخَلُونَ		ضەممەدارکردنی پیتی(ی) فەتحەدارکردنی پیتی(خ)
61	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)
65	فَٱدۡعُوهُ	فَٱدۡعُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَٱدۡعُوهُو)
67	شُيُوخٗاۚ	شِيُوخٗاۚ		کەسرەدارکردنی پیتی(ش)
78	جَآءَ أَمۡرُ	جَا أَمۡرُ جَآ أَمۡرُ	جَآءَ أَمۡرُ جَآءَ آمۡرُ	بەززی: لابردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشەخرێت یان درێژکردنەوەی شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی ئەلیف و خوێندنەوەی شەش جوڵە.
85	سُنَّتَ	سُنَّتَۥ		لەباری وەستاندا: پیتی(ە) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ می.(سُنَّه)

(41) سورەتی (فوصیلەت)

3	قُرۡءَانًا	قُرَانًا	ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
5	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِى)

ڕوونکردنەوە	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	ژمارەی ئایەت
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِى)	إِلَيۡهِۦ		إِلَيۡهِ	6
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَٱسۡتَغۡفِرُوهُو)	وَٱسۡتَغۡفِرُوهُۥۚ		وَٱسۡتَغۡفِرُوهُۚ	6
ئاسانکردنی هەمزەی دووەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَئِنَّكُمُو)	أَئِنَّكُمُۥ		أَئِنَّكُمۡ	9
زەنەدارکردنی پیتی(ح)	نَّحۡسَاتٍ		نَّحِسَاتٍ	16
بەززی: لەباری وەستاندا: بە پیتی(هـ)ی زەنەدار بەیەك لە خوێندنەوەکانی(لمه)	لِمَ	لِمَ ؛ لِمَهۡ	لِمَ	21
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَإِلَيۡهِى)	وَإِلَيۡهِۦ		وَإِلَيۡهِ	21
ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)	ٱلۡقُرَانِ		ٱلۡقُرۡءَانِ	26
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)	فِيهِۦ		فِيهِ	26
گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی (و)ی فەتحەدار.	جَزَآءُ وَعۡدَآءِ		جَزَآءُ أَعۡدَآءِ	28
زەنەدارکردنی پیتی(ر) قەڵەو کردنیشی دەردەکەوێت.	أَرۡنَا		أَرِنَا	29
لەباری وەستان و نەوەستاندا: شەدەدارکردنی پیتی(ن) لە وشەی (الذين) لەگەڵ درێژکردنەوە لە سەرتادا دوو یان چوار یان شەش جوڵە.	ٱلَّذَيۡنِّ أَضَلَّانَا		ٱلَّذَيۡنِ أَضَلَّانَا	29

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
37	إِيَّاهُ	إِيَّاهُۥ		**لەباری نەوەستاندا:** **لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.** (إِيَّاهُو)
42	يَدَيۡهِ	يَدَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا:** **لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.** (يَدَيۡهِي)
44	جَعَلۡنَٰهُ	جَعَلۡنَٰهُۥ		**لەباری نەوەستاندا:** **لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.** (جَعَلۡنَٰهُو)
44	قُرۡءَانًا	قُرَانًا		**ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی** (ر)
44	ءَا۬عۡجَمِيٌّ	ءَا۬عۡجَمِيٌّ		**ئاسانکردنی هەمزەی دووەم وەك حفص.**
45	فِيهِۚ	فِيهِۦۚ		**لەباری نەوەستاندا:** **لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.** (فِيهِي)
45	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		**لەباری نەوەستاندا:** **لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.** (مِّنۡهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
47	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
47	ثَمَرَٰتٍ	وصلاً: ثَمَرَتٍ وقفاً: ثَمَرَتْ		ئاسانكردنی پیتی ئەلیف بە تاك.(بالافراد) لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەكارهاتوو بۆ مێ.(ثَمَرَه)
47	شُرَكَآءِي	شُرَكَآءِيَ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
50	أَذَقۡنَٰهُ ؛ مَسَّتۡهُ	أَذَقۡنَٰهُۥ ؛ مَسَّتۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (أَذَقۡنَٰهُو ؛ مَسَّتۡهُو)

(42) سوڕەتی (شورا)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی	ڕوونكردنەوە
3	يُوحِيٓ	يُوحَىٰ	فەتحەداركردنی پیتی(ح)و ئەو پیتە ئەلیفەی دەكەوێتە دوای ئەو لەبری پیتی(ی)
7	قُرۡءَانًا	قُرَانًا	ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
7	فِيهِۚ	فِيهِۦۚ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
10	فِيهِ ؛ عَلَيۡهِ ؛ وَإِلَيۡهِ	فِيهِۦ ؛ عَلَيۡهِۦ ؛ وَإِلَيۡهِۦ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە. (فِيهِي ؛ عَلَيۡهِي ؛ وَإِلَيۡهِي)
11	فِيهِۚ	فِيهِۦۚ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
13	فِيهِۚ	فِيهِۦۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِی)
13	إِلَيۡهِ (معاً)	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِی)
14	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)
23	يُبَشِّرُ	يَبۡشُرُ		فەتحەدارکردنی پیتی(ی)و زەنەدارکردنی پیتی(ب) ئاسانکردنی پیتی(ش)و ضەممەدارکردن و قەلقەلە.
23	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِی)
25	تَفۡعَلُونَ	يَفۡعَلُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)
27	يُنَزِّلُ	يُنزِلُ		زەنەدارکردنی پیتی(ن) ئاسانکردنی پیتی(ز) شاردنەوەش(ئیخفاء) دەردەکەوێت.
27	يَشَآءُ إِنَّهُۥ	يَشَآءُ أنَّهُۥ يَشَآءُ وِنَّهُۥ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار.(إِنَّهُو)
28	يُنَزِّلُ	يُنزِلُ		زەنەدارکردنی پیتی(ن) ئاسانکردنی پیتی(ز) شاردنەوەش(ئیخفاء) دەردەکەوێت.
32	ٱلۡجَوَارِ	ٱلۡجَوَارِۦ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیرکردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.(ٱلۡجَوَارِی)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
49	يَشَآءُ إِنَٰثًا	يَشَآءُ أَنَٰثًا يَشَآءُ وِنَٰثًا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار. شەدەدارکردنی پیتی(ص)
51	يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ	يَشَآءُۚ أَنَّهُۥ يَشَآءُۚ وِنَّهُۥ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(و)ی کەسرەدار. شەدەدارکردنی پیتی(ص)(إِنَّهُو)
52	جَعَلۡنَٰهُ	جَعَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(جَعَلۡنَٰهُو)
52	صِرَٰطٍ	صِرَٰطٍ	صِّرَٰطٍ	قنبل: بە پیتی (س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە(سِرَٰطٍ)
53	صِرَٰطِ	صِرَٰطِ	صِّرَٰطِ	قنبل: بە پیتی (س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە (سِرَٰطِ)

(43) سوورەتی (زوخرووف)

3	جَعَلۡنَٰهُ	جَعَلۡنَٰهُۥ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(جَعَلۡنَٰهُو)
3	قُرۡءَٰنًا	قُرَٰنًا	ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
10	مَهۡدًا	مِهَٰدًا	کەسرەدارکردنی پیتی(م) فەتحەدارکردنی پیتی(ه) زیادکردنی پیتی ئەلیف لە دوای پیتی(ه)
13	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
18	يُنَشَّؤُاْ	يَنشَؤُاْ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی) زه‌نه‌داركردنی پیتی(ن) ئاسانكردنی پیتی(ش) شاردنه‌وه‌ی پیتی(ن)(ئیخفاء)
19	عِبَٰدُ	عِندَ		گۆڕینی پیتی(ب) به پیتی(ن)ی زه‌نه‌دارو شاردنه‌وه‌ی پیتی نونه‌كه(ئیخفاء)ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف، فه‌تحه‌داركردنی پیتی(د)
24	قَٰلَ	قُلْ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ق) ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف. زه‌نه‌داركردنی پیتی(ل)
24	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
26	لِأَبِيهِ	لِأَبِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(لِأَبِيهِي)
31	ٱلۡقُرۡءَانُ	ٱلۡقُرَانُ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی(ر)
32	رَحۡمَتَ ؛ وَرَحۡمَتُ	رَحۡمَتَ ؛ وَرَحۡمَتُ		له‌باری وه‌ستاندا: پیتی(ه) له‌بری پیتی(ت)ی به‌كارهاتوو بۆ مێ.(رَحۡمَه ؛ وَرَحۡمَه)
33	لِبُيُوتِهِمۡ	لِبِيُوتِهِمُۥ		كه‌سره‌داركردنی پیتی(ب) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(لِبِيُوتِهِمُو)
33	سُقُفًا	سَقۡفًا		فه‌تحه‌داركردنی پیت(س) زه‌نه‌داركردنی پیتی(ق)و قه‌لقه‌له.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
34	وَلِبُيُوتِهِمْ	وَلِبِيُوتِهِمُۥ		كەسرەداركردنی پیتی(ب) لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَلِبِيُوتِهِمُو)
35	لَّمَّا	لَمَا		ئاسانكردنی پیتی(م)
37	وَيَحْسَبُونَ	وَيَحْسِبُونَ		كەسرەداركردنی پیتی(س)
38	جَآءَنَا	جَآءَانَا		زیادكردنی پیتی ئەلیف لە دوای هەمزە بۆ دووان.(بالتثنية)
43	صِرَٰطِ	صِرَٰطِ	صِّرَٰطِ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(سِرَٰطِ)
45	وَسْـَٔلْ	وَسَلْ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(س)
51	تَحْتِيٓ أَفَلَا	تَحْتِيَ أَفَلَا	تَحْتِيٓ أَفَلَا	بەززی: لەباری نەوەستاندا: دەخوێنێتەوە بە فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
53	عَلَيْهِ	عَلَيْهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيْهِي)
53	أَسْوِرَةٌ	أَسْوِرَةٌ		فەتحەداركردنی پیتی(س) زیادكردنی پیتی ئەلیف لەدوای پیتە سینەكە.(أَسَاوِرَةٌ)
54	فَأَطَاعُوهُ	فَأَطَاعُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَأَطَاعُوهو)
57	مِنْهُ	مِنْهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنْهُو)
58	ءَأَٰلِهَتُنَا	ءَا۬لِهَتُنَا		ئاسانكردنی هەمزەی دووەم.

ڕوونکردنەوە	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	ژمارەی ئایەت
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ضَرَبُوهُو)	ضَرَبُوهُۥ		ضَرَبُوهُ	58
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيْهِي)	عَلَيْهِۦ		عَلَيْهِ	59
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَجَعَلْنَاهُو)	وَجَعَلْنَٰهُۥ		وَجَعَلْنَٰهُ	59
قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(سِرَٰطٌ)	سِّرَٰطٌ	صِرَٰطٌ	صِرَٰطٌ	61
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)	فِيهِۦ		فِيهِ	63
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَٱعْبُدُوهُو)	فَٱعْبُدُوهُۥ		فَٱعْبُدُوهُ	64
قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(سِرَٰطٌ)	سِّرَٰطٌ	صِرَٰطٌ	صِرَٰطٌ	64
ئاسانکردنی پیتی(ه)ی ڕاناو لە وشەی (تشتهي) پیتی(ی) لادەچێت بە لکاوی بەهۆی گەیشتنە دوو پیتی زەنەدار.	مَا تَشْتَهِيهْ		مَا تَشْتَهِيهِ	71
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)	فِيهِۦ		فِيهِ	75
کەسرەدارکردنی پیتی(س)	يَحْسِبُونَ		يَحْسَبُونَ	80

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
84	ٱلسَّمَآءِ إِلَٰهٌ	ٱلسَّمَآ إِلَٰهٌ ٱلسَّمَا إِلَٰهٌ	ٱلسَّمَآءِ آلَٰهٌ ٱلسَّمَآءِ يلَٰهٌ	بەززی: ئاسانکردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی شەش جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان دوو جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە پیتی(ی)و درێژکردنی دوو جوڵە.
85	وَإِلَيۡهِ	وَإِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَإِلَيۡهِى)
85	تُرۡجَعُونَ	يُرۡجَعُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)
88	وَقِيلِهِۦ	وَقِيلَهُۥ		فەتحەدارکردنی پیتی(ل) ضەممەدارکردنی پیتی(ه) لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَقِيلَهُو)

(44) سوڕەتی (دوخان)

3	أَنزَلۡنَٰهُ	أَنزَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَنزَلۡنَٰهُو)
7	رَبِّ	رَبُّ		ضەممەدارکردنی پتی(ب)
14	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)
19	إِنِّيٓ	إِنِّيَ		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
23	فَأَسۡرِ	فَٱسۡرِ		هەمزەی نەوەستاو لەبری هەمزەی وەستاو.
25	وَعُيُونٖ	وَعِيُونٖ		کەسرەدارکردنی پیتی(ع)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
33	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)
43	شَجَرَتَ	شَجَرَتَ		لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەكارهاتوو بۆ مێ.(شَجَرَه)
47	خُذُوهُ	خُذُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(خُذُوهُو)
47	فَٱعۡتِلُوهُ	فَٱعۡتُلُوهُۥ		ضـەممەداركردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَٱعۡتُلُوهُو)
52	وَعُيُونٍ	وَعِيُونٍ		كەسرەداركردنی پیتی(ع)
58	يَسَّرۡنَٰهُ	يَسَّرۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يَسَّرۡنَٰهُو)

(45) سورەتی (جاثیە)

8	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِى)
8	فَبَشِّرۡهُ	فَبَشِّرۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَبَشِّرۡهُو)
9	هُزُوًا	هُزُؤًا		پیتی(و)ی هەمزەدار.
12	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)

ڕوونكردنه‌وه	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	ژماره‌ی ئایه‌ت
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (مِّنۡهُو)	مِّنۡهُۥ		مِّنۡهُۚ	13
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه. (فِيهِي)	فِيهِۦ		فِيهِ	17
ته‌نوینی ضه‌م له‌بری ته‌نوینی فه‌تح.	سَوَآءٌ		سَوَآءً	21
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (هَوَىٰهُو)	هَوَىٰهُۥ		هَوَىٰهُ	23
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه. (يَهۡدِيهِي)	يَهۡدِيهِۦ		يَهۡدِيهِ	23
شه‌ده‌داركردنی پیتی(ذ)	تَذَّكَّرُونَ		تَذَكَّرُونَ	23
له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه. (فِيهِي)	فِيهِۦ		فِيهِ	26
پیتی(و)**ی هه‌مزه‌دار.**	هُزُؤًا		هُزُوًا	35

(46) سورەتی (ئەحقاف)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
8	ٱفۡتَرَىٰهُۖ	ٱفۡتَرَىٰهُۥۖ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ٱفۡتَرَىٰهُو)
8	فِيهِۚ	فِيهِۦۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
11	إِلَيۡهِۚ	إِلَيۡهِۦۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
12	لِّيُنذِرَ	لِّتُنذِرَ	لِّيُنذِرَ	بەززی: پیتی(ت) لەبری پیتی (ی)
15	بِوَٰلِدَيۡهِ	بِوَٰلِدَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(بِوَٰلِدَيۡهِي)
15	إِحۡسَٰنًاۖ	حُسۡنًاۖ		ئاسانكردنی هەمزە. ضـەممەداركردنی پیتی(ح) زەنەداركردنی پیتی(س) ئاسانكردنی پیتی ئەلیف.
15	حَمَلَتۡهُ ؛ وَوَضَعَتۡهُ ؛ تَرۡضَىٰهُ	حَمَلَتۡهُۥ ؛ وَوَضَعَتۡهُۥ ؛ تَرۡضَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (حَمَلَتۡهُو ؛ وَوَضَعَتۡهُو ؛ تَرۡضَىٰهُو)
15	كُرۡهًا (معاً)	كَرۡهًا		فەتحەداركردنی پیتی(ك)
15	أَوۡزِعۡنِيٓ أَنۡ	أَوۡزِعۡنِيَ أَنۡ	أَوۡزِعۡنِيٓ أَنۡ	بەززی: لەباری نەوەستاندا: دەخوێنێتەوە بە فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
16	نَتَقَبَّلُ ؛ وَنَتَجَاوَزُ	يُتَقَبَّلُ ؛ وَيُتَجَاوَزُ		پیتی(ی)ی ضـەممەدار لەبری پیتی(ن) لە هەردووكیان.
16	أَحۡسَنَ	أَحۡسَنُ		ضـەممەداركردنی پیتی(ن)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
17	لِوَٰلِدَيۡهِ	لِوَٰلِدَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.** (لِوَٰلِدَيۡهِي)
17	أُفِّ	أُفَّ		**ئاسانکردنی تەنوین و فەتحەدارکردنی پیتی (ف)**
17	أَتَعِدَانِنِيٓ	أَتَعِدَانِنِيَ		**لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.**
20	أَذۡهَبۡتُمۡ	ءَاأَذۡهَبۡتُمُو		**زیادکردنی هەمزەی پرسیاری.** **ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.** **لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە** (ءَاأَذۡهَبۡتُمُو)
21	يَدَيۡهِ	يَدَيۡهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.** (يَدَيۡهِي)
21	إِنِّيٓ أَخَافُ	إِنِّيَ أَخَافُ		**لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.**
23	وَلَٰكِنِّيٓ	وَلَٰكِنِّيَ	وَلَٰكِنِّيٓ	**بەززی: لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.**
24	رَأَوۡهُ	رَأَوۡهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.** (رَأَوۡهُو)
25	لَا يُرَىٰٓ	لَا تَرَىٰ		**پیتی(ت)ی فەتحەدار لەبری پیتی (ی)**
25	مَسَٰكِنُهُمۡۚ	مَسَٰكِنَهُمُۥۚ		**فەتحەدارکردنی پیتی(ن)** **لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە** (مَسَٰكِنَهُمُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی		ڕوونكردنه‌وه
		گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	
26	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِى)
29	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی(ر)
29	حَضَرُوهُ	حَضَرُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(حَضَرُوهُو)
30	يَدَيۡهِ	يَدَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(يَدَيۡهِى)
32	أَوۡلِيَآءُۚ أُوْلَـٰٓئِكَ	أَوۡلِيَآ أُوْلَـٰٓئِكَ ؛ أَوۡلِيَآ أُوْلَـٰٓئِكَ	أَوۡلِيَآءُ أُوْلَـٰٓئِكَ ؛ أَوۡلِيَآءُ وولَـٰٓئِكَ	به‌ززی: ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی یه‌كه‌م و درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه ئه‌وه‌یان پێشده‌خرێت یان دوو جوڵه. قنبل: ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م یان گۆڕینی به پیتی(و)و درێژكردنی دوو جوڵه.

(47) سوره‌تی (موحه‌ممه‌د)(ﷺ)

4	قُتِلُواْ	قَـٰتَلُواْ	فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ق)و پیتی(ت) پیتی ئه‌لیف ده‌كه‌وێته نێوانیان.(قَاتَلُواْ)
13	وَكَأَيِّن	وَكَآئِن	پیتی ئه‌لیف له دوای پیتی(ك) له‌بری هه‌مزه. دواتر هه‌مزه به كه‌سره‌داری ده‌خوێندرێته‌وه له‌بری پیتی(ی) درێژكردنه‌وه‌ی لكاویش ده‌رده‌كه‌وێت.
15	ءَاسِنٖ	أَسِنٖ	ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
18	جَآءَ أَشۡرَاطُهَاۚ	جَا أَشۡرَاطُهَاۚ جَا أَشۡرَاطُهَاۚ	جَآءَ أَشۡرَاطُهَاۚ جَآءَ آشۡرَاطُهَاۚ	بەززی: ئاسانكردنی هەمزەی یەكەم و درێژكردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان شەش جوڵە. قنبل: ئاسانكردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە ئەلیف و درێژكردنەوەی شەش جوڵە.
20	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِی)
24	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
26	إِسۡرَارَهُمۡ	أَسۡرَارَهُمُۥ		فەتحەداركردنی هەمزە. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَسۡرَارَهُمُو)
38	هَٰٓأَنتُمۡ	هَاأَنتُمُۥ	هَأَنتُمُۥ	قنبل: ئاسانكردنی پیتی ئەلیف. ئیبن كثیر: لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی كۆ واوێك دەخوێنێتەوە.(هَأَنتُمُو)

(48) سورەتی (فەتح)

4	قُتِلُواْ	قَـٰتَلُواْ		فەتحەداركردنی پیتی(ق)و پیتی (ت) پیتی ئەلیف دەكەوێتە نێوانیان.
2	صِرَٰطًا	صِرَاطًا	سِرَاطًا	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(سِرَاطًا)
6	دَآئِرَةُ ٱلسَّوۡءِۗ	دَآئِرَةُ ٱلسُّوٓءِۗ		ضەمەداركردنی پیتی(س) پیتی(و) دەبێتە پیتێكی درێژكراو، درێژكردنەوەی لكاویش لە وشەكەدا هەیە.
9	لِّتُؤۡمِنُواْ	لِّيُؤۡمِنُواْ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
9	وَتُعَزِّرُوهُ ؛ وَتُوَقِّرُوهُ ؛ وَتُسَبِّحُوهُ	وَيُعَزِّرُوهُۥ ؛ وَيُوَقِّرُوهُۥ ؛ وَيُسَبِّحُوهُۥ		**پیتی(ی) لەبری پیتی(ت) لە هەرسێ ووشە.** **لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.** (وَيُعَزِّرُوهُو ؛ وَيُوَقِّرُوهُو ؛ وَيُسَبِّحُوهُو)
10	عَلَيْهُ ٱللَّهَ	عَلَيْهِ ٱللَّهَ		**کەسرەدارکردنی پیتی(ه) لە وشەی(علیه) نەرم خوێندنەوەی پیتی(ل) لە وشەی(الله) دەردەکەوێت.**
10	فَسَيُؤْتِيهِ	فَسَنُؤْتِيهِۦ		**پیتی(ن) لەبری پیتی(ی)ی یەکەم.** **لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(فَسَنُؤْتِيهِي)
17	يُدْخِلْهُ ؛ يُعَذِّبْهُ	يُدْخِلْهُۥ ؛ يُعَذِّبْهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.** (يُدْخِلْهُو ؛ يُعَذِّبْهُو)
20	صِرَاطًا	صِرَاطًا	صِّرَاطًا	**قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.**(سِرَاطًا)
29	شَطْـَٔهُۥ	شَطَـَٔهُۥ		**فەتحەدارکردنی پیتی**(ط)(شَطَـَٔهُو)
29	سُوقِهِۦ	سُوقِهِۦ	سُؤْقِهِۦ سُؤُوقِهِۦ	**قنبل: هەمزەی زەنەدار لەبری پیتی(و) ئەوەشیان پێش دەکەوێت.** **بۆی هەیە بە هەمزەی ضەممەدار بخوێنێتەوە لە دوای پیتی(س) لەدوای ئەو پیتی(و)و درێژکردنەوەی لەبری دەردەکەوێت.**(سُؤْقِهِي سُؤُوقِهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە

(49) سوڕەتی (حوجوڕات)

9	تَفِيٓءَ إِلَىٰٓ	تَفِيٓءَ ٱلَىٰٓ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
11	وَلَا تَنَابَزُواْ	وَلَآ تَّنَابَزُواْ	وَلَا تَنَابَزُواْ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا: لەگەڵ درێژکردنەوەیەکی تەواو لەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە پێش پیتی(ت)
12	وَلَا تَجَسَّسُواْ	وَلَآ تَّجَسَّسُواْ	وَلَا تَجَسَّسُواْ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا: لەگەڵ درێژکردنەوەیەکی تەواو لەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە پێش پیتی(ت)
12	أَخِيهِ	أَخِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(أَخِيهِي)
12	فَكَرِهۡتُمُوهُۚ	فَكَرِهۡتُمُوهُۥۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَكَرِهۡتُمُوهُو)
13	لِتَعَارَفُوٓاْۚ	لِتَّعَارَفُوٓاْۚ	لِتَعَارَفُوٓاْۚ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت)
18	تَعۡمَلُونَ	يَعۡمَلُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)

(50) سوڕەتی (ق)

1	وَٱلۡقُرۡءَانِ	وَٱلۡقُرَانِ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)
3	أَءِذَا	أَٰذَا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
3	مِتۡنَا	مُتۡنَا		ضەممەدارکردنی پیتی(م)
16	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
18	لَدَيْهِ	لَدَيْهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(لَدَيْهِي)
19	مِنْهُ	مِنْهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(مِنْهُو)
26	فَأَلْقِيَاهُ	فَأَلْقِيَاهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(فَأَلْقِيَاهُو)
32	تُوعَدُونَ	يُوعَدُونَ		**پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)**
33	مُّنِيبٍ ۝٣٣ ٱدْخُلُوهَا	مُّنِيبِ ۝٣٣ ٱدْخُلُوهَا		**لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەكتر زەنەی یەكەم دەكرێت بە ضەممە.**
40	فَسَبِّحْهُ	فَسَبِّحْهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(فَسَبِّحْهُو)
40	وَأَدْبَٰرَ	وَإِدْبَٰرَ		**كەسرەداركردنی هەمزە.**(وَإِدْبَارَ)
41	يُنَادِ	يُنَادِ ؛ يُنَادِۦ		**لەباری وەستاندا: دەخوێندرێتەوە بە جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار بەیەك لە خوێندنەوەكانی.** (يُنَادِي)
41	ٱلْمُنَادِ	ٱلْمُنَادِۦ		**لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.**(ٱلْمُنَادِي)
44	تَشَقَّقُ	تَشَّقَّقُ		**شەدەداركردنی پیتی(ش)**
45	بِٱلْقُرْءَانِ	بِٱلْقُرَانِ		**ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)**

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكـردنه‌وه

(51) سوره‌تی (ذاريات)

9	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَنْهُو)
15	وَعُيُونٍ	وَعِيُونٍ	كه‌سره‌داركردنی پیتی(ع)
25	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
28	وَبَشَّرُوهُ	وَبَشَّرُوهُۥ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَبَشَّرُوهو)

ژمارهی ئایهت	گێڕانهوهی حهفص له عاصمی كوفی	خوێندنهوهی ئیبن كـثیری مهككی - گێڕانهوهی بهززی	خوێندنهوهی ئیبن كـثیری مهككی - گێڕانهوهی قنبل	ڕوونكردنهوه
38	أَرۡسَلۡنَٰهُ	أَرۡسَلۡنَٰهُۥ		لهباری نهوهستاندا: لهدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دهخوێندرێتهوه.(أَرۡسَلۡنَٰهُو)
40	فَأَخَذۡنَٰهُ	فَأَخَذۡنَٰهُۥ		لهباری نهوهستاندا: لهدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دهخوێندرێتهوه.(فَأَخَذۡنَٰهُو)
42	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لهباری نهوهستاندا: لهدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دهخوێندرێتهوه.(عَلَيۡهِي)
42	جَعَلَتۡهُ	جَعَلَتۡهُۥ		لهباری نهوهستاندا: لهدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دهخوێندرێتهوه.(جَعَلَتۡهُو)
49	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ		شهدهداركردنی پیتی(ذ)
50	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		لهباری نهوهستاندا: لهدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دهخوێندرێتهوه.(مِّنۡهُو)
51	مِّنۡهُ	مِّنۡهُۥ		لهباری نهوهستاندا: لهدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دهخوێندرێتهوه.(مِّنۡهُو)

(52) سوڕهتی (طور)

21	أَلَتۡنَٰهُم	أَلِتۡنَٰهُمُۥ	كهسرهداركردنی پیتی(ل) لهباری نهوهستاندا: لهدوای میمی كۆ واوێك دهخوێندرێتهوه.(أَلِتۡنَٰهُمُو)
23	لَغۡوٌ	لَغۡوَ	فهتحهداركردنی پیتی(و) بێ تهنوین.
23	تَأۡثِيمٌ	تَأۡثِيمَ	فهتحهداركردنی پیتی(م) بێ تهنوین.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی		ڕوونكردنه‌وه
		گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	
28	نَدۡعُوهُۖ	نَدۡعُوهُۥۖ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(نَدۡعُوهُو)
29	بِنِعۡمَتِ	بِنِعۡمَتِۚ		له‌باری وه‌ستاندا: پیتی(هـ) له‌بری پیتی(ت)ی به‌كارهاتوو بۆ مێ.(بِنِعۡمَه)
37	ٱلۡمُصَيۡطِرُونَ	ٱلۡمُصَيۡطِرُونَ	ٱلۡمُصَّيۡطِرُونَ	به‌ززی: ده‌خوێنێته‌وه ته‌نها به پیتی(ص) قنبل: ده‌خوێنێته‌وه ته‌نها به پیتی(س)(ٱلۡمُسَيۡطِرُونَ)
38	فِيهِۖ	فِيهِۦۖ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِي)
45	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فِيهِي)
45	يُصۡعَقُونَ	يَصۡعَقُونَ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)
49	فَسَبِّحۡهُ	فَسَبِّحۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَسَبِّحۡهُو)

(53) سوره‌تی (نه‌جم)

13	رَءَاهُ	رَءَاهُۥ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(رَءَاهُو)
19	ٱللَّٰتَ	ٱللَّٰتَ	(جیاكراوته‌وه) ده‌خوێندرێته‌وه به‌وه‌ستان له‌سه‌ری به پیتی(ت) (ٱللَّاتَ)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
20	وَمَنَوٰةَ	وَمَنَوٰٓءَةَ		هەمزەی فەتحەدار لە دوای پیتی ئەلیف درێژکردنەوەی لکاویش دەردەکەوێت.(ومناۤءة)
22	ضِيزَىٰٓ	ضِئۡزَىٰ		هەمزەی زەنەدار لە دوای پیتی(ض) لەبری پیتی(ى)
47	ٱلنَّشۡأَةَ	ٱلنَّشَآءَةَ		فەتحەدارکردنی پیتی(ش) ئەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە دوای ئەو، درێژکردنەوەی لکاویش دەردەکەوێت.
51	وَثَمُودَاْ فَمَآ	وَثَمُودَا فَمَا		لەباری نەوەستاندا: تەنوینی فەتحەو شاردنەوەشی دەردەکەوێت. لەباری وەستاندا: گۆڕینی تەنوین بە پیتی ئەلیف.

(54) سورەتی (قەمەر)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
4	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)
6	ٱلدَّاعِ	ٱلدَّاعِۦ	ٱلدَّاعِ	بەززی: لەباری وەستان و نەوەستاندا: دەخوێنێتەوە بە جێگیرکردنی پیتی(ى)
6	نُّكُرٍ	نُّكۡرٍ		زەنەدارکردنی پیتی(ك)
8	ٱلدَّاعِۖ	ٱلدَّاعِۦۖ		لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیرکردنی پیتی(ى)(ٱلدَّاعِى)
12	عُيُونًا	عِيُونًا		کەسرەدارکردنی پیتی(ع)
13	وَحَمَلۡنَٰهُ	وَحَمَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَحَمَلۡنَاهُو)
17	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی — گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە
22	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)
25	أَءُلۡقِيَ	أَۥلۡقِيَ		ئاسانكردنی هەمزەی دووەم.
25	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
32	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
37	رَٰوَدُوهُ	رَٰوَدُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(رَٰوَدُوهُو)
40	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
41	جَآءَ ءَالَ	جَا ءَالَ جَآ ءَالَ	جَآءَ ۥالَ جَآءَ آلَ جَآءَ الَ	بەززی: لابردنی هەمزەی یەكەم و درێژكردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان شەش جوڵە. قنبل: ئاسانكردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە ئەلیف و درێژكردنەوەی شەش جوڵە یان دوو جوڵە لەباری نەوەستاندا وشەش جوڵە لەباری وەستاندا.
49	خَلَقۡنَٰهُ	خَلَقۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(خَلَقۡنَٰهُو)
52	فَعَلُوهُ	فَعَلُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَعَلُوهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	

(55) سورەتی (ڕەحمان)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
2	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی (ر)
35	شُوَاظٌ	شِوَاظٌ		کەسرەدارکردنی پیتی(ش)
35	وَنُحَاسٌ	وَنُحَاسٍ		تەنوینی کەسرە لەبری تەنوینی ضەمم.

(56) سورەتی (واقیعە)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
19	يُنزِفُونَ	يُنزَفُونَ		فەتحەدارکردنی پیتی(ز)
47	أَئِذَا ؛ أَءِنَّا	أَئذَا ؛ أَئنَّا		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم.
47	مِتۡنَا	مُتۡنَا		ضەممەدارکردنی پیتی(م)
54	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
55	شُرۡبَ	شَرۡبَ		فەتحەدارکردنی پیتی(ش)
59	ءَأَنتُمۡ	ءَآنتُمُو		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە(ءَآنتُمُو)
60	قَدَّرۡنَا	قَدَرۡنَا		ئاسانکردنی پیتی(د)
62	ٱلنَّشۡأَةَ	ٱلنَّشَآأَةَ		فەتحەدارکردنی پیتی(ش) ئەو پیتەی ئەلیفەی دەکەوێتە دوای ئەو، درێژکردنەوەی لکاویش دەردەکەوێت.
62	تَذَكَّرُونَ	تَذَّكَّرُونَ		شەدەدارکردنی پیتی(ذ)
64	ءَأَنتُمۡ	ءَآنتُمُو		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە(ءَآنتُمُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
65	لَجَعَلۡنَٰهُ	لَجَعَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(لَجَعَلۡنَٰهُو)
65	تَفَكَّهُونَ	تَفَكَّهُونَ		دەخوێندرێتەوە وەك حەفص خوێندنەوە لەلایەن بەززی لە ڕێگەی شاطبیەوەیە بە شێوەیەکی ڕەهاو ئاسان خوێندنەوەی پیتی(ت) بگەڕێوە سەر پەرتووکی (ئوصول)
69	ءَأَنتُمۡ	ءَآنتُمُۥ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە(ءَآنتُمُو)
69	أَنزَلۡتُمُوهُ	أَنزَلۡتُمُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَنزَلۡتُمُوهُو)
70	جَعَلۡنَٰهُ	جَعَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(جَعَلۡنَٰهُو)
72	ءَأَنتُمۡ	ءَآنتُمُۥ		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە(ءَآنتُمُو)
77	لَقُرۡءَانٌ	لَقُرَانٌ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
85	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
89	وَجَنَّتُ	وَجَنَّتۡ		لەباری وەستاندا: پیتی(هـ) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(وَجَنَّتُه)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە

(57) سورەتی (حەدید)

7	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
9	يُنَزِّلُ	يُنزِلُ		زەنەدارکردنی پیتی(ن) ئاسانکردنی پیتی(ز) شاردنەوەش (ئیخفاء) دەردەکەوێت.
11	فَيُضَٰعِفَهُۥ	فَيُضَعِّفُهُۥ		ئاسانکردنی پیتی ئەلیف. شەدەدارکردنی پیتی(ع) ضەممەدارکردنی پیتی(ف)ی دووەم.(فَيُضَعِّفُهُو)
14	جَآءَ أَمۡرُ	جَا أَمۡرُ جَا أَمۡرُ	جَآءَ أَمۡرُ جَآءَ آمۡرُ	بەززی: ئاسانکردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە ئەلیف و درێژکردنەوەی شەش جوڵە.
16	نَزَلَ	نَزَّلَ		شەدەدارکردنی پیتی(ز)
18	ٱلۡمُصَّدِّقِينَ ؛ وَٱلۡمُصَّدِّقَٰتِ	ٱلۡمُصَدِّقِينَ ؛ وَٱلۡمُصَدِّقَٰتِ		ئاسانکردنی پیتی(ص) لە هەردووکیان.
18	يُضَٰعَفُ	يُضَعَّفُ		ئاسانکردنی پیتی ئەلیف و شەدەدارکردنی پیتی(ع)
20	فَتَرَىٰهُ	فَتَرَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَتَرَىٰهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
21	يُؤَدِّهِۦٓ	يُؤَدِّهِۦٓ		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه**.(يُؤَدِّهِي)
25	فِيهِ	فِيهِۦ		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه**.(فِيهِي)
27	ٱتَّبَعُوهُ	ٱتَّبَعُوهُۥ		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه**.(ٱتَّبَعُوهُو)
29	يُؤَدِّهِۦٓ	يُؤَدِّهِۦٓ		**له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه**.(يُؤَدِّهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە

(58) سوورەتی موجادەلە

2	يُظَٰهِرُونَ	يَظَّهَّرُونَ		فەتحەداركردنی پیتی(ی) شەدەداركردنی پیتی(ظ)و پیتی(ه)و فەتحەداركردنی. ئاسانكردنی پیتی ئەلیف.
2	ٱلَّٰٓـِٔي	الأصل عنده هكذا: ٱلَّآءِ وبعد ذلك فله: 1/ ٱلَّـٰٓـى 2/ ٱلَّـٰٓـى 3/ ٱلَّـٰٓـى	الأصل عنده هكذا: ٱلَّآءِ حيث تكتب هكذا: ٱلَّـٰٓـِٔي	لابردنی یائی دوای هەمزە، بەززی: دوو بۆچونی هەیە لەسەر هەمزەكە، یەكەم: ئاسانكردنی هەمزەو درێژكردنی چوار جوڵە(ٱلَّآ) یان دووجوڵە(ٱلَّا•) لەباری وەستاندا: ئاسانكردنی هەمزەو خوێندنەوەی بە(روم) واتا بەهێزكردنی جوڵە كەسی نزیك ببیستێت و كەسی دوور نەبیستێت لەگەڵ درێژكردنەوەی دوو یان چوار جوڵە. دووەم: گۆڕینی هەمزە بە پیتی(ی)ی زەنەدار لەگەڵ درێژكردنەوەی شەش جوڵە بەهۆی گەیشتنە دوو زەنە(ٱلَّآی). قنبل: هەمزەی كەسرەدار بیٚ(ی) لەباری وەستان و نەوەستاندا.(ٱلَّآءِ)
3	يُظَٰهِرُونَ	يَظَّهَّرُونَ		فەتحەداركردنی پیتی(ی) شەدەو فەتحەداركردنی پیتی(ظ)و پیتی(ه)ئاسانكردنی پیتی ئەلیف.
6	وَنَسُوهُۚ	وَنَسُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَنَسُوهُو)
8	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی گێڕانەوەی بەززی	 گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
8	وَمَعۡصِيَتِ	وَمَعۡصِيَتِۚ		لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.(وَمَعۡصِيَتِه)
9	وَمَعۡصِيَتِ	وَمَعۡصِيَتِۚ		لەباری وەستاندا: پیتی(ه) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ. (مَعۡصِيَتِه)
9	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِى)
11	ٱلۡمَجَٰلِسِ	ٱلۡمَجۡلِسِ		زەنەدارکردنی پیتی(ج) ئاسانکردنی پیتی ئەلیف بە تاك(بالافراد)و قەلقەلە.
11	ٱنشُزُواْ ؛ فَٱنشُزُواْ	ٱنشِزُواْ ؛ فَٱنشِزُواْ		کەسرەدارکردنی پیتی(ش) لە هەردووکیان. دەستپێکردن بە هەمزەی لەباری نەوەستاندا پیتە هەمزەکە دەبێتە کەسرەدار.
13	ءَأَشۡفَقۡتُمۡ	ءَاشۡفَقۡتُمُو		ئاسانکردنی هەمزەی دووەم. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە. (ءَاشۡفَقۡتُمُو)
18	وَيَحۡسَبُونَ	وَيَحۡسِبُونَ		کەسرەدارکردنی پیتی(س)
22	مِّنۡهُۚ ؛ عَنۡهُۚ	مِّنۡهُو ؛ عَنۡهُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِّنۡهُو ؛ عَنۡهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه

(59) سوره‌تی (حه‌شر)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
2	بُيُوتَهُم	بِيُوتَهُمُو		كه‌سره‌داركردنی پیتی(ب) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(بِيُوتَهُمُو)
6	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
7	فَخُذُوهُ ؛ عَنۡهُ	فَخُذُوهُۥ ؛ عَنۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. (فَخُذُوهُو ؛ عَنۡهُو)
14	جُدُرِۭ	جِدَارِۭ		كه‌سره‌داركردنی پیتی(ج) فه‌تحه‌داركردنی پیتی(د)و ئه‌و پیته ئه‌لیفه‌ی ده‌كه‌وێته دوای ئه‌و به تاك(بالافراد)(جِدَارِ)
14	تَحۡسَبُهُمۡ	تَحۡسِبُهُمُۥ		كه‌سره‌داركردنی پیتی(س) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه (تَحۡسِبُهُمُو)
16	إِنِّيٓ أَخَافُ	إِنِّيَ أَخَافُ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پال.
21	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی(ر)

(60) سوره‌تی (مومته‌حینه)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
1	يَفۡعَلۡهُ	يَفۡعَلۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(يَفۡعَلۡهُو)
3	يَفۡصِلُ	يُفۡصَلُ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ی) فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ص)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌
4	أُسۡوَةٌ	إِسۡوَةٌ		كه‌سره‌داركردنی هه‌مزه‌.
4	وَٱلۡبَغۡضَآءُ أَبَدًا	وَٱلۡبَغۡضَآءُ وَبَدًا		گۆڕینی هه‌مزه‌ی دووه‌م به‌ پیتی(و)ی فه‌تحه‌دار.
4	لِأَبِيهِ	لِأَبِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(لِأَبِيهِي)
6	أُسۡوَةٌ	إِسۡوَةٌ		كه‌سره‌داركردنی هه‌مزه‌.
9	أَن تَوَلَّوۡهُمۡۚ	أَن تَّوَلَّوۡهُمُۥ	أَن تَوَلَّوۡهُمُۥ	به‌ززی: شه‌ده‌داركردنی پیتی(ت) له‌باری نه‌وه‌ستاندا شاردنه‌وه‌شی (ئیخفاء) ده‌رده‌كه‌وێت. ئیبن كثیر: له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێنێته‌وه‌.(تَوَلَّوۡهُمُو)
10	وَسۡـَٔلُواْ	وَسَلُواْ		ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی (س)

(61) سوره‌تی (صه‌ف)

2	لِمَ	لِمَ ؛ لِمَّ	لِمَ	به‌ززی: له‌باری وه‌ستان به‌ پیتی(ه)ی زه‌نه‌دار به‌یه‌ك له‌ خوێندنه‌وه‌كانی.
5	لِمَ	لِمَ ؛ لِمَّ	لِمَ	به‌ززی: له‌باری وه‌ستان به‌ پیتی(ه)ی زه‌نه‌دار به‌یه‌ك له‌ خوێندنه‌وه‌كانی.
6	بَعۡدِي ٱسۡمُهُۥٓ	بَعۡدِيَ ٱسۡمُهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.(ٱسۡمُهُو)
14	أَنصَارَ ٱللَّهِ (أي الموضع الأول)	أَنصَارًا لِّلَّهِ		ته‌نوینی فه‌تحه‌ی گوتراو له‌ وشه‌ی(أنصار) زیادكردنی پیتی(ل)ی جه‌ره‌ بۆ وشه‌ی(الله) تێكهه‌ڵكێشانیش ده‌رده‌كه‌وێت.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە

(62) سوورەتی (جومعە)

4	يُؤۡتِيهِ	يُؤۡتِيهِۦ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(يُؤۡتِيهِي)
8	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)

(63) سوورەتی (موونافیقون)

4	خُشُبٌ	خُشُبٌ	خُشۡبٌ	قنبل: زەنەداركردنی پیتی(ش)
4	يَحۡسَبُونَ	يَحۡسِبُونَ		كەسرەداركردنی پیتی(س)
11	جَآءَ أَجَلُهَا	جَا أَجَلُهَا جَا أَجَلُهَا	جَآءَ أَجَلُهَا جَآءَ اجَلُهَا	بەززی: ئاسانكردنی هەمزەی یەكەم و درێژكردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان شەش جوڵە. قنبل: ئاسانكردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە ئەلیف و درێژكردنەوەی شەش جوڵە.

(64) سوورەتی (تەغابون)

9	عَنۡهُ ؛ وَيُدۡخِلۡهُ	عَنۡهُۥ ؛ وَيُدۡخِلۡهُۥ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە. (عَنۡهُو ؛ وَيُدۡخِلۡهُو)
17	يُضَٰعِفۡهُ	يُضَعِّفۡهُۥ	ئاسانكردنی پیتی ئەلیف. شەدەداركردنی پیتی(ع) لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يُضَعِّفۡهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی بەززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه

(65) سوره‌تی (طه‌لاق)

1	بُيُوتِهِنَّ	بِيُوتِهِنَّ		كه‌سره‌داركردنی پیتی(ب)
1	مُّبَيِّنَةٖ	مُّبَيَّنَةٖ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)
3	وَيَرۡزُقۡهُ	وَيَرۡزُقۡهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَيَرۡزُقۡهُو)
3	بَٰلِغُ	بَٰلِغٌ		ته‌نوینی ضه‌م.
3	أَمۡرِهِۦۚ	أَمۡرَهُۥۚ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ر) ضه‌مه‌داركردنی پیتی(ه)ی جێناوی لكاو. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه. به‌رز ڕاگرتنی پیتی(ر) ده‌رده‌كه‌وێت.(أَمۡرَهُو)
4	وَٱلَّٰٓـِٔي (معاً)	الأصل عنده هكذا: وَٱلَّٰٓءِ وبعد ذلك فله: 1/ وَٱلَّٰٓـ•ـى 2/ وَٱلَّٰٓـ•ـى 3/ وَٱلَّٰٓـى	الأصل عنده هكذا: وَٱلَّٰٓءِ حيث تكتب هكذا: وَٱلَّٰٓـِي	لابردنی یائی دوای هه‌مزه، به‌ززی: دوو بۆچونی هه‌یه له‌سه‌ر هه‌مزه‌كه، یه‌كه‌م: ئاسانكردنی هه‌مزه‌و درێژكردنی چوار جوڵه(ٱلَّٰٓ) یان دووجوڵه(ٱلَّٰ•) له‌باری وه‌ستاندا: ئاسانكردنی هه‌مزه‌و خوێندنه‌وه‌ی به‌(ڕوم) واتا به‌هێزكردنی جوڵه كه‌سی نزیك ببیستێت و كه‌سی دوور نه‌بیستێت له‌گه‌ڵ درێژكردنه‌وه‌ی دوو یان چوار جوڵه. دووه‌م: گۆڕینی هه‌مزه به پیتی(ی)ی زه‌نه‌دار له‌گه‌ڵ درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه به‌هۆی گه‌یشتنه دوو زه‌نه(ٱلَّٰٓی). قنبل: هه‌مزه‌ی كه‌سره‌دار بیٚ(ی) له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا.(ٱلَّٰٓءِ)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
5	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)
7	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
8	وَكَأَيِّن	وَكَآيِن		پیتی ئەلیف لە دوای پیتی(ك) لەبری هەمزە. دواتر هەمزەکە بە کەسرەدار لەبری پیتی(ی) درێژکردنەوەی لکاویش دەردەکەوێت.
11	مُبَيِّنَٰتٖ	مُبَيَّنَٰتٖ		فەتحەدارکردنی پیتی(ی)
11	يُدۡخِلۡهُ	يُدۡخِلۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يُدۡخِلۡهُو)

(66) سورەتی (تەحریم)

1	لِمَ	لِمَ ؛ لِمَّ	لِمَ	بەززی: لەباری وەستان بە پیتی(ە)ی زەنەدار بەیەك لە خوێندنەوەکانی.(لمه)
1	مَرۡضَاتَ	مَرۡضَاتَ		(جیاکراوتەوە) لەباری وەستان لە سەری پیتی(ە)
3	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
4	تَظَٰهَرَا	تَظَّٰهَرَا		شەدەدارکردنی پیتی(ظ)
4	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
4	مَوْلَىٰهُ	مَوْلَىٰهُۥ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.**(مَوْلَىٰهُو)
4	وَجِبْرِيلُ	وَجَبْرِيلُ		**فەتحەدارکردنی پیتی**(ظ)
10	ٱمْرَأَتَ ؛ وَٱمْرَأَتَ	ٱمْرَأَتْ ؛ وَٱمْرَأَتْ		**لەباری وەستاندا: پیتی(ە) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.** (ٱمْرَأَه ؛ وَٱمْرَأَه)
11	ٱمْرَأَتَ	ٱمْرَأَتْ		**لەباری وەستاندا: پیتی(ە) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.** (ٱمْرَأَه)
12	ٱبْنَتَ	ٱبْنَتْ		**لەباری وەستاندا: پیتی(ە) لەبری پیتی(ت)ی بەکارهاتوو بۆ مێ.** (ٱبْنَه)
12	فِيهِ	فِيهِۦ		**لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.**(فِيهِي)
12	وَكُتُبِهِۦ	وَكِتَٰبِهِۦ		**کەسرەدارکردنی پیتی(ك) فەتحەدارکردنی پیتی(ت)و ئەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە دوای ئەو بە تاك (بالافراد)**(وَكِتَٰبِهِي)

(67) سورەتی (مولك)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
8	تَمَيَّزُ	تَّمَيَّزُ	تَمَيَّزُ	شەدەدارکردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا.
16	ٱلنُّشُورُ ۝١٥ ءَأَمِنتُم	ٱلنُّشُورُ ۝١٥ ءَامِنتُمُو	ءَامِنتُمُو وصلاً: ٱلنُّشُورُ ۝١٥ وَامِنتُمُو	ئاسانکردنی هەمزەی دووەم لەباری وەستان و نەوەستاندا: خوێندنەوەی هەمزەی یەکەم لەکاتی دەستپێکردن بەو. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێکی گوتراو دەخوێندرێتەوە. (ءَامِنتُمُو ، وَامِنتُمُو) قنبل: گۆڕینی هەمزەی یەکەم بە پیتی(و) لەباری نەوەستاندا بە پێشە خۆی.
16	ٱلسَّمَآءِ أَن	ٱلسَّمَآءِ يَن		گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(ی)ی فەتحەدار.
17	ٱلسَّمَآءِ أَن	ٱلسَّمَآءِ يَن		گۆڕینی هەمزەی دووەم بە پیتی(ی)ی فەتحەدار.
22	صِرَٰطٍ	صِرَٰطٍ	صِّرَٰطٍ	قنبل: بە پیتی(س) لەبری پیتی(ص) دەخوێنێتەوە.(سِرَٰطٍ)
24	وَإِلَيۡهِ			لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَإِلَيۡهِي)
27	رَأَوۡهُ	رَأَوۡهُو		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(رَأَوۡهُو)
29	وَعَلَيۡهِ	وَعَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَعَلَيۡهِي)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە

(68) سورەتی (قەلەم)

15	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
22	أَنِ ٱغۡدُواْ	أَنُ ٱغۡدُواْ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەكتر زەنەی یەكەم دەكرێت بە ضـەممە.
37	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
38	فِيهِ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِي)
38	لَمَا تَخَيَّرُونَ	لَمَا تَّخَيَّرُونَ	لَمَا تَخَيَّرُونَ	بەززی: شەدەداركردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا لەگەڵ درێژكردنەوەی شەش جوڵە لەو پیتە ئەلیفەی دەكەوێتە پێش پیتی(ت)
50	فَٱجۡتَبَٰهُ	فَٱجۡتَبَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَٱجۡتَبَٰهُو)

(69) سورەتی (حاقە)

30	خُذُوهُ ؛ فَغُلُّوهُ	خُذُوهُۥ ؛ فَغُلُّوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(خُذُوهُو ؛ فَغُلُّوهُو)
31	صَلُّوهُ	صَلُّوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(خُذُوهُو ؛ فَغُلُّوهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
32	فَٱسۡلُكُوهُ	فَٱسۡلُكُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَٱسۡلُكُوهُو)
41	تُؤۡمِنُونَ	يُؤۡمِنُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)
42	تَذَكَّرُونَ	يَذَّكَّرُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)و شەدەدارکردنی پیتی(ذ)
45	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)
47	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)

(70) سورەتی (مەعارج)

4	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
7	وَنَرَىٰهُ	وَنَرَىٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَنَرَىٰهُو)
11	بِبَنِيهِ	بِبَنِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(بِبَنِيهِي)
12	وَأَخِيهِ	وَأَخِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَأَخِيهِي)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
13	تُؤۡوِيهِ	تُؤۡوِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(تُؤۡوِيهِي)
14	يُنجِيهِ	يُنجِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(يُنجِيهِي)
16	نَزَّاعَةً	نَزَّاعَةٌ		ته‌نوینی ضه‌م له‌بری ته‌نوینی فه‌تح.
32	لِأَمَٰنَٰتِهِمۡ	لِأَمَٰنَتِهِمُۥ		ئاسانكردنی ئه‌و پیته ئه‌لیفه‌ی ده‌كه‌وێته دوای پیتی(ن) به تاك(بالافراد) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(لِأَمَٰنَتِهِمُو)
33	بِشَهَٰدَٰتِهِمۡ	بِشَهَٰدَتِهِمُۥ		ئاسانكردنی ئه‌و پیته ئه‌لیفه‌ی ده‌كه‌وێته دوای پیتی(د) به تاك(بالإفراد) له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(بِشَهَٰدَتِهِمُو)
43	نُصُبٖ	نَصۡبٖ		فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ن)و زه‌نه‌داركردنی پیتی(ص)

(71) سوره‌تی (نوح)

3	أَنِ ٱعۡبُدُواْ	أَنُ ٱعۡبُدُواْ		له‌گه‌یشتنی دوو زه‌نه‌دار به‌یه‌كتر زه‌نه‌ی یه‌كه‌م ده‌كرێت به ضه‌مه.
3	وَٱتَّقُوهُ	وَٱتَّقُوهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(وَٱتَّقُوهُو)
6	دُعَآءِيَ إِلَّا	دُعَآءِيَ إِلَّا		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ی)ی دانه‌پاڵ.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
9	إِنِّىٓ أَعۡلَنتُ	إِنِّيَ أَعۡلَنتُ	إِنِّيَ أَعۡلَنتُ	لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
21	يَزِدۡهُ	يَزِدۡهُۥ	يَزِدۡهُۥ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يَزِدۡهُو)
21	وَوَلَدُهُۥٓ	وَوُلۡدُهُۥ	وَوُلۡدُهُۥ	ضەممەدارکردنی پیتی(و)ی دووەم و زەنەدارکردنی پیتی(ل) (وَوُلۡدُهُو)
28	بَيۡتِيَ	بَيۡتِي	بَيۡتِي	لەباری وەستان و نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.

(72) سوڕەتی (جن)

1	قُرۡءَانًا	قُرَانًا	قُرَانًا	ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
3	وَأَنَّهُۥ تَعَٰلَىٰ	وَإِنَّهُۥ تَعَٰلَىٰ	وَإِنَّهُۥ تَعَٰلَىٰ	کەسرەدارکردنی هەمزە. ئەم بابەتە لە 12بابەتەکەدایە، ئەو 12بابەتەی یەکەم، واتا لە ئایەتی 3 تا ئایەتی 14بەڵام ئایەتی 18 تا 19فەتحەدارکردنی هەمزە وەك حەفص دواتر باسی دەکەین. (وَإِنَّهُو)
4	وَأَنَّهُۥ كَانَ	وَإِنَّهُۥ كَانَ	وَإِنَّهُۥ كَانَ	کەسرەدارکردنی هەمزە.(وَإِنَّهُو)
5	وَأَنَّا ظَنَنَّآ	وَإِنَّا ظَنَنَّا	وَإِنَّا ظَنَنَّا	کەسرەدارکردنی هەمزە.
6	وَأَنَّهُۥ كَانَ	وَإِنَّهُۥ كَانَ	وَإِنَّهُۥ كَانَ	کەسرەدارکردنی هەمزە.(وَإِنَّهُو)
7	وَأَنَّهُمۡ ظَنُّواْ	وَإِنَّهُمُۥ ظَنُّواْ	وَإِنَّهُمُۥ ظَنُّواْ	کەسرەدارکردنی هەمزە. لەباری نەوەستاندا: لەدوای میمی کۆ واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَإِنَّهُمُو)
8	وَأَنَّا لَمَسۡنَا	وَإِنَّا لَمَسۡنَا	وَإِنَّا لَمَسۡنَا	کەسرەدارکردنی هەمزە.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
9	وَأَنَّا كُنَّا	وَإِنَّا كُنَّا		کەسرەدارکردنی هەمزە.
10	وَأَنَّا لَا	وَإِنَّا لَا		کەسرەدارکردنی هەمزە.
11	وَأَنَّا مِنَّا	وَإِنَّا مِنَّا		کەسرەدارکردنی هەمزە.
12	وَأَنَّا ظَنَنَّآ	وَإِنَّا ظَنَنَّا		کەسرەدارکردنی هەمزە.
13	وَأَنَّا لَمَّا	وَإِنَّا لَمَّا		کەسرەدارکردنی هەمزە.
14	وَأَنَّا مِنَّا	وَإِنَّا مِنَّا		کەسرەدارکردنی هەمزە.
17	فِيهِۚ	فِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(فِيهِى)
17	يَسۡلُكۡهُ	نَسۡلُكۡهُۥ		پیتی(ن) لەبری پیتی(ی) لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(نَسۡلُكۡهُو)
19	يَدۡعُوهُ	يَدۡعُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(يَدۡعُوهُو)
19	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِى)
20	قُلۡ	قَـٰلَ		فەتحەدارکردنی پیتی(ق)و پیتی(ل)و زیادکردنی پیتی ئەلیف لە نێوانیاندا.(قَـالَ)
25	رَبِّيٓ أَمَدًا	رَبِّيَ أَمَدًا		لەباری نەوەستاندا: فەتحەدارکردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.
27	يَدَيۡهِ	يَدَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(يَدَيۡهِى)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە

(73) سورەتی (موزەمیل)

3	أَوِ ٱنقُصۡ	أَوُ ٱنقُصۡ		لەگەیشتنی دوو زەنەدار بەیەكتر زەنەی یەكەم دەكرێت بەضـەمە.
3	مِنۡهُ	مِنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(مِنۡهُو)
4	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)
4	ٱلۡقُرۡءَانَ	ٱلۡقُرَانَ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
8	إِلَيۡهِ	إِلَيۡهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(إِلَيۡهِي)
9	فَٱتَّخِذۡهُ	فَٱتَّخِذۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَٱتَّخِذۡهُو)
16	فَأَخَذۡنَٰهُ	فَأَخَذۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَأَخَذۡنَٰهُو)
20	تُحۡصُوهُ ؛ مِنۡهُ ؛ تَجِدُوهُ	تُحۡصُوهُۥ ؛ مِنۡهُۥ ؛ تَجِدُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(تُحۡصُوهُو ؛ مِنۡهُو ؛ تَجِدُوهُو)
20	ٱلۡقُرۡءَانِۚ	ٱلۡقُرَانِۚ		ئاسانكردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)

(74) سورەتی (مودەثیر)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
5	وَٱلرُّجۡزَ	وَٱلرِّجۡزَ		کەسرەدارکردنی پیتی(ر) قەڵەو کردنیشی دەردەکەوێت.
26	سَأُصۡلِيهِ	سَأُصۡلِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(سَأُصۡلِيهِي)
33	إِذۡ	إِذَا		فەتحەدارکردنی پیتی(ذ)و زیادکردنی ئەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە دوای ئەو.
33	أَدۡبَرَ	دَبَرَ		ئاسانکردنی هەمزەو فەتحەدارکردنی پیتی(د)

(75) سورەتی (قیامە)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
1	لَآ أُقۡسِمُ	لَأُقۡسِمُ لَا أُقۡسِمُ	لَأُقۡسِمُ	ئیبن كثیر: دەخوێنێتەوە بەیەك لە گێڕانەوەکانی. بەززی: ئاسانکردنی ئەو پیتە ئەلیفەی دەکەوێتە دوای پیتی(ل) ئەوەیان پێش دەکەوێت، شێوەی دووەمی بەززی خوێندنەوەیە وەك حەفص.
3	أَيَحۡسَبُ	أَيَحۡسِبُ		کەسرەدارکردنی پیتی(س)
17	وَقُرۡءَانَهُۥ	وَقُرَانَهُۥ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر) (وَقُرَانَهُو)
18	قَرَأۡنَٰهُ	قَرَأۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(قُرَانَهُو)
18	قُرۡءَانَهُۥ	قُرَانَهُۥ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر) (قُرَانَهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌
20	تُحِبُّونَ	يُحِبُّونَ		پیتی(ی) له‌بری پیتی(ت)
21	وَتَذَرُونَ	وَيَذَرُونَ		پیتی(ی) له‌بری پیتی(ت)
27	مَنۜ رَاقٍ	مَن رَّاقٍ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: ده‌خوێندرێته‌وه‌ به‌ وازهێنان له‌ وه‌ستان. تێكهه‌ڵكێشانی پیتی(ن) له‌ پیتی (ر) ده‌رده‌كه‌وێت.
36	أَيَحۡسَبُ	أَيَحۡسِبُ		كه‌سره‌داركردنی پیتی(س)
37	يُمۡنَىٰ	تُمۡنَىٰ		پیتی(ت) له‌بری پیتی(ی)

(76) سوره‌تی (ئینسان)

2	نَّبۡتَلِيهِ	نَّبۡتَلِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(نَّبۡتَلِيهِي)
2	فَجَعَلۡنَٰهُ	فَجَعَلۡنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(فَجَعَلۡنَٰهُو)
4	وقفاً بة دوو شێوة دةخوێندرێتةوة: سَلَٰسِلَا ؛ سَلَٰسِل	وقفاً بة دوو شێوة دةخوێندرێتةوة: سَلَٰسِلَا ؛ سَلَٰسِل	وقفاً: سَلَٰسِل	به‌ززی: هاوڕایه‌ له‌گه‌ڵ حه‌فص له‌باری وه‌ستاندا به‌ پیتی ئه‌لیف له‌بری و زه‌نه‌داركردنیشی. قنبل: ده‌خوێنێته‌وه‌ له‌باری وه‌ستان به‌ زه‌نه‌داركردنی به‌ ته‌نها.(سَلَاسِل)
15	قَوَارِيرَاۡ	قَوَارِيرًا		ته‌نوینی فه‌تحه‌ له‌باری وه‌ستاندا له‌سه‌ر پیتی ئه‌لیف له‌بری. شاردنه‌وه‌ش(ئیخفاء) له‌و پیته‌ (ق)ی ده‌كه‌وێته‌ دوای ئه‌و.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
21	خُضْرٌ	خُضْرٍ		دەخوێندرێتەوە بەتەنوینی کەسر لەبری تەنوینی ضەممە. قەڵەوکردنی پیتی(ر) لەباری نەوەستاندا دەردەکەوێت.
23	ٱلْقُرْءَانَ	ٱلْقُرَانَ		ئاسانکردنی هەمزەو گواستنەوەی جوڵەی بۆ پیتی(ر)
26	وَسَبِّحْهُ	وَسَبِّحْهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَسَبِّحْهُو)
30	تَشَآءُونَ	يَشَآءُونَ		پیتی(ی) لەبری پیتی(ت)

(77) سورەتی (مورسەلات)

6	نُذْرًا	نُذُرًا		ضەممەدارکردنی پیتی(ذ)
21	فَجَعَلْنَٰهُ	فَجَعَلْنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَجَعَلْنَٰهُو)
33	جِمَٰلَتٌ	جِمَٰلَتٌ		زیادکردنی پیتی ئەلیف لە دوای پیتی(ل) بە کۆ(بالجمع)(جِمَالَاتٌ)
41	وَعُيُونٍ	وَعِيُونٍ		کەسرەدارکردنی پیتی(ع)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌

(78) سوره‌تی (نه‌به‌ء)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌
1	عَمَّ	عَمَّ ؛ عَمَّهْ	عَمَّ	به‌ززی: ده‌خوێنێته‌وه‌ له‌باری وه‌ستان به‌ پیتی(ه)ی زه‌نه‌دار به‌یه‌ك له‌ خوێندنه‌وه‌كانی.
3	فِيهِ	فِيهِۦ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(فِيهِي)
19	وَفُتِحَتِ	وَفُتِّحَتِ		شه‌دده‌داركردنی پیتی(ت)ی یه‌كه‌م.
25	وَغَسَّاقًا	وَغَسَاقًا		ئاسانكردنی پیتی(س)
29	أَحْصَيْنَٰهُ	أَحْصَيْنَٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(أَحْصَيْنَٰهُو)
37	رَّبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ	رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ		ضـه‌ممه‌داركردنی پتی(ب)
37	ٱلرَّحْمَٰنِ	ٱلرَّحْمَٰنُ		ضـه‌ممه‌داركردنی پیتی(ن)
37	مِنْهُ	مِنْهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(فِيهِي)
40	يَدَاهُ	يَدَاهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(يَدَاهُو)

(79) سوره‌تی (نازیعات)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له‌ عاصمی كوفی	گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه‌
10	أَءِنَّا	أَءِنَّا		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
11	أَءِذَا	أَءِذَا		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م.
16	نَادَىٰهُ	نَادَىٰهُۥ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێك ده‌خوێندرێته‌وه‌.(نَادَىٰهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی		ڕوونكردنه‌وه‌
		گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	گێڕانه‌وه‌ی قنبل	
16	طُوًى	طُوَى		ئاسانكردنی ته‌نوین، پیتی ئه‌لیفیش لابراوه له‌باری نه‌وه‌ستادا به هۆی گه‌یشتنه دوو زه‌نه.
18	تَزَكَّى	تَزَّكَّى		شه‌دده‌داركردنی پیتی(ز)
27	ءَأَنتُمْ	ءَآنتُمُو		ئاسانكردنی هه‌مزه‌ی دووه‌م. له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای میمی كۆ واوێك ده‌خوێندرێته‌وه.(ءَآنتُمُو)
43	فِيمَ	فِيمَ ؛ فِيمَهْ	فِيمَ	به‌ززی: ده‌خوێنێته‌وه له‌باری وه‌ستان به پیتی(هـ)ی زه‌نه‌دار به‌یه‌ك له خوێندنه‌وه‌كانی.(فِيمَه)

(80) سوره‌تی (عه‌به‌سه)

4	فَتَنفَعَهُ	فَتَنفَعُهُ		ضه‌ممه‌داركردنی پیتی(ع)
6	تَصَدَّى	تَصَّدَّى		شه‌دده‌داركردنی پیتی(ص)
10	عَنْهُ تَلَهَّى	عَنْهُو تَّلَهَّى	عَنْهُو تَلَهَّى	قنبل: له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێكی گوتراو ده‌خوێنێته‌وه.(عَنْهُو) له‌گه‌ڵ درێژكردنه‌وه‌ی دوو جوڵه. به‌ززی: له‌باری نه‌وه‌ستاندا: شه‌دده‌داركردنی پیتی(ت) وبۆی هه‌یه له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو واوێكی گوتراو بخوێنێته‌وه. له‌گه‌ڵ درێژكردنه‌وه‌ی شه‌ش جوڵه.(عَنْهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
22	شَآءَ أَنشَرَهُۥ	شَا أَنشَرَهُۥ شَآ أَنشَرَهُۥ	شَآءَ أنشَرَهُۥ شَآءَ آنشَرَهُۥ	بەززی: ئاسانکردنی هەمزەی یەکەم و درێژکردنەوەی دوو جوڵە ئەوەیان پێشدەخرێت یان شەش جوڵە. قنبل: ئاسانکردنی هەمزەی دووەم یان گۆڕینی بە ئەلیف و درێژکردنەوەی شەش جوڵە.
25	أَنَّا صَبَبْنَا	إِنَّا صَبَبْنَا		کەسرەدارکردنی هەمزە.
34	أَخِيهِ	أَخِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(أَخِيهِي)
35	وَأَبِيهِ	وَأَبِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَأَبِيهِي)
36	وَبَنِيهِ	وَبَنِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(وَبَنِيهِي)
37	يُغْنِيهِ	يُغْنِيهِۦ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(يُغْنِيهِي)

(81) سوڕەتی (تەکویر)

6	سُجِّرَتْ	سُجِرَتْ	ئاسانکردنی شەدە لە پیتی(ج)
10	نُشِرَتْ	نُشِّرَتْ	شەدەدارکردنی پیتی(ش)
12	سُعِّرَتْ	سُعِرَتْ	ئاسانکردنی شەدە لە پیتی(ع)
23	رَءَاهُ	رَءَاهُۥ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(رَءَاهُو)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه
24	بِضَنِينٍ	بِظَنِينٍ		پیتی(ظ) له‌بری پیتی(ض)

(82) سوره‌تی (ئینفیطار)

7	فَعَدَلَكَ	فَعَدَّلَكَ	شه‌ده‌داركردنی پیتی(د)
19	يَوۡمَ	يَوۡمُ	ضه‌مه‌داركردنی پیتی(م)

(83) سوره‌تی (موطه فیفین)

13	عَلَيۡهِ	عَلَيۡهِۦ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(عَلَيۡهِي)
14	بَلۡ رَانَ	بَل رَّانَ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: ده‌خوێندرێته‌وه به وازهێنان له وه‌ستان و تێكهه‌ڵكێشانیش ده‌رده‌كه‌وێت.
31	فَكِهِينَ	فَكِهِينَ	ئاسانكردنی پیتی ئه‌لیف له دوای پیتی(ف)

(84) سوره‌تی (ئینشیقاق)

6	فَمُلَٰقِيهِ	فَمُلَٰقِيهِۦ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: له‌دوای هائی جێناوی لكاو یائێك ده‌خوێندرێته‌وه.(فَمُلَاقِيهِي)
12	وَيَصۡلَىٰ	وَيُصَلَّىٰ	ضه‌مه‌داركردنی پیتی(ی) فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ص) شه‌ده‌داركردنی پیتی(ل)
19	لَتَرۡكَبُنَّ	لَتَرۡكَبَنَّ	فه‌تحه‌داركردنی پیتی(ب)
21	ٱلۡقُرۡءَانُ	ٱلۡقُرَانُ	ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی(ر)

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه

(85) سوره‌تی (بروج)

21	قُرۡءَانٌ	قُرَانٌ	ئاسانكردنی هه‌مزه‌و گواستنه‌وه‌ی جوڵه‌ی بۆ پیتی(ر)

(86) سوره‌تی (طاریق)

4	لَّمَّا	لَمَا		ئاسانكردنی پیتی(م)
5	مِمَّ	مِمَّ ؛ مِمَّهْ	مِمَّ	به‌ززی: ده‌خوێنێته‌وه له‌باری وه‌ستان به پیتی(ه)ی زه‌نه‌دار به‌یه‌ك له خوێندنه‌وه‌كانی.

(87) سوره‌تی (ئه‌علی)

هیچ جیاوازی نیه له نێوان وشه‌كاندا

(88) سوره‌تی (غاشیـــه)

11	تَسۡمَعُ	يُسْمَعُ	پیتی(ی)ی ضـه‌ممه‌دار له‌بری پیتی(ت)
11	لَٰغِيَةً	لَٰغِيَةٌ	ته‌نوینی ضـه‌م له‌بری ته‌نوینی فه‌تح.

(89) سوره‌تی (فه‌جر)

4	يَسۡرِ	يَسْرِي		له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیاده‌ی زه‌نه‌دار.(يَسْرِي)
9	بِٱلۡوَادِ	بِٱلۡوَادِي	وصلاً: بِٱلۡوَادِي وقفاً: بِٱلۡوَادِي ؛ بِٱلۡوَادْ	به‌ززی: له‌باری وه‌ستان و نه‌وه‌ستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیاده‌ی زه‌نه‌دار. قنبل: له‌باری نه‌وه‌ستاندا جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیاده‌ی زه‌نه‌دار ئه‌وه‌یان پێش ده‌كه‌وێت یان لاده‌بردرێت.(بِٱلۡوَادِي)

ڕوونكردنەوە	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	ژمارەی ئایەت
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ٱبۡتَلَىٰهُو)	ٱبۡتَلَىٰهُۥ		ٱبۡتَلَىٰهُ	15
لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.	رَبِّيَ		رَبِّيٓ	15
بەززی: لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.	أَكۡرَمَنِ	أَكۡرَمَنِۦ	أَكۡرَمَنِ	15
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(ٱبۡتَلَىٰهُو)	ٱبۡتَلَىٰهُۥ		ٱبۡتَلَىٰهُ	16
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)	عَلَيۡهِۦ		عَلَيۡهِ	16
لەباری نەوەستاندا: فەتحەداركردنی پیتی(ی)ی دانەپاڵ.	رَبِّيَ		رَبِّيٓ	16
بەززی: لەباری وەستان و نەوەستاندا: جێگیركردنی پیتی(ی)ی زیادەی زەنەدار.	أَهَٰنَنِ	أَهَٰنَنِۦ	أَهَٰنَنِ	16
ضەممەداركردنی پیتی(ح)و ئاسانكردنی پیتی ئەلیف.	تَحُضُّونَ		تَحَٰٓضُّونَ	18

(90) سورەتی (بەلەد)

كەسرەداركردنی پیتی(س)	أَيَحۡسِبُ		أَيَحۡسَبُ	5
لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو یائێك دەخوێندرێتەوە.(عَلَيۡهِي)	عَلَيۡهِۦ		عَلَيۡهِ	5
كەسرەداركردنی پیتی(س)	أَيَحۡسِبُ		أَيَحۡسَبُ	7

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
13	فَكُّ	فَكَّ		فەتحەدارکردنی پیتی(ك)
13	رَقَبَةٍ	رَقَبَةً		تەنوینی فەتح لەبری تەنوینی کەسر.
14	إِطۡعَٰمٞ	أَطۡعَمَ		فەتحەدارکردنی هەمزەو ئاسانکردنی پیتی ئەلیف. فەتحەدارکردنی پیتی(م) بە بێ تەنوین.
20	مُّؤۡصَدَةُۢ	مُّوصَدَةٌ		گۆڕینی هەمزە بە پیتی(و)

(91) سوورەتی (شەمس)

14	فَكَذَّبُوهُ	فَكَذَّبُوهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(فَكَذَّبُوهُو)

(92) سوورەتی (لەیل)

11	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)
14	نَارٗا تَلَظَّىٰ	نَارٗا تَّلَظَّىٰ	نَارٗا تَلَظَّىٰ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا، شاردنەوەشی (ئیخفاء) دەردەکەوێت.
21	يَرۡضَىٰ ۞ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	يَرۡضَىٰ ۞ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ		لەباری نەوەستاندا: ئاسانکردنی پیتی ئەلیف. لەکاتی خوێندنەوە لە شێوەی تەکبیرکردن بە(الله اکبر) بۆ ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو زەنەدار، شێوەی تەکبیر لێرەدا ئەگەر بکەوێتە سەرەتای سوڕەت.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونكردنەوە

(93) سورەتی (ضوحا)

1	بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ** وَٱلضُّحَىٰ	ٱللَّهُ أَكۡبَرُ ** بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ** وَٱلضُّحَىٰ		لەباری تەكبیر بە شێوەی (تەكبیر ، تەهلیل ، تەحمید) دەردەكەوێت. شێوەی تەكبیر لێرەدا ئەگەر بكەوێتەوە سەرەتای سورەت.(بگەرێوە سەر ئوصول)
11	فَحَدِّثۡ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	فَحَدِّثِ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ		لەباری نەوەستاندا: كەسرەداركردنی پیتی(ث) لەكاتی خوێندنەوەدا لەباری تەكبیر بە شێوەی(الله أكبر) بۆ ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو زەنە. ئاسانكردنی پیتی(ل) لە وشەی (الله) دەردەكەوێت.

(94) سورەتی (شەرح)

8	فَٱرۡغَب ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	فَٱرۡغَبِ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ		لەباری نەوەستاندا: كەسرەداركردنی پیتی(ب) لەكاتی خوێندنەوە لەباری تەكبیر بە شێوەی (الله أكبر) بۆ ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو زەنە. ئاسانكردنی پیتی(ل) لە وشەی (الله) دەردەكەوێت.

(95) سورەتی (تین)

5	رَدَدۡنَٰهُ	رَدَدۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(رَدَدۡنَٰهُو)
8	ٱلۡحَٰكِمِينَ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	ٱلۡحَٰكِمِينَ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ		لەباری تەكبیر بە شێوەی(تەكبیر ، تەهلیل، تەحمید) دەردەكەوێت.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە

(96) سورەتی (عەلەق)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
7	رَّءَاهُ	رَّءَاهُ	رَّءَاهُ ؛ رَّأَهُ	قنبل: ئاسانکردنی پیتی ئەلیف بەیەك لە گێڕانەوەکانی. شێوەی دووەم وەك حەفص دەخوێنێتەوە ئەوەیان پێش دەکەوێت.
19	تُطِعۡهُ	تُطِعۡهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(تُطِعۡهُو)
19	وَٱقۡتَرِب ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	وَٱقۡتَرِبِ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ		لەباری نەوەستاندا: کەسرەدارکردنی پیتی(ب) لەکاتی خوێندنەوە لەباری تەکبیر بە شێوەی (الله أکبر) بۆ ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو زەنە. ئاسان خوێندنەوەی پیتی(ل) لە وشەی(الله) دەردەکەوێت.

(97) سورەتی (قەدر)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
1	أَنزَلۡنَٰهُ	أَنزَلۡنَٰهُۥ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(أَنزَلۡنَٰهُو)
4	شَهۡرٍ ۝٣ تَنَزَّلُ	شَهۡرٍ ۝٣ تَّنَزَّلُ	شَهۡرٍ ۝٣ تَنَزَّلُ	بەززی: شەدەدارکردنی پیتی(ت) لەباری نەوەستاندا، شاردنەوە (ئیخفاء) لە پیتی(ن) دەردەکەوێت
5	ٱلۡفَجۡرِ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	ٱلۡفَجۡرِ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ		لەباری تەکبیر بە شێوەی (تەکبیر، تەهلیل، تەحمید) دەردەکەوێت. ئاسان خوێندنەوەی پیتی(ل) لە وشەی(الله) لە شێوەی تەکبیر.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی بەززی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی: گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە

(98) سورەتی (بەیینە)

8	عَنۡهُۚ	عَنۡهُۥۚ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنْهُو)
8	رَبَّهُۥ ۞ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	رَبَّهُۥ ۞ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ	لەباری نەوەستاندا:ئاسانکردنی پیتی(و)ی لکاو لەکاتی خوێندنەوە لەباری تەکبیر بە شێوەی(الله أكبر) بۆ ڕزگاربوون لە دوو زەنە.

(99) سورەتی (زەلزەلە)

8	يَرَهُۥ ۞ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	يَرَهُۥ ۞ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ	لەباری نەوەستاندا:ئاسانکردنی پیتی(و)ی لکاو لەکاتی خوێندنەوە لەباری تەکبیر بە شێوەی (الله أكبر) بۆ ڕزگاربوون لە دوو زەنە.

(100) سورەتی (عادیات)

11	لَّخَبِيرُۢ ۞ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	لَّخَبِيرُۢ ۞ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ لَّخَبِيرٌ ۞ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱللَّهُ أَكۡبَرُ	لەباری نەوەستاندا: کەسرەدارکردنی پیتی(ن)ی تەنوین. بۆ ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو زەنە. ئاسان خوێندنەوەی پیتی(ل) لە وشەی(الله) دەردەکەوێت. لەکاتی خوێندنەوە لەباری تەکبیر بە شێوەی(تەهلیل، تەحمید) تێکهەڵکێشانیش دەردەکەوێت.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه

(101) سوره‌تی (قاریعه)

11	حَامِيَةٌۢ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	حَامِيَةِۭ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ حَامِيَةٌ ۝ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱللَّهُ أَكۡبَرُ	له‌باری نه‌وه‌ستاندا: كه‌سره‌داركردنی پیتی(ن)ی ته‌نوین بۆ ڕزگاربوون له گه‌یشتنه دوو زه‌نه. ئاسان خوێندنه‌وه‌ی پیتی(ل) له وشه‌ی(الله) ده‌رده‌كه‌وێت. له‌كاتی خوێندنه‌وه له‌باری ته‌كبیر به شێوه‌ی(ته‌هلیل، ته‌حمید) تێكهه‌ڵكێشانیش ده‌رده‌كه‌وێت.

(102) سوره‌تی (ته‌كاثور)

5	ٱلنَّعِيمِ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	ٱلنَّعِيمِ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ	له‌باری ته‌كبیر به شێوه‌ی (ته‌كبیر، ته‌هلیل، ته‌حمید) ده‌رده‌كه‌وێت. ئاسان خوێندنه‌وه‌ی پیتی(ل) له وشه‌ی(الله) له سه‌ر شێوه‌ی (ته‌كبیر) ده‌رده‌كه‌وێت.

(103) سوره‌تی (عه‌صر)

5	بِٱلصَّبۡرِ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	بِٱلصَّبۡرِ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ	له‌باری ته‌كبیر به شێوه‌ی (ته‌كبیر، ته‌هلیل، ته‌حمید) ده‌رده‌كه‌وێت. ئاسان خوێندنه‌وه‌ی پیتی(ل) له وشه‌ی(الله) له سه‌ر شێوه‌ی (ته‌كبیر) ده‌رده‌كه‌وێت.

(104) سوره‌تی (هومه‌زه)

3	يَحۡسَبُ	يَحۡسِبُ	كه‌سره‌داركردنی پیتی(س)
8	مُّؤۡصَدَةُۢ	مُّوصَدَةٌ	گۆڕینی هه‌مزه به پیتی(و)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
9	مُّمَدَّدَةِۭ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	مُّمَدَّدَةِۭ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ مُّمَدَّدَةٍ ۝ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱللَّهُ أَكۡبَرُ		لەباری نەوەستاندا: کەسرەدارکردنی پیتی(ن)ی تەنوین بۆ ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو زەنە. ئاسان خوێندنەوەی پیتی(ل) لە وشەی(الله) دەردەکەوێت. لەکاتی خوێندنەوە لەباری تەکبیر بە شێوەی(تەهلیل، تەحمید) تێکهەڵکێشانیش دەردەکەوێت.

(105) سورەتی (فیل)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
5	مَّأۡكُولِۭ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	مَّأۡكُولِۭ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ مَّأۡكُولِۭ ۝ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱللَّهُ أَكۡبَرُ		لەباری نەوەستاندا: کەسرەدارکردنی پیتی(ن)ی تەنوین بۆ ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو زەنە. ئاسان خوێندنەوەی پیتی(ل) لە وشەی(الله) دەردەکەوێت. لەکاتی خوێندنەوە لەباری تەکبیر بە شێوەی(تەهلیل، تەحمید) تێکهەڵکێشانیش دەردەکەوێت.

(106) سورەتی (قورەیش)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	ڕوونکردنەوە
4	خَوۡفِۭ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	خَوۡفِۭ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ خَوۡفٍ ۝ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱللَّهُ أَكۡبَرُ		لەباری نەوەستاندا: کەسرەدارکردنی پیتی(ن)ی تەنوین بۆ ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو زەنە. ئاسان خوێندنەوەی پیتی(ل) لە وشەی(الله) دەردەکەوێت. لەکاتی خوێندنەوە لەباری تەکبیر بە شێوەی(تەهلیل، تەحمید) تێکهەڵکێشانیش دەردەکەوێت.

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی کوفی	خوێندنەوەی ئیبن کـثیری مەککی		ڕوونکردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	

(107) سوڕەتی (ماعوون)

5	ٱلۡمَاعُونَ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	ٱلۡمَاعُونَ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ		لەباری تەکبیر بە شێوەی(تەکبیر، تەهلیل، تەحمید) دەردەکەوێت.

(108) سوڕەتی (کەوثەر)

5	ٱلۡأَبۡتَرُ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	ٱلۡأَبۡتَرُ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ		لەباری تەکبیر بە شێوەی (تەکبیر، تەهلیل، تەحمید) دەردەکەوێت.

(109) سوڕەتی (کافیڕوون)

6	وَلِيَ دِينِ	وَلِي دِينِ وَلِيَ دِينِ	وَلِي دِينِ	لەباری نەوەستاندا: زەنەدارکردنی پیتی(ی)ی دانە پاڵ بەیەك لە خوێندنەوەکانی بەززی. شێوەی دووەمی بەززی خوێندنەوەیە وەك حەفص.
6	دِينِ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	دِينِ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ		لەباری تەکبیر بە شێوەی (تەکبیر، تەهلیل، تەحمید) دەردەکەوێت. ئاسان خوێندنەوەی پیتی(ل) لە وشەی(الله) لە سەر شێوەی (تەکبیر) دەردەکەوێت.

(110) سوڕەتی (نەصر)

3	وَٱسۡتَغۡفِرۡهُۚ	وَٱسۡتَغۡفِرۡهُوۚ		لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لکاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(وَٱسۡتَغۡفِرۡهُو)

ژمارەی ئایەت	گێڕانەوەی حەفص لە عاصمی كوفی	خوێندنەوەی ئیبن كـثیری مەككی		ڕوونكردنەوە
		گێڕانەوەی بەززی	گێڕانەوەی قنبل	
3	تَوَّابَۢا ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	تَوَّابَاۨ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ تَوَّابَا ۝ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱللَّهُ أَكۡبَرُ		لەباری نەوەستاندا: كەسرەداركردنی پیتی(ن)ی تەنوین بۆ ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو زەنە. ئاسان خوێندنەوەی پیتی(ل) لە وشەی(الله) دەردەكەوێت. لەكاتی خوێندنەوە لەباری تەكبیر بە شێوەی(تەهلیل، تەحمید) تێكهەڵكێشانیش دەردەكەوێت.

(111) سوڕەتی (مەسەد)

1	أَبِي لَهَبٖ	أَبِي لَهَبٖ	زەنەداركردنی پیتی(هـ)
2	عَنۡهُ	عَنۡهُۥ	لەباری نەوەستاندا: لەدوای هائی جێناوی لكاو واوێك دەخوێندرێتەوە.(عَنۡهُو)
4	حَمَّالَةَ	حَمَّالَةُ	دەخوێندرێتەوە بە ضـەممەداركردنی پیتی(ت)
5	مَّسَدِۭ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	مَّسَدِۨ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ مَّسَدِ ۝ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱللَّهُ أَكۡبَرُ	لەباری نەوەستاندا: كەسرەداركردنی پیتی(ن)ی تەنوین بۆ ڕزگاربوون لە گەیشتنە دوو زەنە. ئاسان خوێندنەوەی پیتی(ل) لە وشەی(الله) دەردەكەوێت. لەكاتی خوێندنەوە لەباری تەكبیر بە شێوەی(تەهلیل، تەحمید) تێكهەڵكێشانیش دەردەكەوێت.

ژماره‌ی ئایه‌ت	گێڕانه‌وه‌ی حه‌فص له عاصمی كوفی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی به‌ززی	خوێندنه‌وه‌ی ئیبن كـثیری مه‌ككی: گێڕانه‌وه‌ی قنبل	ڕوونكردنه‌وه

(112) سوره‌تی (ئیخلاص)

4	كُفُوًا	كُفُؤًا		پیتی(و)ی هه‌مزه‌دار.
4	أَحَدُۢ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	أَحَدُۢ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ أَحَدُۢ ۝ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱللَّهُ أَكۡبَرُ		له‌باری نه‌وه‌ستاندا: كه‌سره‌داركردنی پیتی(ن)ی ته‌نوین بۆ ڕزگاربوون له گه‌یشتنه دوو زه‌نه. ئاسان خوێندنه‌وه‌ی پیتی(ل) له وشه‌ی(الله) ده‌رده‌كه‌وێت. له‌كاتی خوێندنه‌وه له‌باری ته‌كبیر به شێوه‌ی(ته‌هلیل، ته‌حمید) تێكهه‌ڵكێشانیش ده‌رده‌كه‌وێت.

(113) سوره‌تی (فه‌له‌ق)

5	حَسَدَ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	حَسَدَ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ		له‌باری ته‌كبیر به شێوه‌ی (ته‌كبیر، ته‌هلیل، ته‌حمید) ده‌رده‌كه‌وێت.

(114) سوره‌تی (ناس)

5	وَٱلنَّاسِ ۝ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	وَٱلنَّاسِ ۝ ٱللَّهُ أَكۡبَرُ		له‌باری ته‌كبیر به شێوه‌ی (ته‌كبیر، ته‌هلیل، ته‌حمید) ده‌رده‌كه‌وێت. شێوه‌ی ته‌كبیر لێره‌دا ئه‌گه‌ر كه‌وته كۆتایی سوره‌ت. (بگه‌رێوه سه‌ر ئوصول) ئاسان خوێندنه‌وه‌ی پیتی(ل) له وشه‌ی(الله) له سه‌ر شێوه‌ی (ته‌كبیر) ده‌رده‌كه‌وێت.

سەرچاوەکان

سەرچاوەکان

1) الأبياري، أحمد (2005م). **غيث الرحمن على هبة المنان: تحريرات الطيبة.** تحقيق/ جمال الدين شرف. طنطا: دار الصحابة للتارث.

2) ابن الباذش، أحمد علي (1403هـ). **الإقناع في القراءات السبع.** تحقيق/ عبد المجيد قطامش. مكة: جامعة أم القري.

3) البسام، عبد الله عبد الرحمن (2003م). **توضيح الأحكام من بلوغ المرام.** ط5. مكة المكرمة: مكتبة الأسدي.

4) ابن الجزري، أحمد محمد –ابن الناظم– (1420هـ). **شرح طيبة النشر في القراءات العشر.** تحقيق/ أنس مهرة. ط2. بيروت: دار الكتب العلمية.

5) ابن الجزري، محمد محمد (1421هـ). **تحبير التيسير في القراءات العشر.** تحقيق/ أحمد محمد مفلح القضاة. عمان: دار الفرقان.

6) ابن الجزري، محمد محمد (1423هـ). **تقريب النشر في القراءات العشر.** تحقيق/ عبد الله محمد الخليلي. بيروت: دار الكتب العلمية.

7) ابن الجزري، محمد محمد (1427هـ). **غاية النهاية في طبقات القراء.** بيروت: دار الكتب العلمية.

8) ابن الجزري، محمد محمد (1427هـ). **النشر في القراءات العشر.** تحقيق/ علي محمد الضباع. القاهرة: المطبعة التجارية الكبرى.

9) الجمزوري، سليمان (1436هـ). **الفتح الرحماني شرح كنز المعاني بتحرير حرز الأماني.** تحقيق/ عبد الرزاق موسى. ط3. الرياض: دار ابن القيم للنشر والتوزيع.

10) الحصري، محمود خليل (1999م). **أحكام قراءة القرآن الكريم.** ط4. مكة: المكتبة المكية – دار البشائر الإسلامية.

11) ابن خالويه، الحسين أحمد (1401هـ). **الحجة في القراءات السبع.** تحقيق/ عبد العال سالم مكرم. ط4. بيروت: دار الشروق.

12) الخليجي، محمد (د.ت). **حل المشكلات وتوضيح التحريرات في القراءات.** تحقيق/ عمر عبد القادر الرياض، دار أضواء السلف.

13) الداني، أبو عمرو عثمان (1404هـ). **التيسير في القراءات السبع**. بيروت: دار الكتاب العربي.

14) الداني، أبو عمرو عثمان (1426هـ). **جامع البيان في القراءات السبع المشهورة**. تحقيق/ محمد صدوق الجزائري. بيروت: دار الكتب العلمية.

15) الداني، أبو عمرو عثمان (1431هـ). **المقنع في معرفة مرسوم مصاحف أهل الأمصار**. تحقيق/ نورة بنت حسن الحميد. الرياض: دار التدمرية.

16) الداني، أبو عمرو عثمان (1407هـ). **المكتفى في الوقف والابتدا في كتاب الله عز وجل**. تحقيق/ يوسف عبد الرحمن المرعشلي. ط2. بيروت: مؤسسة الرسالة.

17) الدمياطي، أحمد البنا (1407هـ). **إتحاف فضلاء البشر بالقراءات الأربعة عشر**. تحقيق/ شعبان محمد إسماعيل. القاهرة: عالم الكتب – مكتبة الكليات الأزهرية.

18) الذهبي، محمد أحمد (1408هـ). **معرفة القراء الكبار على الطبقات والأعصار**. تحقيق/ بشار معروف و شعيب الأرناؤوط و صالح عباس. بيروت: دار الكتب العلمية.

19) الراجحي، عبده (1999م). **التطبيق الصرفي**. الرياض: مكتبة المعارف للنشر والتوزيع.

20) أبو زرعة، عبد الرحمن بن زنجلة (1418هـ). **حجة القراءات**. تحقيق/ سعيد الأفغاني. ط5. بيروت: مؤسسة الرسالة.

21) السمنودي، إبراهيم علي (1428هـ). **جامع الخيرات في تجويد وتحرير أوجه القراءات**. تحقيق/ ياسر إبراهيم المزروعي. القاهرة: وزارة الأوقاف والشؤون الإسلامية.

22) الشاطبي، القاسم بن فيره الرعيني (1431هـ). **متن الشاطبية المسمى حرز الأماني ووجه التهاني في القراءات السبع**. تحقيق/ محمد تميم الزغبي. ط5. دمشق: دار الغوثاني للدراسات الإسلامية.

23) الصفاقسي، علي محمد (1425هـ). **غيث النفع في القراءات السبع**. تحقيق/ أحمد محمود الحفيان. بيروت: دار الكتب العلمية.

24) الضباع، علي محمد (1420هـ). **الإضاءة في بيان أصول القراءة**. تحقيق/ محمد خلف الحسيني. القاهرة: المكتبة الأزهرية للتراث.

25) ضمرة، توفيق إبراهيم (2006م). **الطريق المنير إلى قراءة ابن كثير**. عمان: دار عمار للنشر والتوزيع.

26) العكبري، عبد الله (1389هـ). **إملاء ما منَّ به الرحمن من وجوه الإعراب والقراءات**. بيروت: دار الكتب العلمية.

27) أبو علي الفارسي، الحسن (1428هـ). **الحجة في علل القراءات السبع**. تحقيق/ عادل عبد الموجود و علي عوض و أحمد عيسى المعصراوي. بيروت: دار الكتب العلمية.

28) القاري، ملا علي (2012). **المنح الفكرية في شرح المقدمة الجزرية**. ط2. تحقيق/ أسامة عطايا. دمشق: دار الغوثاني للدراسات القرآنية.

29) ابن القاصح، علي بن عثمان (1373هـ). **سراج القارئ المبتدئ وتذكار المقرئ المنتهي شرح منظومة حرز الأماني ووجه التهاني**. تحقيق/ علي الضباع. القاهرة: مكتبة ومطبعة مصطفى البابي الحلبي.

30) القاضي، عبد الفتاح عبد الغني (1429هـ). **البدور الزاهرة في القراءات العشر المتواترة من طريقي الشاطبية والدرة**. تحقيق/ صبري رجب كريم. القاهرة: دار السلام للطباعة والنشر.

31) القاضي، عبد الفتاح عبد الغني (1420هـ). **الوافي في شرح الشاطبية في القراءات السبع**. ط5. جدة: السوادي للتوزيع.

32) القباقبي، محمد خليل (1424هـ). **إيضاح الرموز ومفتاح الكنوز في القراءات الأربع عشر**. تحقيق/ أحمد خالد شكري. الأردن: دار عمار.

33) ابن قدامة، عبد الله بن أحمد (1980م). **المغني**. صححه/ محمد سالم محيسن و شعبان محمد إسماعيل، الرياض: مكتبة الرياض الحديثة.

34) القماش، عبد الرحمن بن محمد (2009م). **جنة المشتاق في تفسير كلام الملك الخلاق**، المعروف بـ الحاوي في تفسير القرآن الكريم. د.م.

35) قمحاوي، محمد الصادق. (1427هـ). **طلائع البشر في توجيه القراءات العشر**. القاهرة: دار العقيدة.

36) ابن قيم الجوزية، محمد (د.ت). **أعلام الموقعين عن رب العالمين**. بيروت: دار الجليل.

37) ابن مجاهد، أحمد بن موسى (1400هـ). **السبعة في القراءات**. تحقيق/ شوقي ضيف. ط2. القاهرة: دار المعارف.

38) المصري، محمد نبهان (1425هـ). **القمر المنير في قراءة الإمام المكي عبد الله بن كثير**. ط2. موقع علم القراءات.

39) مكي بن أبي طالب، أبو محمد (1404هـ). **الكشف عن وجوه القراءات السبع وعللها وحججها**. تحقيق/ محي الدين رمضان. ط3. بيروت: مؤسسة الرسالة.

40) ابن منظور الأفريقي، محمد جمال (د.ت). **لسان العرب**. بيروت: دار صادر.

41) ابن مِهْران النيسابورى، أحمد (1981م). **المبسوط في القراءات العشر**. تحقيق/ سبيع حمزة حاكيمي. دمشق: مجمع اللغة العربية.

42) النشار، عمر زين الدين (1429هـ). **البدور الزاهرة في القراءات العشر المتواترة**. تحقيق/ أحمد عيسى المعصراوي. قطر: وزارة الأوقاف والشؤون الدينية.

43) الثويري، محمد محمد (1424هـ). **شرح طيبة النشر في القراءات العشر**. تحقيق/ مجدي محمد باسلوم. بيروت: دار الكتب العلمية.

پېړرست

سوپاس و ستایش بۆ پەروەردگاری جیهانیان کە ئاسانکارو یارمەتیدەری ئەم هەنگاوە خێرەمان بیٚ بە وەرگێڕانی (قیرائەتی ئیبن کەثیری مەککی) لە زەنجیرەی قیرائەتەکانی قورئانی پیرۆز لە کتێبی (الدرر الحسان فی القراءات العشر للقرآن) پشت بە پەروەردگار بەردەوام دەبین لە وەرگێڕانی گشت قیرائەتەکانی تر بۆ سەر زمانی شیرینی کوردی بە ڕێگەی شاطبی دوورە وەدەولەمەندکردنی کتێبخانەی کوردی بەم سەرچاوە کەوا دەبینرێت یەکەم هەنگاوبێت لەم بوارەدا بە ئامانجی ڕەزامەندی پەروەردگار.

شیخ نظام الدین یونس عزیز

مدیری سەنتەری پێغەمبەرمان
موحەمەد ﷺ بۆ فێربوون ولەبەرکردنی قوئانی پیرۆز
پێش نوێژو وتارخوێنی مزگەوتی حاجی یونس